

The Fruits of Our Slovenian Heritage

Sadovi slovenske dediščine

An overview of the history of the Slovenian community in N.S.W and its contribution to the overall Australian community.

ACKNOWLEDGEMENTS

The contributions and effort of these participants must be acknowledged:

Olga Lah	Research, compilation of information and desktop publishing.
Uroš Ergaver	Desktop publishing and technical assistance.
Mihela Šušteršič	Research
Marta Magajna	Research
Tania Smrdel	Research
Igor Poch	Technical assistance

HASA is co-founded by: The Scientific Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts. (ZRC SAZU)

Motive on front cover and throughout book: Sabina Bratina

Publisher:	Historical Archives for Slovenian Australians (HASA) 313 Merrylands Rd. Merrylands. 2166
Copyright:	Historical Archives for Slovenian Australians (NSW) (HASA)
ISBN:	0-646-43428-4

Printed and bound by: Finsbury Printing (E.Orel)
April, 2004

The Fruits of Our Slovenian Heritage

Sadovi slovenske dediščine

An overview of the history of the Slovenian community in N.S.W and its contribution to the overall Australian community.

Knjigi na pot

Slovenska imigracija v Avstralijo po Drugi Svetovni Vojni, je pred nekaj leti praznovalo 50 letnico. Če postavimo leto 1949, ko so prvi rojaki prispeli v Avstralijo, potem je letos 55 let od tega dogodka. Od tedaj naprej se kar pogosto vrstijo jubileji : slovenska društva in organizacije kar drug za drugim obhajajo 50-letne jubileje obstoja, ali pa se bližajo temu jubileju.

Leta 2001 je v Melburnu izšla knjiga z naslovom "Pax et bonum - Mir in dobro", ki opisuje 50 let delovanja slovenskih frančiškanov in sester v Avstraliji. Knjigo, ki je opremljena s številnimi fotografijami, sta pripravila Draga Gelt in Veronika Ferfolja.

Lansko leto pa je Olga Lah (roj. Ovijač) prevzela gigantsko delo zbrati arhiv in iz njega opisati delovanje Slovencev v NSW in ACT. Slovenska vlada je projekt velikodušno finančno podprla, Prostori arhiva pa so v podpritičnih prostorih verskega in kulturnega središča v Merrylandsu (Sydney), ki jih je s pomočjo pomočnikov primerno adaptiral Uroš Ergaver. Tam je soba za arhiv s klimatsko napravo za vzdrževanje vedno iste temperature, poleg je delovna soba z računalnikom in kopirnim strojem. Dramska skupina, ki je odstopila sobo za arhiv, pa je v zameno dobila prostor za svoje rekvizite poleg delovne sobe.

Pozdravljam idejo, skrb in delo za ohranitev dokumentov o slovenski skupnosti v NSW. Olgi Lah, Urošu Ergaver, Mihelci Šušteršič, Marti Magajna, Tanji Smrdel (ki so pripravili raztavo) in pomočnikom čestitam, jim želim vstrajnosti ter novih moči, ki bodo nadaljevali dobro začeto delo.

*Pater Valerijan Jenko. OFM.
April, 2004*

Foreword

Hardly a year has passed since the Inaugural Meeting of HASA (Historical Archives of Slovenian Australians – NSW), an extremely important event for the Slovenian Community in the state of New South Wales. At the meeting a very enthusiastic cross-section of Slovenians, young and not so young, participated. They were representatives of clubs, associations, institutions, schools, the religious centre and media in NSW. They came from as far as Wollongong and Newcastle. As well, a representative of the Institute for Slovene Emigration Research in Ljubljana was present. They all shared a common concern, which could be symptomatic of all migrant groups: how to preserve our heritage before it is too late. The task was and still is enormous. But thanks to the enthusiasm and vision of the members, the Management Committee and the President of the newly formed association, much has been achieved in this relatively short time.

According to the HASA Constitution (Article 2) the purpose of the Association has expanded from the original aims of “preservation of the Slovenian heritage” to the following:

To:

- ❖ promote the means and opportunities for the education and enlightenment of the wider community in the Slovenian culture and heritage;
- ❖ study and research the history of Slovenian settlement in New South Wales, Australia;
- ❖ solicit, collect, preserve and exhibit Slovenian artifacts, books, art, literature, documentation, biographies and all materials concerning the history and culture of Slovenians in NSW;
- ❖ produce exhibitions, to promote an understanding of Slovenian history, heritage and folklore within the wider community;
- ❖ establish facilities conducive to furthering the above objectives.

How encouraging. This enthusiastic, dedicated and hard working team has fulfilled so much of their set tasks. Not only have they collected, categorized and filed an enormous amount of material, they have set up and fitted out an office and an archive store. They are also preparing an exhibition, “The Fruits of our Slovenian Heritage – Sadovi slovenske dediščine”, and are publishing a book by the same title. The book is: “an overview of the history of the Slovenian community in NSW and its contribution to the overall Australian community”.

One can only admire Olga Lah, the President of HASA, and the author of this book, for her dedication in writing it and compiling all of this rather sensitive material, and for her bravery in publishing it. One need only browse through the table of contents to realise the enormity of the task. She researches the early years of Slovenian settlement in NSW, the early schools and their profiles, as well as later ones, up to the university level. In her research she covers organisations, associations, institutions, St. Raphael's Slovene Mission and many different groups: drama, charity, folk dancing, choirs, sporting, etc. A large part of the book is devoted to the many publications over the years, as well as the media. It is in the true sense a history of Slovenians in NSW.

For Olga the book needed to be factual, the true story about her people - "the pioneers of our Slovenian Community". She acknowledges their contribution not only to the Slovenian Community but also to the Australian way of life. To further quote her: "The Slovenian community was built on the blood, sweat and tears of many, many people and on the backs of many volunteers... In their mission to build a 'home from home'". She also wants the book to be a reminder to us and those that follow, of the pioneering generation of our Slovenian community.

Congratulations to the author Olga Lah and her team on the historical occasion of launching this book and the official opening of the HASA premises on the 30th April, 2004. The next day we will also celebrate one of the most important historical events in the history of our nation – Slovenia's accession to the European Union. What a fitting and pleasant coincidence!

Sydney, 25th May, 2004

*Alfred Brežnik
Honorary Consul General of
The Republic of Slovenia
for N.S.W., Australia*

Introduction

This book covers the history of Slovenians in NSW. My intent was to focus on the history, that, to a large extent, I had lived through and witnessed. However, it became clear that alongside the history of Slovenians in NSW ran a rich and interesting history of Slovenians in Canberra. The temptation was too great to resist and so I have also attempted to include in this book, a selection of the major achievements of the Slovenians in Canberra (ACT). Perhaps someone who is more familiar with the history of Slovenians in Canberra can expand on my humble attempt.

Although the first wave of Slovenian migrants began to arrive soon after the Second World War, the Slovenian community in NSW really began to establish itself in the early 1950's. This Slovenian community, although small in comparison to other ethnic communities in Australia, made a significant contribution to the transformation of Australia into a multicultural nation.

In many, many ways, the wealth of the Slovenian culture contributed to and enhanced, the character of the 'Australian way of life'.

This book attempts to acknowledge and celebrate this contribution.

Those of you who are familiar with the history of the Slovenian community in NSW and the ACT over the last half a century, will understand what I mean when I express that : “ The Slovenian community was built on the blood , sweat and tears of many, many people and on the backs of relentless volunteers.” The pioneers of our community devoted years of their lives, as volunteers, in their mission to build a 'home away from home' for the Slovenian migrant and to raise the profile of the Slovenian culture within the larger Australian community. This book contains evidence that they succeeded..... and succeeded well!

This book will be a constant reminder, to all of us and those that follow, of the relentless work and the endeavours of the pioneers of our Slovenian community.

By gathering and compiling information from a variety of sources, I have attempted to provide the reader with evidence of the remarkable nature of the Slovenian community in NSW and the ACT and its outstanding contribution to the 'Australian make-up' over a 50 year period.

The reader will find the sources of information are varied. The most valuable, I believe, are the personal accounts of individuals, which in the most cases, are contained in extracts from various Slovenian community newspapers and publications over the years. Extracts are shown in *italics*, with the source of information appearing under the extract. These extracts create a small window for us to peek through and witness the feelings of the community, the issues that were

important at different times, the celebrations and the dreams of a developing community.

This book attempts to acknowledge and celebrate the achievements of many Slovenian individuals and groups.

The outstanding skills and talents of individuals are reflected clearly in the pages of this book. The leaders, educators, actors, conductors, singers, writers, dancers, sporting and social figures are presented to you, the reader. It is however, almost an impossible task to mention all names in such accounts. I hasten also to sincerely apologise, if I have inadvertently omitted to acknowledge any achievement. This overview is not comprehensive. For example, I have not covered Artists and their works. I anticipate that this will be done in the future in a way that will do their work justice.

You may also find it unusual, that the content of this book is written in both English and Slovenian. I do not apologise for this. We must bear in mind that this overview is being written for the next generation to read... For the children and grandchildren of our pioneers. I believe that, with the tying of the extracts in English, someone who does not read Slovenian confidently, will gain enough information to satisfy their curiosity or research.

I would like to say that this was the largest jigsaw puzzle I have ever tried to put together. I was told by many, that my endeavour to try to summarise the achievements of the Slovenian community in NSW and the ACT, over the last half a century, was...“Mission Impossible!”.

As I progressed with the attempt, I began to believe that they were probably right. But it is a first attempt and someone else in the community may be motivated to enhance and expand on my attempt. I hope so.

In conclusion, I would like to acknowledge the work of my colleagues in H.A.S.A. (Historical Archives for Slovenians in Australia – N.S.W.)

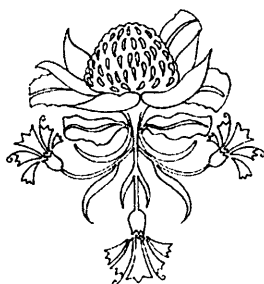
This book is a result of a team effort. In addition, I would like to acknowledge the support of: The Slovenian Ministry of Culture; The Slovenian Foreign Affairs Ministry (The Office for Slovenians Abroad) and The Scientific Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts (ZRC SAZU). I acknowledge the research and tireless efforts of Michelle Šušteršič, Tania Smrdel and Marta Magajna; the strong support of Father Valerijan Jenko and Father Filip Rupnik; the technological assistance of Uroš Ergaver and Igor Počh; the procedural advice of Florijan Auser; the encouragement and support of Alfred Brežnik and above all, the patience and support of Jože my husband, and my family.

*Olga Lah
President of HASA*

Table of Contents

1. Early Years of Slovenian Settlement in NSW	10
2. Slovenian Schooling	22
(a) Profile of Schools	25
· Woollahra	25
· Leichhardt	25
· Paddington	29
· Cabramatta	32
· Condell Park	36
· Merrylands	37
· Horsley Park – S.D.S.	48
· Triglav School	52
· Slovenian Correspondence School	57
· Blacktown	58
· Yugoslav Ethnic School, Newtown	58
· Planica classes, Wollongong	59
· Slovenian-Australian Association Canberra	59
(b) Slovenian Schools Committee (Slovenski šolski odbor)	60
(c) Saturday School of Community Languages	70
(d) Studies at Macquarie University	82
3. Drama (Dramske Skupine)	86
4. Publications of Newspapers, Periodicals and Reviews	101
5. Literary Works by Slovenians	134
· Collected works (Zbrana dela)	141
6. Slovenian Media	146
· 2EA – SBS Radio	146
· Radio Wollongong – VOX FM	154
· Radio Canberra – 2XX	155
· Community TV, Channel 31	156
· Slovenian Media House	157
· Film production	158
7. Slovenian Organisations, Associations, Institutions	159
1. Social Organisations:	
· Slovenska zveza	159

· Slovene Association Sydney (SDS)	161
· Tivoli – Newcastle	170
· Triglav – Sydney	173
· Planica – Wollongong	180
· Slovenian Australian Association, Canberra	184
· Karantanija, Queanbeyan	188
· Snežnik – Albury- Wodonga	190
· Slovene National Association Sydney (Narodno društvo Sydney)	191
2. St. Raphael Centre, Slovenian Mission	193
3. Zveza slovenskih organizacij v N.S.W. (Association of Slovenian Organisations in N.S.W.)	199
4. SALUK (Slovensko Avstralskega Literarno-Umetniškega Krožka)	200
5. Zveza slovenske akcije (Slovenian Action Alliance)	200
6. Slovenian Australian Institute	201
7. HELP (Charity organisation)	202
8. Slovenian Support Group	204
9. Slovene Australian Academic Association (Akademsko društvo)	205
10. Australian Slovenian Conference (ASK)	206
11. Slovenian National Council, ACT (Slovenski narodni svet, ACT)	209
12. Slovenian National Council, NSW (Slovenski narodni svet, NSW)	211
8. Choirs	214
Profile of Choirs	219
9. Music Bands	243
10. Folk Dancing	255
11. Sporting and Social Activities	268

Early Years of Slovenian Settlement

The period between the two World Wars registers very few Slovenian migrants and it is generally accepted that there was no organised Slovenian community in existence. It is clear that no real documentation and research exist into the number of migrants for that period. These statistics will remain unknown.

The first significant wave of Slovenian migrants arrived in Australia, specifically NSW, during the period 1946 – 1951. Many refer to this wave of migrants as ‘political immigrants’ due to the reasons for their displacement after World War 2. Some were in conflict with the new regime in Yugoslavia, on ideological grounds. Many were ‘Displaced Persons’.

The second and by far the greatest wave of migrants from Slovenia arrived between the years of 1951 –1960. This migration was predominantly economically motivated due to the poor economic state of postwar Yugoslavia. Nevertheless, there was still a significant number of migrants in this period who were motivated by their opposition to the existing regime in Yugoslavia.

After 1960 however, we see immigration falling off rather sharply, with very few Slovenian migrants registering after 1975.

Priseljevanje...

Prvi slovenski priseljenci, povečini s Primorske, so prišli v Avstralijo, med prvo in drugo svetovno vojno. Natančnih podatkov o tem ni, vsekakor ni jih bilo veliko in niso imeli nobene organizirane skupnosti...

Zaposlitev...

Prve generacije priseljencev, ki so prispele na avstralsko celino, so morale že v zbirnih centrih podpisati posebno dvoletno pogodbo. Tako so jih že na začetku pričakala najtežja dela na severu Avstralije; v subtropskem podnebju so sekali sladkorni trs, delali na odprtih rudokopih boksita ali v rudnikih premoga, železove rude, raznih gradbiščih in v železarnih. Kratko in malo morali so prijeti za vskršno delo, žene in matere so bile služkinje in čistilke, ne glede na poklic, ki so ga morda imele, najpogosteje pa so začele delati v različnih tovarnah...

Versko življenje...

Že leta 1951 sta prispela iz ZDA v Sydney dva patra frančiškana in pričela pionirsko delo med Slovenci. Brez dvoma je slovenski izseljenski duhovnik tisti, ki najprej in najbolj povezuje Slovence, ne le versko, ampak tudi kulturno in družabno. Tako so slovenski duhovniki v Avstraliji z leti ustanovili tri verska središča – v Melbournu, Sydneyu in Adelaidi. Vsa središča nad vse uspešno opravljajo versko in kulturno poslanstvo med Slovenci... Poleg treh verskih središč ima majhno cerkev tudi Slovensko društvo Planica v Wollongongu, kjer mašujejo duhovniki iz Sydneya.

The last 3 extracts from: Lojze Košorok. Svobodni razgovori. Dec. 2000

'Slovenians always liked to get together socially. In their new homeland this was more important than ever, because of difficulties with the new language, customs, culture and many other factors.

The first congregations of Slovenians in Australia were in the hostels e.g., Bonegilla in Victoria, Greta near Newcastle and St. Marys in Sydney. Here Slovenians met and formed new friendships before being relocated by government authorities to their new locality of employment. Some who found employment in St Marys, for example, ended up settling in St Marys. Slovenians began to congregate together already in these hostels and this socialisation continued after they left the hostels.

In 1951, Bishop Rožman, from the U.S.A., sent two Slovenian Priests to Australia to serve the Slovenian community. They were Fathers Beno Korbic and Klavdij Okorn. They were Franciscan priests who began the long tradition of Franciscan service in Australia.

The first attempt to organise the Slovenians as a community came with the establishment of the 'Slovenian Alliance'. Some called it the Alliance of Slovenians (Slovenska zveza). At that time, around 1953, the first Slovenian dances were organised in Darlinghurst. In 1956, the first Slovenian camp (tabor) was organised and the Slovenian Priests conducted church services.

Slovenian literature was actively promoted. Slovenian books were purchased in Trieste, Gorizia (Italy) and in Klagenfurt (Austria). The main instigator of these activities was Jože Čuješ and he was joined by others such as Mr. Voršič, Mr. Glogovšek, Mr Forte, Mr. Jež, Dr. Linther, Mr Tory, Mr Brežnik, Mr. Stanjko, Mr Šuštar, Mr Černuta and many others.

It was the Slovenian priests who greatly facilitated the getting together of the Slovenian community. They linked Slovenians with each other, offered assistance and were generally the shepherds of a rather scattered flock. In these early years they were irreplaceable! We recall the names of some: Fathers Beno Korbič and Klavdij Okorn, Fathers R. Pivko, Bernard Ambrožič, Father Odilo Hanjšek, Dr. I. Mikula and Father Valerijan Jenko. All these Priests were under the auspices of the Franciscan Order of priests, which had its provincial in the USA. Later they came also from Slovenia.

*Essay on "40 Years of Slovenians in Sydney"
L.Košorok...1997 (Translated by Olga Lah)*

Prvi naseljenci v Avstraliji so iz Slovenije prišli že po prvi svetovni vojni. Vendar so bili maloštevilni....Slovenci, ki so se po drugi svetovni vojni odločili za Avstralijo, so potovali trideset dni po morju in pristali v Freemantlu, nato so jih prepeljali v zbirno taborišče Bonegilla in od tam v druga manjša taborišča ali hostele, kot na primer Villawood, Cabramatta, Bunnerong, St. Marys, Greta, Fairy Meadows, itd. Stanovanja v the hostelih so bila revna, posebno tista v kovinskih barakah brez stropne izolacije. Podnevi je bilo v njih izredno vroče, ponoči pa zelo hladno. Ljudje so zato komaj čakali, da so dobili službe in si najeli stanovanja. S skromnim življenjem so si kmalu prihranili denar za deposit za hišo, banka pa jim je posodila denar. Kar precej se jih je naselilo v vzhodnih predmestjih Sydneya, kot so Wollahra, Paddington, Surry Hills, Randwick itd. Mnogi so se zaposlili v Avtomobilskih tovarni v Pagewoodu, v tovarni stekla in v pivovarni v Redfern. Živeli so v starih hišah... V leti po 1960 pa so naši rojaki začeli prodajati stare hiše v vzhodnih predmestjih in se seliti v zahodne dele, kjer je bila zemlja poceni... Začel sem razmišljati, da se bi tudi sam preselil bliže našim ljudem. Videl sem potrebo po lastnem verskem in kulturnem središču. Maševanje v Avstralskih cerkvah nikakor ni bila idealna rešitev, ker nismo vedno mogli dobiti pravišnje ure, pogrešali smo okrasitev oltarja, ob božiču slovenske jaslice, na veliko noč pa božji grob in procesijo.

Pater Valerijan Jenko. Misli, 1998

P A R A G O V D O M
121 Queen St., Woollahra, N.S.W.

12. julija 1957

Stanovalcem v Baragovem Domu:-

Znano je, da sem podpisani sprejel od nadškofije v Sydneyu nalogo, da v njenem imenu upravljam Baragov Dom z vsemi pritliklinami, ki spadajo zraven. Za svoja pomočnika sem si zaenkrat izbral svojo ženo, ki je sprejela oskrbnišтво v Domu, in p. Bernarda, ki je moj namestnik v moji odsotnosti.

Stanovalce prosim in jim naročam, da v vseh zadevah hišnega reda in discipline slede odredbam ge. oskrbnice. Posebej naj vzamejo na znanje naslednje točke:

1. Dogovorjene prispevke v "Stanovanjski sklad" oddajajte redno vsako soboto v pisarni in sicer za en teden naprej. To zahtevajo poveč in tudi pri nas se ne sme več zgoditi, da bi kdo odšel in ostal dolžan, morda za več tednov. Tako ne more obstati nobena ustavnova, tudi naša ne. Poštenost je prvi pogoj za primerno sožitje.

2. Kdor se bo odločil za odhod v drugo stanovanje, naj to pove v pisarni vsaj en teden naprej. Istotako bo uprava vsakemu naznala vsaj en teden naprej, če bo iz enega ali drugega vzroka potrebna odpoved sobe, oz. postelje.

3. Glede hrane naj se vsak, ki želi, privatno domeni z go. Golo-grančevu.

4. Zvečer od desete ure naprej naj bo hiša od spradaj zaklenjena in za to naj vsak osebno skrbi, ako se vrne domov nekako ob tej uri ali pozneje. Vsak naj ima s seboj ključ. Če ga morda kdo nima, naj se zgleda zanj v pisarni. Kadar se kdo preseli, naj se dostojno posloviti in odda ključ upravniku ali oskrbnici.

5. Istotako naj bodo zadnja vrata od znotraj zapahnjena po 10. uri zvečer. Vsak naj gleda na to, da se elektrika ne troši brez potrebe, za vsak telefonski klic, razen če je uradeh, naj vsak prispeva 3d. V odsotnosti upravnika ali namestnika ima ključ do piarne oskrbnica.

6. Obiskov zunanjih ljudi naj nihče ne sprejema v gornjem nadstropju brez privoljenja upravnika ali oskrbnice. Ni težko vprašati in dobiti dovoljenje, če je razlog pamten. Odgovorni činitelji pa morajo vedeti, kaj se v hiši godi, drugače lahko pride do anarhije.

Ponovno prosim in naročam: Vzemite vse to na znanje, podpišite epodaj na levi in vrnitetako pođpisan dokument čimprej v pisarno.

_____
stanovalec.

_____
upravnik

The early Slovenians in Sydney, had to become familiar with the organisation and rules of "Baragov Dom".

Slovenians at the Villawood Catholic Church, where Mass was regularly offered on Sundays by a Slovenian pries. Father Valerijan Jenko (centre). Circa 1964

From the early 1960's, Slovenians began to dress in national costume and so promote their culture to the Australian community. Here is a group of Slovenians at the 'Corpus Christi' procession in Manly. (circa. 1964).

“Ko sem vzel v roke papir, da napišem par misli za 1. letno poročilo »Akcije«, mi je šla misel 16 let nazaj. Znašel sem se v tisti mrzli zimski noči, ko smo se po mesec dni dolgi vožnji znašli v Sydneyskem pristanišču. Bilo nas je več kot tisoč novonaseljencev vseh narodnosti in ver, med njimi tudi precejšnja skupina Slovencev. Nekako boječe in z nezaupanjem smo gledali ob pristanišču čakajoče Avstralce, zavite v tanke plašče in stoječe na dežju. Niso nas prišli pozdravljati, niso nam prirejali sprejema. Njihovi pogledi so bili mrzli (takrat je bilo v Avstraliji brezdelje). V rokah so držali v časopisni papir zaviti krompir (chips) in ga s slastjo nosili s prsti v usta. Kam smo prišli? Ali smo res pomaknili življenje za sto let nazaj? Vsi smo molčali, vsi razmišljali o svoji žalostni usodi. Če bi takrat znali angleško in bi mogli vprašati za vrvo, - marsikdo bi v prvem razočaranju obupal in se obesil. A čas celi rane. Minilo je deževje, posijalo je toplo sonce. Razkropili smo se po širni celini in se pričeli vsak po svoje vživljati v novo okolje. Prihajale so nove ladje in prinašale več in več rojakov. Slovenska »družina« je rasla ion se krepila... Imeli smo svojo prvo prireditel v Sydneyu. Časopisa ni bilo, naslovov tudi ne. Od ust do ust je šla beseda in zbralo se nas je, da smo se vsi čudili. Dvorana je bila polna. Ne nekaterih, več kot sto jih ni moglo v dvorano. Prireditvi so sledile druge. Število obiskovalcev je naraščalo. Tristo, štiristo, petsto, šeststo in več nas je prišlo skupaj. Takrat smo bili Slovenci zavedni, polni ljubezni do domovine in materinske besede. Sčasoma je ta zavednost splahnela; začeli smo se utapljati v brezbriznosti Avstralskega sonca. Danes, ko nas je desetkrat toliko, kot nas je bilo tiste dni, ko imamo avtomobile in nam jezik tujine ne dela težave pri potovanju, se nas na slovenski prireditvi zbere le sto- in to je mnogokrat že veliko.

Prvo leto akcije'. Jože Cuješ July 1965

“Pred Božičem 1950 mi je pisal pokojni škof dr. Rožman. Sporočil mi je, da bi zelo rad ustregel želji Slovencev v Avstraliji in poslal Slovenskega duhovnika. Obljubil je, da bo storil vse, kar je bo v njegovi moči. Manj kot leto dni po tem pismu sta prišla v Australijo pp. Klavdij Okorn in Beno Korbič.

Ob njunem prihodu še nismo imeli lista ali organizacije. Smo pa že od marca 1950 razpošiljali na razne naslove rojakov na pisalni stroj razmnožene dopise in spomenice ob obletnici zadnjega ustoličenja koroških vojvod, ob dnevu majske deklaracije in podobnih narodnih praznikih. Odziv med rojaki je bil zadovoljiv. Od vseh krajev Australije so prihajala pisma, v katerih so rojaki izražali želje po slovenski besedi in organizaciji. Stotine takih pisem je še ohranjenih. Tako odkrita in prisrčna so, da si jih človek ne upa uničiti. V prvo brstenje slovenskih čustev v Avstraliji sta na vso srečo prišla p. Beno in Klavdij. V par dneh sta imela že polno

prijatelj in sodelavec. Ni bilo treba dosti besed. Edini smo si bili v tem, da moramo čimprej ustanoviti slovenski list ter z njim vsaj delno povezati Slovence na petem kontinentu”.

Jože Čuješ. Misli, April 1961

‘Slovenija moja dežela in mi smo njeni ljudje’. Geslo ki je aktualno v današnjih dneh v Sloveniji, medtem ko je bilo vedno navzoče in spoštovano med izseljenci. Da je to res, so dokazali prvi slovenski priseljenci. Že takoj po prihodu v novo domovino Avstralijo, ki jih ni sprejela z odprtim srcem kot mati, ampak bolj kot mačeha, vendar jim je nudila kruh in streho, za kar so ji še danes hvaležni, so začeli organizirati slovenske prireditve. Na teh so se srečevali kot bratje in sestre, ki jih je zdrževala skupna usoda. Povpraševali so po novicah o domovini in domačih, o delu in družini. Povezovali so jih korenine, iz katerih so zrasi v mlade fante in brhka dekleta, ki so vsled nezadovoljivega ekonomskega položaja, bili prisiljeni poiskati boljši kos kruha na tujem. Kljub razdaljam, so vedno gradili medseboj trden most. Na eni strani mostu so bili Avstralski priseljenci, ki so se navajali novim življenjskim razmeram in jeziku. Na drugi strani mostu je bilo snidenje ganljivo, jezik domač, srca polna domotožja in stiski rok pristrčni. To so bili takrat (nekako pred 40.leti) najsrečnejši trenutki tedna, morda meseca.

Mariza Ličan, učiteljica.

‘Rastemo iz korenin’, 1988

Izgleda, da je hostel še najprimernejši za naše polnočnice. Lansko smo imeli v Villawoodu, letos pa v St. Marys-u. Zbralo se nas je prav lepo število, četudi so slabe zveze, posebno pa še ob praznikih. Najprej smo se zbrali v prijazni dvorani, če jo lahko tako imenujem in se malo porazgovorili (seveda smo ga po domači navadi tudi malo srknili) in zapeli nekaj naših domačih. Ob enajstih smo šli v cerkev, da smo slišali slovenske pete litanije. Plošče nam je preskrbel g. urednik pater Beno, naredili so jih pa v Ameriki. So izredno lepe in se jih lahko naroči... Kar lažje nam je bilo, ko nas je bilo več skupaj.

Unknown reader of ‘MISLI’ from St. Marys. Jan, 1953

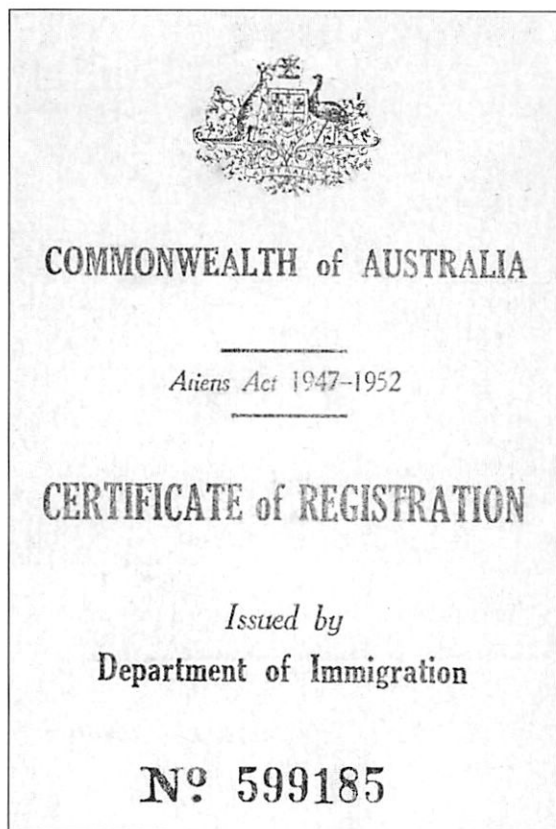
Kako peče to domotožje. Vso obilico avstralske mize bi dal za kepo snega, za cinglanje kragulčkov ter za vonj osmojenega smrekovega drevesa.

Unknown reader from Parramatta. ‘MISLI’. Jan, 1953

Many Slovenian migrants travelled to Australia by ship. They had to endure long periods at sea. (circa 1960)

Migrants were issued with "Certificates of Registration", which allowed them to remain in Australia.

P R I L O G A"M I S L I"

25. April 1953. ----- Str. 13. Leto II, St. 4.

V SLOVO PATROMA KLAVDIJU OKORN-u in BENU KORBIĆ-u

V sredo 6. maja se bosta vrnila v Združene države Amerike gospoda patra Klavdij Okoren in Beno Korbić. Dveletni "kontrakt", ki sta ga prostovoljno prevzela nase sta častno izdržala in vestno izpolnila.

Njuno kratkotrajno delo med nami ne more pokazati takojšnjih sadov, a bodočnost bo potrdila, da sta bila prav ona prva pionirja slovenskega izseljoništva v Avstraliji. "MISLI", ki sta jih pričela izdajati jima bodo trajen spomenik - postavljen na petem kontinentu.

Draga patra ! Resnično nam je žal, da odhajata. Tolaži nas upanje, da se bosta čez leto zopet vrnila in nadaljevala s svojim delom. Dve leti življenja med nami Vama ni bilo posejano s cvetjem. Mi Vama nismo mogli v ničemer pomagati, ker smo se "zelenci" v tej deželi in ker nič nimamo. Vedno pa smo bili veseli, kadar sta prišla med nas, saj sta vedno kako "razdrila" in nam tako prinesla vsaj malo sonca v našo vsakdanjo meglo.

Ko se bosta vrnila v Združene države, ne pozabita na nas. Povejta našim rojakom onkraj oceana, da Slovenci nismo najboljši, katoličani še manj - vendar tako slabi, kot bi si morda kdo o nas mislil, pa tudi ne ! Taka je pač verjetna tudi Vajina slika, ki sta si jo po dveh letih življenja med nami ustvarila. Vkljub vsemu pa lahko pripomnita, da smo si v narodnem oziru malo bolj edini kot oni.

Ob slovesu bi Vama vsak izmed nas rad stisnil roko v pozdrav, pa je razdalja med nami žal prevelika in čas preskopo odmerjen. Zato prejmita preko "MISLI" našo najvdanejšo zahvalo za Vajino delo in pomoč, ki sta nam jo izkazovala. Božja roka naj Vaju blagoslovilja na poti in ob letu srečno privede nazaj med nas. Pustita slabe misli med nami. Res nam je žal vseh krivic in neprijetnosti, ki smo jih Vama morda pripravili, pa saj vesta, da smo samo ljudje.

Obljubljamo Vama, da bomo Vajinemu nasledniku g. patru PIFKU po svoji najboljši moči pomagali in Vama ohranili "MISLI" take, da jih bosta ob vrnitvi med nas res vesela.

BOG VAJU ŽIVI !!!

Hvaležni Slovenci
v Avstraliji.*Farewell letter to Father Klavdij Okorn and Father Beno Korbić. MISLI. April, 1953*

Bonegilla v Viktoriji, Graylands v Zahodni Avstraliji in Bathurst v N.S.W. so bila prva emigrantska taborišča, ustanovljena leta 1947 in 1948. To so bila le prehodna taborišča, kjer so bili emigranti zaslišani, zdravniško pregledani ter registrirani za delo in socialno pomoč. Vse do decembra 1948 je bila Avstralska emigrantska politika zelo enostranska : želela je le nekvalificirane samske moške, ni pa bila pripravljena sprejeti družin in predvsem ne Judov, še manj pa ljudi ne bele rase. To se je hitro spremenilo: do junija, leta 1951 je prispelo v Avstralijo 190 tisoč emigrantov iz Evrope, med njimi ogromno družin z majhnimi otroki. Število taborišč se je povečalo kar na 23.

Greta je bila uradno odprta 3. junija 1949, najprej samo kot prehodno taborišče, 18. avgusta pa je postala 'čokoladno mest', naselje predvsem za ženske in otroke.

Moški so živeli ločeno od družin v Silver City ali pa tam, kjer so delali. Največ so se zaposlili v težki industriji v Newcastlu in so obiskovali družine le ob sobotah, nedeljah in praznikih. Tisti, ki so bili še bolj oddaljeni, kot na primer delavci pri Snowy Mountains programu, včasih niso videli družin tudi po nekaj tednov ali celo mesecev. Zanimiv je podatek..., da se je v Greti leta 1951 rodilo povprečno 45 otrok na mesec.

Maria Grosman. Glas Slovenije. July 1997

Avstralija

*Avstralija, moj novi dom znoječi,
nešteti zdomcev, srečno zatočišče,
ljudi si mojih ubogo, le prgišče,
ki stari dom svoj ljubijo še v sreči.*

*Potujilo rojakov se številno,
zavrgli dom svoj, brate pozabili,
se v tujce domu v tebi prelevili,
razkošje tvoje trga src obilno.*

*Jaz vem, da sreče ti nam nisi kriva,
v nemiru le potožim ti iskreno,
da lica tvoja sreči so varljiva.*

*Po tebi trudno se peham, brez cilja,
pogrešam dom svoj dragi med hribovji,
kjer mir in sreča raja – brez obilja.*

Pavle Bogataj

*Maria and Emil Grosman (centre and right).
Bonegilla 1958.*

*(From left) Milena Brgoč and Maria Grosman
visiting former migrant hostel "Greta" in Newcastle.
2001*

*Emil Grosman revisits Bonegilla
hostel. 2001*

Slovenians always liked to get together socially. In their new homeland this was more important than ever, because of difficulties with the language, customs and culture of their new homeland. (circa early 1960's)

The Catholic Church of St. Francis in Paddington, was welcoming to the Slovenian community. The parish church provided the Slovenians with a room which was used for schooling, drama, choir practice etc. The hall was used for regular dances.

Slovenian Schooling

(Slovenska Šola)

In the early years of Slovenian settlement in Sydney – 1947 to 1957, there was very little done in the way of organised promotion of the Slovenian language. Although the new immigrants from Slovenia missed their homeland and all the old traditions, during this early period, setting up Slovenian language classes did not seem a priority. Survival in their newly adopted homeland was their focus. Records show that in 1951, Slovenians in Sydney did try to form a ‘društvo’ (organisation) called “SLOVENEK”. Its origin coincided with the establishment of the monthly periodical - MISLI. However, what became of it is unclear. Almost a decade passed before the first official Slovenian club was established in 1957 (Slovene Association Sydney). With this organised assembly of Slovenians, began a new focus on the promotion and safeguarding of the Slovenian culture. Parents wanted to pass down to their offspring an appreciation of their heritage – the Slovenian language, culture and traditions.

Slovenian classes began for a short time in Woollahra (the home of the Slovene Association Sydney) in 1957, then at Leichhardt in 1958. They ceased prior to 1960. With the arrival of Father Odilo Hajnšek in 1961 however, language classes commenced again at Paddington. With help from several qualified Slovenian teachers, Father Odilo, later with the support of Father Bernard Ambrožič, also established language classes in Condell Park and Cabramatta. The school was named after the Slovenian Bishop Slomšek. So it became known as ‘Slomškova Šola’. In effect, ‘Slomškova šola’ was a cross between religious instruction, a ‘kindergarden’ and Slovenian language classes.

Slovenski jezik je bil tisti, ki jih je povezal v posebno narodnostno skupino, na katero so bili ponosni. Ta ponos so želeli predati otroku, ki je že ob rojstvu zaslišal slovenski glas. Temu so sledile pesmice, pravljice itd. Želja po učenju materinega jezika se je pri starših večala z odraščanjem otroka. Zato ni čudno da so bile prve organizirane slovenske ustanove prav dopolnilne šole, ki so delovale v okviru Verskih središč že pred 35. leti. Tem so se pridružile šole naših društev in klubov, ki so prav v ta namen zgradili šolske sobe.

Mariza Ličan, učiteljica.
‘Rastemo iz korenin’ 1988

Začetek pouka slovenskega jezika v Sydneyu.

Po drugi svetovni vojni se je mnogo slovenskega naroda izselila v tujino. Eni za stalno, drugi pa, dokler ne bo več komunizma.

Tudi v NSW je prišlo precej ljudi, največ po različnih državnih hostelih in podrobno. Da bi takrat mislili na šole ni bilo mogoče ker ni bilo toliko šolskih otrok. Največ je bilo mladih fantov in deklet.

Prva dva duhovnika, ki sta prišla v Sydney sta bila p. Beno in p. Klavdij. Kako sta se znašla?

Najbolj poznan je bil St. Mary's hostel in tu sta tudi našla J. Čuješa. Vsi trije so takoj videli, da vsi Slovenci rabijo povezavo. Zato so ustanovili mesečnik "MISLI". Sedaj je bilo dela veliko lažje. Ljudje so se dobili, eden drugega po Mislih. Za šolo še vedno ni bilo časa, to je bil čas porok.

Za p. Benom in Klavdijom je bil p. Pivko.

Naslednji je bil p. Bernard. Ta je imel že nekaj skušnje iz Amerike, samo, da ni bilo primerne prostora. Kajti v starih časih tudi cerkvene oblasti ni bilo naklonjena novim priseljencem. Pa so se nekateri priseljenci pritožili pri kardinalu in ta je objavil v "Catholic Weekly", da so dolžne vse župnike in šole pomagati katoliškem priseljencem s primernimi prostori.

V začetku je bilo tako tudi v Paddingtonu. Vendar p. Bernard se ni ustrašil. Imel je naslove nekaj družin z otroki in je šel kar do njih in jih tam učil. Največ majhne pesmice, deklamacije in igrice. Otroci so se dobro naučili in tudi nastopili, največ za Miklavž in za Božič. Takrat še ni bilo privatnih avtomobilov, zato se je vozil kar z vlakom in staro počestno železnico. Tudi nobenega fotografa ni bilo, zato nobenih slik.

Počasi smo dobili šolsko sobo v Paddingtonu in tako tudi redni šolski pouk v nedeljo popoldne. To je bilo po maši in po kosilu, da so starši lahko pripeljali v šolo.

Ko je prišel p. Odilo, se je odprla tudi šola v Leichhardt. Kmalu za tem je sam J. Čuješ odprl šolo v Cabramatti v župnijski šoli. Da se povrnem še v Paddington. Stari p. Bernard je kmalu odnehal, zato sem to šolo prevzela jaz.

Pa tudi v Cabramatti je Čuješ popustil in predal vse meni. Šole v Paddingtonu ni bilo več. Nekaj učencev je hodilo še potem v Cabramatto. Tukaj je šola redno tekla, dokler niso prišle šolske sestre v Merrylands. One so učile, dokler ni prevzela ga. M. Ličan. Kdo uči za njo pa ne vem.

Imeli smo tudi šolo v Condell Parku pri privatni družini, ker v Bankstownu nismo dobili prostora.

Kako je šola potekala povem samo za tiste razrede, katere sem sama učila.

Moji šolarčki v Paddingtonu:

Tanja Gržina, Andrej Gržina, John Olip, Sonja Olip, Rajko Matelič, Leopold Matelič, John Valenčič, Marko Valenčič, Anica Valenčič, Fredi Brežnik, Detestina in Robert... (priimek pozabila), Robert Lochner, Alenka Žigon, Evica Žigon. Vsi ti šolarčki niso bili enako stari in eni niso poznali črk. Imeli smo tudi take, katerim smo dali kos črtastega papirja iz zvezka in jih učili abecedo. Najprej najlažje črke, kot so I,U,O,D, in tako dalje do konca. Moram reči da so bili zelo marljivi in navadno popisali kar ostale učence, katere sem dobila po J. Čuješu. To so bili že večji otroci in so zato že znali brati. Marsikdo me vpraša, kakšne knjige smo rabili. Vse kar smo dobili ali iz Trsta ali pa Celovca. Domače iz stare Jugoslavije niso bile primerne, ker je bilo preveč rdečih zvezd in zastav.

Memories of Tončka Vodopivec, beloved teacher of the earliest Slovenian classes.

Kaj bo z njimi?

Kdo izmed staršev v Avstraliji si še ni postavil tega vprašanja? Kaj bo z njimi? Bodo še vedeli, da so potomci Slovencev, bodo ljubili ali vsaj spoštovali domovino, ki je staršem tako pri srcu?

*Kdo more dati odgovor, kdo videti v bodočnost? Eno je gotovo: četudi bi morda otroci izgubili slovenski jezik, v srcu jim lahko vkljub temu ostane spoštovanje do rojstne domovine staršev. Seveda zavisi to največ od nas, staršev - v veliki meri pa tudi od slovenskih organizacij, **Katerim naj bi bila slovenska mladina prva in največja skrb!!!***

"Koledar 1974" issued by Triglav.

*Materina beseda je od vseh
dobrot največja, jasno ogledalo vsakega
ljudstva, mila dojka vsakega nauka
in izobraženja narodovega.
Dokler materina beseda slovi, se narod
časti in oživlja. Kakor hitro materina
beseda umira, peša tudi narodova slava
in moč. Prijatelji, ne pozabimo,
Da smo Slovenci!*

Anton Martin Slomšek

Profile of Schools

* **Woollahra - 1957**

This was the humble beginning of the Slovenian language classes. They were informal programs of learning and catered mainly to young children who were the offspring of the first wave of immigrants from Slovenia. The lessons were held at 121 Queen St. Woollahra and were run under the wings of Karitas (an humanitarian organisation of the Catholic church, catering for the needs of the newly arrived migrants).

The lessons were taken by Father Bernard Ambrožič, who was later assisted by Virgilij Ferfolja.

Slovenska Karitas poroča.

Po naklonjenosti Kat. Immigration Offica, smo dobili spet svoj kotichek za sestanke, petje, čitanje, šahovske, igre itd., da se lahko zbiramo. To je v znani hiši na 121 Queen St. Woollahra, ki jo ima zdaj v najemu omenjeni Immigration urad. Naš kotichek je v nekdanji plesni dvoranici, ki ima zdaj vhod naravnost z verande. Obiskovalci bodo našli mnogo slov. knjig, listov in časopisov, ki jih lahko pregledujejo in berejo.

Misli, January, 1962.

* **Leichhardt – 1958**

Another Slovenian language class, established in the Sydney basin, was at Leichhardt. These classes again catered to the very young children. Initially, Father Bernard Ambrožič was assisted by Virgilij Ferfolja and Antonia (Tončka) Vodopivec, who motivated the children with her playing of the piano, drama performances and singing. These classes ceased by the end of the 1950's. Under the support of the newly arrived Father Odilo Hajnšek however, classes recommenced at Leichhardt in 1962. These continued until the mid 1960's with the work of these fine teachers – Anton Omerzel, Virgilij Ferfolja, Marija Kokl and M. Vojsk (relieving).

Antonia Vodopivec

Antonia (Tončka) Vodopivec with Dorica Kmetič (Dorothy Kobal), at Slovene Association Sydney (SDS), Horsley Park. (circa 1972)

Premises of the Slovenian school, Leichhardt.

**SLOMŠKOVA
ŠOLA V**

**SLOVENSKA
AVSTRALIJI**

LETNO SPRIČEVALO

ZA ŠOLSKO LETO ...1964...

VODSTVO SLOVENSKE SOLE V LEICHHARDTU .....

POTRJUJE, DA JE Jožica Konda
(ime) (priimek)

STAR(a) LET, OBISKOVAL(a) SLOVENSKI POUK NA TUKAJSNJI SOLI.

O C E N E

SLOVENSČINA : ..... odlično .....

MARLJIVOST : ..... prav dobro .....

NAPREDEK : ..... prav dobro .....

SOLSKI OBISK : ..... odlično .....

VEDENJE : ..... prav dobro .....

OPOMBA RAZREDNEGA UČITELJA : ..... lepa slovenska izgovarjava .....

v Sydneyu ..... dne 12.12. 1964 .....

U Č I T E L J I

Marija Kocl

NB. SPRIČEVALA JE IZDAL IN ZALOŽIL ODBOR
SLOVENSKEGA DRUŠTVA SYDNEY

An annual report card, issued to students who attended the Leichhardt Slovenian school. This example was signed by Marija Kocl, teacher.

Marija Kokl. Teacher
of classes at
Leichhardt.

Dve soboti pred veliko nočjo sta bili v naši šoli posvečeni bližajočim se praznikom. Eno soboto smo posvetili butaricam za Cvetno nedeljo. Učitelj Tone je butaro narisal na šolsko tablo in sicer z barvnimi kredami. Za mnogo otroke je bilo to vse novo. Otroci so vsi butare naslikali v svoje šolske zvezke. Za najlepšo je bila določena nagrada, ki jo je dobil France Mugerle, slovensko knjigo. Risali smo tudi pirhe ali pisanke. P. Odilo je razlagal pomen butar, pirhov in blagoslova velikonočnega "žegna". Zanimivost je bila, da smo imeli v Leichhardtu na Cvetno nedeljo blagoslov oljk, palm in butaric. Vsi navzoči smo napravili procesijo, zunaj cerkve. Posebno lepo je bilo videti naše otroke. Največjo butaro je prinesel k blagoslovu Koželjev Andrejček. Kar zdihoval je pod njeno težo, ker je še majhen. Pa ni pustil, da bi mu jo mama pomagala nesti. Dve soboti po veliki noči smo posvetili Materinskemu dnevu. Pri pesmici o naših mamicah so bili otroci tako navdušeni, da smo morali razdeliti kar tri nagrade onim, ki so pesmico najbolj povedali. Nagrajenci so bili: Magda Vidmar, Erik Metlikovec in Milan Gabrielčič. Magda in Milan sta dobila vsak rožni venec, Erik pa lepo slikanico o sv. Dominiku Saviju. Hvala staršem, ko tako lepo in redno pošiljate svoje otroke v šolo!

P. Odilo in učitelj Tone Omerzel, Misli, May 1962. Pg. 152

* Paddington – 1961

With the arrival of Father Odilo Hajnšek in 1961, language classes moved to the new location of Paddington, in the hall attached to the Church of St Francis. With two dozen students Father Odilo began classes once more. This time, he was assisted by a qualified teacher, Anton Omerzel. Antonia Vodopivec took over these classes in the second half of the 1960's, after which classes ceased.

Slomškova šola... ustanovili smo jo v Sydneyu za Slomškovo stoletnico. Podobno, kot je Slomšek priporočal nedeljsko šolo in z njo prebudil Slovence. Pri nas imamo sicer sobotno šolo, pa v istem duhu: Slovenec sem, Slovenec čem ostati. Slovenka sem, Slovenka čem ostati, rodila me je slovenska mati! ...Ker v Paddingtonu ni primeren kraj za zbiranje otrok – preveč je oddaljen od slovenskih središč – smo odprli šolo na dveh drugih mestih:

V Leichhardt, prav tam kot imamo nedeljsko službo božjo, vsako soboto ob 10. dopoldne. Vodita p. Odilo in učitelj Tone Omerzel.

V Cabramatti pri novi cerkvi Srca Jezusovega na Park Rd... Vodita p. Bernard in učitelj Jože Čuješ. Upamo, da bo s to uredbo zelo ustrezno staršem in otrokom. Že ko smo poskusili v Paddingtonu, so starši in otroci pokazali, da tako šolo cenijo in ljubijo. Zdaj jim prihaja bliže – ni dvoma da bo na obeh krajih lepo uspevalo.

Misli, March, 1962. Pg. 90

Slomškova šola v Sydneyu... Prav gotovo zasluži tak naslov. Uči vse prav tako, kot je učil Slomšek. In se je že lepo ukoreninila. V soboto 3. febr. se je kar s procesijo preselila iz Caritas dvoranico na Queen St. v šolski poslopje ob cerkvi sv. Franciška v Paddingtonu. Kar dolg sprevod je bil: otroci in 'učiteljski zbor'. Prišli smo v zaresen šolski razred s klopmi, tablo in kar je še potrebno. Zato smo pa tudi takoj začeli na tablo pisati, kaj mama dela: kuha, pere, pospravlja, šiva, moli. Otroci so si s table vse lepo prepisali. Ko smo zapisali, da mama moli, so nekateri otroci kar rokice sklenili. Lepo priznanje njihovim mamam! Seveda smo tudi peli. Od Izidorja, ki je ovčice pasel, in o veseli slovenski deklici. Pri tej pesmi, ko je prišel na vrsto "tra-la-la", je moral učitelj Tone malo zaplesati. Otroci so mu močno ploskali. Slomškova slovenska šola je vsako soboto ob 10. dopoldne. Pripeljite še več otrok!

P. Odilo, Misli, February 1962, Pg. 35

SLOMŠKOVA SOBOTNA ŠOLA V LEICHHARDT-U

5. maja 1964

Dragi starši in šolarji:-

Pred nami je proslava Dneva naših mater, ko bo Slovensko društvo imelo svojo prireditev - to je prihodnjo soboto, 9. maja. Vršila se bo v Redfern Town Hall. Ta dvorana je na 71-73 Pitt St. (na vogalu Pitt & Wells Sts), Redfern. Je samo 10 minut hoda oddaljena od železniške postaje Redfern.

Zato to soboto ne bo več pouka v Leichhardt, pač pa ste naprošeni, da pridate, kolikor bo pač mogoče, na društveno prireditev z otroci.

Obenem pa vam sporočamo, da bomo za zimsko dobo pouk v Slomškovi šoli v Leichhardt sploh prekinili in sicer do prve sobote v septembru. Za to določitev imamo več razlogov, pa naj tu omenimo samo eno zadevo. V šoli imamo lepo število zelo majhnih otrok in tega smo zelo veseli. Bojimo se pa, da zimski čas ni primeren zanje, da bi prihajali v šolo. Nekako od srede maja tja do septembra lahko pričakujemo dosti mrazov. To bi motilo pouk. Pa saj bi gotovo nekateri sami od sebe nehali prihajati.

Zato smo se odločili, da bo v naši šoli pouk po dvakrat na leto nekako po tri mesece:

Od prve sobote v februarju do Dneva naših mater in od prve sobote v septembru do Miklavževe prireditve v decembru.

Pač pa se bomo vsi skupaj potrudili, kajneka, da bo pouk kar mogoče reden in obisk otrok nepretrgan v tistih mesecih, ko bo šola delovala. Na to mislite že sedaj.

In še eno:

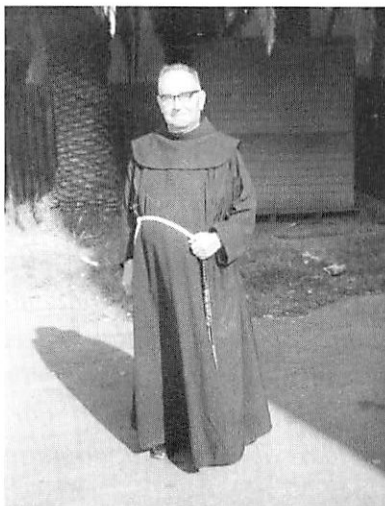
Doma nadaljujte pouki - Starši, to je zlasti od vas odvisno. Govorite z otroki doma dosledno slovensko. Pomagajte jim, da si osvojijo več in več slovenskih besed. Vzemite si kdaj pa kdaj čas, da otrokom pomagate do lahkega slovenskega čitanja. Pa tudi v pisanju jih vadite. Tako boste najbolje sodelovali z našo šolo in otroci ne bodo pozabili v treh mesecih, kar so se v prejšnjih treh naučili. Saj si lahko mislite, da v tistih pičlih urah, ki jih damo otrokom v šoli, ne moremo veliko napraviti, če nimamo opore v doma-
vih, iz katerih otroci prihajajo k pouku.

Naj še omenim, da ta ureitev velja samo za Slomškovo šolo v Leichhardt. Obe drugi šoli - v Condell Parku in Cabramatti - zadržata in zaključujeta pouk v skladu z ondotnimi krajevnimi okoliščinami - cilj je pa vsem skupen.

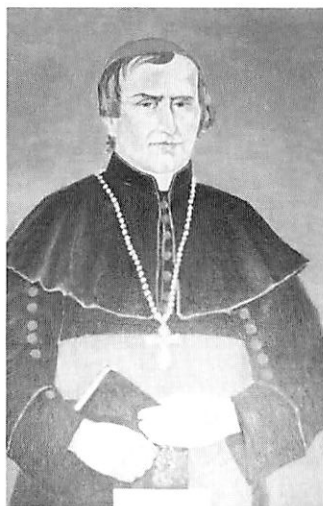
Prav lep pozdrav vsem šolarjem in staršem!

Valerijan Jenko
F. Valerijan Jenko
šolski referent

Letter of information about the schools, sent out to parents. The letter was signed by Father Valerijan Jenko. 1964.

Father Odilo Hajnšek arrived in 1961 and immediately began to establish a Slovenian class in Paddington.

The Slovenian school was called "Slomškova šola", after the Slovenian Bishop A. M. Slomšek.

Father Odilo Hajnšek, Anton Omerzel and students at the Paddington school. (circa 1962)

Father Bernard Ambrožič, Anton Omerzel and children at the Leichhardt school (circa 1963).

'Skromen začetek, ko je novodošli p. Odilo Hajnšek zbral kake dva ducata malih Slovenčkov in jih začel sam poučevati v Paddingtonu. Kmalu si je našel poklicnega učitelja, Toneta Omrzel, in je kar nekaj let uspešno poučeval še v drugih krajih kjer so se v okviru društva odprla še razreda v Leichhardt, nato še Condell Parku in Cabramatti. Šolo so poimenovali po znamenitemu domoljubu škofu A.M. Slomšku. Duša tega je takrat bil poklicni učitelj in dolgoletni društveno-kulturni delavec in organizator Jože Čuješ. Poučevali so poleg omenjena učitelja še Antonija Vodopivec, Virgilij Ferfolja. Slomškova šola, društvo in Karitas so sodelovali...'

Nagovor Lojzeta Košorok, 2001

* Cabramatta –1962

In the 1950's and 1960's, the expansion of the general population of Sydney out to the western suburbs of Sydney, reflected the settlement of migrants generally, but specifically Slovenians. There was an obvious need to open up Slovenian language classes further out in the western suburbs of Sydney. This was done with the opening at two new locations – Cabramatta and Condell Park.

The Cabramatta classes were held at the Sacred Heart School, Park St. Cabramatta. The teachers were: Jože Čuješ, Father Bernard Ambrožič, Ludvik Klakočar (singing) and Antonia Vodopivec. By 1970, these classes ceased. In 1964, under the wings of the Slovensko društvo Sydney, Jože Čuješ wrote and published a textbook for the teaching of the Slovenian language. It was called: 'Prvi koraki'. This text was used in the Slovenian classes.

Ko je imel sin 5 let, je oče vse vedel. Ko je bilo sinu 13 let, je imel oče včasih prav. Ko je prišel sin do 18. leta, je postal oče starokopiten in ni nič vedel. Ko je sin dorasel in je imel svojo družino in svoje skrbi, je rekel ženi: "Pogovorim se z očetom. On mi bo dal najboljši nasvet." Po letih, ko je očeta že več let krila hladna zemlja, je sin večkrat vzdihnil: "Škoda, da ni več očeta! On je vse vedel in je imel vedno prav!" Med gornjimi vrsticami in našim odnosom do materinskega jezika v Avstraliji najdemo precej podobnosti. Vsaj naša preteklost kaže na to. Upajmo, da smo prebredli svoje "18 leto" in spremenili svoje mnenje o vrednosti materinega jezika v tujini. Vedno več je med nami mladih družin z otroki.

Še pred leti brezskrbni fantje in dekleta si belijo glave, kako bodo naučili svoje otroke slovensko. Mnogim je podobna skrb že dolgo ležala na srcu. Razodeli so jo tudi drugim, a brez uspeha. Le malo jih je bilo, ki so se zavedali, da je slovenščina

Antonia (Tončka) Vodopivec,
Mrs. Danila Pirjevec and children
of the Cabramatta school. (circa
1963).

tudi v tujini zaklad in da je naša dolžnost, da jo bodo tudi naši otroci razumeli. Slovensko Društvo Sydney se je zaradi iste skrbi in zaradi istega čuta odgovornosti do ohranitve slovenske besede v Avstraliji odločilo izdati to majhno knjižico. Naša želja je, da bi prišla ta knjiga v vsako slovensko družino in bi spremljala vašega sina in vašo hčer ob prvih korakih v življenje in v lepoto slovenske besede in slovenske pesmi. Vsi Slomški, Cankarji, Prešerni in drugi, vsa društva, organizacije in časopisi nam ne bodo ohranili našega jezika. Vse delo bo zamanj, če ga ne boste v prvi vrsti opravljale ve slovenske matere in če se za uspeh ne boste resno zavzeli vi slovenski očetje. "Več jezikov znaš – več veljaš!" pravi naš pregovor. Zato ohranite otrokom to, kar jim je bilo dano z rojstvom! Ohranite in dajte jim pravico do slovenske besede!

"Slovenska beseda je beseda praznika!"

Odbor Slovenskega Društva Sydney. 'Prvi koraki'. Feb. 1964

V soboto 19. maja smo imeli prvi pismeni izpit. V Mislih sem bil, da bo ta dan veliko otrok ostalo doma, pa niso. Prišlo jih je 29 in lepo število staršev. Po polurnem učenju smo odšli v dvorano, kjer je g. Košorok, predsednik Slovenskega društva, pozdravil otroke in starše. Zahvalil se jim je za požrtvovalno podpiranje šole. Za njim je spregovoril nekaj besed p. Bernard, starešina » učiteljskega zbora.« Nato je g. Klakočer pokazal spretnost mladinskega zbora. Mladim pevcem in pevkam je dirigiral učenec Marijan Ratko. Kar dobro se je postavil, čeprav je bil

Children of Slomškova šola regularly performed at functions. (circa 1964)

Father Valerijan Jenko (front left), with children from Slomškova šola. Behind the children stand the choir "Škrjančki", led by Ludvik Klakočar. Father Bernard Ambrožič on the right. (circa 1963).

to njegov prvi nastop pred javnostjo. Po končanem pevskem nastopu smo zvedeli za uspeh izpita in gledali razdelitev nagrad. V skupini od 7. – 9. leta so bile nagrajene: Zdenka Klemenc, Nada Žeks in Leonida Ploj. V skupini nad 9. let sta prejeli knjižno nagrado (*This is Slovenia*) Marija Verzel in Marijan Ratko. Od 50 dosegljivih točk sta dobila vse. Takoj za njima, samo z dvema točkama razlike, sta bili Zlata Žeks in Mara Pirjevec. Otroci izpod 7. leta so za izpit risali. Najmanjši, Boris Švigelj, je pa pokazal, kje je omara, kje metla in kje okno. Povedal je tudi, da ima čevlje, ki niso dobri, ker so pretrdi.

Performances by children were always a highlight to any celebration. (circa mid 1960's).

Po razdelitvi nagrad so odborniki Slov. Društva pogostili otroke z oranžado in 'chips'. Matere so prispevale slaščice. Ni treba omeniti, da smo odšli domov prav veseli in si obetali, da se bomo v bodoče še bolj pridno učili. Ob koncu še prav lepa hvala vsem, ki ste pri naši skromni šolski prireditvi pomagali, posebno g. Klakočerju, odboru Slov. društva in materam.

Jože Čuješ, učitelj. Misli June, 1962

V soboto smo imeli picnic v slovenski šoli. Tam smo dobili pecivo, chipse in pijačo. Že pred picnicom smo imeli v razredu šolsko nalogo. Gospod učitelj nam je napisal nekaj angleških besed, katere smo morali prevesti v slovenščino. Vsak kdor je imel nalogo prav, je dobil karto za materinski dan, šopek cvetlic in 10/- (ten shillings). Po nalogi smo se zunaj slikali. Pri picnicu smo se imeli veselo. Zelo rada hodim v slovensko šolo, kjer se učimo o naši lepi Sloveniji. Vsem lep pozdrav. Učenka Slomškove šole v Cabramatti – Leonida Ploj.

Misli, June, 1962. Pg. 173

* **Condell Park – 1962**

Demonstrating industry and practicality, Jože Čuješ started classes at Condell Park. In the main, Jože Čuješ taught these classes. He was relieved by Tončka Vodopivec on a few occasions. Vinko Kobal assisted with the children's singing. Classes were held in the garage of the private home of the Kariž family at Lancelot St. Condell Park. These classes ceased two years later.

Preden se pod toplim soncem preveč polenimo, naj napišem par vrstic o naši šoli. Tako bodo tudi doli v Viktoriji vedeli, da smo še pri življenju.

Trenutno imamo v naših dveh šolah velike skrbi. Pripravljamo se na končne izpite, ki jih bomo imeli v drugi polovici novembra. Od teh izpitov odvisi oceana učencev v letnem spričevalu in razdelitev nagrad! Otroci so že nekje zvedeli, da bo glavna nagrada fotografski aparat z vsemi pritiklinami. Kdo ga bo dobil?

V začetku decembra bo obiskal naše otroke Miklavž z angelčki in tudi parkelji. Nekateri naših otrok ga bodo prvič videli. Seveda bo tudi vse otroke obdaroval. V oktobru smo imeli v šoli v Condell Parku tudi dva prvoobhajanca: Edita Logar in Karla Ovijača. Lepo smo jima čestitali. Morda bosta poslala fotografije za MISLI. Končno naj izrečem zahvalo dvema prijateljema naše šole: gg. Mozetiču in učitelju petja Vinku Kobalu. Prvi nam je okrasil razred v Condell Parku, drugi pa nam napravil nove klopi. Lep pozdrav vsem koticarjem pošilja, učitelj.

Jože Čuješ, učitelj. Misli, November, 1963,

V Slomškovo šolo hodim redno in zelo rada. Tudi pri šolskih prireditvah nastopam. Na očetovskem dnevu sem deklamirala, moja sestra je pa igrala na mandolino. Sestrična Silvica Peganova je igrala na klavir. Nastopili so tudi drugi otroci. Zelo sem bila vesela, ko sem skupno z Marino in Silvico dobila nagrado. Bila je škatla slaščic in nageljčki.

Prilagam risbo, ki jo je za urednika MISLI napravila Silvica. Je še premlada, da bi pisala, zato pošilja risbo, da boste bolj veseli. Lepo pozdravlja

*Alida de Domizio, Condell Park. (Učenka)
Misli, November, 1963*

* Merrylands - Slomškova šola, Sv. Rafael

The St. Raphael Mission Centre was established when the new Slovenian Church was built at Merrylands in the early 1970s. Slovenian Language classes began soon after the arrival of two sisters in July, 1972 – Sr. Mirjam Horvat and Sr. Ksaverija Jerebic (from Melbourne). Sister Mirjam set up the Slovenian language classes on the 2nd of June, 1973.

Slomškova šola, which had its beginnings in the early 1960s, under the wings of Father Bernard Ambrožič and Father Odilo Hajnšek, continued to provide Slovenian tuition to the younger children, in various locations (Paddington, Leichhardt, Cabramatta, Condell Park, Blacktown, for a time at SDS, then in 1973 at Merrylands), until the present, 2004.

Slovenska Šola v Merrylandsu...

V nedeljo 20. maja se je v Merrylandsu zbral "šolski svet", če ga lahko tako imenujemo, da se pomeni o načrtu za slovenski pouk. Pri seji so bili: p. Valerijan, g. Klakočer, g. Kobal, s. Mirjam in gospodični Lilija in Novak (Angela Mikuletič in Danica Petrič). Vsi so sodili, da bi si slovenski otroci v 'sobotni šoli' morali učiti materinega jezika, ter spoznavati domovino v zgodovinskem in zemljepisnem pogledu. Žalostno je namreč, če slovenski otrok o domovini ne ve dosti več kot to, da ji je ime Slovenija in da je nekje v Evropi. Šolski svet je tudi menil, da bi otrokom, ki jim matematika ali kateri drugi predmet dela preglavice v redni šoli, pomagali in jih učili z dodatnimi urami. Dokler pa se ne bo pokazala potreba po takem dodatnem inštruiranju, bodo na urniku slovenske šole v Merrylandsu: slovenščina, zemljepis in zgodovina Slovenije in Jugoslavije. Vabimo vse starše šoloobveznih otrok, da jih prijavite v slovensko sobotno šolo. Ravno tako vabimo k sodelovanju vse, ki imajo veselje do poučevanja. Saj veste, pravega učiteljskega

Jože Čuješ was committed to Slovenian schooling and taught at Condell Park and Cabramatta for many years. He frequently took on the role of "Master of Ceremonies" at Slovenian functions.

Father Valerijan Jenko soon after his arrival to Sydney, with students from Condell Park. (1963)

Condell Park students. (1963)

Father Valerijan Jenko (seated), soon after arriving in Australia. Father Bernard Ambrožič (right), with children in national costume. 1963.

Children of the Slovenian community in national costume at St. Mary's Cathedral, Sydney. 1963

zboru in naraščaja še v domovini manjka! Torej, pripeljite otroke, ter učiteljice javite se! Vsak začetek je težak, prvi kora.

Danica Novak (Petrič). Društvene novice. June, 1973

At various times, 'Slomškova šola' at Merrylands, was taught by these teachers: P. Valerijan Jenko, Sr. Francka Žižek, Sr. Marija Kadiš, Sr. Mirjam Horvat, P. Lovrenc Anžel, Miriam Sušnik, Peter Lehnar, Judy Šajn, Andrejka Andrejaš, Milena Godec, Alexandra Bizjak, Jelka Smuk, Saša Šavle, Marija Žaja, Zlata Pondelak, and currently, Danica Šajn, Danica Grželj and Kristina Šuber. At times, others have assisted these teachers, such as Majda Kosovel and Carmen Funderanan. The community is grateful for their commitment.

At the time of this publication, 'Slomškova šola' is in fact, the only language school still functioning for the primary aged children in Sydney.

Dragi koticarji! Danes pa imam veselo novico za naš otroški kotichek. Rad bi vam povedal, da sta prišli k nam v Sydney dve sestri. Sestra Mirjam je prav slovenska (ker ne zna nič angleško), sestra Ksaverija pa zna že malo angleško, pa še francosko in malo kitajsko (zato ni toliko slovenska). Prav rad pa imam obe. Sestra Ksaverija nam da piškote ali bonbone, pa še čaj nam skuha včasih. Medtem ko čakamo, se pa igramo s sestro Mirjam, ki nas ima tudi rada. Želim da bi se tudi sestre med nami počutile tako kot v eni družini. Zato jim kličem: Dobrodošle!

*Andrej Kobal, Bass Hill. (učenec),
Misli. September, 1972*

Nas je potrebno predstaviti? Upam, da ne, vsaj Sydneyški Slovenci nas poznajo, saj smo del njih in njihove aktivnosti. Kdor od drugih nas želi bolj spoznati, naj nas pa pride obiskat in se bo sam prepričal. Zbiramo se vsako soboto popoldne ob dveh k pouku slovenščine. Naša šola je slovenski verski center sv. Rafaela.

Prvic smo se zbrali dne 2. junija: tokrat je prišlo nič manj in nič več kot 28 učencev. Zdelo se nam je, da je to za naše izseljenske razmere veliko število, proti našemu pričakovanju. Drugo soboto pa se je to število povečalo kar na 36 učencev. Pa ni ostalo niti pri tem: končno število pripravljenih učencev je poskočilo na 59. Boste rekli, da jih na fotografiji ni toliko. Res jih ni, ker jih vedno nekaj iz upravičenih razlogov manjka, a trudijo se vsi, da pridejo, če je le mogoče. Je pač Sydney veliko mesto in razdalje kljub dobri volji včasih prehude. Morda se vam tudi nudi vprašanje, kam damo toliko otrok, kje je prostor za vse. Da, to je bilo tudi naše vprašanje. Rešili smo ga s tem, da smo skupino razdelili: manjše otroke na cerkveni kor, večje pa v razred za oltarjem. Ta prostor ima že videz razreda, vsaj

takrat, ko je napolnjen z učenci. Je pa zanimivo in hkrati razveseljivo, da se za našo slovensko šolo zanima predvsem skoraj odrasla mladina. Ne manjka veliko, pa bo razred poln kot takrat, ko je bila še vsa skupina eno. Kako lepo jih je gledati, ko prihajajo in zavzemajo svoje prostore. Starši, ki se za našo šolo zanimajo, pa s tem pokažejo resnično ljubezen do svojih otrok, pa tudi ljubezen do naše domovine. Saj je slovenija tako lepa, tem lepša pa seveda takrat, ko razumeš jezik, ki ga v tej rodni domovini staršev govore. Le zakaj bi ravno Vaš otrok ne govoril slovensko ali napisal pisemce staremu očku in mami, ki bi bila gotovo vesela, če se avstralski vnučki spomnijo nanju? Vsi skupaj želimo, da bi se v tem šolskem letu čim več naučili. Seveda je za to potrebno veliko truda in žrtev, saj slovenski jezik ni lahka zadeva. A zatržno smo si postavili cilj, da bomo govorili slovensko. Če je še komu priložnost naklonjena priti v našo bližino, nič ne odlašaj! Naučil se boš slovensko, pa tudi dosti prijateljev in prijateljic boš srečal. Boš videl, da bo lepo, le priti med nas je treba!

Naša Slovenska šola. Sr. Miriam Horvat. Misli, August, 1973

Tudi jaz obiskujem slovensko šolo pri Sv. Rafaelu. Nas je zelo veliko učencev in imam že tudi dosti novih prijateljev in prijateljic. Doslej nas je učila sestra Mirjam, zdaj pa nas bo učil p. Valerijan. Sestra bo učila drugo skupino, ki je na koru. Pater nam pove pri vsakem pouku kakšno zgodbo iz svetega pisma. Moja želja je, da bi se kmalu začeli učiti kako igro. Nastopili bi z njo na odru in pokazali, kako smo že napredovali v slovenskem jeziku. V šoli se učimo krajše deklamacije in vedno tudi kaj zapojemo.

Lucia Laznik, 14 let. (učenka). Misli, August 1973

Slovenska šola v Merrylandsu bo v kratkem zaključila svoj drugi tečaj. Tudi letos smo imeli dva oddelka. Udeležba je bila dosti boljša pri manjših kot pri večjih otrokih. Nekateri so obiskovali šolo res z veseljem, drugi pa zato, ker so jih pač starši primorali.

Pri takih se je opazilo pomanjkanje zanimanja in sodelovanja. Zdi se mi, da nekateri starši preveč pričakujejo za svojega otroka in od te skromne slovenske šole. Če ni od doma podlage in smisla za naš jezik, bo tudi šola komaj kaj opravila – saj je pouk komaj eno uro in pol tedensko. Če so starši zanemarjali zanimanje za slovenski jezik, otrokom tudi ta pouk ne bo dosti pomagal. Trenutno je večina otrok naše šole zaposlena s pripravami na igrico, s katero bodo pozdravili Miklavža. Uči jih s. Mirjam.

Misli, December, 1974

Soon after the Slovenian church in Merrylands was built, Slovenian classes were started by Sr. Mirjam Horvat in 1973.

Sister Mirjam Horvat

Making "butarice" at Easter time. Sisters Mirjam and Hilarija with children from Slomškova šola, Merrylands. (circa 1981).

Students from Merrylands school. Danica Grželj, the teacher, is standing on the left. (circa 1983)

"Butarice" for Easter. Students with teachers. Back row, left - Danica Šajn, Sonja Fisher, Majda Kosovel, Kristina Šuber. (circa 2000).

ŽENA SI KAKOR DRUGE, VENDAR DRUGAČNA, KER SI MATI! – to je napis, ki je krasil ozadje odra letošnje Materinske proslave Sydneyskega verskega središča. Z nekaj besedami smo hoteli povedati vse. Ker si MATI, si več kot ostale žene. MATI – ti si vir neusahljive ljubezni. Iz tvoje ljubezni črpajo otroci oporo, ki jo potrebujejo, v svojem življenju... V teh mislih smo z otroki, ki sleherno soboto obiskujejo Slomškovo šolo v Merrylandsu, pripravili 9. maja skromno akademijo. Kljub težavam s slovenščino – so pač že tu rojeni – so se točke dobro naučili in s tem najlepše dokazali ljubezen do svojih mamic. Spored ni bil kratek: deklamacije, pevske in glasbene točke, sestrici Twrdy sta pokazali svoje znanje v baletu. Sledila je tudi kratka igrlica, ki so jo vprizorili najmlajši. Ves spored je vodil in s toplo besedo lepo povezoval p. Lovrenc. Pri zadnji pesmi – »Sprejmi čestitke, o mama,,,« so vsi otroci pohiteli v dvorano in vsak je imel dva nageljna. Enega je dal svoji mamici, drugega pa mami, ki ni imela med njimi svojega otroka, da bi ji podaril cvetko. Vsi smo zapuščali dvorano z zadovoljstvom v srcih. Posebno pa so bili veseli otroci sami. Z lepo uspelo prireditvijo so se mamicam zahvalili za vse trude in skrbi, ki jih imajo z njimi skozi vse leto. Leto je res dolgo – materinski dan pa samo eden v letu. Tako hitro mine njegovala proslava.

Sestra Miriam. Misli. June, 1976

When I look back...

...I remember attending Slovenian Mass in a different church each Sunday of the month, being dressed in national costume and going out to the airport to be a part of a 'welcoming committee' when Slovenian dignitaries visited our shores and making 'butarice' at Easter time, but there is one other ritual that sticks out and that was the regular Saturday routine of going to Slovenian school. Indeed, as a child at the time, I thought this was the weekly drudgery, but we (there were three of us, my brother and sister) attended each Saturday afternoon come rain or shine – that was our parents' commitment and we dared not raise their ire!

Gospodična Tončka, as we affectionately called her, was our teacher and we attended class at the Sacred Heart School in Cabramatta, N.S.W. Looking back, those were fun days, yes they actually were, but it's only with the benefit of wisdom that you come to this realization, which doesn't help the Slovenian youth attending Slovenian school today much, does it?

...Slovenian schooling then, as it does today, co-incided with the official school year and classes were usually of two hours duration. The general age span of students was 5-13 years. In asking Ms. Tončka what sort of subject matter was

taught, she replied "Anything the children asked for and more. Sometimes the children even brought with them their English school work, particularly if they needed help."

School, amid the acquisition of language, also provided an avenue for cultural exhibitions. Some school afternoons were spent celebrating national costumes such as 'Pust' (masquerade) and sv. Miklavž (St. Nicholas). Others were devoted to displays of the Slovenian national dress and on some occasions we were even taken on excursions – with parents in tow of course. Excursions were the highlight for us students and many fun times were had. On one particular occasion Ms. Tončka took us to Leura in the Blue Mountains, to see the 'Everglades' – these were gardens.

We then continued to the Mines and Minerals Dept. In the Blue Mountains, where I can vividly remember being given lots of information about rocks – which as children, we thought was just astounding. We then continued to some old, no longer working coal mines just past Lithgow. Those carefree days were magic.

Part of our Slovenian schooling was also devoted to preparing for stage presentations. Be they drama, oration, dancing, singing or playing an instrument, stage presentations were very popular and no Slovenian event was complete

Danica Grželj (left) and Andrejka Andrejaš (right) taught Slovenian classes at Merrylands.

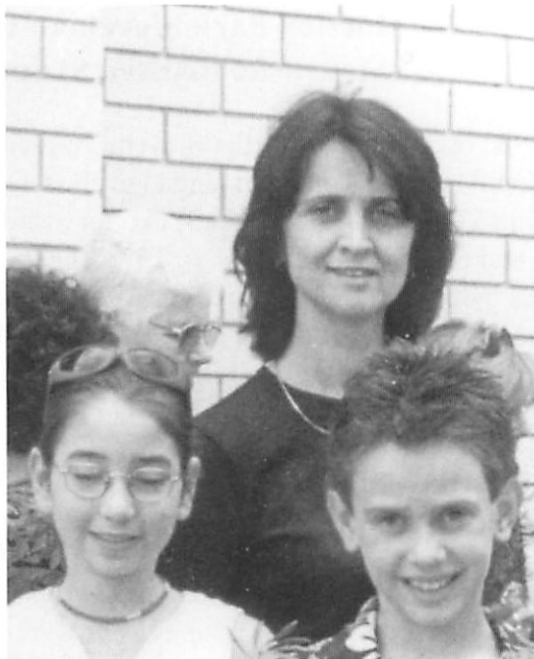
Father Valerijan Jenko with students from the Merrylands Slomškova šola.

without the obligatory performance. ...Ms. Tončka recalls the intensity of the stage fright amongst the children she taught. Many of them had to be taken by hand onto the stage. She remembers one particular incident when a male student (name omitted to avoid embarrassment), was to greet Bishop Jenko on stage at St. Francis' church hall, Paddington. He knew his greeting extremely well, but when he faced the audience, tears welled up in his eyes and he started to cry. Being the 'professional' he was, he quickly composed himself and finished the job very well. Today this gentleman is a well respected, high school Mathematics teacher...

Slovenian primary school – and it was known as Slomškova Šola then too – was an institution which catered for many more needs than language acquisition alone. The school left a great legacy to those who attended: a respect for things Slovenian, its culture and customs and lots of good friends. I for one am extremely grateful to my parents for their commitment in taking us to Slovenian school.

Miriam Stariha (Bavčar). A.S.R. Summer, 1997

Kristina Šuber (left) and Danica Šajn (above), also taught at 'Slomškova Šola' for several years.

Judy Šajn, teacher.

Sister Francka Žižek, organised and taught the classes from 1988, when she arrived in Sydney, until her departure in 1997.

*** Horsley Park Slovenian Classes
(Slovensko društvo Sydney)**

After the establishment of the Slovene Association Sydney clubhouse at Horsley Park, the Slovenian language classes were commenced and taken by Antonia Vodopivec and Zlatka Ratko for a short time. These classes commenced in 1969 and ceased after 2 years. In 1978, there was an attempt to restart the language classes, with teacher, Marjan Tomažin but with little success. A year later, 1979, Slovenian Language classes were again started at the club, this time under teacher, Pavla Gruden, who was well loved by her students. Liza Reja assisted for a short time.

In 1982, records show that Ivana Slobodnik began to teach Slovenian classes at Horsley Park.

Slovenska šola se dobro razvija. Z izkupičkom materinskega dne smo nabavali 20 šolskih mizic in sedem miz. Skupna cena \$96. Vse nam je iz Sydneya pripeljal g. Valenčič, zložil v hišo in uredil, ostalo pa g. Peršič. Prav lepo hvala obema. Zdaj moramo kupiti še stole, ko se bo kje nudila ugodna prilika za nakup... S septembrom bomo imeli šolski pouk na slovenski zemlji dvakrat tedensko in sicer ob sobotah in nedeljah. Učila bo gospodična Zlatka Ratko, ki je bila pred 7 leti sama učenka slovenske šole v Cabramatti. Prihaja v šolo vsako soboto in "se uči učiti".

*Jože Čuješ, President of SDS.
Misli, July 1969*

Slomškova Šola v Sydney bo pričela z rednim poukom v soboto 21. februarja (1970), ob 1.15 popoldne, v prostorih Slovenskega društva – 45 Ferrers Road, Horsely Park ... V letošnjem programu imamo tudi otroški pevski zborček, če bo prijavljenih dovolj otrok. Pouk v Merrylandsu bo samo za srednješolce in odrasle neslovence, če se jih bo dovolj prijavilo. Otroke lahko prijavite pri slovenski maši ali pa kar osebno v šoli. Bilo bi primerno, da spremljajo starši vsaj prvič vse otroke, ki potujejo z vlakom.

Antonia Vodopivec, učiteljica. Misli, February 1970

Dolga leta smo samo sanjarili, kdaj in kako bomo pričeli z učenjem slovenskega jezika pri našem društvu. To sanjarjenje se je končno uresničilo in smo 23. septembra odprli vrata, nove učilnice v prvem nadstropju našega doma, trinajstim

učencem. Število učencev se hitro širi, tako da smo pri zadnjem pouku že morali mlajše ločiti od starejših in napraviti dva razreda. Gospa Pavla Gruden, se zelo trudi, da otrokom na čim lažji način razloži našo lepo a zelo težko slovenščino. Otroci jo imajo zelo radi in nestrpno pričakujejo naslednje nedelje. Vse več zanimanja in povpraševanja prihaja od strani članov S.D.S., kakor tudi drugih rojakov, kateri radi tega ali onega razloga ne zahajajo v kroge slovenskih organizacij in ustanov. Ideja in želja nas – prve generacije emigrantov v Avstraliji – naj bi bila predvsem, da bi naša mladina v bodočnosti druževala rojake in da zapustimo svojim otrokom nekaj najdražjega – ljubezen do svoje domovine in materinskega jezika. Slovenska šola je pomembna in tudi zelo potrebna našim otrokom, če se odločimo za vrnitev v domači kraj, ali pa da smo se za vedno naselili v Avstraliji. Vse kar je oviralo Slovensko društvo pri ustanovitvi slovenske dopolnilne šole, je bil primanjkljaj učiteljev, ta težava se vedno znova pojavi pri organizacijah in društvih – primanjkljaj kulturnih delavcev – premajhno razumevanje in sodelovanje društev, ki so v tem polju bolj napredni, ali pa celo slabo zanimanje posameznikov z znanjem na tem področju. Upamo in želimo, da bo slovenska dopolnilna šola pri S.D.S. ostala na trdnih tleh, otrokom pa polno lepih uspehov pri učenju.

Avstralski Slovenec. Oct. 1979.

Slovenski šolski pouk bomo začeli pri Slovenskem društvu šele 24. februarja (1980). Tako, da bodo imeli naši otroci dosti časa da se ustanovijo najprej v obveznih šolah. Pouk bo ob istem času popoldne, ob morebitnih spremembah vas bomo telefonsko obvestili. Vsi otroci, ki so že obiskovali pouk lansko leto, naj se prijavijo ta dan učiteljici Pavli Gruden, ostali pa ste vsi zelo dobrodošli. V zgorjni učilnici bomo montirali tudi klimatsko napravo, tako da bodo tudi otroci in učiteljica na hladnem, ne samo starši v spodnji dvorani...

SDS, Avstralski Slovenec. Jan, 1980. Pg. 3

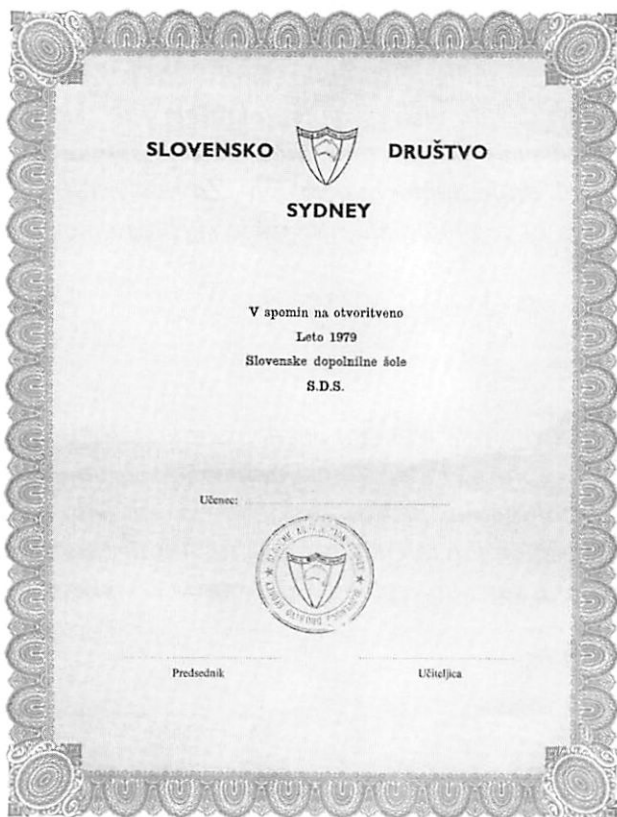
...Pripravili smo skromen, čisto začetniški program za zaključek šolskega leta etničnih šol. Naša se je začela šele pred tremi meseci. Značilno za naše otroke je, da so se v tem kratkem času vsi, še celo tisti ki niso znali niti ene slovenske besede, dodobra spoznali z našo abecedo, kar za njih ni bilo lahko, saj se njihov reden pouk vrši v angleščini. Nekateri pa doma sploh ne govore v slovenščini... Srečavali smo se s težavami, ki smo jih s potrpežljivostjo premostili. Treba je našim otrokom čestitati, saj nekateri od njih znajo že kar precej dobro čitati, ne samo pisati. Moram še dodati, da so, čeprav je njihovo število majhno, pokazali izredno zanimanje za slovenščino... Rada bi se pri tej priliki zahvalila staršem, ki so tako

Students from Slomškova šola, Merrylands, performing.

Certificate to commemorate the opening of the school at "Slovensko društvo Sydney" (SDS). 1979.

Pavla Gruden started classes at SDS in 1979.

pridno skrbeli, da je večina otrok prihajala redno v šolo. Naj jim ne bo žal, saj so dokazali, da so zdravega rodu. Prav iz srca se zahvaljujem Slov. društvu Sydney, ker se je na vso moč potrudila za čimprejšnjo nabavo knjig. Tudi Slovenska Izseljenska Matica se je širokogrudno odzvala naši prošnji za knjige. Tako smo mogli takoj uvesti pouk kot je treba. Nisem poklicna učiteljica, zato posebno zahvala naši Matici. ...Cankar je rekel, da je domovina zdravje. Za nas v tujini pa so naši otroci zdravilne kapljice. Rada bi še poudarila, da me je skrb za otroke najvažnejša naloga družbe.

*Uvodni govor učiteljice G. Pavle Gruden.
Avstralski Slovenec Jan, 1980.*

Upravni Odbor Slovenskega društva Sydney se v imenu učencev in učiteljice naše dopolnilne etnične šole prisrčno zahvaljuje g. Patru Valerijanu Jenko za podaritev tolikih šolskih klopi, da so docela napolnile naš prostoren šolski razred. Bilo je zelo ganljivo videti veselje na obrazih učiteljice Pavle Grudnove in njenih učencev, ko so vstopili v tako prijetno urejen razred, saj zdaj izgleda kakor da je res prava šola.

*Za Slovensko društvo Sydney, tajnica Ivanka Bulovec.
Avstralski Slovenec, March, 1980.*

* 'Triglav' Slovenian Classes

Language classes always had a high priority at the then, 'Triglav' club, now called 'The St. Johns Park Panthers (Triglav)'. It had a proud history of maintaining language classes. For a while, classes were held at the club premises, but at later times, classes were located on the premises of Canley Vale Public School. The number of students dwindled in the mid 1980s and classes folded soon after. Over the many years of its existence, classes were taught by these teachers: Mariza Ličan, Erika Pelcar, Jože Čuješ, Rosanna Jurišević, Jožica Mršnik, Peter Krobe and Sonja Lipold.

V soboto 7. februarja sem bil prijetno presenečen. Nekako bojazljivo sem se odzval vabilu na akademijo, ki jo je na čast Prešernu pripravil klub Triglav v Ashfieldu... Ta večer sem bil ponosen, da sem Slovenec, posebno še slovenec v Avstraliji! Najprisrčnejši je seveda bil (kot vedno) nastop šolskih otrok pod vodstvom gospe Marize Ličan. Otroci so bili enotno oblečeni (dekleta v narodnih nošah) in zelo dobro pripravljene. Nastopili so – Alan Samsa, Yolanda Samsa, Joško Šajn, Marko Krobe, Karmen Kalc, Dušan Samsa, Danica Šajn in Rosemary Uljan ki sta ubrano

zapeli 'Mili Dom' in 'Paper Roses'. Romeo Iskra, Robert Stikovič, Michelle Kalc, Tanja Kukovec, Branko Fabijančič, Marko Iskra, John Stikovič – zaključek pa sta napravila Petra Tašner in Frank Stikovič. Ta del programa ne zaslužil drugo kot pohvalo in vse priznanje.

Jože Čuješ. Nova doba, Feb. 1976

Naša Šola – Naš Ponos

V letih, ko slovenščina še ni bila priznana kot matuitetni predmet na srednjih šolah države N.S.W. je bila več let Triglavska dopolnilna šola središče kulturnega življenja na Triglavu. Nič čudnega, saj so bili ob njej močno povezani, narodno zavedni in požrtvovalni starši, dokaj navdušeni učenci in do skrajnosti predane učiteljice in učitelji. Število učencev je bilo različno. V precejšni meri je bilo odvisno od priseljevanja in odseljevanja družin in pa starosti otrok. Imeli smo leta, ko je bilo v šoli do sto otrok, vključno takih, ki so prihajali v otroški vrtec. To so bila kulturno- prosvetno najbogatejša leta. Otroci so nastopali na materinskih proslavah, očetovskih dneh, se učili iger, z eno, Sneguljčica, so gostovali celo pri bratskem klubu Jadran v Melbournu. Sodelovali so pri slovenskih radijskih oddajah, na akademijah kot tudi pri 'mednarodnih dneh' okoliških šol.

Šola je bila uspešna, tako da je mladina z lahkoto prepričala Slovensko izseljensko matico, da bi bil Cankarjev spomenik za nas, posebno pa zanje, velikega pomena – in spomenik smo dobili. Vsako leto smo se ob zaključku šolskega leta zbirali ob tem spomeniku in po primerni proslavi podeljevali učencem lepe knjižne nagrade kot priznanje za njihovo vseletno delo. Razumljivo, da je tudi pri teh darilih botrovala SIM. S pričetkom pouka slovenščine na državni šoli, so vsi učenci nad 12. letom presedlali na državno jezikovno šolo. Tako je naša šola izgubila večino učencev. Zaradi nizkega števila rojstev, predvsem pa zaradi razdalj in prezaposlenosti staršev, je obisk upadal in s poukom smo začasno prekinili. Dokler nimamo svojega doma, pač šole ne bo, smo mislili. In je žal res ni bilo. Obnovili smo jo letos v zimskem semestru in to že v novi učilnici, ki je bila v novem domu prva dokončana soba. Že prvo nedeljo so starši pripeljali 26 otrok. Ti pouk redno obiskujejo in se ob rednem učenju pripravljajo tudi na nastop otvoritveni akademiji 11. decembra (1982). Upamo, da se bomo s šolo pod lastno streho njenega pomena še bolj zavedali. Otroci niso le naša bodočnost – so tudi tisti, katerim smo novi dom s takim zagonom, pa tudi z ogromnimi žrtvami zgradili. V februarju leta 1983 se bodo vrata naše šole ponovno na široko odprla. Odprla se bodo za vse, ki bodo v sebi čutili, da ni le prav, temveč da je tudi edino moralno, da se naši otroci izpopolnjujejo, oziroma uče slovensko. Kot v preteklosti, bodo v šoli dobrodošli vsi

The Triglav club, set up Slovenian classes in the early 1970's.

Children were always a highlight in any celebration. Mariza Ličan (right)

SLOVENSKIM ROJAKOM IN ORGANIZACIJAM

Triglavska dopolnilna šola

SPOSTOVANI!

Mladina Triglavske dopolnilne šole v Sydneyu se obrača na Vas s prošnjo za moralno in materialno pomoč v zadevi, za katero mislimo, da bo v ponos in dobrobit vsem Slovincem v Avstraliji.

Letos, v "Cankarjevem" letu in ob 100 letnici Cankarjevega rojstva, bomo s pomočjo Triglavske skupnosti v Sydneyu, predvsem pa s pomočjo naših staršev in drugih zavednih Slovincem ter s sodelovanjem Slovenske izseljenske matice v Ljubljani do 19. decembra 1976. v St. Johns Parku (Cabramatta) postavili 4,5 metre visok spomenik Ivanu Cankarju — simbol poveza—ve med nami v Avstraliji in med narodom doma

Ker sami stroškov ne zmoremo, Vas prosimo za pomoč. Denar zbiramo v sledečih oblikah:

Temeljni kamen	...	\$ 50
Spominski kamen	...	\$ 20
Pomoč za gradnjo	...	\$ - karkoli kdo zmore.

Imena darovalcev bodo vlita v ploščo, ki bo vzdana v spomenik.
Za darove boste prejeli uradno potrdilo.

Za pomoč se priporočajo učenci Triglavske dopolnilne šole v Canley Vale — Sydney.

Za vodstvo šole: J. Čuješ
44 Ryrie Rd., Clemton Park, 2206

..... (odrežite in pošljite s prispevkom)

Miss Rosana JURISEVIČ
23 Franklin Road,
MOOREBANK, N.S.W. 2170.

Dragi otroci!

Pozdravljam Vašo idejo o postavitvi spomenika našemu največjemu pisatelju v Avstraliji in Vam z veseljem pošiljam svoj dar.

Ivan Cankar

Prilagam \$ ..... (.....) (za temeljni kamen, spominski kamen, gradnjo.)
z besedco ..... črtajte kar ni umesno

Datum: .....

Priimek in ime .....

ulica ..... kraj ..... P. Code .....

A Letter of Appeal to members of the community and organisations, seeking support for the school at Triglav. 1976.

Teachers: Erika Pelcar (left)
Jožica Mršnik (right)

otroci, ne glede na to, če so njihovi starši člani Triglava ali ne. Triglav vzdržuje šolo za vse slovenske otroke, ki jo želijo obiskovati. Pouk na njej je brezplačen.

'Triglav'. Dec, 1982.

Proslava zaključka uspešnega leta Triglavske dopolnilne šole v Sydneyu je soupadla s proslavo sedme obletnice odkritja Cankarjevega spomenika in prve obletnice otvoritve triglavskega doma. Otroci so se nam predstavili pod vodstvom Marize Ličan in Jožice Mršnik- letos vsled posebnega praznika- oblečeni v slovenske narodne noše. S posameznimi točkami so se nam predstavili: Vanessa Fabjančič, Mojca Pelcar, Adrian Mršnik, Lillian in Vesna Zrim, Peter Grabner, Erick Dolšek, Emilija Mršnik, Simon Tašner, Diana Petrevski, John Uljan, Wendy Dolšek in Hilda Širec. Za najboljšo in najuspešnejšo učenko šolskega leta je bila proglašena Mojca Pelcar. Vsi otroci so za svojo vstrajnost pri pouku prejeli spominske kolajne triglavne skupnosti, ki je s tem pokazala, da enako ceni napore učiteljic, staršev in učencev...

Nova doba. Jan, 1984

V soboto 31. januarja so se ponovno odprla vrata naše dopolnilne šole, ki jo imamo vsako soboto popoldne v prostorih Canley Vale Public School.....Voditeljica šole, gospa Mariza Ličan, je s svojo pomočnico gdč. Rosano Juriševič kar hitro uredila vpisne formalnosti ter pričela z delom. Bilo je malo težko ker ni bilo dovolj sedežev in je morala skoro polovica učencev stati, pa je le šlo...

'Triglav'. Feb.,1976

* Slovenian Correspondence School - S.D.S. – 1964

The committee of the Slovenian Association Sydney (Slovensko društvo Sydney) felt there was a need to reach out to those potential students of Slovenian, who were too far distanced from the established classes. This resulted in the establishment of the 'Slovenian Correspondence School'. The course was run by Jože Čuješ.

Ker je letos izredno zanimanje za pouk slovenščine, pa mnogo otrok zaradi oddaljenosti ne more obiskovati sobotnih ali nedeljskih slovenskih šol, je odbor Slovenskega društva v Sydneyu sklenil pričeti s slovensko dopisno šolo.

Kaj je dopisna šola, gotovo vsi veste. Otroci bodo dobivali lekcije po pošti, jih predelavali pod nadzorstvom staršev ali pa sami in jih nato poslali nazaj v popravek. Lekcije bodo osnovane na vsebini knjige »Prvi koraki«, ki bo v par tednih dotiskana.

Kdor bi se za pouk slovenščine v gornji obliki zanimal, naj to čimprej sporoči. Stroške pouka bo krilo društvo, le knjigo si bo moral vsak sam kupiti (cena knjigi 10/-) K pouku se lahko priklase vsi otroci, ki so dopolnili vsaj 7 leto. Ko nam boste pisali, sporočite starost otroka, seveda tudi ime in priimek, šolo in razred, ki ga otrok obiskuje, in ne pozabite na vaš točni naslov. Prve lekcije bomo razposlali v desetih dneh po velikonočnih praznikih.

Da nam boste delo čimbolj olajšali, vas prosimo, da nam, če ste se za pouk odločili, to tudi čimprej sporočite.

Misli, April 1964 . Pg. 125

Z izkušnjami, ki jih imamo večkrat z našimi ljudmi, se nismo s prevelikim upanjem odločili za dopisno šolo za pouk v slovenščini. Vendar se nam je zdelo to zelo potrebno, zato smo vrgli v javnost svoj načrt in ponudbo.

Ne morete si misliti našega presenečenja. Vsega skupaj se je do danes prijavilo za dopisno šolo že 52 otrok! Žal smo jih morali mnogo odkloniti, ker so starši prezrli, da morajo biti otroci vsaj toliko stari, da poznajo črke in jih pišejo, čeprav samo po angleško.

Učenci dopisne šole žive po vseh krajih širne Avstralije. Od Canberre preko Alburyja do Port Auguste v S.A., od Geelonga v Victoriji do Miliona v Queenslandu. Da je večina učencev in učenk iz države NSW, je razumljivo, ker je

sedež dopisne šole pač v Sydneyu. Vendar upamo, da bomo v nekaj mesecih dopisni pouk še razširili.

Zdaj imajo vsi otroci priložnost, da se nauče vsaj malo slovenščine, tudi oni, ki žive daleč od slovenskih središč. Potrebno pa je vztrajno sodelovanje staršev. Kdor torej želi, da bi se tudi njegov otrok poslužil te priložnosti, naj nam čimprej sporoči. Cena za učno knjigo je 10/-, vse druge stroške krije Slovensko društvo Sydney.

Misli, June 1964. Pg. 185

* **Blacktown Slovenian Classes - 1968**

The Slovenian language class at Blacktown were taught by Tončka Vodopivec. Unfortunately these classes ceased after one year.

* **Yugoslav Ethnic School, Newtown - 1978**

Under the support of the Ethnic Community Council, classes for the study of Slovenian were established at Newtown Public School. The Slovenian language was then seen as one of the Yugoslav Languages. At different times, Lojze Košorok and Pavla Gruden took this class.

V okviru Jugoslovanske etnične šole v Newtownu (Sydney) je začel v letošnjem šolskem letu poleg makedonskega, srbskega in hrvatskega oddelka delovati tudi slovenski oddelek. Pouk se je pričel 11. februarja, v oddelek pa je vpisanih 13 učencev. Dokler ne dobijo kvalificirane učne moči, poučuje v tem slovenskem oddelku Lojze Košorok, ki je sicer po poklicu potovalni agent in urednik slovenske strani v novem jugoslovanskem tedniku 'Naše novine'. Nov slovenski oddelek je bil v novim šolskim letom odprt tudi pri Slovenskem društvu Sydney, kjer poučuje Marjan Tomažin.

Branko Maršič, ITD Ljubljana

Lojze Košorok, with his students at the Newtown Ethnic School. 1978.

* **Planica, Wollongong - 1976**

From 1976 to 1979, Wollongong had Slovenian classes, which were taught by Nada Vučko.

Planica ima svojo šolo...obiskuje jo 30 učencev. Šolo vodi poklicna učiteljica ga. Nada Vučko. Pouk je ob ponedeljkih med 6. in 8. uro zvečer v Unanderra Public School, Princess Highway, Unanderra. Pripeljite tudi vi svoje otroke...

Oglas. Triglav. February, 1979.

* **Slovenian Australian Club, Canberra - 1972**

The club provided language classes to its children as early as 1972. The first teachers were Alexander Thuma and Stane Ozimič. Other teachers over the years included Jože Kapušin, Cvetko Falež, Zinka Černe, Bruna Doma, Štefka Črvek, Nelja Jaušnik and Marija Valenci.

Slovenian Schools Committee of N.S.W. Slovenski šolski odbor za N.S.W.

The Slovenian Schools Committee (Slovenski šolski odbor za N.S.W.), was established in 1977. Its role was to seek and focus, the support of all the Slovenian organisations in NSW, onto the promotion of Slovenian schooling. This committee was instrumental in having Slovenian accepted as a subject in the Higher School Certificate course in NSW. In 1978, Slovenian was accredited as a subject taught in the 'Saturday School of Community Languages'. Eleven years later, in 1989, the Slovenian Schools Committee was also an important force behind the introduction of Slovenian, as a subject, in the Slavonic Studies program at Macquarie University.

Tomaž Možina was the first President of this committee. Six months later, Majda Mavrič, who was also one of the first teachers at the Saturday School of Community Languages, filled the position. Olga Lah filled the position for three years, after which Mariza Ličan co-ordinated the committee's work as President for many years. Marie Williamson took over in 1996. Acknowledgement needs to be given to the numerous members of the Slovenian Schools Committee e.g., Father Valerijan Jenko, Alfred Brežnik, Tomaž Možina, Mariza Ličan, Peter Krobe and Virgilij Ferfolja, who over many years, strived to meet the set objectives of the committee.

The Slovenian Schools Committee was made up of representatives of all the Slovenian organizations in NSW and had many responsibilities:

- Collecting the names of all eligible students and promoting involvement in, and attendance at, the Saturday School of Community Languages School.
- Promoting and encouraging the attendance of the younger students at the church and club organised schools, thus ensuring a continuity of tuition.
- Finding suitably qualified teachers for the classes.
- Fundraising to fund some of the educational resources needed by the teachers.
- Mediating between the Department of School Education, tertiary institutions and the Slovenian community.
- Assisting with the development of a balanced teaching program.

- Organising the Matriculants' Graduation Balls annually. These were hosted, in turn, by all the Slovenian organisations.

Dragi gosti, dragi nocojšnji maturanti!

Danes se že dvajsetič srečamo na prireditvah katerim pravimo maturantski ples. Vse te prireditve so bile vse kaj več kot le bal ali ples. Bile so mladinske prireditve - sicer namenjene našim maturantom, ki so opravili izpit iz slovenščine, vendar je to barometer nas vseh, našega slovenstva, zavednosti naše slovenske skupnosti v Sydneyu in okolici. Ko se je pred dobrimi dvaindvajsetimi leti ustanovil odbor, ki ga imenujemo Slovenski šolski odbor za NSW, so se ti zavedni ljudje še kako zavedali svojih dolžnosti do slovenske skupnosti in do slovenskega naroda. Vsi, ki so v tem odboru sodelovali in delali vsa ta leta skupno z učitelji oz. učiteljicami, so izpolnili vsa naša pričakovanja, delo je bilo uspešno opravljeno in zato danes ob tem jubileju lahko čestitamo vsem, resnično smo jim hvaležni, ko so trdo delali in vztrajali. Vsak zaveden Slovenec se tega zaveda, ve tudi, da je jezik nekaj kar nas najbolj povezuje, ki je last naroda in vsakega posameznika, jezik je, ki nas povezuje v skupnost in tega se zavedajo tudi doma v domovini, zato je že od vsega začetka ustanova, ki se imenuje Slovenska izseljenska matica, vedno ta projekt podpirala, moralno kot tudi s knjigami in drugimi učnimi pripomočki, pač v okviru možnosti. Vsakokrat pa vsem dijakom maturantom ob teh praznovanjih nagrajala z lepimi knjižnimi darili. Tako tudi danes! V imenu SIM iskrene čestitke našima maturantkama, vsem učiteljem, odbornikom in vsem, ki ste pomagali skozi vsa leta, da danes praznujemo že dvajsetič tak lep in pomemben večer, kot je nocojšnji! Ponedeljek, 8. avgusta 1977 bo zapisan med dneve, ki so odločilno vplivali na razvoj slovenstva v Sydneyu. V prostorih Verskega središča v Merrylandsu so se zbrali zastopniki slovenskih organizacij iz Sydneya in nekateri posamezniki, ki jim je pri srcu slovenska materina beseda. Ustanovili so Slovenski šolski odbor za NSW, ki si je zadal nalogo dobiti priznanje slovenščine v tukajšnjih šolah. Sestanka so se udeležili: Tomaž Možina, Alfred Brežnik, p. Lovrenc Anžel, sestra Marija Kadiš, sestra Mirjam Horvat, Mariza Ličan, Majda Mavrič, Jože Čuješ, Vladimir Menart, Vinko Ovijač, Tone Bulovec in Virgilj Ferfolja. Za uspešnejše delo so ustanovili šolski odbor: Tomaž Možina - predsednik, Alfred Brežnik - tajnik, Virgilj Ferfolja - blagajnik; ostali člani so bili: Vinko Ovijač (zastopnik Slovenskega društva Sydney), p. Valerijan Jenko (zastopnik Verskega središča), Marija Verko (zastopnica Kluba Triglav), Mariza Ličan (dopolnilna šola Kluba Triglav), sestra Mirjam Horvat (dopolnilna šola Verskega središča) in Majda Mavrič. V teku let so bile predsednice šolskega odbora Majda Mavrič, Olga Lah in Mariza Ličan. Iz

brošure 'Rastemo iz korenin' omenjenim predsednicam se je pridružila tudi učiteljica Marie Williamson.

Slovenščina je bila priznana v Avstraliji kot maturitetni predmet in v NSW je bila že leta 1979 prva matura. V obdobju dvajsetih let je v NSW maturiralo iz sloveščine okoli 160 maturantov. Želeti je, da Slovenci oziroma slovenske učiteljice kot članice šolskega odbora ne bi uporabljale napačna imena kot so 'slovenska gimnazija' ali celo 'Saturday Slovenian School' (tako je pisalo na letošnji brošurici za maturantski ples), ker Slovenci svoje lastne stavbe - torej gimnazije ali šole v Bankstownu nismo imeli in nimamo! Imamo pa slovenski razred, kjer se poučuje kot predmet samo slovenščina. V angleščini naj bi uporabljali sledečo terminologijo (iz pogovora z direktorjem Saturday School of Community Languages Tomom Campbellom) Slovenian Classes at the Bankstown Girls High School - Center of the Saturday School of Community Languages. Po naše pa: slovenski razred v Bankstownu pri Center of the Saturday School of Community Languages. Toda ko govorimo o prvih začetkih slovenskega šolstva v NSW, se moramo ustaviti najprej pri slovenskih duhovnikih in slovenskih društvih in klubih, za tem pa seveda še pri imenih članov prvega šolskega odbor za NSW. Pri začetkih slovenskega pouka na avstralskih sobotnih državnih šolah pa je imela svojo zelo pomembno vlogo tudi Saša Ceferin iz Viktorije, ki je za NSW poleg drugega pripravila syllabus za maturo iz slovenščine. Še veliko zaslužnih ljudi za slovensko šolstvo v NSW je tukaj neomenjenih, saj bi bila za točnejši zapis potrebna cela študija.

Lojze Košorok. 20. Maturantski Ples. 27. November, 1999.

S stališča slovenske skupnosti je Slovenski šolski odbor v Sydneyu gotovo najbolj uspela slovenska ustanova. Z njegovo ustanovitvijo in delovanjem smo Slovenci dokazali, predvsem sami sebi, da smo v kljub ideološkim in političnim razlikam zmožni složno delati v prid slovenske skupnosti. Razlog za ta uspeh je treba pripisati dejstvu, da so člani Slovenskega šolskega odbora dosledno spoštovali načelo, da predstavljajo slovensko skupnost v Sydneyu samo za šolstvo. Po pravilih Slovenskega šolskega odbora ima vsak delegat ustanovnih organizacij pravico, da da veto na katerikoli sklep šolskega odbora. Do danes se še noben delegat ni poslužil te pravice iz enostavnega razloga, da ni bilo nikoli potrebno. Globoko v svojem srcu si vsak Slovenec želi, da bi bili Slovenci složni in enotni. Kar zadeva sloge, smo zadnja leta precej napredovali. Meddruštvena trenja je nadomestilo zdravo tekmovanje. Zelo verjetno je, da je Slovenski šolski odbor že s samim svojim obstojem precej pripomogel k temu razvoju. Kar zadeva enotnosti, pa prihajamo vsi počasi do spoznanja, da ni bistveno, da smo vsi istega mišljenja v vsaki stvari,

dokler znamo enotno nastopati v važnih zadevah. Šolstvo je ena tistih zadev, v kateri nastopamo enotno. Če si vzamemo nekaj časa in malo premislimo, bomo gotovo odkrili še druga področja, na katerih lahko skupno delujemo. Potrebne pa so skupne meddruštvene ustanove, kot je šolski odbor, da enotnost na drugih področjih pride do izraza in obrodi sad. Tudi ni potrebno, da druga področja iščemo z veliko lučjo. Eno the področij se nam naravnost vsiljuje, namreč ustanova, ki bi imela za nalogo, da pripravi in vzdržuje popis Slovencev, nekaj 'Slovenski etnografski inštitut', ali po angleško: 'Slovene Institute for Ethnographic Research'. Slovenski šolski odbor, na primer, ima velike težave, ker nima polnega seznama slovenskih šolskih otrok. Kako naj se obrača na starše, če ne ve za otroke in nima njihovih naslovov. Poleg tega je moral šolski odbor improvizirati učne moči, ker je manjkalo kvalificiranih učiteljev. Pritisk na obstoječe učitelje in učiteljice je bil nevzdržen, ker so bili preobremenjeni. Na srečo je odbor po naključju pred kratkim našel dve novi in dobro kvalificirani učiteljici, ki sta pripravljene sodelovati. Gotovo je še nekaj kvalificiranih učiteljev in učiteljic slovenščine, ki ne vedo za Slovenski šolski odbor in odbor ne zna njih. Neumno je, da moramo čakati na naključje, ko bi z malo truda lahko imeli na razpolago spisek vseh...

August, 1982. Alfred Brežnik, tajnik odbora.

Slovenski šolski odbor za državo Novi Južni Wales je imel v sredo 25. Avgusta svoj letni občni zbor, katerega so se udeležili predstavniki vseh slovenskih organizacij, ki so včlanjene v to telo. Sejo je vodila priljubljena učiteljica in predsednica šolskega odbora Olga Lah, ki je v svojem predsedniškem poročilu nazorno prikazala uspešnost dela odbora in tudi težave, na katere je pri svojem delu odbor naletel, to je na pomanjkanje učiteljev. Vendar je odbor to prevedril z močno voljo, z mesebojnim sodelovanjem ter z veliko požrtvovalnostjo. Slovenski šolski odbor je v preteklem letu pokazal in dokazal, da je potreben in koristen. Pokazal je tudi, da Slovenci tukaj, ne glede kako smo razbiti in kako raznolika so naša osebna politična naziranja (zakaj pa bi morali biti vsi istega prepričanja?), še vedno lahko sedemo za isto mizo in se pogovarjamo o stvareh, ki so in nam bodo vedno skupne: slovenski jezik in kako ga je mogoče prenesti na naše otroke; naši lepi slovenski običaji; zgodovina našega naroda od pamtiveka do danes; kako vse to obdržati, predati naslednjemu rodu, ki se nezadržno in opazno razhaja od nas ter se utaplja pred našimi očmi v okolju kateremu smo ga rodili, ne vedoč, da ga ne bomo mogli nikoli povsem rešiti. Slovenski šolski odbor nam lahko precej pomaga v naši dilemi, katere tazsežnosti se niti ne zavedamo. Nujno je, da ta odbor podpiramo

vsi, kot moralno, tako tudi denarno. Odbor ima stroške in mogoče tudi kakšen plan katerega pa zaradi pomanjkanja denarnih sredstev ne more tako hitro in uspešno izpeljati kot bi to rad. Zato predlagam: Podprite Slovenski šolski odbor!!!

Jože Žohar. Editor of 'Avstralski Slovenec'. August, 1982.

Za slovenske izseljence v Avstraliji, še posebno za tiste v zvezni državi Novi Južni Wales je letošnje leto izredno pomembno. Večletna prizadevanja, da bi v avstralskem šolskem sistemu priborili slovenščini enako mesto kot nemščini, francoščini in drugim jezikom, so bila končno kronana z uspehom. Slovenci v Avstraliji imajo svojih prvih devet maturantov, ki so v okviru mature opravili tudi izpit iz slovenščine. Darja Karbič, Franc Kranj, Peter Lechner, Joško Šajn, Alfred Brežnik, Franc Mramor, Anica Kranjc in Liza Reja iz Sydneya ter Ana Melnik iz Wollongonga bodo tako zapisani z zlatimi črkami v zgodovini naših rojakov v Avstraliji. Tako starši kot celotna slovenska skupnost v Novem Južnem Walesu so tega uspeha zelo veseli ter nanj nadvse ponosni. Bodoči maturantje so se že predstavili javnosti na valovih slovenske radijske ure v Sydneyu ...in na slovenski strain tamkaj zelo branega hrvaškega izseljenskega lista 'Nova Doba' (naklada okrog 10 tisoč izvodov). Pot do tega uspeha ni bila lahka. Avstralske oblasti so dolgo imele glede vključitve doseljencev v Avstralsko družbo asimilacijske namene in zaradi tega niso nič kaj vzpodbudno gledale na učenje jezikov posameznih skupin doseljencev (Italijanov, Grkov, Jugoslovanov). Stvari so se začele obračati na bolje, ko je politično asimilacije zamenjala politika integracije ali kot jo tudi imenujejo, kulturnega pluralizma v Avstraliji. Oblasti so namreč spoznale, da lahko isti cilj, t.j. vključitev doseljencev v avstralsko družbo, dosežejo tudi na drug, za doseljence dosti manj boleč način, z integracijo, ob kateri posamezne skupine še vedno lahko zadrže svoje običaje, svoj jezik, skratka kulturo, s katero samo obogatijo avstralsko družbo. Politične stranke so v boju za glasove začele kar tekmovati, katera bo svojim neanglosaksonskim volilcem nudila več. Kot gobe po dežju so se začeli pojavljati tako imenovani etnični časopisi, ...v večjih mestih so ustanovili radijske postaje, ki oddajajo v jezikih Novoavstralcev, nekaj podobnega je z etnično televizijo, ki bo začela redno oddajati v začetku prihodnjega leta. Jeziki večjih doseljenskih skupin so se začeli prebijati tudi v tamkajšnje šole. Seveda Novoavstralci še vedno nimajo vsega, kar si želijo; toda v primerjavi s prejšnjimi leti so dosegli velik napredek. Slovenci niso stali ob strain, čeprav so po številu šibki v primerjavi z ostalimi skupinami doseljencev (v Avstraliji okrog 20 tisoč, v Novem Južnem Walesu okrog 9 tisoč), kar je tam za priznanje posameznih pravic oziroma njihovega obsega še vedno mnogokrat odločilno. Slovenščine so se otroci naših izseljencev dolgo leta učili bodisi doma bodisi v okviru dopolnilnih sobotnih šol, ki so jih ob izdatni pomoči Slovenske izseljenske matice ustanovila izseljenske društva ali pa slovenska cerkev in

The Slovenian Schools Committee (Slovenski šolski odbor), 1979.

The committee was made up of representatives of all organisations in NSW.

USPEH SKUPNOSTI

Slovenski šolski odbor za N.S.W., ki ga sestavljajo predstavniki vseh slovenskih organizacij v Sydneyu in katerega naloga je bila, da doseže priznanje slovenščine v tukajšnjih srednjih šolah, sporoča vseh slovenski skupnosti, posebej pa še dijakom in maturantom slovenskih sobotnih srednjih šol sledeče:

Priznanje slovenščine kot maturitetni predmet (2 Unit H.S.C. Subject) s strani Sveta za šolstvo v državi N.S.W. v letu 1979 je pred kratkim rodilo še višje priznanje. VSE UNIVERZE V SYDNEYU (Sydney University, University of N.S.W., Macquarie University, N.S.W. INSTITUTE OF TECHNOLOGY) so priznale slovenski jezik kot maturitetni predmet.

Tako bo slovenščina upoštevana kot eden izmed pogojnih predmetov za vpis na katero koli univerzo ŽE PRI VPISOVANJU V ZAČETKU ŠOLSKEGA LETA 1980.

To priznanje je gotovo zgodovinskega pomena za Slovence v Avstraliji. Za naše srednješolce je slovenski jezik postal enakovreden jezikom kot so francoščina, nemščina in drugi. Člani šolskega odbora smo s tem priznanjem prejeli najlepšo nagrado za naše delo.

Upamo, da odslej ne bo več dvoma in ugibanj v zvezi s priznanjem slovenščine v učnem sestavu države N.S.W. Zato se obračamo na starše s sledečo prošnjo:

Vplivajte na svoje otroke in jih vspodbujajte, da se vpišejo v sobotno slovensko srednjo šolo, kjer se bodo naučili KNJIZEVNE slovenščine. Z njihovimi uspehi boste tudi sami nagrajeni. Ko bodo otroci dorasli, vam bodo za vašo vspodbudo in trud nadvse hvaležni.

*Za Slovenski šolski odbor:
Alfred Brežnik, tajnik.*

Informing the community about the Saturday School of Community Languages was one of the most important responsibilities of the Schools Committee.

Majda Mavrič - Zellmer, was the second President of the Schools Committee.

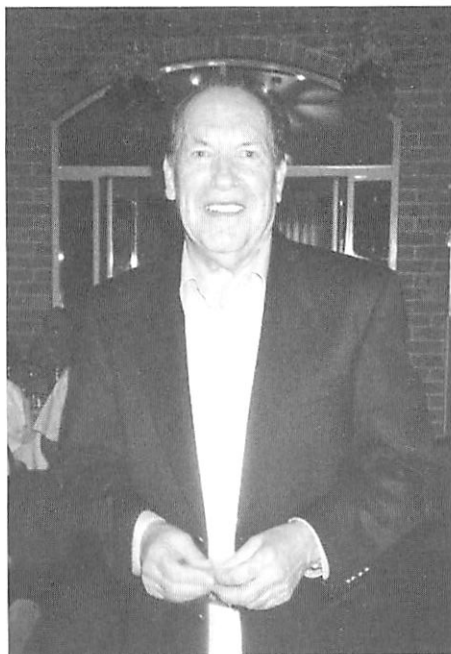
Olga Lah was President of the Schools Committee from 1981 - 1984.

prav iz teh šol so tudi izšli prvi maturantje. Da bi pritegnili čimveč otrok v dopolnilne šole ter priborili slovenščini mesto tudi v rednih šolah, so naši rojaki v Novem Južnem Walesu ustanovili tako imenovani šolski odbor, ki združuje predstavnike vseh slovenskih društev v Sydneyu ter še nekaj posameznikov. Delo odbora je bilo z uvedbo politike integracije lažje, vseeno pa je še vedno terjalo velike napore. Slovenska izseljenska skupina je bila kot že rečeno majhna po številu, mnogi slovenski rojaki so utonili v 'avstralskem morju' v društvih je bilo organiziranih le okrog 8 odstotkov rojakov, v marsikateri družini je vladalo zmotno mišljenje, da bi učenje slovenščine otrokom bolj škodilo kot koristilo (slabše bi zaradi tega govorili angleško, sošolci in sosedje bi se jim posmehovali itd.), ker je slovenščina vendarle majhen in nepomemben jezik. Napori Slovenskih organizacij, šolskega odbora, staršev, učiteljev in končno učencev samih so bili na koncu v lanskem letu kronani s prvim večjim uspehom. Slovenščino so uvedli v tamkajšnje srednje šole – gimnazije. Temu je letos sledilo še priznanje slovenščine kot maturitetnega predmeta ter priznanje slovenščine s strani vseh treh Sydneyjskih univerz. Slovenski jezik danes poučujejo v dveh gimnazijah v Sydneyjskih predmestjih Bankstownu in Ashfieldu, poleg tega pa še v dopolnilnih šolah pri Slovenskem Društvu Sydney, društvu Triglav prav tako iz Sydneya, društvu Planici v Wollongongu ter slovenski cerkvi v Sydneyu. Slovenci v Novem Južnem Walesu oziroma Sydney imajo letos torej svojo prvo maturo, slovensko maturo, kot jo radi imenujejo. To je bil le še en kamenček v mozaiku prizadevanj naših rojakov v tem delu Avstralije, da s svojimi društvi, radijskimi in T.V. urami, časopisi, poukom slovenščine, ob pomoči avstralskih oblasti in matične domovine ter lastnim trdim delom ohranijo slovenski jezik tudi v tem daljnem koncu sveta.

Božo Cerar, Vice-Konzul. Avstralski Slovenec Dec. 1979.

Virgilij Ferfolja was a teacher at the Ashfield Centre and a long term member of the Schools Committee.

Mariza Ličan receives a token of gratitude from the first Year 12 graduates in 1979.

Mariza Ličan taught the senior Slovenian classes at the Bankstown School of Community Languages, for over 20 years. She was also President of the Schools Committee for several years.

Students were awarded plaques by the Schools Committee, at the completion of their studies in Year 12 - A bronzed map of Australia, on a wooden plaque.

Saturday School of Community Languages

On the 11th March 1978, the then Premier of N.S.W. The Hon. Neville Wran, officially opened The Saturday School of Community Languages School. This move directly reflected the policy of the government at the time. The policy promoted 'Multiculturalism'. Ethnic communities were encouraged to foster and promote their own cultures. It was believed that this would result in the enrichment of the multicultural Australia. This was in stark contrast to the previous Government policy of 'Assimilation'.

The Saturday School of Community Languages School was set up to facilitate the learning of languages other than English. It is a government secondary school, which operates only on Saturdays. The Saturday School gives students the opportunity to study their background language when that language is not available at their own school. Students in years 7-12 can attend and they can include their language as part of their School Certificate and Higher School Certificate. The Slovenian community was quick to take advantage of the new opportunities and established classes in Ashfield and Bankstown. Under the supporting arm of the Slovenian Schools Committee (šolski Odbor), teachers were recruited, resources were made available and students were encouraged to enrol.

The first group of students graduated in December 1979. This was an occasion that resulted in euphoria in the Slovenian community. Never had such recognition and success been imagined as possible. Nevertheless, there were many obstacles to overcome in the ensuing years. The main concern was the lack of qualified teachers available. Not only did a prospective teacher have to have a strong command of the Slovenian language, but teachers also had to have qualifications recognized and accepted by the Department of School Education. The combination of the two requirements made recruitment of teachers extremely difficult.

The second main challenge was finding eligible students and encouraging their enrolment. It quickly became evident that there was no register of Slovenian children. Advertising the Slovenian Saturday classes through the media was the only solution. All Slovenian organisations worked together to promote the course. This publication is the ideal opportunity to acknowledge the teachers of The Saturday School Of Community Languages over the years. Without their commitment and endeavours, our Slovenian community would not have achieved such an outstanding achievement:

*Top photo: Mariza Ličan(left)
and teacher, Danica Šajn.*

*Bottom left photo: Miriam Sušnik, teacher of
the Saturday School of
Community Languages in the
early 1980's.
(Bankstown and Ashfield)*

*Teachers from left- Liza Reja, Danica
Grželj, Mariza Ličan and Danica Šajn.
(circa 1989).*

*Marijela Gašperšič taught classes
in Ashfield in the early 1980's.*

Lilly Jurman (above), taught at the Bankstown Centre in the earlier years.

Olga Lah (above), taught at the Bankstown Centre between 1979 and 1985.

Erika Pelcar(left), taught the middle level classes during the 1980's.

Mariza Ličan, Majda Mavrič (Zellmer), Virgilij Ferfolja, Olga Lah, Jože Čuješ, Lilly Jurman, Miriam Sušnik, Erika Pelcar, Marijela Gašperšič, Milena Godec, Rosanna Juriševič, Danica Šajn, Danica Grželj, Liza Reja, Helen Pizzolato, Marie Williamson.

Učiteljice na državni šoli v Bankstownu so med nami prave misionarke slovenstva. Brez njih bi bila naša slovenska bodočnost mnogo temnejša.

From 'Rastemo iz korenin'. Nov, 1988

Sobotne jezikovne šole, ki jih vodi Department of Education imajo letos kar štiri uspešno vodene razrede. Pouk je ob sobotah dopoldne in sicer v Ashfieldu, kjer poučujeta gdč. Majda Mavrič in g. Virgilij Ferfolja. Ter v Bankstownu, kjer poučuje ga. Mariza Ličan in ga. Olga Lah. Dijaki se učnih ur redno udeležujejo in imajo za pouk slovenščine izredno zanimanje. Nekateri so v tem kratkem času

pokazali že kar nadpovprečno znanje in še večjo voljo in vstrajnost. Morda bi bilo dobro, če bi Slovenski šolski odbor sklical sestanek staršev, ki imajo otroke v teh razredih in jim dal možnost za razgovor z učitelji. Če bosta šola in dom dobro povezana, bo uspeh še večji in znanje naših otrok toliko popolnejše.

TRIGLAV. June, 1978. Pg. 7.

Graduates of Year 12 in Slovenian

Listed below are also the names of the students who graduated in Slovenian at the Higher School Certificate Course level:

1979	1980	1981
Frank Kranjc	Vivian Šedelbauer	Tanya Fleming
Franc Mramor	Marija Konda	Dorica Tomažič
Peter Lechner	Kristina Gruntar	Branko Fabjančič
Anica Kranjc	Majda Mršnik	Natalie Laharnar
Anne Melnik		Ana Nemanič
Darja Karbič		Danica Šajn
Alfred Brežnik		David Jakšetič
Elizabeth (Liza) Reja		Irena Kobal
Jožef Šajn		Mark Konda

1982

Suzy Bruckdorfer

Jolanda Samsa

Julie Vrh

David Uljan

Ilona Rozman

1983

Alan Samsa

Mark Brežnik

Eddie Cetin

John Kern

Tania Kukovec

1984

Diana Bučkovič

Denise Grželj

Boris Kobal

Robert Marolt

Irena Mezgec

Nives Muha

Judy Šajn

Mary Velišček

Matriculants 1984

1985

Nives Bratovič

Ernest Erzetič

Milena Godec

Helena Ilesič

Olga Kužnik

Veronica Lochner

Josie Modrijančič

Karen Šajn

Edward Šaulig

Robert Šuber

Suzana Tavčar

1986

Helen Bratina

Robert Dolenc

Peter Hrastnik

Carmen Jenko

Ian Makovec

Eddie Murko

Natasha Petrevski

Frances Zore

Mary Zore

1987

Robert Brumen

Anita Erzetič

Bernadette Frankin

Tony Godec

Margaret Hatežič

David Kambič

Mark Kropce

John Ogrizek

Catherine Pezdirc

Barbara Puconja

Rosie Štemberger

Miriam Tavčar

Robert Zadel

Lolita Žižek

Matriculants 1986

1988

Irena Bolko
 Mary Brezovnik
 Margaret Grželj
 Phillip Hatežič
 Suzana Istenič
 Michelle Kalc
 Vanja Koderman
 Blanka Košak
 Paul Lukežič
 Mark Makovec
 Anton Okorn
 Steven Persi
 Tanja Samsa
 Ellen Smuk
 Marie Srebrnič

1989

Tania Barič
 Tony Bulovec
 Lidia Malevič
 Joe Marinc
 Sonia Novak
 David Novak
 Diana Petrevski
 Tony Špiclin
 Marija Vojska

1990

Peter Berginc
 Marko Celin
 Helen Gašperšič
 Alex Hren
 David Kociper
 Sandra Markočič
 Angela Mikel
 Mojca Pelcar
 Roger Toni
 Natalie Vočanec

Matriculants 1988

1991

Tanya Brežnik

Denis Cesar

Mojca Debevec

Vanessa Fabjančič

Robert Gašperšič

Laura Grenfell

Linda Hren

Vida Istenič

Mariane Kos

Betty Lovrenčič

Karl Lukežič

Vesna Lukežič

Denise Matuš

Saša Šavelj

Wendy Trdoslavic

Ingrid Žarn

1992

Carmen Lah

Angela Brginc

Michael Godec

Alexandra Krempf

Peter Murko

Damijan Nemeš

Rebeka Rudolf

Sonia Šajn

Jenny Stariha-Bleesing

1993

Michelle Brerar

Monika Brezovnik

Sonia Cesar

Ivanka Debevec

Anthony English

Milena Šprajcer

Matriculants 1992

1994	1995	1996
Helena Kos	Julie Brcar	(no candidates)
Alexandra Krempl	Damir Husakovic	
	Lidia Kovach	
	John Reja	
	Tania Smrdel	
1997	1998	2000
Natalie Brcar	Tamara Letnar	Kristofer Dekleva
Maja Zdolšek		Natali Dekleva
Dejan Husakovic	1999	Jerneja Kumer
Gabriela Pirc	Martina Spinčič	Mateja Slobodnik
Sylvia Šircelj	Gordana Kajkut	
Erika Žarn		

Matriculants 1995

Teachers with parents of students at the Bankstown Centre. Teachers seated from left: Milena Godec, Mariza Ličan, Tony D'Abbrera (co-ordinator of Bankstown), Liza Reja and Marie Williamson.

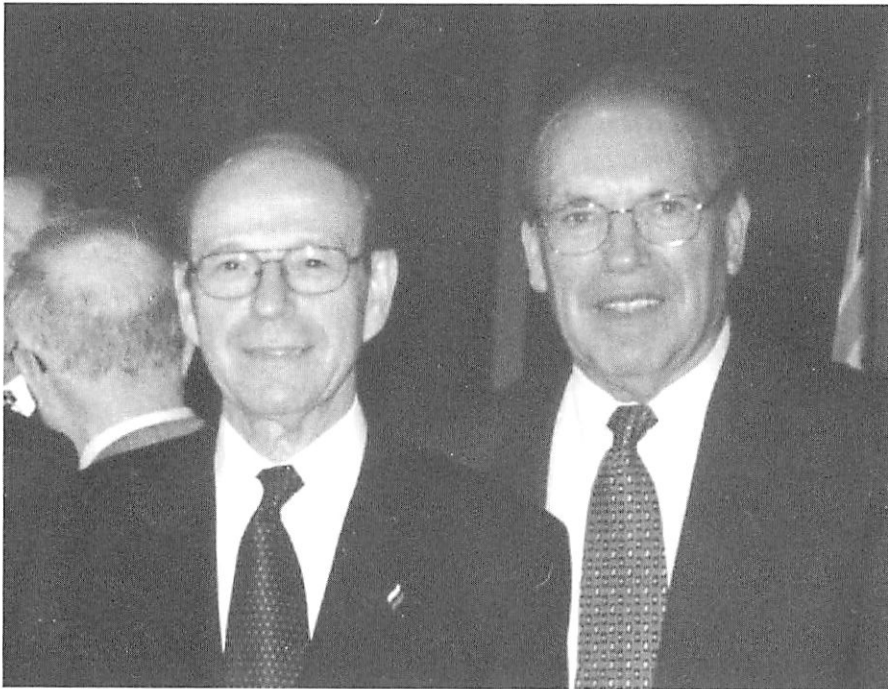

A group photo of all students of the Bankstown Centre. 1991.

...Govori se, da je Tamara (Letnar) zadnja maturantka iz slovenščine vsaj za nekaj časa in da baje sploh ne bo več maturantov. Tudi to je pomemben dogodek – lahko bi rekli mejnik v zgodovini naše skupnosti. Tisti ki se bodo ukvarjali z raziskavo slovenskega priseljenstva v Avstraliji, bodo ugotovili, da je to čisto naraven pojav, ki ni značilen samo za Slovence, temveč se to pogostoma dogaja tudi pri drugih etničnih skupinah. Tako so imeli tudi Estonci – samo enega maturanta. Otroci druge generacije so odrasli ljudje, ki imajo že tudi svoje družine. Njihovi otroci so še premladi ali pa so iz mešanih zakonov in zaenkrat še tudi oni ne morejo v slovenske šole. Toda naša dolžnost bo, da bomo znali vliti v srca naših mladih potomcev občutek pripadnosti slovenskim koreninam. Dolžni bomo vzgojiti pri njih ljubezen do vsega slovenskega...

Iz govora Alfreda Brežnika (1998), dolgoletnega tajnika Slovenskega šolskega odbora, sedaj Častni Generalni Konzul Republike Slovenije za NSW.

Alfred Brežnik and Virgilij Ferfolja devoted much time in promoting the work of the Slovenian Schools Committee

The 18th HSC Slovenian graduation was celebrated on Saturday, 29th November at Club Triglav. This year saw 6 students complete studies in Slovenian: Natalie Brcar, Dejan Husakovič, Gabriela Pirc, Sylvia Šircej, Erika Žarn, Maja Zdošek. These students, along with all past Slovenian School graduates, have undertaken to learn and study their native or mother tongue. The 1997 students were guided and taught by their teacher Marie Williamson. Her hard work and dedication to these students was shown by the warm and heartfelt thanks that they showed her. Julie Brcar did an outstanding job as the M.C. for the evening. She managed to keep the program flowing and on track for a reasonably short program. The one hundred and forty six past students were invited to the evening. Looking around on the night there was a large number of these students that attended. Obviously the past students still feel a strong link with the Slovenian community. The 'Australian Slovenian Review' produced a booklet especially for the evening. The booklet contained the program for the evening, the 1997 graduates, a listing and pictures of all past graduates and a tribute to Mariza Ličan. Milena Godec and Marie Williamson wrote pieces that reflected the importance of the ongoing commitment of future Saturday School studies in the Slovenian language. Special tribute was deservedly given to Mariza Ličan for her outstanding contribution to the study of the Slovenian language and her work and encouragement of all students. She was honoured by Alfred Brežnik jnr, whose words reflected the feeling of all past students. Anthony English, who graduated in 1993, also expressed his gratitude to Mariza. Unfortunately, words do not do justice to his delivery but he captivated and amused both Mariza and the audience... Mariza was presented with a certificate from Matica as well as several books and gifts for her exhaustive work. She received a standing ovation as she left the stage...

Renata Sušanj. A.S.R. member. Glas Slovenije'. Dec, 1997. Pg. 20

Slovenian Studies At Macquarie University

Macquarie University offered to the Slovenian community, the opportunity to study Slovenian at a tertiary level from 1989 to 1999. The course was a part of its Slavonic Studies Program.

The language program was offered at 3 levels of entry. It catered for those students who had just completed their H.S.C. Certificate, intermediate as well as beginners:

1. stopnja: Uvod v slovenski Jezik (za začetnike)
2. stopnja: Slovenski Jezik II
3. stopnja: Slovenski Jezik III

The course also offered a correspondence mode of learning. The fact that there was a correspondence mode, meant enrolments could be taken from all universities in Australia and there was a steady stream of H.S.C. graduates. This meant that the initial years of the Slovenian course were assured and were characterised by satisfactory enrolments.

The course was taught initially by Aleksandra Bizjak, who was followed by Metka Čuk.

One of the conditions for including Slovenian in the Slavonic Studies Program at Macquarie University was the requirement that the Slovenian community fund the lectureship. To provide this financial support, a 'Slovenian Fund' (Slovenski Sklad), was established, under the initial presidency of Ivan Kobal and several committed volunteers. Later a Trust was also established. Marija Senčar was also the President of this fund and trust for several years. Regardless of this community support and support from Slovenia, this lectureship encountered financial difficulties throughout its existence. Australian Slovenians worked hard to overcome the challenges, but eventually Macquarie University no longer seemed interested in prolonging the lectureship program.

As a point of interest, the opportunity to study Slovenian in conjunction with another degree at the University of Technology in Sydney also existed. There is nothing on record to indicate whether any students accessed this path.

Slovenski jezik na Macquarie univerzi u letu 1990

Dolgoletna želja avstralskih Slovencev, da bi se slovenski jezik poučeval tudi na univerzi, se je uresničila lansko leto, ko je Macquarie univerza študiju hrvaščine, makedonščine, poljščine, ruščine in ukrajinščine priključila še študij slovenščine.

Macquarie univerza je dosedaj najmlajša univerza na področju Sydneya in se precej razlikuje od ostalih univerz predvsem po širini, raznolikosti in gibljivosti študijskih povezav, ki jih je v času svojega več kot dvajsetletnega obstoja razvila z namenom, da ustreže različnim interesom posameznikov ter omogoči študentom izobraževanje, ki usposablja za uspešno in strokovno nadaljnje delo.

Zaradi take svobodne študijske povezave lahko slovenščino vključi v svoj predmetnik ne le študent slovanskih jezikov, ampak tudi študent na katerikoli drugi šoli v okviru Macquarie univerze (Behavioural Sciences; Biological Sciences; Chemistry; Earth Sciences; Economic and Financial Studies; Education; English and Linguistics; History, Philosophy and Politics; Law; Mathematics, Physics, Computing and Electronics; Modern Languages;).

In še več, vsakdo, ki obiskuje univerzo kjerkoli v Avstraliji, lahko izbere slovenski jezik, saj "Center for Evening and External Studies" organizira študij preko korespondence.

Slovenščina je enakovredna drugim univerzitetnim predmetom in se upošteva v univerzitetnem točkovnem sistemu na vseh visokošolskih ustanovah po Avstraliji. Z izbiro slovenskih predmetov lahko študent pridobi štirindvajset točk (credit-points):

Uvod v slovenski jezik (6); Slovenska literatura I (2); Slovenska kultura (2); Slovenski bralni tečaj (2); Slovenski jezik I (4); Slovenska književnost II (4); Slovenski jezik II (4);

Seveda je univerza odprta tudi tistim, ki ne želijo pridobiti diplome, a bi radi poglobili svoje znanje slovenskega jezika, literature in kulture (non-degree students).

September je mesec vpisov na univerzo. Kdor se je že odločil za študij slovenščine v letu 1990, lahko prijavnico za vpis odda že naslednji teden. Zadnji rok za vpis je 29. septembra.

Za tiste, ki iz takih ali drugačnih razlogov omahujejo, pa naj bo to besedilo informacija in vzpodbuda.

Aleksandra Bizjak

A letter of information, signed by the lecturer of the course - Aleksandra Bizjak.

Slovenian language, literature and culture at Macquarie University Sydney

*You can study Slovenian full-time,
part-time or take
single units
by correspondence.
For more Information you can contact:*

Centre for
Open Education
Tel.: (02) 9850 7470
Department of Slavonic Studies
Tel.: (02) 9850 7015
Slovenian Section, Metka Čuk
Tel.: (02) 9850 7032
e-mail: mcuk@laurel.ocs.mq.edu.au

Vesel sem in navdušen, ker vidim, da se pred mano uresničujejo, rekel bi, neuresničljive sanje. Ustanovitev slovenskega lektorata na Macquarie univerzi je eden najpomembnejši dogodkov in mejnik zgodovine avstralskih Slovencev, zato niso majhne zasluge tistih narodnjakov, ki so vkljub težavam vztrajali do danes, ko lahko rečemo, da smo uspeli. Vendar zdaj ni čas, da naštevamo zasluge in drug drugega hvalimo. Zdaj je čas, da vsi potegnemo skupaj in utrdimo med rojaki veliko idejo pouka slovenščine na najvišji ravni in vžgemo navdušenje, vrnemo zaupanje, razširimo obzorje in damo korajžo naši mladini. Brez optimizma ne bo nič!

*Ivan Kobal. President of the fund.
Nova doba. Nov, 1988.*

Leta 1990...

V Verskem središču smo 1. julija imeli odprto tribuno, to je odprti sestanek, na katerega so bili povabljeni vsi, ki jih učenje slovenščine na univerzi zanima. Na tribuni je bilo 70 ljudi.

Prisotnim je bilo pojasnjeno sledeče:

- 1. Denar, ki ga sklad zbere, se porabi za plačo lektorju, pokrijejo se vsi administrativni stroški, kot uporaba laboratorija, lekcije se snemajo v živo, razpošiljanje kaset, učnega materiala, poštnine, kopiranja ipd.*
- 2. Vsak predmet ima določeno število točk. Vrednost vsake točke je \$100, ki jo študent mora plačati. Če pa je študiral slovenščino kot del svoje diplome (recimo za Bachelor of Arts), ne plača nič, kajti po avstralskem zakonu se vračajo stroški procentualno, ko bodo v službi.*
- 3. Torej denar za študente ne gre iz sklada. Naslednje leto bomo morali zbrati verjetno \$60,000. S tem bomo pokrili plačo lektorja in tutorja.*
- 4. Za zbiranje prostovoljnih prispevkov smo že rasposlali 1500 pisem s prošnjo, da se v sklad vključijo posamezniki in darujejo po svojih močeh. Imeli bomo radiotone, dobrodelne večerje, kulturne prireditve, loterije ipd.*

Marija Senčar. V njenih zapiskih. Glas Slovenije, 1990

...Every year the same problem arises: Are we going to secure funds to continue the program? This year is no exception. Only at the end of October did the money arrive to cover old debts and, as it seems now, the Slovenian program in 1998 is under no further threat. A sigh of relief – till Sept. 1998, when history will repeat itself.

*Metka Čuk, lecturer.
A.S.R. Summer, 1997*

The achievement of gaining a lectureship at Macquarie University was significant to the Slovenian community. Recognition must be given to the whole Slovenian community for their strong support and also, in particular, to these hard working Slovenians: Marija Senčar, Jože Senčar, Ivan Kobal, Professor Leon Krek, Alfred Brežnik, Tomaž Možina, Maria and Jože Rede.

SLOVENEK SLOVENCA PROSI....

**V NEDELJO, 30. JULIJA 1989 od 7.30 - 8.15 ZJUTRAJ
in v TOREK, 1. AVGUSTA od 10.15 - 11 ure ZVEČER
imamo SLOVENCi v AVSTRALIJI prvi RADIOTHON za
učenje SLOVENŠČINE na visokošolski ustanovi -**

MACQUARIE UNIVERZI

v Sydneyu.

Povežimo se in pokažimo, da smo, čeprav majhni po številu, vendar duševno in kulturno zelo bogati in da spoštujemo vse, kar nam je ob rojstvu bilo predano v varstvo, to je, našo slovenščino in slovenski narod.

PROSIMO, POKLIČITE V NEDELJO ZJUTRAJ, 30. julija ali V TOREK ZVEČER, 1. avgusta, radijsko postajo 2 E A , številka telefona: (02) 369-1333. Imeli bomo deset odprtih linij.

Vse prostovoljne prispevke lahko pošljete direktno na FOUNDATION OF SLOVENIAN STUDIES, P.O.Box 280, Merrylands, N.S.W. 2160 ali pa jih vplačate direktno na bančni račun, številka: 45844071 banke: NATIONAL AUSTRALIA BANK - MERRYLANDS (branch no: 082286) kjerkoli v Avstraliji.

Vsi darovi za Slovenski sklad (nad \$ 2) se odbijejo od letnega davka. All donations (\$ 2 and over) are tax deductible.

Hvala vsem!

Delovni odbor Slovenskega sklada

*Fundraising for the lectureship went into the "Slovenian Fund"
(Slovenski sklad). Later, a trust was headed by Marija Senčar.*

The Drama Group

(Dramska Skupina)

In the mid 1950's Father Bernard Ambrožič had leased a house from the Franciscan Order at 121 Queen St. Woollahra. In the main, these premises housed single Slovenian men, who had migrated from Slovenia. Soon after the establishment of the Slovene Association Sydney, which had its permanent base at the Woollahra house also, a 'cultural' section was established which ran a number of Sunday afternoon lectures and community events for the newly arrived Slovenian migrants. In this environment, Ludvik Klakočar tried to start a singing group, however, the initial attempt was disappointing. An attempt was also made to establish a drama group, but unsuccessfully.

As early as 4th January 1958, the drama group from Melbourne visited Sydney with Linhart's play "Županova Micka". This performance was the first Slovenian play performed in Sydney! This gave the Sydney Slovenians the necessary motivation to resurrect their drama group, which they successfully managed to do. The organisers of this initial drama group were Vlasta Cergol (Klemenčič) and Karlo Dolenc. The Drama Group was called "**Soča**".

Their first performance was held on 22nd July 1958, in the Maccabean Hall, Darlinghurst. The play titled: "The Main Prize" (Glavni dobitek), was repeated again on 6th Sept. and 19th Oct. 1958 in Paddington.

"Don't Call The Devil" (Ne kliči vraga), was the second play, a comedy, performed by Soča. It had repeat performances in Wollongong, July 1959 and in Newcastle on October 1959. "Trije vaški svetniki" was also performed in Paddington, in the St. Francis Church Hall, in 1960. Records show that the Drama Group was at times referred to as - Igralska skupina "Karitas".

In 1961, the drama group was reformed with the encouragement and support of Father Odilo Hajnšek. It was then renamed "Igralska družina Sydney".

Unfortunately, by 1965, with the performance of the play “Razvalina življenja”, the drama group seemed to come to a standstill.

An attempt to resuscitate the group was made in 1973, under the wings of the Slovene Association Sydney (Slovensko društvo Sydney). However, only two performances eventuated: “Ne kliči Vraga” in 1973, (a repeat of the 1959 performance) and “Vdova Rošlinka” (Widow Roslinka) in 1976.

There was little activity by the drama group until 1986, when, under the wings of the St. Raphael Mission Centre, Merrylands, performances were again commenced. The group took the name: **Igralska družina Merrylands** (Slovenian Drama Group Merrylands). Their performances have continued to date and have been a showcase for many talented actors and actresses. It is also pleasing to note the number of parts that were played over time, by younger members of the Slovenian community. Plays have always included performances by the young and the old, this is probably the reason why these plays have attracted steady audiences.

It would be amiss to not take this opportunity to name some prominent members of the drama group over the years. Although we cannot mention them all, we acknowledge the performances of:

Dane Brkovec (deceased), Mihela Šušteršič, Ivan Koželj, Danica Petrič, Karl Dolenc, Lojze Kmetič, Marta Magajna, Herman Koželj, Hinko Nell, Jurij Sušnik (deceased), Damijan Fortuna, Pavel Letnar, Ivanka Šimec, Zofka Brkovec, Jožica Modrijančič, Lojze Magajna, Jože Petrič (deceased), Lolita and Karin Žižek, Robert Fišer, Adrian Tomšič, Tania Smrdel and Rudi Črnčec.

These performers appear again and again, in the credits of the performed plays.

Ivan Koželj must also be acknowledged for the many plays he directed for over 40 years. His patience and drama skills are truly inspirational.

Plays performed:

<u>Year</u>	<u>Play</u>	<u>Director</u>
1.	1558 Glavni dobitek (The Main Prize)	Karlo Dolenc
2.	1959 Ne kliči vraga (Don't Call The Devil)	Karlo Dolenc
3.	1960 Lažni zdravnik (Quasi Doctor)	Jože Čuješ

4.	1960	Zdravnik proti svoji volji (Doctor against His Will)	Jože Čuješ
5.	1960	Trije vaški svetniki (3 Village Saints)	Karlo Dolenc
6.	1961	Veriga (Shackles)	Jože Čuješ
7.	1961	Svojejavček (The Obstinate One)	Ivan Koželj
8.	1962	Trije ptički (3 Little Birds)	Ivan Koželj
9.	1962	Pri kapelici (At the Chapel)	Ivan Koželj
10.	1962	Dva laži zdravnika (2 Quasi Doctors)	Ivan Koželj
10.	1963	Pri Belem Konjičku (At The White Horse Inn)	Ivan Koželj
11.	1964	Radi oreha (Because of the Walnut Tree)	Ivan Koželj
12.	1965	Razvalina življenja (The ruins of Life)	Ivan Koželj
13.	1967	Rdeča kapica (Performed by children)	Antonija Vodopivec

***Under the Slovene Association Sydney:
(Igralska Družina SDS)***

14.	1973	Ne kliči vraga (Don't Call The Devil)	Vlasta Klemenčič
15.	1976	Vdova Rošlinka (Widow Roslinka)	Vlasta Klemenčič

Triglav Club:

16.	1977	Hlapci (Servants)	Karl Dolenc
17.	1978	Dve nevesti (Two Brides)	Miran Špicar
18.		Hlače (Trousers)	
19.		Sneguljčica (Snow White) <i>Performed by children</i>	Mariza Ličan
20.	1982	Ženitev (The Wedding)	Mariza Ličan

Under St. Raphael Centre, Merrylands: (Igralska Družina Merrylands)

21.	1986	Prisega ob polnoči (Oath At Midnight)	Ivanka Pohlen
22.	1986	Poslednji mož (The Last Man)	Ivan Koželj
23.	1987	Domen	Ivan Koželj

Dane Brkovec (left), was a most loved performer, (he was also the main stage designer) over many decades.

Ivan Koželj (right), was director of over 20 plays.

24.	1988	Pri Belem Konjičku	Ivan Koželj
25.	1990	Jezični doktor Petelin	Ivan Koželj
26.	1991	Martin Krpan	Ivan Koželj
27.	1991	Dva prstana (Two Rings)	Ivan Koželj
28.	1992	Svojepravček	Ivan Koželj
29.	1994	Divji lovec (The Wild Hunter)	Ivan Koželj
30.	1994	Micki je treba moža	Ivan Koželj
31.	1995	Vdova Rošlinka	Ivan Koželj
32.	1996	Jurček	Ivan Koželj
33.	1997	Trije vaški svetniki (Three Village Saints)	Ivan Koželj
34.	1998	Davek na samce (Tax On Bachelors)	Ivan Koželj
35.	2002	Zakonci stavkajo (Spouses Go On Strike)	Ivan Koželj

Mihela Šušteršič, talented and beloved actress, who played a significant role in the life of the Drama group for over 40 years.

'Trije vaški svetniki' na Sydneyskem Odru.

Igralska skupina 'Karitas' v Sydneyu se je predstavila občinstvu, s svojim prvim nastopom v cerkveni dvorani St. Francis župnije v Paddingtonu v soboto 28. novembra.

S kakšnim uspehom?

Kdor je vedel za vse težave, ki so skozi tedne spremljale izbiro igralcev in pogostne vaje za igro, mora brez pomišljanja reči; Uspeh je kar neverjetno dober. Igralska skupina "Karitas" – pa naj je stopila skupaj samo za to igro ali pa ima v načrtu še nadaljne – zasluži iskrene čestitke. Malokdo, ki je igro videl na odru, bo drugačnega mnenja. Igra "Trije vaški svetniki" je dosti velika in ima tri dolga dejanja. "Oseb" zahteva 13. Že samo to dvoje pove, da je precej 'zahtevna'. Edino res 'lahko' pri njej je to, da se vsa tri dejanja vrši ob istem pozorišču – kmečka soba. Zato so pavze lahko kratke – in so bile.

Igra samo sebe imenuje 'burko'. Je tudi res vseskozi burkasta, vendar njene burke niso vzete iz zraka, ampak iz življenja, ki je na odru nujno zgoščeno. Značaji, ki igro sestavljajo, se v vsaki človeški družbi v resnici najdejo, čeprav menda ne tako na kupu, kot v igri. Moralni slabiči ki bi s ponarejeno močjo svojih osebnosti hoteli slabosti prikriti pred svetom, pa prav s temi poskusi padajo v mreže novih in novih moralnih križ, četudi drugačnih od prejšnjih v novih okoliščinah – so nositelji igre. Prav ti zapletljaji in poskusi, kako bi se iz njih izvili, ustvarjajo burkaste situacije ter vzbujajo veselost in smeh. Brez vsega "nauka" pa tudi niso...

Igralci so se močno potrudili, to kar drži. Težko bi bilo reči, kdo od njih je bil - najslabši! So bili pač vsi dobri, nekateri odlični. Če si pa hotel vedeti, kdo je najbolj ugajal, ti je bilo treba samo paziti na to, kako je gledalstvo sprejemalo nastope. Lahajnarjevega Jakca – Jožeta Medveda: Račka na vodi! – Ne bom zapisal, da je prekosal vse iz lastne igralske moči. Imel je vlogo, ki je bila zanj kakor ustvarjena. Naj bi bil režiser zamenjal njega in učitelja, ki ga je prav lepo upodobil Stane Salobir (morda je bil tu pa tam pretih) in je prav za prav držal v svojih rokah vse vrvice zapletljajev, da si je priboril svojo "Fani" pa bi bil nujno – polom! Pa to ni edini dokaz da je bila režija v večjih rokah. V istih "rokah" je bila tudi glavna vloga – Šimen Porenta. Ali je treba še poudarjati, da je Karel Dolenc igral "kakor treba".

Predolgo bi bilo, če bi se hotel pomuditi pri ostalih vlogah. Eno drži: vsi so bili na svojem mestu. Igra je zahtevna tudi prav zato, ker je "burka". Situacija se včasih tako naglo spremeni, da se zbojiš: Zdaj bodo nositelji burke postali – burkleži! In bi imeli pred seboj – persiflažo! Priznajmo: Ni se zgodilo! Niti ni bilo mučnih zastankov in zadreg – je že moral tudi sufler biti popolnoma na mestu...

p.Rudolf Pivko, Urednik 'Misli'. January 1960

Zapisnik:

Dne 15. marca (1958) je bil družabni večer kjer so se ustanovile:

1. *Dramatska skupina, odgovorna sta ga. Cergol (Klemenčič) in g. Dolenc.*
2. *Pevska skupina*
3. *Družabni večer v sobotah*
Vinski trgatev 19.4.58
4. *Izleti celodnevni ali pa poldnevni.*
p. Bernard predlaga da bi 25. maja napravili v Watson Bay najprej litanije
in nato piknik.
5. *Balinišče: zberejo naj se ljudje kateri naj si med seboj zvolijo poveznika –*
ta je direktno odgovoren društvu.
6. *Biliard se bo kupil in nekdo bo odgovoren za to in obenem oddal denar*
društvu.
7. *Ping – pong se tudi organizira v sekciji in ti določijo članarino in obenem*
ceno za uro.

Minutes of a meeting dated 15th March (1958). Writer unknown.

"Radi oreha" (1963), directed by Ivan Koželj.

"Dva prstana" (1992), directed by Ivan Koželj.

"Ne kliči vraga" (1973), directed by Vlasta Klemenčič.

"Divji lovec" (1994) Mihela Šušteršič and Adrian Tomšič.

"Veriga" (1961)

"Vdova Rošlinka" (1976) Mihela Šušteršič and Jože Lah

"Jezični doktor Petelin" (1990)

"Davek na samce" (1998)

"Trije vaški svetniki" (1997)

"Zakonci stavkajo" (2004) The most recent performance by the drama group.

"Zakonci stavkajo" (2004) . The group performed in Sydney twice, Melbourne, Newcastle, Wollongong and Brisbane, making it one of the most successful productions to date.

Triglav Drama Group - "Dve nevesti", directed by Miran Špicar, (1978)

Na Zahtevo Javnosti

*Igralska družina Slovenskega društva vabi na ponovitev F. Lipaha:
Glavni dobitek.*

6. sept. v St. Francis Hall Paddington.

Začetek točno ob 7.30. Po igri zabava s plesom.

Vstopnina \$5 za odrasle.

Ne malo presenečenje je vzbudila novica, da se je osnovala igralska družina Slovenskega društva Sydney. Neverneži so zmajevali z glavami in že v naprej pripravljali nagrobni govor novorojenki. V prizoritev prve igre 'Glavni dobitek', pa je vsem, ki so dvomili pokazala, da tale družinica ni kar tako in, da so člani kar pridno zavihali rokave in pljunili v roke.

Prireditev je kar lepo uspela in pohvale so letele z vseh strani, še celo večerjo so priredili za nastopajoče – v znak priznanja.

6. sept. bomo igro ponovili v St Francis Hall, Paddington : morda bomo šli tudi kam na gostovanje!

Družina je še zelo majhna, potrebuje več članov. Zato vabimo vse, ki se zanimajo za dramatiko, da se 7. sept. ob 3 uri popoldne v Slovenskem Domu udeležijo sestanka Igralske družine. Na tem sestanku se bomo pomenili za nadaljnjem delu, istočasno pa se bodo razdelile vloge za prihodnjo igro, ki jo že pripravljamo.

Povabljeni ste vsi, ki ste že kdaj igrali, pa vam igralska žilica še na stara leta ne da miru, prav tako pa tudi vsi oni, ki niste še nikdar bili na odru, pa vas mika, da bi poizkusili. Še ena novica iz Doma. Vsako soboto zvečer je v Slovenskem Domu družabni večer za člane in njih prijatelje. Pridite, pa boste videli kako prijetno je. Po domače pokramljano, po slovensko zapojemo, malo zaplešemo ob prijetni glasbi, ki je tudi nova pridobitev društva. Kupili smo gramofon, napeljali zvočnike, v plesni dvorani kar dva. Velika izbira plošč, nekaj društvenih, nekaj izposojenih od raznih članov društva. Nam nudi veliko izbiro v glasbi – od poskočne polke, živahnega valčka, sentimentalnega tanga in razgibane rumbe – vse do klasične godbe.... Res pisano polje polno zidane volje.

Spoštovani g. pater.

Prilagam besedilo za oglas, razporeditev besed zaupam Vam. Prosim, če je mogoče, da objavite tudi priložen članek, brez morebitnih napak, lepo prosim. S Slovenskimi pozdravi.

(unsigned)

Letter to Father Rudolf Pivko, 1958. Unknown writer.

* The Wollongong Drama Group

This group had no particular name, but was active in the 1960's. Records show that in 1962, The Wollongong Drama Group performed the play:

“**Kranjčičev Jurij**” in Sydney on 27. October, 1962, at the church hall in Paddington.

Between 1965 and 1967, the drama group performed 2 comedies –

‘**Kmet kupuje koso**’ and ‘**Županova Micka**’. The director of these plays was Pavle Arhar, who was assisted by Zvonko Groznik.

V soboto 27. oktobra 1962 nas obiščejo

igralci iz Wollongonga z igro

“ K R A N J Č I Č E V J U R I J ”

Vrnili bodo naš obisk pri njih. Podrobnosti v oktobrski številki. Za danes le toliko, da si bo vsak Sydneyčan zaznamoval gornji datum na svojem koledarju. Igra bo v cerkveni dvorani v Paddingtonu.

P. Oddilo.

Misli, September, 1962

281

V Avstralijo sem prišel leta 1960 po prihodu patra Odilo; ob obisku pri meni, mi je nekega dne omenil željo, da bi rad organiziral igralsko družino in da ne ve kje naj bi dobil režiserja. Pričel sem mu pripovedati o mojih izkuštvih in tako sem s pomočjo patra Odila začel režirati igre v Sydneyu. V času med 1961-62 smo igrali kar precej iger, kot npr.: Pri Belem Konjičku, Svoje glavčka, Pri kapelici, Radi oreha, Razvalina življenja, igro Trije ptički. V the časih, je bila igralska skupina pod okriljem Slovenskega društva Sydney. Največ iger smo takrat igrali v mestni dvorani v Paddingtonu, večkrat smo tudi gostovali v Slovenskem domu v Canberri... Pokojni pater Odilo je našel igralce, boljše rečeno rojake, s katerimi smo potem imeli prve bralne vaje. Bilo je drugače kot je danes, saj smo takrat vsi za najmanj 37 let mlajši. Kot režiser, sem razdelil vloge in tako smo pričeli z vajami. Igre so vse uspele in gledalci so vedno zadovoljni. Po kratki pavzi, katera se je vlekla kar v leta, smo zopet pričeli govoriti, da bi bilo dobro organizirati igralsko skupino in tokrat smo bili že v Merrylandsu v Sydneyu. Prva, ki je začela oziroma režirala igro, je bila gospa Ivanka pohlen, potem sem režijo prevzel jaz. Organizirali smo se v Družino in jo poimenovali "Igralska skupina Merrylands". V tej skupini so med drugimi tudi stari igralci, kot npr. Dane Brkovec, Mihela Šušteršič, Marta Magajna, Danica Petrič, Herman Koželj in še drugi, ki pa stojijo ob strani in so vedno pripravljene pomagati. Zadnje čase se zelo trudimo, da pritegnemo v našo sredino tudi mlade, ki so že druga generacija. Imeli smo srečo, kar nekaj mladih se nam je pred kratkim priključilo in nas kar presenečajo s svojimi skritimi talenti. Da omenim le nekaj imen: Jožica Modrijančič, ki je odigrala že kar lepo vrsto vlog, Robert Fišer, mlad talentiran fant, potem so še Olga Gomboc-Konda, Adrijan Tomšič, Tania Smrdel, Karin in Lolita Žižek, Rudi Črnčec, Adrijana Kustec, med malo starejšimi pa še Jože Modrijančič, Peter Šarkan, Martin Danev, Ivanka Bulovec in Ivanka Šimec. Kulise in scenarij napravimo sami in to vse ob našem prostem času. Vsi pridno delamo in imamo veliko dobre volje, še posebno se trudimo, da razveseljujemo naše gledalce in da s tem tudi ohranjujemo slovensko besedo in tradicijo na petem kontinentu, predvsem pa, da bi s tem učili našo mladino slovenskega jezika z željo, da bi ga nikoli ne pozabili.

Režiser, Ivan Koželj. Svobodni razgovori. Winter, 1997

Publications of Newspapers, Periodicals & Reviews by Slovenians

Časopisje je namreč odraz časa in kot takšno predstavlja pomembno gradivo za zgodovino posameznega naroda ali tudi kraja... Vlasta Stavbar

• **Akcija za dom**

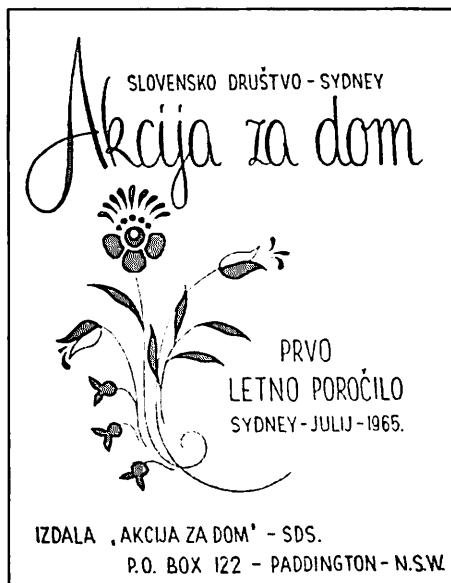
Action for a Home

Three annual publications, reporting on the fundraising, towards the building of premises, for the Slovene Association Sydney – Slovensko Društvo Sydney.

The issues came out in: July, 1965 - Prvo letno poročilo
July, 1966 - Drugo letno poročilo
July, 1967 - Tretje letno poročilo

The publisher was S.D.S. The editor was Jože Čuješ. Agata Logar designed the covers.

Preteklo je leto dni odkar se je ustanovila 'Akcija za dom'. Mnogo bi se dalo ob tej priliki napisati. Vendar ni naš namen premlevati stvari, ki so bile že tolikokrat

"Akcija za dom" published three annual reports. (1965, 1966, 1967)

V A B I L O

na

OBLETNICO AKCIJE ZA DOM

V soboto 21. avgusta 1965 ob 7.30 zvečer v

ST. FRANCIS HALL — OXFORD STREET, PADDINGTON.

Sodelujejo v s i odseki Slovenskega društva.

Po kratkem kulturnem programu vesela domača zabava, ki take še niste doživeli!

Ne zamudite tega večera! Pridite vsi!

V zaupanju je moč — v sodelovanju slovenski dom!

Prisrčno vabljeni!

Odbor Akcije.

povedane oziroma napisane. Namen in cilj Akcije je vsakemu poznan, tako vsaj upamo.

Ta prva obletnica je za nas akcionarje velikega pomena. Pomen ni samo v finančnem stanju Akcije, kajti obdolženi bi bili prezgodnjega ustenja. Pomen je vse večji. Skupina rojakov, ki smo to akcijo začeli, smo res že takoj v začetku naleteli na majhen odpor pri poedincih. Nezaupanje, posmehovanje, idealisti ali pa norci (razlike ni), vse to in še več je bilo videti in slišati. Vendar, poguma nismo izgubili. Odbor SDS z ostalimi odseki, so bili na naši strani od vsega začetka. Nesebično so nam vsestransko pomagali. Na občnem zboru, januarja 1965, so se začrtale prve smernice dela za doseg skupnega cilja. Delo v odsekih (igralci, pevci in Akcija) in to na polju osebnega zanimanja, je bila najboljša rešitev za sodelovanje. Dokaz tega sodelovanja so številne prireditve, ne glede na organizatorja, za doseg istega cilja. – SLOVENSKI DOM...

p. Valerijan Jenko OFM, Vinko Ovijač, Alfred Brežnik. 'Prvo letno poročilo'. July, 1965

• **Australian Slovenian Review (A.S.R.)**

This publication was unlike any previous newspaper. It was written solely in English and targetted the second generation Australian Slovenians, whose first language was English. It was published as a quarterly by a team of young, enthusiastic members of the Sydney Slovenian community. As well as publishing

this newspaper, 'the team' was well known for its technical work at major productions and events.

The first edition came out in December 1993, with the final edition in 1998.

The Editor was Irena Stariha.

...Z Ireno smo se pravzaprav želeli pogovarjati o reviji 'The Australian Slovenian Review' (ASR), ki jo izdaja skupina druge generacije Slovencev v Sydneyu v angleščini in izhaja štirikrat na leto.

Pri ASR nas je okoli trinajst, raydeljeni smo na tri skupine: 'Editorial', 'Administration and Marketing' in 'Public Relations'. Jaz sem v uredniški skupini, ceprav delamo timsko, mi pravijo urednica, ker koordiniram delo. Večkrat se najdemo in se dogovarjamo kaj bo v naslednji številki ASR.

In starost sodelovalcev pri ASR? Najstarejši ima 40 let, drugi so poznih 30, najmlajši pa so stari okrog 30. Na vprašanje kaj pravzaprav nudi ali kaj pomeni slovenski skupnosti ASR v Avstraliji Irena polno entuzijazma odgovori:

Želimo nadaljevati s slovensko identiteto. Prikazati želimo, da je v Avstraliji več Slovencev. Veliko število moje generacije se je poročilo z Avstralci ali s pripadniki drugih narodnosti, in namesto da bi se ti popolnoma oddaljili od nas, jih poskušamo z revijo pritegniti. Z branjem ASR, čeprav je v angleščini, bodo vsaj izvedeli kaj več o Sloveniji in našem delu tukaj...

Stanka Gregorič interviews Irena Stariha. Glas Slovenije. Sept. 1997.

One freezing night in the winter of 1993, a small group of eager, determined but terribly naive young Australian Slovenians huddled around a miniscule heater in the back room of St Raphael's Church Merrylands. We'd been drawn together by the initiative of Joe Andrejaš and word spread, predominantly among people who had been in previous community projects such as 'The Slov Mob' (an A4 style newsletter encouraging social outings amongst the youth – in fact the first publication of our generation in Sydney), Australian Slovenian Youth Concerts (SYP Slovenian Youth Productions) and choirs such as 'Zarja'. I personally was invited to attend by my brother-in-law Henry Stariha, who gave little information but made our new project sound like fun.

Joe, Henry, Ciril Košorok, Dorothy and John Kobal, Robert Šuber, Marjeta Bolko, Robert Pečovnik and I patched together the first issue that was distributed in the summer of 1993. We put our hands up for jobs, article ideas, layout concepts, mailing list addresses (with much help in that department from Father Valerian Jenko) and all other aspects of publishing. Friendships were stretched when we

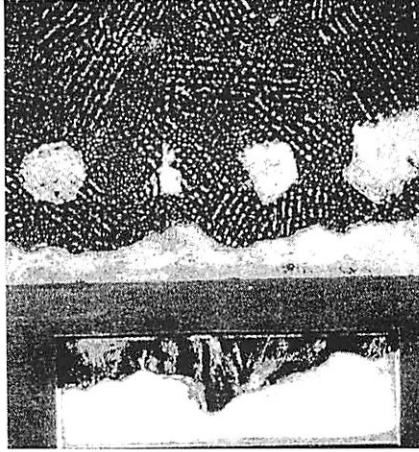

The Australian Slovenian Review

Summer 1997
Vol. 5 Issue 1
\$4.00

Inside this issue ....

- Slovenian Education in Focus
- Christmas in Slovenia
- Frederik Baraga - Missionary
- Youth Concert
- Media Watch

A Sunday Rendezvous

Invitation

ASR requests the pleasure of your company at our "get - together"

The aim of this function is to keep the Australian/Slovenian ties alive between the second and third generations and with your support this aim will be achieved.

We will also be launching the "new look" ASR - and giving you the chance to meet personally with the team.

For entertainment we have organised many events: animal travelling farm, jumping castle, treasure hunts, pool competition, clowns, "surfing the net" to see what Slovenia has on offer.

To put a cultural feel to the day "Prvi-Rej" will be displaying authentic national costumes from various regions of Slovenia.-

Traditional music and dance will also be performed. Psycho Zydeco Sydney's well known jazz band will be entertaining you with their music. As can be seen, we are catering for all ages!

Date: Sunday, 24 November 1996

Time: 12 noon to 5.30 pm (lunch also available)

Venue: Slovenian Club Triglav (80-84 Brisbane Rd. St. John Park)

Admission: Free (includes all entertainment and events)
Sponsored by Club Triglav

Following our function, the Tržaški oktet will be performing for those who wish to be entertained into the evening.

begged, pleaded and forced people to contribute articles but eventually we filled 8 pages, which we photocopied (on the sly) at our workplaces.

Our target audience was always the "youth", that is anyone under 40!! But to our pleasant surprise, our publication became 'must read' material even by our parents' generation. Controversy was never far away, as many outside our team (particularly the older generation) felt that at least a portion of the paper should be presented in Slovenian. We opposed this throughout the full 5 years we were in existence. Our aim was to draw in those Australian Slovenians who had no access to the existing media – usually due to the language barrier. We wanted to encourage interest in the community and help it grow to include those who had any affiliation to Slovenia regardless of their language base. My first article (in issue 1) disappointed many in the community. I wrote a piece entitled "Should my children learn to speak Slovenian?" It was based on the research of the day, on language development and the advantages and disadvantages of bilingualism in young children. Many people read it as, me rejecting my heritage. I was surprised by the cuffuffle but it turned out to be great training for many future issues in which I was disagreed with. Somehow I was voted Editor by the team after issue 1 and I firmly believe their choice was based simply on thickness of skin rather than any knowledge base or ability!

Our team changed many times. We had some 'long haul' people that I will try to list (but please forgive my fading memory now that I'm no longer within our target group the "youth"!) Dorothy & John Kobal, Henry Stariha, Robert Šuber, Ciril Košorok, Jude Bavčar-Skubla, Boris Kobal, Renata Sušanj-Kobal, Sonia Kolar, Jenny Stariha-Blesing, Mark Stariha, Sylvia Kužnik, Robert Pečovnik and myself. As well as zillions of people that came and went, contributed articles, ideas, time and of course good wishes.

From an 8 page photocopied newsletter type publication distributed to a handful of people, the ASR grew into a true community Review, professional gloss publication of 32 pages. We distributed to approximately 1000 households across Australia (and even overseas) on a quarterly basis – and all free!! (Funded by generous sponsors and advertisers.)

All of this was achieved by an eager, determined, nad've bunch, with no journalistic qualifications or publication experience. We were all working full-time with most of us being parents of young children and doing this in our 'spare time' from home. Each of us contributed in many ways to our community and although this project gave us incredible pride and satisfaction, it also drained us totally of energy. We desperately needed new blood but it was hard to find. The last straw was when my family and I moved to Slovenia for a year. With tears in our eyes we prepared our last issue for postage – each of us believed that someone from the new "youth"

No. 43 March/April 1983 Year-letó 5

Price-cena \$1

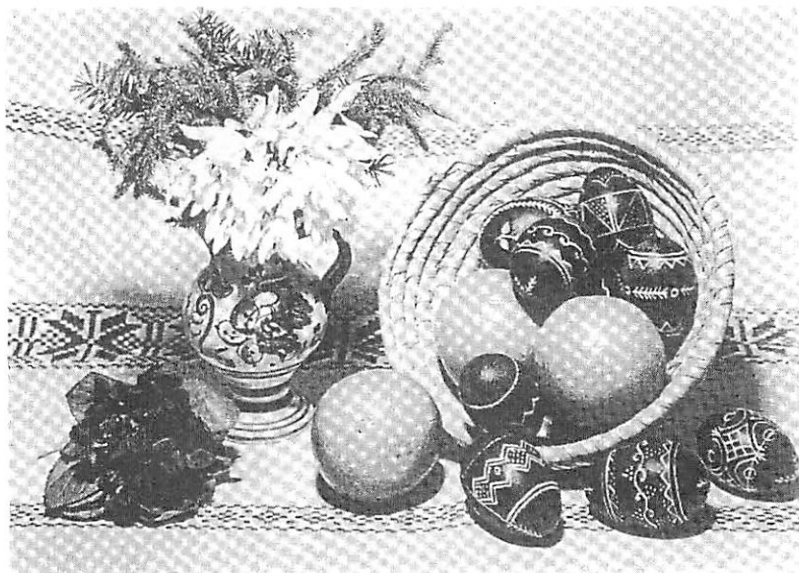
Registered by Australia Post

Publication No. NBH 2862

Avstralski

S
L
O
V
E
N
E
N
E
C

PUBLISHED BY SLOVENE ASSOCIATION SYDNEY
MESEČNIK SLOVENSKEGA DRUŠTVA SYDNEY

Ivanka Bulovec was editor of "Avstralski Slovenec" and a very active participator in the Slovenian community.

(From the left), Ivanka Bulovec, Vinko Ovijač, Pavla Gruden, Anica Stare, Marija Ovijač, Frank Stare. (circa 1976).

Uredništvo članov...

Kot odgovorna urednica "Avstralskega Slovenca", bi rada omenila, da je namen tega časopisa predvsem to, da vam dragi člani poročamo novice, dogodke, ter športne, kulturne in družabne prireditve.

Na splošno, aktivnost Slovenskega Društva Sydney.

Vsakemu posameznemu članu je dovoljeno, da priobčuje svoje članke v ta časopis. Opozarjamo pa vse interesente, da je "Avstralski Slovenec" popolnoma samostojni demokratski časopis. Nikakor pa ni dovoljeno pisanje političnih ali verskih nagibanj in osebnih napadov. Vsak tak članek, bo uredniški odbor odvrigel. S tem vaše sodelovanje in prispevanje v tem listu, ne nameravamo odbijati, temveč nasprotno, pritegniti.

Sporočajte vse dogodivščine, na naš poštni predal, kot npr. Obiske iz domovine, kakor tudi vsa letovanja, bodisi v domovino ali pa drugam po svetu. Fotografije so zelo dobrodošle, katere pa ne moremo vračati.

Urednica (editor) Ivanka Bulovec. Avstralski Slovenec. March, 1979.

• **Društvene novice**

Association News

(Glasilo Slovenskega društva Sydney)

When the 'Slovenska Kronika' ceased publication in Dec. 1970, it continued to be published, but under a new name: 'Društvene Novice'. It was a free newspaper, targetting the members of S.D.S.

It was published 4 times annually.

The editors were:

Alfred Brežnik,	-	1971 – 1972
Vlasta Klemenčič	-	1972 - 1974
Danica Petrič	-	1974 - 1977

When 'Vestnik' changed its format and focus from a newspaper targetting members of the Slovenian Association Melbourne (Slovensko društvo Melbourne), to a wider audience - Newspaper for the United Associations of Australia (Glasilo Zveze slovenskih društev v Avstraliji), in May, 1975,

The Slovene Association Sydney, was a regular contributor to the publication.

Društvene

NOVICE

GLASILO SLOVENSKEGA DRUŠTVA SYDNEY

Leto I, Štev. 3
"ASSOCIATION NEWS" — Organ of Slovene Association Sydney.
Sept. 1971

UVODNIK

Izdajanje vsakega novega lista, naj bo to dnevnik z veliko naklado, ali pa listič, ki naj izhaja vsakih pet mesecev, prinaša vedno sprašnje.

Ali nimamo že ljudi dnevnikov, mesečnikov itd., ki nam nudijo vse, kar znanja še tako razbije okone?

Verjetno se bo našlo mnogo Slovencev, in med njimi tudi članov Društva, katerih misel bo prav tako. Vprašali se bodo: zakaj potrebujemo še en slovenski list? Vprašanje je na mestu. Odgovor na to je kratak in bi, sporno, razloži potrebno in namen DRUŠTVENIH NOVIC.

Odber Društva sodi, da mora društvo imeti svoje glasilo, list, ki naj bo namenjen vsem članom društva, in kjer bodo lahko našli novice o društvu, njegovem delovanju, uspehih in težavah. TO JE GLAVNI NAMEN "DRUŠTVENIH NOVIC."

"Novice" pa bodo poleg tega nudile članom društva članke, vesti ter razprave o problemih, pa naj se ti nanašajo na naš oziroma domačino ali na določite kje koli drugje.

Razumljivo je, da noben list, naj ima celo stotero strani, ne bo popolnoma zadovoljil vse človek, kaj šele listič na desetih straneh.

Uredništvo želi ustredi čim večjemu številu članov. Zato pa bo najprej, da bralci sami povedo, kaj jih najbolj zanima in kaj naj bi "NOVICE" prinašale: liter. sodelovanje in podpora članov, njihovih idej, predlogov, ocen in mnenj, bodo "NOVICE" prinašale samo to, kar se uredništvo zdi zanimivo in valžno.

Uredništvo zato poziva vse člane k sodelovanju, tako da bomo skupno ustvarili list, ki bo nam vsem v pomoč.

KAJ JE Z ZEMLJO?

Kot je članom društva že najbrže poznano, je bilo pred dobrima pet leti objavljeno, da je nemogoče, kjer je naša slovenska zemlja, proučena kot odprt prostor.

Slovenska država je takoj slabše proste, kot se to tudi storihi utah lastnosti prihodnjega ozemlja. Zelo smo bila takrat, da bo minister v zbirni pomočje to spada, napraviti revizijo sreči jurija. Stvar se je zavlekla in je minister podglasi revizijo leta 3. septembra. Nove mape so bile objavljene leta 6. septembra. Na tleh se je naša zemlja odloča v priložnosti, ki je dobljena za odprt prostor. Tudi ključ temu se lahko agoni, da bo društvo doblilo dovoljenje za gradnjo doma, ker je namen: prosveta in razvedrilo.

Prosveta in materi za naš dom so bili že videni preden je bil objavljen oglaš za odprt prostor. (Odobritev pa nima v nekak svo obična teavné državna uprava (State Planning Authority).

"Društvene novice" (1971 - 1977)

• *Glas Slovenije* *The Voice of Slovenia*

The first edition was in May, 1993.

This newspaper was established by Stanka Gregorič, Alfred Brežnik, Dušan Lajovic and Štefan Merzel, as a fortnightly paper, produced in Melbourne and edited by Stanka Gregorič. In 1996, its production relocated to Sydney, when Florjan Auser took over the role as manager.

With the technical support of Florjan Auser, the newspaper adopted a new image and appearance. Subscriptions increased and its existence was no longer reliant on benefactor support. The newspaper became a monthly publication in 2000. Stanka Gregorič was the editor of the publication until early in 2002. With her relocation to Slovenia, Florjan Auser became editor and continues to be so.

GLAS SLOVENIJE (1993) je avstralski slovenski informativni mesečnik, ki prinaša na novice iz Slovenije, o Slovencih v Avstraliji in po svetu (tudi v angleščini).

GLAS SLOVENIJE
THE VOICE OF SLOVENIA

NOVICE JE RAZPISUJEMO ZA SLOVENIJO, V SLOVENIJO V AVSTRALIJO IN PO SVETU
NEWS FROM SLOVENIA, ABOUT SLOVENIA IN AUSTRALIA AND AROUND THE WORLD

NA OBSEDI SLOVENIJSKA TRAZINA ZA KULČNO – ZA EVROPSKI SLOVENSKI SODRŽEVKI V AVSTRALIJI – ZA VSE SLOVENCI!
Letn 10 / 36 / 183-184 - november-december 2002 - Sydney - Avstralija <http://www.glaslovenije.com.au>

**Naj se vam v prvih trenutkih novega leta začno izpolnjevati
skrite želje, naj vas vso leto spremlja smeh in veselje.**

**Voditelji evropske petnajsterice v
Köbenhavnu povabili tudi Slovenijo**

**VRH ZVEZE NATO V PRAGI
Slovenija dobila zgodovinsko povabilo v
Zvezo NATO**

Slovenski jezik in kultura, prihodnost

Preberite si zgodbe o naših medijih in sodelajte!
**Ste pogledali datum izteka naročnine na
kuverti? Je čas za obnovo?
Bodite pozorni na novi naslov, spodaj!**

Ena Evropa

**Novi predsednik RS
dr. Janez Drnovšek
prezvel državniške
posele od Milana
Kučana**

Na köbenhavnskem vrhu je vseh deset pristopnic sprejelo končno pomdno EU, ki bo od 1. maja 2004 povezovala 25 članic Köbenhavn. Po skoraj petih letih pogajanj in že skoraj dramatičnih zaostrih zaradi nepopustljivosti poljskih pogajalcev so v znamenje soglasja s pomdno Evropske unije sedli k omizju z voditelji sedanje petnajsterice še najvišji predstavniki vseh desetih držav, ki bodo s 1. majem 2004 postale polnopravne članice EU - Cipra, Češke, Estonije, Latvije, Litve, Madžarske, Malte, Poljske, Slovaške in Slovenije.

Tako je namesto nekajletnega ednika v članitve, kot je kazalo v najbolj kritičnih trenutkih, ob zaključku köbenhavnskoga zasedanja Evropskega sveta bilo le za podlugo uro zamude.

Vodja slovenske delegacije, sedanji predsednik Janez Drnovšek, je po koncu pogajanj pojasnil, da jim je uspelo zadnji dan s pogajanj zagotoviti dodatnih 65 milijonov evrov finančne pomoči oziroma olajšav, tako da bomo v prvih treh letih članstva iz brusselske blagajne letno dobili za 80 milijonov evrov več, kot bomo vanjo vplačali.

Sicer pa na köbenhavnskem vrhu niso bile v središču pozornosti nove članice EU, temveč Turčija. V sklepi listini so ji namreč obljubili samo to, da se bodo decembra leta 2004 odločili o začrtu pristopnih pogajanj z njo. Pač pa so spodbudno znamenje poslali balkanskim državam, ki jih bo Gretja kot naslednja predsedujoča povabila na vrh v Solunu.

Branko Maksimovič

SLOVENIAN MEDIA HOUSE – GLAS SLOVENIJE P.O. Box 191 Sylvania Southgate 2224
Telefon + 61 2 9522 9911 Fax + 61 2 9522 9922 E-mail: ovenia@zeta.org.au

"Glas Slovenije" provides the Slovenian community with a treasure of data about the community, reflected in transcripts of interviews, photographs and research materials.

Pošiljamo ga po Avstraliji, vključno s Tasmanijo; v ZDA, Kanado, Argentino, na Švedsko, v Italijo, Avstrijo, Finsko, Švico, Rusijo in na Japonsko; seveda pa tudi v Slovenijo.

Florjan Auser. Editor of Glas Slovenije 2003.

On the 5th Anniversary:

Pet let se ne zdi dolga doba!

Vendar, pet let stalne finančne podpore sponzorjev niso male vsote:

Alfred Brežnik, Dušan Lajovic, Viktor Baraga. Eno leto, Štefan Merzel in Niko Krajc. Zadnji dve leti finančna vlaganja Florjana Auserja. Hvala Vsem! Niso male Vsote oglaševalcev in darovalcev v tiskovni sklad. Tu je podpora pri naših akcijah (koala, Srebotnik, turneja), ki smo jih izpeljali v sodelovanju z VTV Velenjem oziroma njegovim direktorjem in istočasno predsednikom uprave Gospodarskega interesnega združenja lokalnih televizij Slovenije Rajkom Djordjevičem. Sočasno je tu sodelovanje s slovenskimi mediji v Avstraliji. Hvala Vsem! Hvala uredništvom slovenskih časopisov in revij iz Slovenije, ki nam jih dobrodušno pošiljajo, pa RTV Sloveniji in STA za dovoljeno povzemanje njihovih informacij, predvsem slovenskemu "časopisnemu mercedesu" Delu. Hvala Veleposlaništvu RS iz Canberre za obveščanje! Hvala naročnikom! Brez vseh vas 5 let Glasa Slovenije ne bi bilo.

Editor, Stanka Gregoric. Glas Slovenije. May, 1998. Leto 5 / št. 121

Some highlights of 'Glas Slovenije:

*** 10. maj 1993**

Izšla prva številka

Urednica: Stanka Gregorič

Ustanovitelji: Stanka Gregorič, Alfred Brežnik, Dušan Lajovic, Štefan Merzel

*** 30. avgust 1996* 30. avgust 1996**

V Sydneyu prevzel manager Florjan Auser

Urednica: Stanka Gregorič

Od tega datuma izhaja v Sydneyu

*** 30. junij 1997**

uvaja stran: 'The Voice of Slovenian Youth'

*** Maj 1998**

Stičišče avstralskih Slovencev

www.glasslovenije.com.au

Urednik - oblikovalec: Florjan Auser

Reportaže: Stanka Gregorič

* 2000

'Glas Slovenije' je postal mesečnik
(20, 24, ali več strani)

* Januar 2000

'Glas Slovenije'
časopis dobil angleško prilogo
'The Voice of Slovenia'

* Maj 2003

'Glas Slovenije'
Ob 10. obletnici prejel priznanje in zahvalo od Ministrstva za zunanje zadeve
Republike Slovenije - Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu ("ob peti obletnici
delovanja in neprekinjenega izhajanja ter za prispevek k povezovanju in
ohranjanju slovenske skupnosti")

Information provided by Florjan Auser. 2004

This was a well known cover of MISLI, covering the visit by Pope Paul VI, in December of 1970. Olga Ovijač (now Lah), represented the Slovenian community in Australia and presented the Pope with a chalice.

attempt to document the Births, Deaths, Baptisms and Marriages of Slovenian Australians across all states.

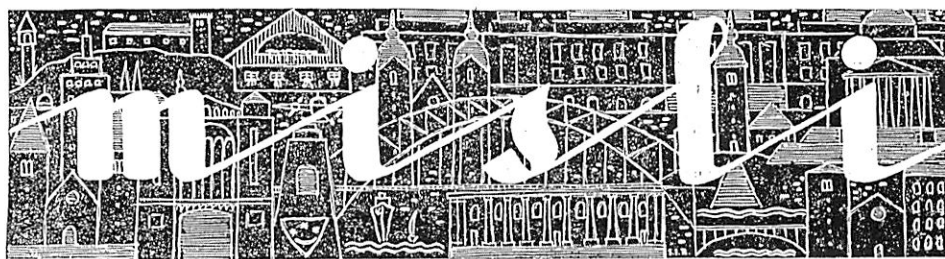

The Editors were:

Father Beno Korbič	25th Jan, 1952 – April, 1953
Father Rudolf Pivko	25 th May, 1953 – December, 1960
Father Bernard Ambrožič OMF	January, 1961 – February, 1972
Father Basil Valentine OFM, MBE.	March, 1972 – July, 1997
Father Metod Ogorevc	July, 1997 - Sept. 2001
Father Ciril Božič	Sept. 2001 -

Up until 1972, Misli was published in Sydney. However, after 1972, its publication was relocated to Melbourne.

As well as documenting the religious and cultural events and issues affecting the Slovenians in Australia, 'Misli' provides the Slovenian community, with the only

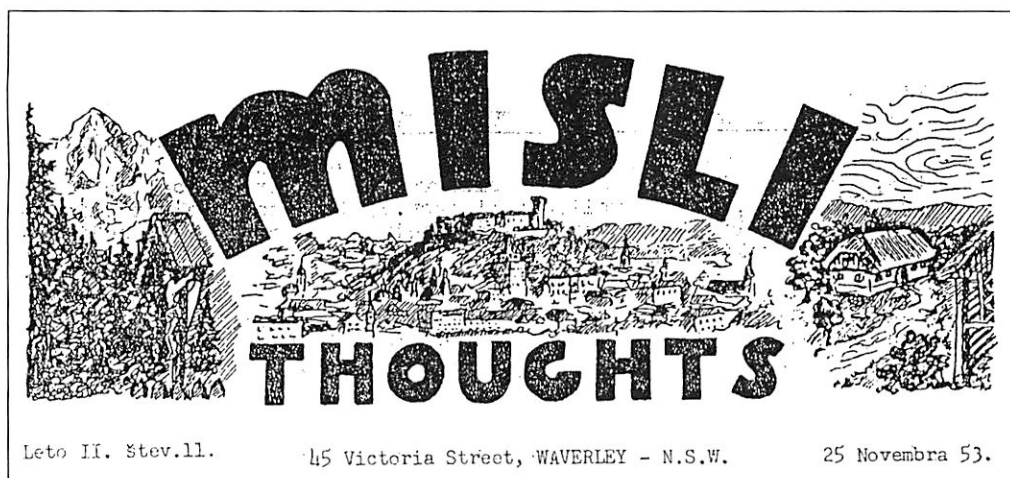
Slovenski Informativni list v Australiji.
Sydney, Melbourne, Adelaide, Perth, Brisbane, Hobart.
Vol. IV. No. 10. OCTOBER, 1955 -

Organ of the Slovene
Community in Australia
"THOUGHTS"

Registered at the G.P.O. Sydney for
transmission by post as a periodical.
MISLI, G.P.O. Box 553, Sydney, N.S.W.

Chapter 4: Publications of Newspapers, Periodicals and Reviews by Slovenians

Leto II. Štev. 11.

45 Victoria Street, WAVERLEY - N.S.W.

25 Novembra 53.

Da se ne pozabi

NAMEN „MISLI“:

1. V ljubezni do preteklosti našega naroda in cenitvi pravega slovenstva ohranjati med izseljenci Kristusovo vero in materino besedo — resnično sliko naše rojstne domovine, ki naj dalje živi v vsakem slovenskem srcu.

2. V materinščini pomagati rojakom v tujini, da spoznavajo novo okolje, ki se v njem gibljejo in živijo, jezik običaje, postave in zakone dežele, ki je postala pod pritiskom okoliščin ali po njihovem lastnem nagibu zanje nova domovina.

3. Istotako v materinščini obveščati rojake v tujini o novicah in zanimivostih širom po slovenskih naselbinah in od drugod, da se tako pospešuje medsebojno spoznavanje in tesnejša povezava skupnosti.

(Izveček iz izjave p. Rudolfa pred letom dni.)

MISLI

— v vsako slovensko hiso

MISLI

— v roke vsakega Slovenca

Misli o 'Misli'

Po dolgem času, iskanju in tavanju, se je končno tudi nam v Avstraliji posrečilo izdati slovenski list. Naše večletne sanje so uresničene; prva številka slovenskega časopisa v Avstraliji je pred nami.

Slovenci po drugih kontinentih, zlasti v USA in Argentini, se morejo postavljati z bogato literaturo in dobro razvitim časnikarstvom. Mi tu v daljni Avstraliji žal nimamo ničesar. Zdaj smo pričeli tudi mi z delom in upamo, da bomo uspeli, če se bo vsa peščica po širni Avstraliji raztresenih Slovencev zavedala svoje narodno dolžnosti in prispeala svoj delež k skupnim naporom. Mnogi bodo že ob prvi številki ugibali, kdo in kaj smo, za koga bomo lomili svoja kopja in kaj bi morda hoteli postati po volji naroda. Vsem tem bi radi v zadostitev njihove radovednosti povedali tole:

V Avstraliji nas je le peščica Slovencev, prinešenih v to deželo iz vseh predelov Slovenije, članov vseh mogočih bivših političnih, verskih in strokovnih organizacij, prepuščenih samim sebi, ali, da se izrazimo, kot so se že nekateri o nas – številčno in kvalitetno nepomemben factor. In tak nepomemben factor za druge, bi radi ostali tudi v bodoče.

Želimo da bi bilo MISLI res naš list, namenjen in pisan predvsem Slovincem v Avstraliji. Da bi nam v preprosti besedi naših očetov in mater tolmačile za nas važne svetovne dogodke z oziroma na naše kulturno, versko in socialno življenje, Ne bi želeli dvoriti temu ali onemu. Naš program je dokaj enostaven. Napisan je bil s krvjo naših pradedov in očetov. I kaj smo, nam je povedala naša mati, ko nam je pela "SLOVENEK SEM..."

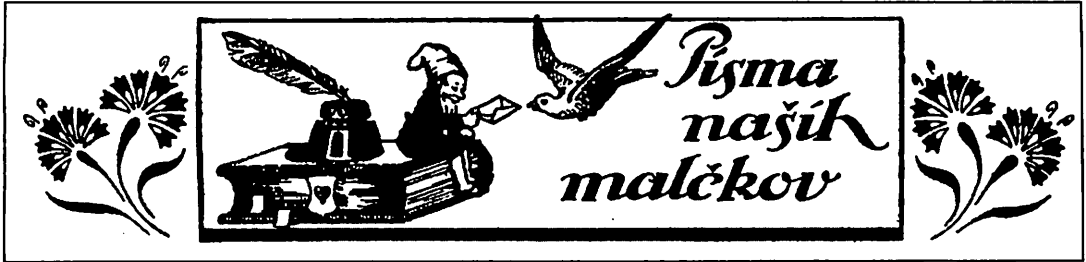
Cenimo prizadevanje vseh, ki se bore za boljšo bodočnost našega naroda, četudi se morda z njimi ne strinjamo v vsem. Ne odklanjamo nikogar, razen komunistov, ker smo prepričani, da je njihova ideja uničujoča ne samo za nas osebno in naš narod, temveč za vsako, človeka dostojno življenje. Veseli nas, da so že v prvi številki lista prispevki vseh stanov našega naroda : duhovnika, intelektualca, delavca in kmeta. Stremeli bomo za tem, da nas bo enako sodelovanje vezalo tudi v bodoče.

Prepričani smo, da nam bodo vsi naši naseljenci v Avstraliji rade volje pomagali. Začeli smo, a sedaj je na nas vseh, kar nas je in kjerkoli smo, da list ohranjamo in razvijamo...

p. Beno Korbič. MISLI. Številka 1.

...Neko nedeljo popoldne smo se zbrali v kuhinji Jerebove hiše na Waterloo St. Rozelle. Sedeli smo v kuhinji in razmišljali : oba patra, Lojze Glogovšek (danes ima družino v St. Marysu), Franc Polak (ima družino v Doonside), kista sta z delom in denarjem omogočila nakup prvega pisalnega stroja že pred ustanovitvijo

The younger members of the Slovenian community had a page allocated to them in MISLI, in which they could write and communicate their ideas etc.

ODPRLI BOMO V SYDNEYU
ZA POSKUSNJO

SLOVENSKO
PISARNO 121 Queen St. Woollahra,
BLIZU POST OFFICE-A

dne 3. maja 1956.

To je v hisi, ki naj postane **SLOVENSKI DOM**.

Je deset minut hoda od najinega bivalisca na 66 Gordon St., Paddington. Mimo hise vozi Ocean St. tram in od Central Railway postaje avtobusa Dover Heights in S. Head Cemetery, st. 333 in 360.

V mesecu maju bo odprta samo naslednje dni in ure:
Ob cetrkih ves dan, od 9 dop. do 8 zvecer.
Ob torkih, sobotah in nedeljah samo pop. od 2-8.

Telefona zaenkrat se ne bo.

V zadevah MISLI, Slovenskega Doma, i za nabavo knjig in podobno se boste lahko obracali tja. Na svidenje!

Slov. duhovnika.

lista, in pisec the vrstic. Sedeli smo in mislili o imenu lista. Vsi mogoči predlogi so padali, z nobenim nismo bili prav zadovoljni. Naenkrat se sredi razmišljanja oglasi p. Klavdij: "Kaj pa 'MISLI'? Ali bi ne bilo dobro?"

Jože Čuješ. Pred desetimi Leti. Misli. April, 1961.

Misli so glasilo naše izseljenške krvi v Avstraliji že dolgo tri leta in kot njihov urednik sem vedno vztrajal na etičnem, vsestransko združajočem in mirnem stališču. In pri tem ostanem. Moja topla želja je združitev in povezava, resnično zблиžanje naših ljudi v močno skupnost, da ne potonemo in da se najdemo v novem okolju. Upam, da sem v tem članku vsakemu Slovencu razjasnil poslanstvo 'MISLI' ter želim in pričakujem tudi od Vas sodelovanje, da istega podpremo in dvignemo na višino, ki bo dostojna našega imena.

Pater Rudolf. Misli. October, 1954.

Tukaj na zapadu še kar nekam živimo, čeprav nam manjka osebe, ki bi nam tu in tam pomagala. Poročeni rojaki žive največ od vere v lepšo bodočnost, zato si tudi pridno postavljajo svoje domove. Seveda to ne gre kar čez noč, a s trdno voljo se le doseže. Nam samcem vsega tega manjka. Živimo brez pravega cilja, kar nekam tja v en dan MISLI so nam postale tako drage, da bi jih ne mogli pogrešiti več. Vsi jih z veseljem čitamo in prav težko pričakujemo novih števil.

Unknown reader of MISLI from Perth. 25th January, 1953.

Tiste dni pred vsakim 25. v mesecu se ni dobro srečati z urednikom. Še vprašam ga ne, kako se ima, že začne: Snovi še nimam, ali si že kaj napisal? Saj bi se mu rad umaknil, pa te že kako stakne. Pred njim na mizi leže kupi kuvert : piše in piše naslove, kar vse mora biti pripravljeno ko pride do tiskanja. O, joj, ...in potem še leta po mestu od enega konca do drugega, da je vse pravočasno urejen Doma ni prostora. Treba je iti k prijatelju, ki stanuje 30 milj stran in ima dovolj prostora in kar je še najbolj važno: stroj ima in pa matrice tipka ...Po opravljenem delu se vsi odahnemo in se kar malo hudobno nasmihamo, ko mislimo, kako se bo poštar drugi dan potil, ko bo vse to nesel pa pošto. Tam že vedo za prihod lista in ga pošljejo za to priliko kar z avtomobilom (verjetno mu plačajo tudi nadure, a tega nam on ne pove) – da jih lažje odpelje na 'štemplanje'. Zadnjič se nam je nekdo ponudil, da bo držal jezik, ko bomo lepili znamke. Jezik ima sicer res soliden, a ga je vseeno škoda, zato smo ponudbo odbili in se zato še naprej potimo ob tiskanju MISLI.

Pater Klavdij Okorn. MISLI. 25th December, 1952.

Dne 5.decembra 1951 nam je avstralska vlada na ponovno prošnjo dovolila tiskati slovenski list 'MISLI'. Ta naslov smo izbrali, da bi odgovarjal vsem potrebam in zahtevam, ki jih imajo naši ljudje, ali z drugimi besedami, da bo lahko list služil potrebam Slovencev v Avstraliji. List je namenjen članom društva "Slovenec", ki je bilo v ta namen ustanovljeno. Odbor je začasen in sestavljen iz ljudi, ki so bili dosegljivi in pripravljeni žrtvovati svoje moči za skupnost. Takoj ko bo prilika, bo sklican občni zbor društva, na katerem bo izvoljen nov odbor.

Član društva lahko postane vsak Slovenec, ki ima stalno ali začasno pravico bivanja v Avstraliji in ga sprejme odbor. List prejemajo člani brezplačno, pač pa plačujejo mesečno članarino. Višino članarine bo določil občni zbor. List sam se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki članov in prijateljev.

MISLI. Page 6. 25th January, 1952

• **Moja Slovenija**

My Slovenia

This was a quarterly magazine that was published by the 'Slovene Action Alliance' – 'Zveza slovenske akcije'.

Its publications came out in January /March, April /June of 1988.

Its content reflected the aims of the 'Slovene Action Alliance' (Zveza slovenske akcije), listed elsewhere in this book.

Its Editor was Ivan Kobal.

oglas

Vsem slovenskim ustanovam po svetu in doma, kakor tudi vsem posameznikom, ki pripadajo slovenskemu narodu, kjerkoli se nahajajo. Ustanovili smo ZVEZO SLOVENSKE AKCIJE za obrambo slovenskega jezika, za obstoj slovenskega naroda, za oživitev slovenske zavesti in za pravice, ki nam pripadajo kot slovenskemu narodu...

Zveza slovenske akcije. Živi naj slovenska beseda! Undated.

• **Naš dom**

Our Homeland

Jože Čujes published this bulletin between 1960 – 1961.

No known copies exist today.

Ivan Kopal is a well known author within the Slovenian community.

- **Naše novine**
(Slovenska Stran ‘Kar po domače’)

Our Newspaper
The Slovenian Page
‘Simply Put...’

This was a weekly Yugoslav publication that came out between 1976 -1978. The Slovenian Page was called ‘Kar po domače’, which is roughly translated to mean – ‘Simply Put...’

The editors were Lojze Košorok and Pavla Gruden.
The Publisher was Bogoljub Samardžič, Sydney.

- **Nedelja**

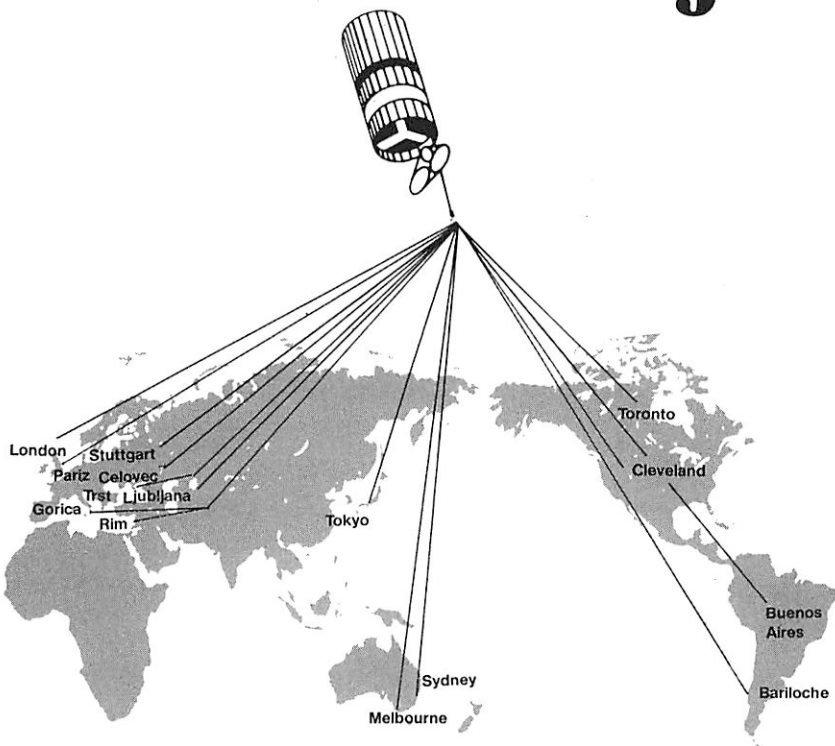
Sunday

This is a weekly newsletter, available on Sundays. It is printed by St. Raphael, Merrylands and outlines the program of Masses for the coming week, as well as any other community issues.

The first issue came out in Aug. 1970.

Moja Slovenija

Glasilo Zveze slovenske akcije
Leto 1, št. 1
PROSINEC-SVEČAN-SUŠEC 1988
Urejuje uredniški odbor ZSA - SYDNEY/AUSTRALIA

Slovenska cerkev
sv. Rafaela
št. 1758

Nedelja

---

5. POSTNA (TIHA) NEDELJA - 28. marec 2004

Metanje kamenja
(Jn 8, 1-11)

Zakonika zvestoba je bila pri Jadin velika vrednata. Zavarovali so jo s stroгим predprijem, kot beremo v evangeliju. Jezus tega predprijem ne prekleje. Potrjuje. Jezusno grešnost in se ne izreka proti kamnanju. Uporablja pa priloznost, da opozori na grehe, ki so hujši od zemnega to kamern podlagajo prav rjenti tozlici. Ne moret diti prav ljudem, ki se imajo za pravilne, oberem pa so tozliki tuje grešnosti. Toliko je vredna njihova prevrženost kot pisanje v prstom po peika.

Z odgovorom, ki je vse postulatec usopnil, je rečil: Jezus kamnanja, farizejem in pisonoukom pa je dal lekcije: Začnite pri sebi, obodite najprej svojo grešnost, prvi kamen naj vže vsakdo zase.

Jezus, ki je edini brez grcha, bi smel prvi vreči kamen vanjo. Ni ga vrgeti.

Pokazal je, da je mogoče greh tudi odpustiti. Če razmišljamo oboje zgodbih naprej, se nam pojavja vprašanje, kaj bi storil Jezus, če bi farizeji prepejali Jezus ponovno predenje in rekli: Zadržaj si ji odpustiti, marobit si ji naj ne greši več, toda mi smo jo ponovno zalotili. Kaj bi svetoval Jezus dines ženi, ki se toži, da prihaja njen mož večer za večerom domov iz gostilne ali celo od druge ženske. Kaj bi odgovoril obtožnikom, ki so zatolila pri knji že petkrat kaznovanega zločinca? Kaj bi rekel Jezus?

Nakazal bi smer, ki prej rehuje in odpulda, kakor pa kaznuje, ki oberem vrgaja in izpraljuje lastno vsu. Kdo izmed vas je, ki se prepejal Jezus ponovno predenje, ni tudi sam ponovno grešil? Jezus, ki tripi ob možu, razumem tvojo bolečino, toda, ali nisi sama prav nič kriva, da je nastel? Obtožniki, prav je, da zatirate kriminal, toda glejte, da bodo vaše roke čiste.

Zla se ne bomo rešili, če bomo metali drug na drugega kamnje. Prej bo zmanjkalo kamnejev kot vzrokov, da se z njim obmetavamo. Pot je zla je v tem, da vsakdo začne najprej pri sebi odstranjovati greh. Z zlobo v srcu ne moremo graditi božjega kraljstva.

- **Nova doba - (Slovenska Stran)**
Slovenian Page in 'Nova Doba'

This was a weekly Yugoslav publication, catering to the Croatia, Serbian, Macedonian and Slovenian readership. The Slovenian Page (Slovenska stran), provided Slovenians with a platform for publicising events and issues, affecting the Slovenian community in Sydney.

The first Slovenian content appeared in Feb. 1976. The final 'Slovenian Page' came out in April 1993.

The Editors were:

Jože Čuješ - Feb.1976 - April, 1988
Lojze Košorok - April,1988 - April, 1993

The Publisher was Konzorcij, Sydney

Med Slovenci...

Urejuje: JOŽE ČUJEŠ

Letošnji 25. jubilej tednika 'Nova doba' je pomemben mejnik tudi za Slovence v Avstraliji, saj je bila 'Nova Doba' eno redkih, če ne en edinih neslovenskih časopisov, ki je že od vsega začetka prinašala tudi novice iz Slovenije, kot tudi občasne zanimivosti iz življenja tukaj živečih Slovencev.

Razen tega poteka že deset let je odkar ima 'Nova Doba' za nas posebno – slovensko stran. Če bi danes zbrali vse te strani in jih podrobneje pregledali, bi našli v njih veliko zanimivosti iz našega življenja v izseljenstvu. Če 'Nova Doba' ne bi izhajal, bi vsega tega ne bilo in marsikaj bi odšlo v pozabo...

Jože Čuješ. Editor . Slovenska stran. Nova doba. 1960 - 1985 Jubilarni Prilog.

- **Novice - Newsletter**

The 'Slovene Graduates Association, Sydney', published this newsletter. Its first edition came out in 1981 and annually thereafter, until 1985. The editors were : Stanko Samsa and Tomaž Možina.

- **Okrožnica - Circular**

This was an irregular circular, published by the Slovenian Australian Club, 'Planica' in Wollongong. Its first edition came out in 1988. The editor was Zvonko Groznik.

- **Pavliha**

This was the first publication put out by the Slovenian Australian Club, Canberra in 1969. Two issues were published, April-June; July-September. Editor: Frank Bresnik

- **Rafael**

'Rafael' is a quarterly bulletin. It is published by the Slovenian Catholic Church in Merrylands, Sydney and is a bulletin that covers news from the church communities of NSW, ACT, and Qld. It was established in June 1966 and continues to date. The editor is: Fr. Valerijan Jenko, O.F.M.

- **Slovenska kronika**   **The Slovenian Chronicle**
(First version)

This was the first lay, ethnic newspaper published in Sydney.
Published from time to time, 1954 – 1956.
Editor was Jože Čuješ.

I am pleased to inform you that your application for permission under the Publication of Newspapers in Foreign Languages Regulations to publish a monthly newspaper or periodical in the Slovenian language has been approved.

Consent has been granted on the understanding that the publication will be under your complete control. The permit is non-transferrable, and if at any time you should cease to be wholly responsible ...its continued publication would have to be reviewed.

It is desired to make it clearly understood that it is not the periodical that is approved for publication, but rather that you, as the person who made the application, have been permitted to publish it, and you alone have the authority to do so.

...it is not now compulsory for foreign language newspapers and periodicals published in Australia to contain at least 25% of English text. I am sure you will agree, however, that a knowledge of English is essential to the well-being of all newcomers to this country, and we would appreciate your co-operation in emphasising this to your readers at every opportunity.

Dept. Of Immigration, Canberra. Letter to Jože Čuješ. 21st. January, 1954.

• **Slovenska kronika** **The Slovenian Chronicle**
(second version)

There was an attempt to resurrect the first publication of this newspaper, which had ceased in 1956.

The first edition of the renewed 'Slovenian Chronicle', was published in July, 1970. Its publisher was the Slovene Association Sydney (Slovensko društvo Sydney). It was a 3 monthly publication.

However, due to unrest at the time within SDS., this publication ceased in December, 1970. (3 editions)

The Editor was Jože Čuješ.

Pravijo, da je tisk velesila. Najbrž bo kar držalo, zato se tudi Slovensko društvo Sydney odločilo, da se posluži tudi te takozvane velesile. No čeravno ne bomo velesila, vendar je to potrebno, da dobimo in postavimo tesnejšo vez med člani, rojaki in med drugimi bratskimi društvi v Avstraliji. Zato naj naše glasilo zaide v sleherno slovensko ognjišče. Velika razkropljenost rojakov po širnem Sydneyu, res otežkoča društveno delo, zato naj nas to povezuje v tesnejšo in močnejšo skupnost...

Slovenska kronika

ORGAN OF SLOVENE ASSOCIATION SYDNEY — GLASILO SLOVENSKEGA DRUŠTVA SYDNEY.
July / avg. 1970. No. / Štev. 1.

LASTOVKA

Čestovite se vam! Poslušajte naše glasilo, poslušajte našo besedo, o pomenu in o naši državi.

Želim, da se vsi naši člani in prijatelji, ki so se pridružili naši skupini, najprej seznanijo s tem, kaj je naša država in kaj je naša dolžnost.

Naše poslanstvo je, da našo državo predstavimo našim prijateljem in našim bratcem v Avstraliji.

Če imate kakršne koli vprašanja, se obrnite na našo redakcijo.

KF.

NAMESTO UVODNIKA!

"Ljudem se med seboj, med seboj in s seboj, med seboj in s seboj, med seboj in s seboj..."

"Pravdomljudci od vsega, ki se mu ne da, se mu ne da, se mu ne da..."

DRUŠTVENI OBČNI ZBOR

DRUŠTVENI OBČNI ZBOR

V našo novo leto želimo obiti s vami skupaj in se pogovoriti o naših skupnih zadevah. Zato vam pozivamo, da se pridružite naši skupini in sodelujete pri naših skupnih zadevah.

OB SLOVESU

Slovene je prišlo v Avstralijo pred sto leti. V tem času so se Slovenci v Avstraliji zelo razvili in postali del avstralske družbe. Slovenci so v Avstraliji našli novo domovino in so se tu dobro ukoreninili. Slovenci so v Avstraliji našli novo domovino in so se tu dobro ukoreninili.

PREDSEDNIŠKO POROČILO

Čestovite se vam! Predsednik društva, Jože Čuješ, vam pozdravlja in vam sporoča, da se društvo pripravlja na letošnji kongres. Kongres bo potekal v Sydneyu in bo namenjen razpravi o naših skupnih zadevah.

This paper was issued twice - in 1954 and again in 1970. Jože Čuješ was editor of both.

Novi časi prinašajo nove potrebe in zahteve. Danes je vse povezano, vse organizirano, zato se moramo povezati in organizirati tudi mi, zato nam je to glasilo potrebno, da bomo tudi mi skupno in organizirano nastopali. Le na ta način bomo Slovenci v izseljenstvu mogli uspešno vršiti naloge, katere nam nalaga čas in dolžnost. Zato naj nam ta list skuša posredovati predvsem naslednje: da nam skuša posredovati kulturne dobrine, da med nami izseljenci ohranja in krepi narodno zavest, da nam skuša nuditi moralno oporo, da obvešča svet o Sloveniji in Slovencih, njihovih težnjah in problemih. V prvi vrsti pa seveda, da obvešča o Slovencih na področju Sydneya, društvenega delovanja med nami v Sydneyu, naj pa bo tudi zvest spremljevalec vseh naših izseljencev v Avstraliji, vaj se veseli z veselimi in joka z jokajočimi, naj govori resne besede, naj pa ima tudi mnogo smisla za razvedrilo in smeh! Predvsem pa naj bo močna opora slovenstvu v tujini...

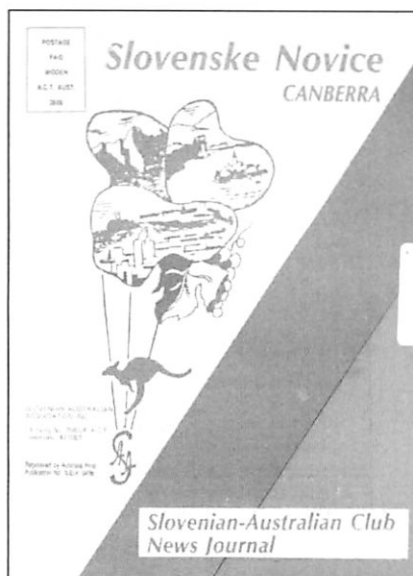
Lojze Košorok, Predsednik S.D.S.

Slovenska Kronika, July, 1970 - Štev. 1

- **Slovenske Novice Canberra**
Slovenian-Australian Club News Journal

In 1987, the Slovenian Australian Club, Canberra began publishing a three monthly journal, highlighting the club's news. It was unique in that it was written in both Slovenian and English.

The editors were: Johnny Penca and Martin Vizjak.

- **Slovenski Obzornik v Avstraliji**
The Slov. Review in Australia

This was planned to be a periodical review, however, only one magazine was published in September, 1975. It was introduced as ‘The Review for Free Slovenians’ (Revija svobodnih Slovencev)

Editor: Ljenko Urbančič

Publisher: ‘Agency for Free Slovenia’ (Agencija za svobodno Slovenijo)

- **Slovensko Pismo** ***The Slovene Letter***

Although this publication was produced in Melbourne, it is included in this anthology because its administrators and benefactors were in significant numbers, from N.S.W.

The publication was a two monthly magazine that covered not only issues that reflected events in Australia, but also those of Slovenia at a time of historical change. It carried information about the Australian Slovenian Conference

'Slovensko Pismo' was the voice of the "Australian Slovenian Conference" (Avstralska Slovenska Konferenca - ASK).

Stanka Gregorič

(Avstralska slovenska konferenca) and the Slovenian National Councils (Slovenski narodni sveti).

Its first edition came out in July of 1990 and its last in August of 1992.

The Editor was Stanka Gregorič. The Administrator was Alfred Brežnik.

Slovensko Pismi - novo glasilo Slovencev v Avstraliji, ki nas bo obveščalo o delu

Slovenskih narodnih svetov, Avstralsko slovenske konference in Svetovnega

Slovenskega kongresa, ter obravnavalo narodno politična vprašanja

Slovensko Pismo ne bo nikakršna konkurenca do sedaj izhajajočim slovenskim

glasilom v Avstraliji, prav nasprotno: med seboj naj bi sodelovali in se

dopolnjevali. Prevzemalo pa naj bi tiste teme, ki jih doslej v the glasilih ni bilo moč

plasirati, predvsem narodno politična vprašanja, širše o delu Svetovnega

slovenskega kongresa, dati prostor vsaki ideologiji in slehernemu Slovincu.

Izhajalo naj bi vsaj vsak drugi mesec.

Stanka Gregorič. Nova doba. August, 1990.

• **Svobodni razgovori**

Free Dialogues

This was a publication of the Slovenian Australian Literary And Art Circle (SALAC) – Glasilo Slovensko- Avstralskega literarno-umetniškega krožka (SALUK)

In 1996, the acronym SALUK changed to:

‘Slovensko-Avstralskih Ljubiteljev Umetnosti in Kulture’.

Its founder was Pavla Gruden, well known for her literary works.

It was a quarterly publication, planned for mid March, June, September, December.

Its first edition came out in October 1982, whilst its last edition came out in 2000.

Readers paid for subscription to the publication.

The Editors were:

Pavla Gruden and Jože Žohar - 1982 – 1986 Jože Žohar (with some editions edited by others,

e.g., Stanka Gregorič) - 1987 – 1994

Pavla Gruden - 1995 - 1997

Prof. Leon Krek - 1998 - 1999

Lojze Košorok - 2000

Leta 1982 je po zapletu z jugo-literati Pavla Gruden, kar nekako po naključju izdala kar v rokopiu, bodočo revijo SVOBODNI RAZGOVORI, kasneje sem ji

pomagal tipkati in kopirati. S časom so 'Svobodni razgovori' postali kar čedna in ugledna literarna revija, pod urednikom Jožeta Žoharja in Pavle Gruden. Z oziroma na majhno naklado ni bilo dovolj sredstev, zato je včasih izhajala z daljšimi presledki, dokler ni leta 1998 dokončno omagala pod urednikom Leon Krek. Ker je ostalo še nekaj denarja, je padla na mene dolžnost, da jo pokopljem, da je častno "evtanazijsko" izdahnila, pod mojim uredništvom. Bilo je to tik pred božičem leta 2000.

Lojze Košorok. Glas Slovenije. Oct. 2002. Pg 15

Kot je že bilo objavljeno v Novo doba, je bil septembra ustanovljen Slovensko-Avstralski literarno- umetniški krožek, skrajšano SALUK. Namen krožka je, da bi združeval vse vrste umetniških ustvarjalcev slovenskega porekla v Avstraliji, da bi jim po svojih močeh pomagal, da bi jih vzpodbujal k nadaljnemu ustvarjanju in jih povezoval med seboj in tudi s staro domovino. Krožek bo poskušal pridobiti tudi

"Svobodni razgovori" was an outstanding, informative publication that was the initiative of Pavla Gruden.

mlade slovenske potomce, ki kažejo nadarjenost ali zanimanje za katerokoli vejo umetnosti. Poudarjena skrb krožka naj bi bila pri negovanju in ohranjanju slovenskega jezika in razvijanju literarnega udejstvovanja v tem jeziku.

To pa nikakor ne pomeni, da se bo krožek v tem omejil in da ne bo dostopen tistim, ki jim slovenščina ne teče tako gladko, kot recimo naši mladini, ki je bila rojena že tu in je vzgajana tu. Ti se bodo lahko izražali tako kot jim je lažje, torej tudi v angleščini. Krožek naj bi tudi sodeloval, pri društvenih kulturno-umetniških manifestacijah, kjer bo tako sodelovanje zaželeno...

Jože Žohar. Slovenska Stran. Nova doba. January 1984.

- **Triglav (Canberra)**

This publication emerged from the first publication by the Slovenian Australian Association, Canberra. It began publication in 1969 and continued through to 1973.

Editors: Cvetko Falež, Stane Ozimič, Alexander Thume.

After 1973, irregular newsletters were issued by committees of the club as the need arose.

- **Triglav (Sydney)**

The first edition of this publication came out in July 1971. It was initially, a three monthly newspaper that targetted the membership of the 'Triglav Club Sydney' (Slovenski Klub Triglav).

The Publisher was: Triglav Pty. Ltd.

Its Editors were:

Jože Čuješ	-	1971 – 1978
Stane Petkovšek	-	1978
Editorial committee	-	1979 – 1982

- **ŽAR - The Glow**

This was initially a fortnightly publication, but later became a monthly newspaper.

It was published from August 1957 – March, 1961. The editor and publisher was Ljenko Urbančič.

- **Urbančič, Ljenko**   **“Srečanja portreti dejanja –1
(Encounters, Portraits and Actions -1)**
Memories of war time experiences by the author.
Spomini iz vojnih časov druge svetovne vojne.
Urbančič Ljenko, Waverly NSW. 1990

- **Urbančič, Ljenko**   **“Srečanja portreti dejanja –1-2-3
(Encounters, Portraits and Actions –1-2-3)**
Memories of war time experiences by the author.
Spomini iz vojnih časov druge svetovne vojne.
Urbančič Ljenko, Waverly NSW. 19

Fr. Valerijan Jenko (left), Ljenko Urbančič (right). Circa 1978.

- **Žagar, Cilka**   **“Growing up in Walgett”**
Stories of the younger members of the Aboriginal community in
Walgett.
(Življenje mladih Avstralskih domorodcev)
Canberra, Aboriginal Studies Press. 1990
ISBN 0 85575 205 X

- **Žagar, Cilka** “Goodbye Riverbank”

Oral historical accounts of the people who lived along the Barwon-Namoi Rivers in the north of NSW.

Published by Magabala Books, Broome, Western Australia. 2000

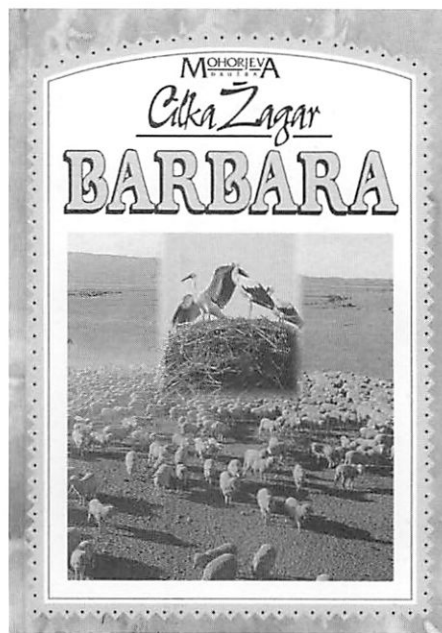
- **Žagar, Cilka** “Magdalena med črnimi opali”
(Magdalena Amongst the Black Opals)

Accounts of opal miners and the search for happiness.

Published by Mladinska Knjiga, Ljubljana. 2000

- **Žagar, Cilka** “Barbara”

First published in English under the title ‘The Linden Tree’
Celje (Slovenia), Celovška Mohorjeva družba, 1995.

Collected Works (Zbrana Dela):

Works containing contributions from Australian-Slovenians in NSW and the ACT are listed below:

- **Lipa šumi med evkalipti**
(The Linden Tree Rustles Among the Eucalypts)

A collection of poetry. (Izbira pesmi)

Collected and edited by Ivan Cimerman.

Slovenska Izseljenska Matica, Ljubljana. 1990

ISBN 18132992

Contributors:

Bert Bribac

Peter Košak

Jože Žohar

Danijela Hliš-Thirion

Pavla Gruden

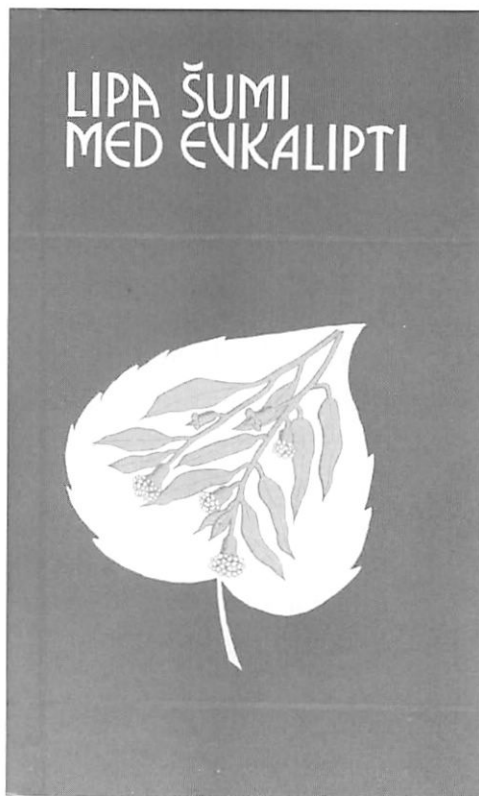
Cilka Žagar

Michelle Leber

Ivan Cimerman

Mirko Jurak

Barbara Suša

This publication also contains a bibliography of publications by Slovenian Australians.

- **Our Paths (Naše steze)**
Multilingual collection of poems, prose and drama.
Association of Yugoslav Writers in Australia and New Zealand. 1986
ISBN 0958824401
Contributors:
Vasja Čuk
Danijela Hliš-Thirion
Peter Košak
Danica Petrič
Bert Pribac
Ivanka Škof

- **SCOPP**
The Saturday Centre, Cameray. Vol. 1, 1977

Contributors:

P. Bernard Ambrožič
Ivan Kobal

- **Slovenska beseda v angleškem kulturnem prostoru (The Slovenian Word in the English Cultural Space)**

Anthology of presentations at the symposium, Ljubljana. 1992 of the same name.

Slovene Association for American Studies and Slovene Emigrants' Society, Ljubljana.

Editor: Jernej Petrič

Contributors to the symposium:

Ivan Kobal
Marijan Peršič
Bert Pribac
Jože Žohar

- **Slovenian Country Style Wedding
(Slovenska kmečka ohcet)**

Slovenian-Australian Association 'Planica' Wollongong. 1975, 1977
In April 1975 and April 1977, The Slovenian community participated in the Wollongong Festival and demonstrated a 'Slovenian Country Style Wedding' to a wider audience.

- **Sonce in sence slovenske dediščine
(The Sun and Shade of the Slovenian Heritage)**

The essays and poetry of young Australian-Slovenians in Sydney. 1984
Slovensko Avstralsko Literarno – Umetniški Krožek, Sydney (SALUK)
Slovenian Australian Literary and Art Circle, Sydney (SALAC)
Editor: Jože Žohar

Contributors:

Tania Barič, Nives Bratovič, Stojan Bratovič, Mary Brezovnik, Diana Bučkovič, Toni Bulovec, Wendy Dolšek, Ernest Erzetič, Anita Erzetič, Milena Godec, Tony Godec, Danica Grželj, Margaret Grželj, Suzana Istenič, Carmen Kajc, Michelle Kajc, Boris Kobal, Vanja Koderman, Marko Kropce, Olga Kužnik, Jana Lipold, Veronica Lochner, Pavel Lukežič, Ian Makovec, Mark Makovec, Robert Marolt, Michelle Mezgec, Jožica Modrijančič, Nives Muha, Diana Petrevski, Judy Šajn, Edward Šaulig, Natalie Špicar, Tony Špiclin, Marie Srebrnič, Robert Šuber, Esther Tomšič, Mimica Velišček, Robert Zadel.

- **To drevo na tujem raste
(This Tree Grows in a Foreign Land)**

An anthology of literature written by Slovenians abroad.
Kulturna skupnost Slovenije, Zbirka Aleph 22, 1990.
Editor: Ciril Bergles

Contributors from Australia:

Pavla Gruden, Marcela Bole, Peter Košak, Danica Novak-Petrič, Bert Bribac, Ivanka Škof, Danijela Hliš-Thirion, Cilka Žagar, Ivan Žigon, Jože Žohar.

- **Zbornik avstralskih slovencev 1985
(An Anthology of Australian Slovenians 1985)**

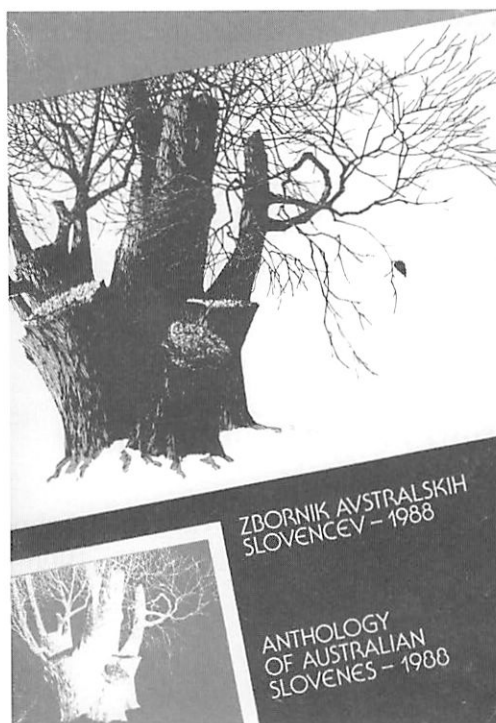
Slovensko-Avstralski Literarno Umetniški Krožek (SALUK)

Slovenian-Australian Literary and Arts Circle (SALAC)

Editor: Jože Žohar and Jože Prešeren

Contributors:

Marcela Bole, Franc Benko, P. Ciril Božič, Jože Čuješ, Stanka Gregorič, Pavla Gruden, Danijela Hliš-Thirion, Matjaš Jančar, Ivan Kobal,

Peter Košak, Peter Krobe, Anka Makovec, Mara Mericka, Bert Pribac, Ciril Setničar, Ivanka Škof, Cilka Žagar, Ivan Žigon, Paul Totaro
Jože Žohar.

- **Zbornik avstralskih slovencev 1988**
(An Anthology of Australian Slovenians 1988)

Slovensko-Avstralski Literarno Umetniški Krožek (SALUK)
Slovenian-Australian Literary and Arts Circle (SALAC)
Editor: Jože Žohar and Jože Prešeren

Contributors:

Marija Andreis, Marcela Bole, Janez Černe, Jože Čuješ, Stanka Gregorič, Pavla Gruden, Danijela Hliš-Thirion, Marinus Hofman, Ivan Kobal, Lojze Kossi, Peter Košak, Tone Kuntnar, Ivan Lapuh, Anka Makovec, Mara Mericka, Danica Novak-Petrič, Bert Pribac, Ciril Setničar, Ivanka Škof, Slavko Šparovac, Stane Stanič, Barbara Suša, Caroline Tomašič, Marko Vuk, Jurij Zalokar, Cilka Žagar, Ivan Žigon, Jože Žohar.

Slovenian Media

Radio - (Slovenske Radijskih Oddaj)

Reflecting the new policy of Multiculturalism by the Federal and State Governments, Radio 2EA (Ethnic radio in Sydney) was established in June, 1975 to provide entertainment, news and information in each language group that makes up part of the Australian community.

Ethnic radio brings their home background closer by providing contact with their culture, tradition and language. In addition, ethnic radio informs them about the social, economic and political workings of the Australian society. There is probably no other place in the world where people from so many countries are living so closely together. A multicultural society can develop best through maintaining individual ethnic cultures in a co-operative rather than a competitive setting. The opportunities for cross-pollination of cultures are being fostered by ethnic radio.

First Annual Report of the Special Broadcasting Service (S.B.S.) June 1979.

The first broadcast in the Slovenian language can be traced back to the studios of the **Christian Broadcasting Corporation**, which was located in Five Dock (in the early 1970s). These broadcasts were one hour in length, but irregular. The content was primarily focused on cultural and church issues. However, it was the beginnings of the Slovenian experiences with Radio in Sydney.

- **Radio 2EA – Sydney** (Now SBS Radio)

The first Sydney broadcast in the Slovenian language on Radio 2EA, took place on Sunday 20th July 1975. The voice was that of Jože Čuješ. The program lasted two hours and comprised culturally rich content, put together by a group of motivated but inexperienced volunteers. Nevertheless, the Slovenian community was in a state of joy. Just hearing the sound of the spoken Slovenian language over the airwaves sent a surge of pride through the listeners.

The broadcasts were initially for 2 hours every month. This became a one hour, twice a week timetable soon after, and has remained so to date for the most part.

The 2EA venture was trialled for 3 months initially. In August 1975, Dr. Moss Cass (Minister for Media) called the trial a success and announced a further 6 month permit to transmit.

Mr. Jože Čuješ was given the role of Co-ordinator of the Slovenian Program.

Dr. Cass also announced the names that made up an overseeing committee, responsible for the further development of Ethnic Radio across Australia.

Milena Špicar (Mavko), a member of the Slovenian community, was made a member of this committee. Mrs. Špicar was also a broadcaster in the early years and a relieving co-ordinator when necessary.

Marsikdo izmed nas se še dobro spominja s kakim ponosom in veseljem je slovenska skupnost sprejela to novico in prisluhnila prvim oddajam. To je bilo prvo takozvano 'darilo' avstralske vlade etničnim skupinam, v sklopu in duhu, novo se porajajoče multikulturne družbe in večnacionalne Avstralije. Še danes raje imenujemo 'etnični radio', kot SBS (Special Broadcasting Service).

Začetek in razvoj radija...

*Prvič se je začela slovenska beseda iz dokaj primitivnega radijskega studia **Christian Broadcasting Corporation Five Dock**. Začelo se je s peščico entuziastov, prostovoljcev, ki so brezplačno s svojimi ploščami in lastnimi idejami, sestavljali sporede. Slovenska oddaja so bile v tej porodni dobi ena od desetih narodnostnih skupin, ki si je priborila ta privilegij in se dokopala do radijskega oddajnika, takratnega Radia 2EA.*

Lojze Košorok. Svobodni razgovori. December, 2000

Narodnost ne zavisi od števila...

Že štiri mesece, se v naše veliko veselje, oglašajo v Sydneyu Radio 2EA v slovenščini. Spočetka je bilo to prijetno presenečenje na mesečne razdalje, zdaj pa vsak četrti dan in to zvečer in zjutraj. Podobne oddaje imajo tudi rojaki v Melbourne, a o tem drugič. Sicer pa velja v glavnem isto za Melbourne, kar nameravamo povedati za Sydney.

"Ko se zahvaljujemo luči za njeno svetlobo, nikoli ne mislimo na roko, ki jo drži", je zapisal modri mislec. In je res tako! Sedeč pri radijskem sprejemniku, poln navdušenja in veselja nad slovensko besedo in pesmijo, ki prihaja v tvojo samoto preko etra, ti pač ne more nihče zameriti, če si prezrl majhno skupino mladih in mlajših idealistov, ki nepretrgoma delajo za to, da bi bilo tebi in tebi podobnim lepše, da bi zaorela slovenska pesem tudi preko petega kontinenta večno umiral in nikdar umrl.

Zaradi idealizma, predvsem pa zaradi nesebične požrtvovalnosti in vstrajnosti, bi morali tem pionirjem slovenskega radia v Avstraliji pomagati z vsemi silami; in to vsi, brez izjeme – začeni z menoj in teboj, z nami vsemi, ki radio poslušamo in se veselimo slovenskih oddaj, preko diplomatskih predstavnikov naše domovine v Avstraliji, pa vse tja do Slovenske izseljenske matice v Ljubljani, slovenske vlade in slovenskih kulturnih ustanov: prav do korenin našega v lepoto slovenske kulture zasejanega naroda. Potrebna je kulturna mobilizacija nas vseh! Slovenske oddaje je treba ohraniti in še razširiti. Priliko imamo, treba jo je le zgrabiti. Koncem januarja bo prešlo vodstvo Radia 2EA v roke narodnostnih skupin. Bomo pri tem udeleženi tudi mi? Bomo tudi mi odločali o programih in oddajah ali pa bomo morali biti zadovoljni z “drobtinami z bogatinove mize!”

Slovenci, kdo in kjerkoli smo: pred seboj imamo veliko in odgovorno odločitev, ki jo moramo napraviti vsak sam in vsi skupno: BO ALI NE BO SLOVENSKI RADIO, ne danes ali jutri – bo li po 31. januarja 1976, bo li, ko bodo naši otroci zibali svoje vnuke?!

Če bi mogel, bi na vsak radijski sprejemnik v naših domovih privil bakreno ploščico z graviranimi imeni naših prvih radijskih pionirjev: imena ljudi, ki so in še delajo za skupnost in to v svojem prostem času in ob svojem denarju. S takimi člani narod ne more umirati, kaj še le umreti! Ker pa teh ‘ploščič’ žal ne moremo narediti, je prav, da vsaj tu, v vednost potomstvu zapišemo njihova imena:

Milena in Miran Špicar, Boro Šedelbauer, Miriam Jakšetič, Lynette Šedelbauer, Mariza in Milan Ličan, Anica in Frank Stare, Ivica in Peter Krobe ter Danica in Jože Petrič.

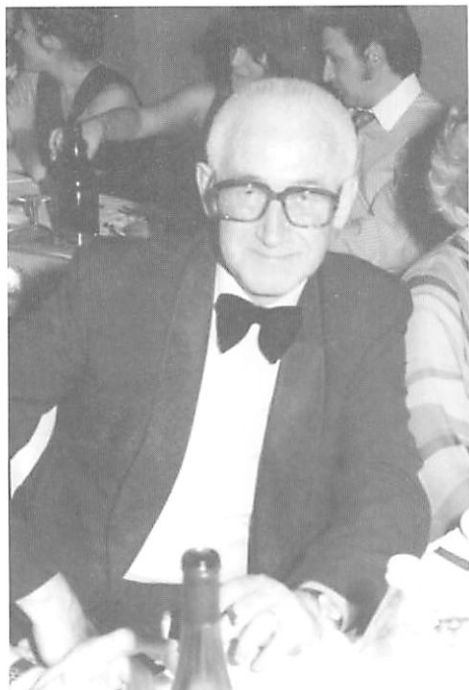
Vsem tem, pa tudi mnogim drugim, ki pomagajo držati lučko slovenskega radia, prisrčna hvala. Delajte še naprej tako. Na tisoče majhnih in skromnih ljudi vam je za vse res iz srca hvaležnih in marsikatera solza miline in srečnega spomina, ki spolzi po nagubanih licih, je vašemu delu dragocenejše plačilo, kot najlepši biser: ta solza je solza prave slovenske ljubezni.

Jože Čuješ. Co-ordinator of the Slovenian Program. September, 1975.

Many Broadcasters have been at the helm of the Slovenian broadcasts over the last 29 years. These include (in no particular order):

Jože Čuješ (first co-ordinator of the Slovenian Programs),
Mariza Ličan (Assistant Co-ordinator and later Co-ordinator of the Slovenian programs), **Ivica Krobe**, **Peter Krobe**, **Liza Reja**, **Angela Mikuletič**, **Danica Petrič**, **Anica Stare**, **Milena Špicar**, **Miriam Sušnik**, **Boro Šedelbauer**, **Father Lovrenc Anžel**, **Father Ciril Božič**, **Tania Smrdel**.

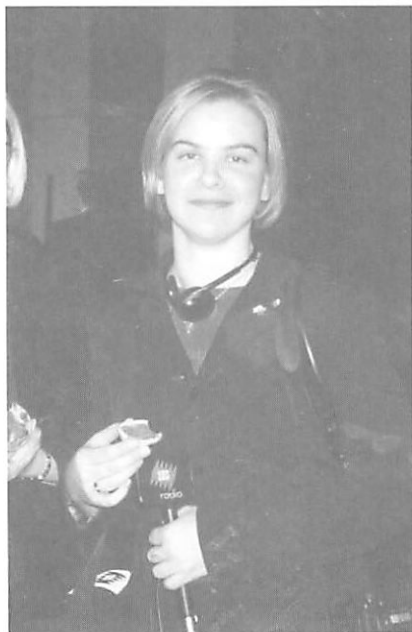

The first Sydney broadcast in the Slovenian language on Radio 2EA, took place on Sunday 20th July 1975. The voice was that of Jože Čuješ.

Danica Petrič - Novak, was also a well known voice on Radio 2EA during the 1980's.

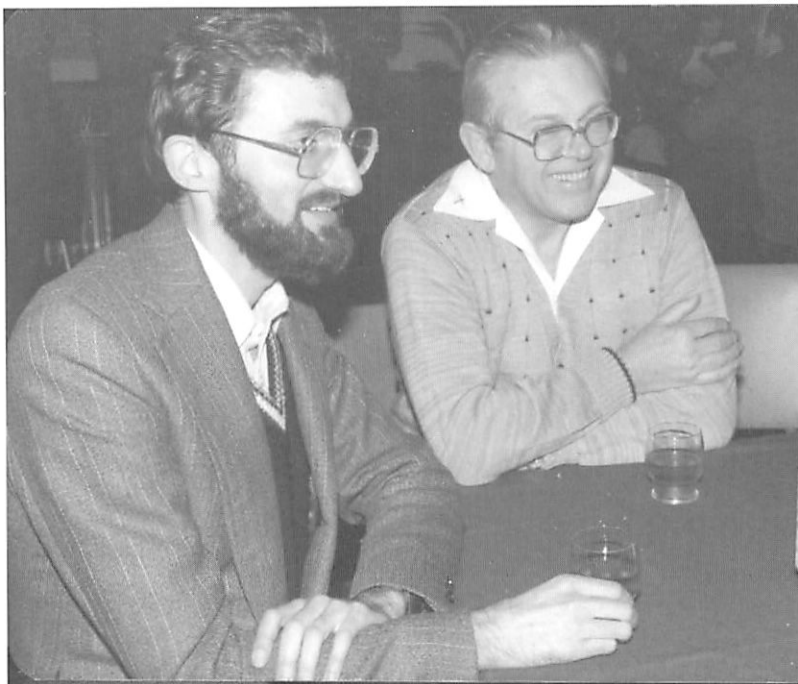

Tania Smrdel (left) is currently broadcasting on SBS Radio. Mariza Ličan (right) long time voice of SBS Radio

Anica Stare (left) was a broadcaster in the early years. Jože Čuješ (right)

Father Ciril Božič (left) and Father Valerijan Jenko (right) were frequently heard on the airwaves.

Regularly, parts of the broadcasts deal with news from the St. Raphael Mission in Merrylands and other religious issues. These are delivered by a representative of the church. Contributors included:

**Father Valerijan Jenko, Father Ciril Božič, Father Lovrenc Anžel,
Sr. Mirjam Horvat, Sr. Marija Kadiš, Sr. Francka Žižek**

Oddajo v slovenskem jeziku lahko slišite vsako nedeljo in vsak torek med 8.00 in 9.00 uro dopoldne v Melbourneu in v Sydneyu; ob torkih med 9. in 10. uro dopoldne pa v vseh glavnih mestih Avstralije. Radijski sporedi so pestri tako glasbeno kot informacijsko. V času 60 minut lahko slišite najnovejša poročila, katere ubogatijo zvočni prispevki (brezplačnih poročevalcev) iz Slovenije in Avstralije, iz zamejstva in drugih krajev sveta; obvestila naših organizacij, pogovore z ljudmi z vseh koncev sveta ter medijske, politične, športne, verske, šolske, kulturne, diplomatske, mladinske in druge zanimivosti, ki so opremljene z bogato izbiro glasbe.

Mariza Ličan. Glas Slovenije. Sept. 1998

Avstralsko družbo sestavlja etnično pisano prebivalstvo s komaj dvestoletno zgodovino. Le en odstotek populacije, to so avstralski domorodci Aboridžini, živijo na tej celini že več kod deset tisoč let. Danes je preko 20% prebivalstva iz prekomorskih dežel in nad 13% jih izhaja iz neangleško govorečih držav. V Avstraliji je dolgo časa veljalo prepričanje, da so priseljenci nujno zlo, s katerim se je treba sprijazniti zaradi pomanjkanja delovne sile, vendar jih je treba čim prej asimilirati z anglo-saksonskim načinom življenja in okolja. Razvoj etničnih skupin je pokazal, da je bila ideja o asimilaciji naivna in nespretna. Sredi sedemdesetih let, natančneje leta 1973 je prišlo do sprememb v politični areni. Takrat je oblast sprejela Whitlamova laburistična vlada. Al Grassby, takratni minister za priseljevanje in etnične zadeve je izjavil: "We can have an Australia strong in its diversity and more aware of its rich cultural heritage." ("Lahko imamo močno in raznoliko Avstralijo, ki se bo zavedala bogastva svoje kulturne dediščine). Tako je multikulturalizem postal podlaga državne politike priseljevanja. Vlada je začela podpirati dejavnosti in načrte priseljencev. Avstralski sociologi opredeljujejo multikulturalizem kot pluralistično, svobodno izražanje socialnih povezav med pripadniki avstralske družbe. Hkrati pomeni enakopravnost v izražanju etničnih identitet različnih narodnostnih skupin, ki živijo skupaj v okviru določenega geografskega prostora. Marca leta 1975 je padla vladna odločitev za uvedbo večjezikovnega radia v Avstraliji za neangleško govoreče skupnosti. Istega leta, maja meseca, je bil imenovan poseben odbor za ustanovitev etničnih radijskih

postaj. Odbor je iskal sodelavce, ki bi bili pripravljeni brezplačno sodelovati pri radiu. V Sydneyu je bila ustanovljena radijska postaja 2EA in v Melbourneu 3EA. Številki označujeta državo (NSW in Victorio), kratica EA pa pomeni Ethnic Australia. V Sydneyu je stekla prva slovenska oddaja 9. junija 1975 pod vodstvom že pokojnega gospoda Jožeta Čuješa. To je bil začetek trimesečne poskusne dobe etničnih radijskih oddaj. Postaja si je pridobila takojšen uspeh in priljubljenost pri poslušalcih. V času poskusne dobe je oddajala v sedmih jezikih: grškem, arabskem, maltekem, italijanskem, španskem, turškem in v jezikih nekdanje Jugoslavije. Zaradi priljubljenosti in morda tudi želje po domači besedi in glasbi se je poskusna doba podaljšala kar na tri leta in v svoj spored vključila še več jezikov. Oddajo v slovenskem jeziku lahko slišite vsako nedeljo, in vsak torek med 8.00 in 9.00 uro dopoldne v Melbourneu in v Sydneyu ob torkih med 9. in 10 uro dopoldne in pa v vseh glavnih mestih Avstralije. Radijski sporedi so pestri tako glasbeno kot informacijsko. V času 60 minut lahko slišite najnovejša poročila, katere obogatijo zvočni prispevki (brezplačnih poročevalcev) iz Slovenije in Avstralije, iz zamejstva in drugih krajev sveta; obvestila naših organizacij, pogovore z ljudmi z vseh koncev sveta ter medijske, politične, športne, verske, šolske, kulturne, diplomatske, mladinske in druge zanimivosti, ki so opremljene z bogato izbiro glasbe. Pred nekaj leti je bila ustanovljena posebna oddajna služba kot neodvisna avtoriteta za vodenje etničnega radijskega oddajanja z imenom Special Broadcasting Service ali s kraticami SBS. Po vladni nameri naj bi se razširila tudi v druge avstralske države. Neodvisna raziskava, izvedena v maju in juliju 1978, je pokazala, da 90 % ljudi posluša takrat imenovani etnični radio. Konec avgusta 1979 so priključili dva nova oddajnika, ki sta omogočila priključitev poslušalcev iz Wollongonga in Newcastla. 26. januarja 1994 smo se vključili v meddržavno radijsko oddajanje v 68 jezikih, v vseh glavnih mestih Avstralije.

Zanimivo, da nas Avstralske Slovence radio združuje v pestro družino sveta.

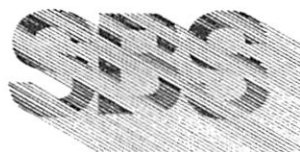
Piše Mariza Ličan. Glas Slovenije

Acknowledgement must be given to the long service of Jože Čuješ and Mariza Ličan (both deceased), on the Slovenian Radio Broadcasts. The Slovenian community must never forget their valuable contribution to this media, because in real terms, they united and bound the Slovenian spirit through the medium of radio, moreso than many previous attempts by the community.

Jože Čuješ(left) and Peter Krobe(right), both well known voices of Slovenian radio.

Special Broadcasting Service

5 Elizabeth Street
Sydney NSW
Telephone 2327622
GPO Box 21
Sydney 2001
Telex: SPEBRO
AA21895

Ivica Krobe was a broadcaster of Radio 2EA in the earlier years

- **Radio Wollongong – VOX FM.**

Slovenska oddaja
**GLAS IZ
WOLLONGONGA**
vsako nedeljo zjutraj med
10.00 in 11.00 uro na
2 VOX FM - 106,9
megahertza

It must be noted that in recent years, the ‘Slovenian voice’ can also be heard over the airwaves in the Wollongong locality, although reception can in fact, reach Sydney to the north and Nowra to the south. This is through -

Radio Wollongong VOX FM- 106.9 (a community radio station).

In 1995, the Slovenian community in Wollongong was given the opportunity to broadcast in Slovenian. Initially it was for only 30 minutes a week, but this expanded to an hour session, on Sundays between 10.00am to 11.00am.

Because the program has to be significantly self-funded, an annual ‘radiothon’ is organized every October. The money raised goes towards the program’s upkeep.

The financial support from the local Wollongong Slovenian community and the ‘Planica’ club, must be applauded.

The convenor and promoter of this program is Ivan Rudolf, current President of the ‘Planica’ club in Wollongong.

For the first 6 months of the program, Snežana Brodnik was broadcaster. She was followed by: Tereza and Vinko Kropič, Rebeka Rudolf, Ivan Rudolf and Robert Rudolf.

Preteklo je že več kod 7 let, bilo je 2. aprila 1995, lahko rečemo v prejšnjem stoletju, ko se je na območju Wollongonga in Illawarre prvi krat preko etra slišala tudi Slovenska beseda in pesem. In kakšna sreča, da ni bila Nedelja prvega aprila, izgledalo bi, da je to prvoaprilski potegavščina.

Za nekaj časa smo skušali priti do rešitve, kako lažje in hitreje obveščati našo Slovensko skupnost na območju Wollongonga in z njo biti v rednem stiku. V začetku leta 1995 se nam je ponudila možnost in brez oklevanja smo se odločili, da je ne smemo izpustiti.

Ivan Rudolf. Glas Slovenije. Oct. 2002.

(From left): Robert Rudolf and Ivan Rudolf in the studio of VOX FM 106.9 Wollongong.

• Radio Canberra – 2XX

Radio 2XX has always been a community radio. It still exists to serve and to involve the community in broadcasting. The Slovenian community participated in the broadcasts since the beginning of 2XX's establishment in 1976. The distinguishing feature of this community radio is that it is not funded by the government and it is non-profit.

2XX makes program time available for community organisations to present programs in their language. Broadcasters are trained by 2XX. These programs provide a service to their community and include information from government and community organisations as well as the music of their respective communities. The 2XX program guide lists community language programs on weeknights between 6.30 and 9.30 pm.

Radio Canberra 2XX began transmitting the Slovenian program, coincidentally, at the same time as Slovenians formed a second club 'Karantanija'. The result was a Slovenian broadcast that was run by both clubs independently. The first broadcast was a shared program:

Prvo oddajo 3. septembra 1976 so tako rekoč delili s Slovensko-avstralskim društvom Triglav Canberra (SADCI – uradna kratica za Slovensko-avstralsko

društvo Canberra – Incorporirano). Komaj toliko, da so zavrteli nekaj glasbe, povedali nekaj pozdravov in čestitk ter poslušalce obvestili o naslednji prireditvi Karantanije, že je bila oddaja prekinjena – po dvanajstih minutah je SADCI nadaljevalo s svojim programom.

Jože Žohar. Zbornik avstralskih slovencev 1988. Pg. 134

After this, rather packed program, the two clubs ran their own broadcasts. Radio 'Karantanija' – 2XX, initially broadcast every second Friday at 7.30 p.m. The Slovenian-Australian Association Inc, broadcast every first Friday. The programs lasted only 30 minutes. Timetabling changed over the years. The Slovenian community had to fund the programs themselves at a cost of \$40 per hour. The broadcasters worked and developed each program on a voluntary basis. When SADCI and Karantanija amalgamated in 1982, the radio programs combined also.

Dragi Slovenski rojaki, lepo vas pozdravljam v svojem in v imenu Slovenskega Društva Canberra. Kot vidite že po uvodnem motivu, je zdaj oddaja enotna. Po dolgih letih se je zgodilo, da smo Slovenci spet zedinjeni pod isto streho. Od danes naprej bodo vse slovenske oddaje pod okriljem Slovenskega društva Canberra, ker je bila večina članov 'Karantanije' sprejeta nazaj v društvo...

Broadcaster on Radio 'Karantanija-Jadran'. 12. August, 1982.

Broadcasters on 2XX (Slovenian), over the years included, but not comprehensively: Bert Pribac, Janez Černe, Milka Penca, Albin Grmek, Ciril Selničar, Marija Urbas, Cvetko Falež and others.

• **Slovenian TV, Channel 31 - Sydney**

Slovenian Television programs are telecast on Community Channel 31. Twenty six (26) different nationalities broadcast on this channel. From September 1999 until recently, a Slovenian program was timetabled for 30 minutes, at 6pm, every Monday.

Gledanost kanala 31 v Sydneyu je po statistikah 6% kar pomeni skoraj 250.000 gledalcev oziroma prebivalcev Sydneya (oddaje spremljajo razen Slovencev tudi pripadniki drugih narodov in narodnosti).

Namen: *negovanje slovenskega jezika, predvsem kulture, običajev itd., informiranje, ohranjanje dela slovenske prisotnosti v Avstraliji - torej arhiviranje, obveščanje druge in tretje generacije, sodelovanje s TV SLO (Magazin), s Slovensko TV 31 v Melbourneu in drugimi, promocija Slovenije in Slovencev.*

Na programih se je doslej zvrstilo veliko reportaž, dokumentarnih oddaj, intervjujev, v letu 2000 pa predvsem športa in predolimpijskih ter olimpijskih dogajanj (65 % programa Florjan Auser: intervjuji, snemanje, scenarij, montaža, produkcija; Stanka Gregorič: asistent, intervjuji).

*Prikazano je bilo tudi veliko število oddaj TV SLO Magazin. Poseben poudarek je bil tudi na slovenskem turizmu (prikazovanje lepot Slovenije, svetovanja za obisk in drugo) in podjetništvu. Sodelovanje s slovensko drugo in tretjo generacijo je poseben cilj Slovenske TV 31. Prav zaradi tega povezuje in napoveduje oddaje v slovensščini in angleščini **Miriam Stariha (Bavčar).***

Oddaje in reportaže so napravljene v tehniki, ki zadovoljuje tehnične standarde v Avstraliji in Sloveniji /PAL sistem/ in tako je bilo na primer kar nekaj odlomkov iz oddaj ali reportaž posredovanih tudi TVSLO in Združenju lokalnih televizij Slovenije, kjer so bile tudi predvajane.

Odlomki oddaj Slovenske TV 31 so tudi na domači strani

***www.glasslovenije.com.au.**, tako si jih lahko ogledajo tudi Slovenci po vsej Avstraliji, v Sloveniji in po svetu.*

Information provided by Florjan Auser. Producer and Publisher. 2004

- **Internet site - www.glasslovenije.com.au
(Slovenian Media House)**

This internet site has been in existence for over six years and provides the Slovenian community with a treasure of current information, historical files, photographs and links with other organisations within Australia and overseas. Within the site, one can access past copies of 'Glas Slovenije' and copies of each 'MISLI' publication. The site is regularly updated.

STIČIŠČE AVSTRALSKIH SLOVENCEV www.glasslovenije.com.au je na spletu šeststo leto. Na teh straneh (preko dva tisoč "file-ov" in na stotine fotografij) so zajeti skoraj vsi podatki o avstralski Sloveniji. Praksa je pokazala kako zelo pomembni in povezovalni so, saj se je prav preko teh strani spletlo nešteto prijateljskih in organizacijskih povezav: nudi razne naslove, društvene - organizacijske linke, naslove posameznikov ter povezave s Slovenijo in svetom; posreduje razne informacije o dogajanjih v Avstraliji, predstavlja znamenite Slovence in drugo.

Stičišče ima dnevno okoli 90 deskarjev, prejelo je bronasto medaljo slovenskega serverja EON-a "Oglejte si".

Strani redno vzdržujemo in dopolnjujemo. Na njih si je moč prebrati nekaj celotnih številko in raznih člankov, reportaž, intervjujev mesečnika "Glas Slovenije", vsako številko "Misli", mesečnika za versko in kulturno življenje iz Melbourn. Tu je pesniška zbirka pok. Petra Košaka (ki seveda ni popolna, čaka na "papirnato" izdajo), tu so odlomki slovenskih TV oddaj s kanala 31 Sydney, predstavitev Plečnika z drugega zornega kota ter še veliko drugih zanimivosti.

Information provided by Florjan Auser. 2004

• Film Production

One recorded attempt at film production dates back to 1977, when a group of Slovenians, led by Ernest Žibert, engaged in the production of an amateur film. The film was to cover Slovenian migrants' arrival into Australia and their stories - their challenges and successes in setting up their new life. Little is known about the outcome of this venture.

Florjan Auser, Manager of 'Glas Slovenije' and 'Slovenian Media House'

Slovenian Organisations

Slovenians are well known for their love of getting together socially. In the early years of Slovenian settlement in NSW and the ACT, this socialising was more important than ever, because of difficulties with their newly adopted language, new customs and the habits of their new homeland. There was comfort, emotional and spiritual safety in associating together as much as possible. There is little evidence of Slovenians actually settling in a narrow band of suburbs, as did many other ethnic communities. Instead, Slovenians assimilated rather well into the wider community. They did seek opportunities to get together however, and it was this instinct that created the motivation to organise a 'home away from home' in the form of an organisation or club.

The first attempt to organise a Slovenian association in Sydney, came with the establishment of the 'Slovenian Alliance', some referred to it as the 'Alliance of Slovenians' (Slovenska zveza) in 1953 and this became the forerunner of many of today's clubs.

The Slovenian organisations, Associations (clubs), established in N.S.W. in the last 50 years were:

Slovensko društvo Sydney - S.D.S. (1957)

Tivoli - Newcastle (1958)

Triglav – Sydney (1971)

Danica – Wollongong (1953 – 1969)

Planica – Wollongong (1983)

Slovensko Društvo “Snežnik”, Albury-Wodonga

The Slovene National Association (Narodno društvo Sydney) 1978

This overview also covers :

Slovenian Australian Association of Canberra Inc. (1964)

Karantanija – Queanbeyan (1976)

The history of each of these clubs is a fascinating insight into the motivation and hard work of the early Slovenian pioneers. What follows is a brief overview of each club.

ROJAKINJE IN ROJAKI!

Kot Vam je že več ali manj znano, smo v Sydney-u ustanovili "ZVEZO SLOVENCEV", ki naj bi postala osrednja organizacija slovenskih izseljencev v Avstraliji.

Izvedbo organizacije in pripravo prvega rednega občnega zбора - ki bo v času božičnih delavskih počitnic - so Slovenci v NSW zaupali peterim sorojakom, ki sestavljajo začasno predstavništvo organizacije. Naloga predstavništva je, da prične takoj z organizacijskimi pripravami, da skrbi za kulturni, družabni in socialni razvoj slovenskih naseljencev v Avstraliji, da z denarjem in drugimi sredstvi pomaga rojakom, ki so vsled nesreče prišli v stisko, iz katere si sami pomagati ne morejo ter da razvija in goji slovenski tisk v Avstraliji ter izkuša izpopolniti zvezni list "MISLI", da bodo res slika našega življenja in mišljenja v Avstraliji.

Zveza Slovencev je nepolitična in nestrankarska in je zato v njej prostora za vsakega, ki je in hoče ostati pošteven Slovenec, in je po svojih močeh pripravljen sodelovati pri delu za boljše bodočnost našega življa v Avstraliji.

Vsako mora biti sprejeti v Zvezo Slovencev na redni seji predstavništva. Tudi prijatelji in drugi podporniki bodo lahko postali člani. O vsem odloča Predstavništvo.

Predstavništvo "Zveze Slovencev" se tem potom obrača do Vas vseh s prošnjo, da se vsi zavedni Slovenci brez izjeme priključite slovenski organizaciji in na ta način pomagate ohraniti enotnost naših ljudi v Avstraliji: Več glav več ve - več ramen več nese! Ostanimo složni in enotni, da bomo tako dali posnemanja vreden vzgled našim sorojakom po drugih kontinentih. Strankarska pripadnost in osebne razlike naj nas pri delu za skupen cilj ne motijo. Pokažimo, da smo pripadniki sicer malega, a kulturnega naroda in da smo zmožni podrediti osebne in sebične interese interesom skupnosti!

V

V trdnem prepričanju, da med nami ne bo nikogar, ki bi stal prekrižanih rok, ko bodo drugi delali, Vas vabimo, da se danes vključite v vrste Zveze Slovencev in tako dejansko in formalno dokažete, da ste pripravljeni pomagati pomoči potrebnim in da se vedno zavedate, da je ljubiti domovino ne samo pravica, temveč tudi dolžnost.

I

Istočasno se tudi obračamo na Vas in Vas prosimo, da se naj vsakdo, ki je pripravljen kakorkoli sodelovati pri kakšni pevski vaji, ali pri kakem koncertu in pri drugem delu, javi, da vemo s kom imamo kje računati. Tako se bo delo lažje porazdelilo.

V Sydney-u, 21. avgusta 1953.

P r e d s t a v n i š t v o
"ZVEZE SLOVENCEV"

The first attempt to organise a Slovenian association in Sydney, came with the establishment of the 'Slovenian Alliance', some referred to it as the 'Alliance of Slovenians' (Slovenska zveza) in 1953

- **Slovene Association Sydney - (S.D.S.)**

Towards the end of 1956, the idea to form an association to meet the social needs of all Slovenians in Sydney came to fruition. The idea also included ways of fulfilling the pressing need of establishing its own permanent base. Father Bernard Ambrožič had leased a house from the Franciscan Order. This was at 121 Queen St. Woollahra. In this house, a newly founded club, made its first home. A meeting was called on 12. Jan, 1957 to establish a steering committee. Present: M. Lajovic, L. Urbančič, Jože Čuješ, M. Pleterski, J. Klemenčič, S. Rapotec, O. Turnšek, R. Mršnik, S. Fretze. The task of this steering committee was to organise a general meeting for all members of the Slovenian community in Sydney. At this meeting, to be held on 2nd Feb. 1957, the following people were elected into the steering committee: President, Milivoj Lajovic; Vice President, Ivan Plesničar, and Simon Pevec; Secretaries, Ljenko Urbančič and Tončka Vodopivec; Treasurers, Janez Perko and Niko Krajc. The remaining committee members were: Milan Pleterski, Alojzij Kepa and Jože Renko. At this meeting the new club's constitution was adopted. The main aim of this constitution was stated thus:

“THE AIM OF THIS CLUB IS TO UNITE ALL WELL MEANING SLOVENIANS, WHO CARE ABOUT THE CULTURAL, ECONOMIC WELFARE AND FREEDOM OF SLOVENIAN PEOPLE. THE CLUB IS A-POLITICAL AND HAS AS ITS GUIDELINES DEMOCRATIC, CHRISTIAN AND HUMANITARIAN PRINCIPLES.”

The Slovenian community also decided on a name for its club. It settled on ‘**The Slovene Association Sydney**’ (**Slovensko društvo Sydney**). Thus begins, what can be referred to as ‘the first phase’ of the SDS.

In the initial years they created a club ‘home’ at Queen St. Woollahra and established a cultural section which ran a number of Sunday afternoon lectures and community events. In the main, the new club premises housed single, Slovenian men.

It was at this time that the idea was born to establish a legal entity, Slovene Dom Pty. Ltd. which would run the home and investigate its acquisition. The opinion was that by the end of June, 1958, when the current lease expired, negotiations would commence to purchase the property at **121 Queen St, Woollahra**.

The club was to sponsor the purchase and provide the initial capital. Unfortunately, it was soon realised that the Wollahra property was unavailable for purchase, so instead a property was purchased at **7 Metropolitan Rd. Enmore**.

Unfortunately, luck was not with the Slovenian community and the club was forced to sell the new club premises due to financial difficulties. From then on, meetings were held in private homes such as that of Vlasta Cergol, Lojze Kmetič and Tončka Vodopivec.

With the arrival of Father Odilo Hajnšek in 1961, the church hall at Paddington was made available to the Slovenian community, for drama and singing rehearsals. From 1963 till 1969, Jože Čuješ was President of the association. Tončka Vodopivec filled the position of Secretary for this period, whilst Vinko Ovijač filled the position of Treasurer from 1965 till 1968.

It was during these years that the club began establishing the tradition of celebrating certain annual celebrations. For example, Mother's and Father's Days; 'Jožefovanje'; 'Kurentovanje'; 'Jurjevanje' 'Kresovanje'; feast of St Nicholas; Boxing Day and New Year's Eve. The club still celebrates most of these today. In the year of 1963, we welcomed Father Valerijan Jenko amongst us. He undertook responsibility for providing spiritual guidance and set about establishing the Slovene Missionary Centre.

The Action Committee For A New Home- (Akcija za dom)

The forming of this committee in the July of 1964, was a significant event in the creation of a future for the club. The disappointments of the previous years, with the forced sale of the club's premises had brought an end to the ambition of Slovenians of owning their own premises. Many thought it would never happen. However, a group of visionary and motivated people resurrected the will to try again. A group of 7 people formed this action group. They were: Alfred Brežnik, Rudi Brežnik, Vinko Ovijač, Stanko Salobir, Franc Novak, Jože Cetin and Virgilij Ferfolja. They formed a committee, which would work with them to amass funds for the purchase of new premises. These included: Mihela Šušteršič, Antonia Vodopivec, Albin Poršek, Franc Valenčič, Lucano Mozetič, Alojz Kučan, Stane Petkovšek, Rafko Pavlovec, Franc Mramor.

From amongst the group were chosen three trustees for the funds collected. These were: Father Valerijan Jenko, Alfred Brežnik and Vinko Ovijač. At the end of its first year, the Action Committee published its first brochure – 'Prvo letno poročilo',

S.D.S. "AKCIJA ZA DOM"

SE VAM PREDSTAVLJA Z NOVO
SENZACIJO

VELIKA VINSKA TRGATEV

IN SPLOŠNO RAJANJE

Z BOGATIM SREČOLOVOM, ŠALJIVO POŠTO
IN "CELJSKIM STARIM PISKROM"

v soboto

10. JULIJA OB 8h ZVEČER V ST. PATRICK HALL
OXFORD ST., PADDINGTON.

Odlična godba, ki si je ime pridobila še zlasti
na VESELEM večeru na ladji

The Wollahra property was unavailable for purchase, so instead a property was purchased at 7 Metropolitan Rd. Enmore.

containing the committee's Financial Statement. Another such brochure was published the following year and the third and final brochure in July of 1967. By the end of the third year a total of \$6681 dollars was collected.

The principles of this Action Committee were adopted by and become a part of the Slovenian Association's stated principles of constitution.

Finally, dreams became reality when a parcel of land was purchased on the 31st Oct., 1968. at **45 Ferrers Rd., Horsley Park**. The trustees entered into a contract, on behalf of the association, to purchase the land for the sum of \$16,600.

This parcel of land had spectacular views that reached as far as Sydney Harbour. The first main event organised on this land was Preseren's Picnic or fair (Prešerni Piknik), in the summer of 1969. Starting with Mass, there followed sporting activities, a cultural program and dance.

The years that followed were prosperous for the Slovenian community.

...the committee however, was determined to build its own hall on the parcel of land. The plans for this hall were prepared by Ivan Žigon but they were never fully realised.

During this time there was some friction in the Association and the committee. The trustees therefore called an irregular meeting, which took place on the 26th July, 1970 at the Polish Hall in Canley Vale. The meeting did not settle matters, but resulted in more confusion and mistrust. Five committee members resigned, including the President, Jože Čuješ. The break up or division did not only happen within the committee, but was evident in the community as well. It resulted in the founding of a new club - 'Triglav'. From this point onwards Lojze Kmetič led as President.

And so, the Slovenian Association endorsed a new phase of its existence. (We can refer to it as the second phase). The drive was still there to establish its own completed premises. Finally, the club was registered on the 16th August, 1971.

The first AGM as a registered body took place on the 7th November, 1971.

Upon registration, the property was signed over to the association by the trustees. This brought to an end the role and responsibilities of these trustees.

The Building Of The Club

The first committee after the registration, as did all the ones that followed thereafter, worked extremely hard on tasks that were quite difficult. Even at the stage of seeking approval to build, they came across bureaucratic obstacles. It became clear that the parcel of land that had been bought at Horsley Park, was in

JAVEN POZIV SLOVENCEM V SYDNEYU

(Prejeli smo in objavljamo — Ur.)

Dragi rojaki: —

Že dolga leta sem po svetu, nikoli v svojem življenju pa nisem bil organizator. Vedno sem pa rad mislil na našo skupnost v izseljenstvu in njeno kulturno življenje.

Opazoval sem rad tudi podjetnost drugih narodnosti. Ne bom jih našteval, da me ne bo kdo napačno razumel. Dejstvo pa je, da smo Slovenci premalo zavzeti za skupnost. Vsaka skupina vleče na svojo stran, sredina je pa puhla in gnila. Tako ne sme iti naprej. Ozdravimo si to sredino, združimo se, začnimo delovati skupaj kot ena sama enota. Samo na ta način bomo uspeli.

Trdno sem prepričan, da to ni samo moje mišljenje. Zato začnimo orati celino, napravimo si zrahljano njivo, posejmo vanjo dobro seme. Ne bo nam žal. Z veseljem bomo gledali prve klice — množile se bodo iz dneva v dan in komaj se bomo zavedeli, že bo pred nami lepo zelena trata. Ta bo rasla in rasla do vrhunca. Nato bo napočil dan,

Misli, February, 1964

ko bo naše žito dozorelo in takrat bo naše veselje še večje. To bo naše plačilo, z zadovoljnimi očmi bomo gledali uspehe svojega truda.

Zato kličem: Zberimo se skupaj, začnimo z delom!

Vsi vemo, kaj nam je najbolj potrebno — DOM in CERKEV! Oboje bomo dosegli, samo začeti je treba. Začeti z dobro voljo — boste videli, da nam bo uspelo.

Dragi rojak, rojakinja! Ko sta prebrala te vrstice, premislita dobro, kaj bo vajin odgovor na moj poziv. Ali se strinjata? Če je tako, prosim, žrtvujta nekaj minut in par pennyjev, sporočita svoje mnenje na moj naslov pisмено ali ustno po telefonu. Če pa rajši naravnost na MISLI, pa tudi prav.

Yročē pozdrave vsem rojakom širom po Avstraliji!

Vinko Ovijač, TEL. 70-6185
555 Hume Hwy, Yagoona, Sydney

61

A letter, written by Vinko Ovijač, which initiated interest and resulted in the setting up of 'Akciija za dom'. (Extract from MISLI, Feb. 1964)

Vinko and Marija Ovijač. (circa mid. 1970's)

AKCIJA ZA SLOVENSKI DOM V SYDNEYU

“JAVEN POZIV SLOVENCEM V SYDNEYU”, ki ga je dal v letošnje februarske MISLI rojak Vinko Ovijač, le ni izzvenel popolnoma v prazno. Seme njegove besede je sicer počasi poganjalo, končno so se le prikazale iz ne preveč rodovitne zemlje prvee zelene bilke.

Kljub vsemu je treba priznati, da veliki večini rojakov ugaja misel: Zbirali se bomo pod **lastno streho**, pod njo bomo prirejali igre, koncerte, zabave in tako naprej. In se je zgodilo, da se je Vinkove zamisli oprijelo neko število rojakov in rojakinj, ki so z njim skupaj organizirali akcijski odbor za zbiranje darov v ta namen. Vsi so se povezali z obstoječim Slovenskim društvom in se z njim domenili za enotni postopek pri akciji.

Akcijški odbor je razdal, oziroma razposlal po pošti, med rojake veliko število pisem s ponovnim pozivom in primernimi pojasnili. Tako so rojaki v Sydneyu in bližnji okolici že poučeni o obstoju akcijskega odbora in poznajo ljudi, ki ga sestavljajo. Vedo tudi, kako si odbor skuša pridobiti zupanje rojakov, kar je vsaj v začetku eden najbolj nujnih pogojev. Lahko so uvideli, da je vsaka vsota, ki bi jo dali, krepko zavarovana

Verjetno bo kljub vsemu še veliko pomislekov. S tem ni nič narobe — tudi ljudje, ki sestavljajo akcijski odbor, niso začeli brez mnogih pomislekov. Končno so se pa le odločili in stopili na plan. Tudi od drugih rojakov ne pričakujemo, da bi na omejenjena pisma kar brž začeli pošiljati — stotake. Zato imamo načrt, da bodo člani akcijskega odbora še osebno obiskovali rojake in jih pridobivali za stvar Vsak se bo pravilno legitimiral s pooblastitvijo in bo sposoben pojasnjevati in razblinjati morebitne še nadaljnje pomisleke. Prepričani smo, da boste agitatorje povsod prijazno in dobrohotno sprejeli.

V spodbudo rojakom naj bodo tu navedeni prvi temeljni kamni, prvi darovi, ki so že v blagajni akcijskega odbora: £ 50 Vinko Ovijač, po £ 20 Alfred Brežnik in Rudi Brežnik, £ 10 Marija Ovijač, po £ 5 Jože Čuješ in Marija Kecej. Prva podlaga je torej že položena — drugi pa krepko dolagajte! Vseh oči bodo uprte v rast te začetne vsote.

Naj pripomnim, da je Slov. društvo odločilo: Od že napovedane **prireditve v soboto 15. avgusta** v Redfern Town Hall pojde ves dobiček za Slovenski dom. Če povem, da bodo na tej prireditvi **ponovno nastopili s svojim prelepo uspelim koncertom naši SKRJANČKI**, ne more biti dvoma, da boste rojaki napolnili dvorano do zadnjega kotička. Na svidenje! — Rudi Brežnik.

Response to the previous letter, written by Rudi Brežnik. (Extract from MISLI, August, 1964)

Mira Smrdel (left) who is currently President of SDS and Mihela Šušteršič (right).

fact, located within a green belt and was not zoned for any construction. This zoning was decreed by the State Zoning Authority. All attempts to find a loophole met with some success and permission was granted to build on the property. This loophole was to cost the Slovenian community dearly. Because the wheels of bureaucracy move slowly, the building was half finished by the time the authorities withdrew the building permit.

The building of the club was also hampered by lack of funds. The committee solved the problem by borrowing funds from a bank and borrowing from members on a 'no interest' basis. It then proceeded to furnish the premises, establish bowling lanes, swimming pool and parking areas. Members helped with funds, voluntary work and resources.

Moving to New Premises

This phase, the third for the SDS, can be noted as starting in 1985, a significant time for the association. The club was aware that it urgently needed to find a new location for its premises.

In December of 1984, Ivan Kozelj resigned from the Presidency and the position was filled by Štefan Šernek. The authorities offered a compensatory exchange for the land at Horsley Park. The new location for the club's premises was established on the parcel of land at **Elizabeth St., Wetherill Park**. The club is on these premises today.

In August of 1986, the club received its compensation. Plans were made for the new building. An application for a building was lodged but because of bureaucratic red tape, the building did not commence until March, 1987. The foundations were blessed on this day by Father Valerijan Jenko with the assistance of Father Ciril Bozic. The building proceeded at a fast rate to the extent that by 23.4.88 the almost completed building was blessed by the Toronto Archbishop, Dr. Alojz Ambrožič, with assistance from Fathers Valerijan and Ciril.

During the years that followed the club began to take on the look it has today. We must acknowledge that the president of the time, Štefan Šernek, was an exceptional leader and extremely successful in finding volunteers and friends to help in the endeavours of building the new premises. The work was challenging but crowned with success. The names of all those who helped with this new building are enscribed on a board in recognition of their contribution, as is the Presidents Honour Board. Štefan Šernek presided as President for ten years and led committees that fostered years of prosperity.

Štefan Šernek was President of SDS for over 10 years and showed himself to be an outstanding leader. Mrs. Šernek on the left.

The foundations of the new clubhouse were blessed in March, 1987 by Father Valerijan Jenko with the assistance of Father Ciril Bozic.

The building of the new clubhouse did not commence until March, 1987.

The 'Slovene Association Sydney' at Wetherill Park, provides Slovenians with the opportunity to enjoy their culture and heritage.

The sporting and social activities of the club were also well supported by members during the final decades of the century. (These are described elsewhere in this book)

The club is enjoying a peaceful and socially successful period under the present leadership of Mira Smrdel.

Information collated from the minutes of the club and the information contained in the Essay on "40 Years of Slovenians in Sydney" Lojze Košorok...1997

• **Austral Slovenian Society 'Tivoli' Newcastle Inc.**

As early as 1949, Slovenians are recorded as settling in the Newcastle area. After the Second World War, many emigrants from war torn Europe, including Slovenians, were accommodated in several hostels across the country. In Newcastle, they were sent to the 'Greta' hostel. Greta was situated 50 kilometres west of Newcastle.

Many Slovenians were employed either at the textile factory in Maitland, the army camp in Singleton or within the steel industry of Newcastle. After leaving the hostel, many permanently settled in Newcastle, while others re-settled in other parts of the country.

There is evidence that the Slovenians began to group socially together around 1953/1954, with encouragement from the clergy in Sydney, who were influencing greatly the quality of life in the Slovenian community. A frequent visitor to Newcastle was Dr. Ivan Mikula, a missionary priest who catered to the needs of new settlers.

In the early years, Mass in Slovenian, was offered at a small church named St. Alphonse, sometimes known as Ave Maria, in Mayfield. In later years and up to the present, Mass is offered at the Church of the Sacred Heart at Hamilton.

Father Valerijan Jenko visits Newcastle and offers Mass every 5th Sunday of the month and on special religious occasions.

The beginnings of 'Tivoli'...

Utemeljeni viri povedo, da je bila družina Antona in Emilije Podgorelec (danes oba pokojna) tista, kjer so se začeli prvi osnutki slovenske skupnosti v Newcastlu. V njihovi skromni trgovini – milk bar, na 113 Tudor St. Hamilton, se je srečalo zelo veliko število slovenskih rojakov. Tu se je tudi porodila zamisel, da se povabi v Newcastle dramska skupina 'Soča' (Slovensko Društvo Sydney), z njihovo prvo

slovensko igro "Glavni Dobitek". Predstava v Newcastleu je bila 19. oktobra 1958 v dvorani Anzac House, Tudor St. Hamilton. Prireditev igre "Glavni Dobitek", 19. oktobra 1958 je izredno važnega pomena za slovensko skupnost v Newcastleu in okolici. Na ta dan je bilo vsejano seme, iz katerega je zraslo Slovensko Društvo Tivoli.

'Slovensko društvo 'Tivoli' Newcastle. 40 Let.' – 1998.

On the 19th October 1958, (on the occasion of a performance by the visiting drama group from Sydney, 'Soča', who performed for the first time, the play "The Main Prize"), a steering committee for the establishment of a new club (društvo) was elected. The members of this committee were: Anton Podgorelec (President); Ivan Klopčič (Secretary); Andrej Pihler (Treasurer); and committee members: S. Lešnjak, J. Otorepec, S. Kukec, F. Dremelj, F. Lampe, B. Pertot, g. Krajnc and Miha Ulcej.

Ivan Klopčič (right) was a founding member of "Tivoli" and is the current President. Marija Grosman (left) is the current secretary.

The first Annual general Meeting took place on the 4th April 1959. Anton Podgorelec was voted President, Ivan Klopčič as Secretary, Leo Vogrinčič as Vice President, Leo Švajger as Treasurer. Other members were: Rihard Prinčič, Karlo Meze, Miha Ulcej, Milan Strasberger, Ivanka Smuk, Bruno Pertot and Franc

Lampe. The committee organised many successful social events and dances over the years.

In 1995, the association was formally registered (incorporated) as the **Austral Slovenian Society “Tivoli”, Newcastle.**

The prime aim of the society has always been to unite the Slovenian community; to help Slovenians in need; to protect and promote the Slovenian language and culture and to establish a Slovenian Centre.

Glavni namen društva je vedno bil družiti slovensko javnosti, pomagati rojakom, širiti in ohranjati slovensko besedo in kulturo ter ustanoviti slovenski dom. Čeprav nam kljub veliko začetnim in iskrenim poizkusom ni uspelo, da bi imeli danes svoj dom, je društvo v štiridesetih letih delovanja sodelovalo v marsikateri akciji. Sploh prva leta so bila zelo aktivna in slovenske prireditve so pritegnile ne samo Slovence temveč tudi druge narodnosti. Prirejale so se proste zabave, maškerade, vinske trgatve, miklavževanja in drugo. Slovenska skupnost je bila ena med prvimi v Newcastleu, ki je redno organizirala različne prireditve. Toda časi so se spremenili... Prišla je televizija, ljudje so kupili avtomobil in šli na piknik, otroci so ob sobotah in nedeljah igrali šport... Drugi, zelo velik problem je bil v tem, da je Newcastle vedno bil industrijsko mesto, kjer so zaposleni delali vsemogoče delovne zмене, katere so zelo neugodno vplivale na družinsko in sploh družabno življenje rojakov... Današnja najvažnejša naloga društva je skrbeti za tiste, ki so ostareli in potrebujejo našo pomoč, s tem, da jih obiščemo, da jim nudimo možnost srečanja z rojaki, da jim nudimo prevoz, pomagamo z informacijami, itd.

Maria Grosman. tajnica. 1998

- **Triglav Club - Sydney**

The history of the 'Triglav' club had a difficult beginning. Disagreements in the committee of the Slovene Association Sydney, in 1970/ 1971, led to the break-away of five committee members. This step eventuated in the setting up of a new club. Records show that the break-away group began using the name of Slovene Association Sydney Pty. Ltd., but were forced to stop when the original S.D.S. registered its name and so precluded the new club from using it.

Thus, **Triglav Pty. Ltd.** was established, comprising of a set of Directors and shareholders. Shares were initially sold at \$2.

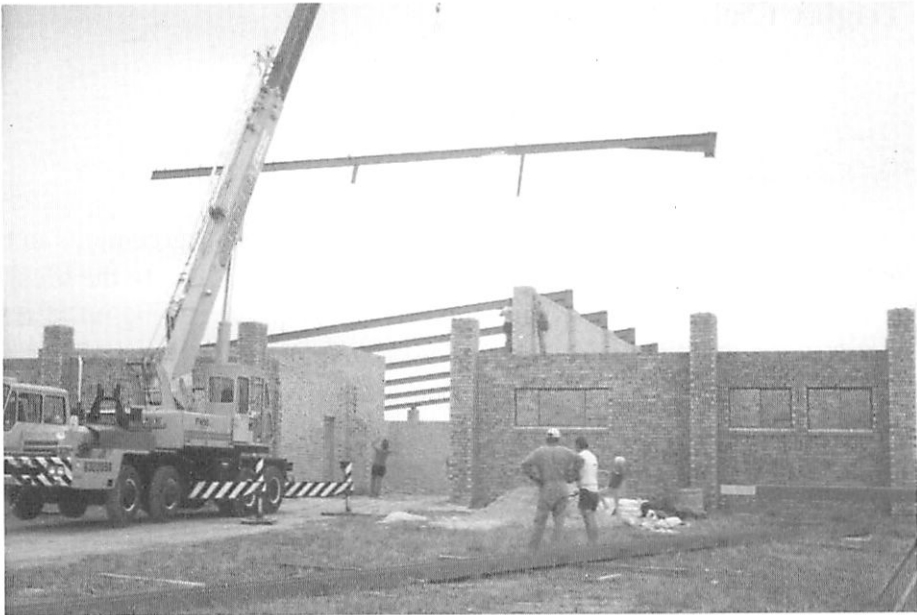
Within months, the set up of the new club took on clarity. Triglav Pty. Ltd. supported financially the work of : **Slovenski klub triglav** (Slovenian Club Triglav). This section of the club, was a non-profit organisation formed on 4th April, 1971. Its objectives were to enhance the cultural aspects, provide schooling etc. The club further expanded on the 9th May 1972, with the establishment of the **Triglav Community Centre**, a registered charity that aimed at "assisting materially and morally needy Australian Slovenians in necessitous circumstances". On the 15th July 1975, the 'Slovenski Klub Triglav' was incorporated as **Triglav Club Ltd.** However, records show some confusion because the names 'Triglav Pty. Ltd'. and 'Triglav Club Ltd'. were often interchanged.

Purchasing of Property

Triglav Pty. Ltd. purchased a parcel of land – **Lot 19A Bibby's Rd. St. Johns Park**, in July, 1972. Funds were raised through shares, with the largest bulk of shares bought by Triglav Club Ltd. in later years.

Ustanovitev druge slovenske organizacije v Sydneyu je bila več ali manj izsiljena z dogodki v takratnem (edinem) slovenskem društvu v Sydneyu, predvsem pa z dogodki, na občnem zboru istega – 28. marca 1971... Že dan po občnem zboru (29.3.71) so rojaki v Sydneyu prejeli obvestilo o ustanovitvi drugega društva, v katerem ne bodo vezani na politično pripadnost te ali one skupine in ki se bo z vsemi močmi trudilo, za čimtesnejšo zvezo z narodom doma. "Obvestilo" so podpisali: J. Čuješ, S. Petkovšek, L. Košorok,

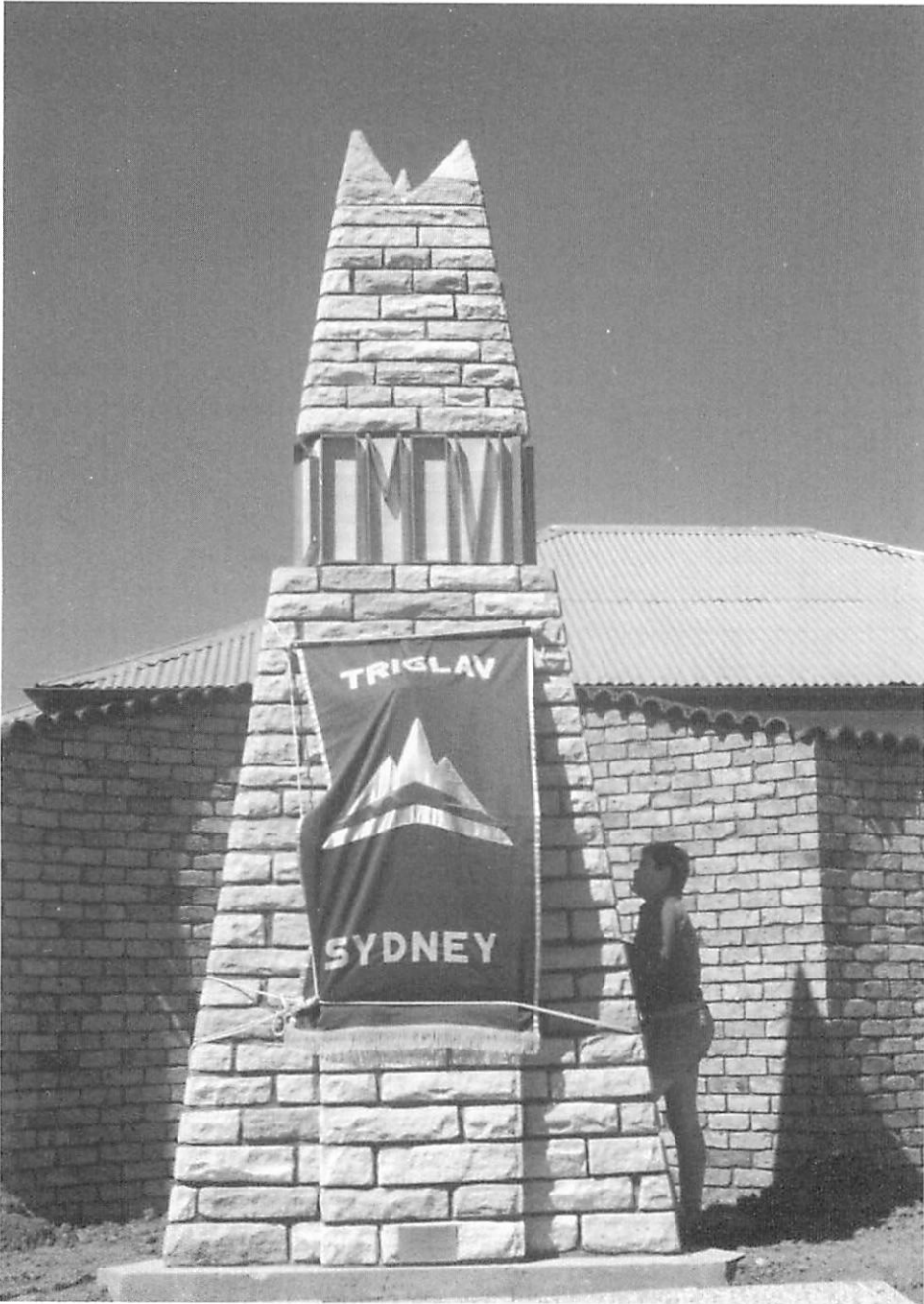

The members of Triglav, were highly motivated to build a new clubhouse.

Much work was done by volunteers. Karlo Samsa (left) was a past President of the club.

Triglav Community Centre, paved the way for the erection of 'Cankar's Monument' (for the 100th anniversary of his birth). The laying of this monument was celebrated in December, 1976. It was designed by Ivan Žigon and still stands in the grounds of the club today.

F. Mavko, A. Glogovšek, M. Šircelj, E. Firm, A Kučan in J. Škrban. Za hitrejše delo in trdnjše temelje bodočnosti je bila najprej ustanovljena delniška družba TRIGLAV PTY. LIMITED, ki je prevzela odgovornost za nakup zemljišča ali prostorov, kjer se bo lahko razvijalo slovensko kulturno-družabno življenje, kakor tudi za ustanovitev in registracijo dobrodelno ustanove, ki bo skrbel za rojake v nesreči ter za ustanovitev slovenskega kluba, v katerem bodo imeli prostor vsi rojaki in njihovi prijatelji brez ozira na svojo pripadnost oziroma mišljenje. Družba je bila registrirana in s tem tudi uradno ustanovljena 25. maja 1971, dobrodelna organizacija TRIGLAV COMMUNITY CENTRE pa 9. maja istega leta. Letos smo sklenili, da dopolnimo organizacijski trikotnik Triglava in registriramo še TRIGLAV CLUB LIMITED. Ta klub bo skrbel za družabno življenje našega članstva. Družba TRIGLAV P/L ima že zemljo, na kateri bomo postavili klubske prostore in pa dom za stare in onemogle rojake. TRIGLAV COMMUNITY CENTRE in TRIGLAV CLUB LIMITED sta delničarja družbe TRIGLAV P/L (vsak po 40% delnic) in vsi člani kluba so istočasno tudi člani pri "Community Centre". Malo zamotano, v bistvu pa zelo enostavno, predvsem pa urejeno tako, da je vsem odsekom Triglava zagotovljena trdna osnova za bodočnost in neovirano rast. Volja članstva je vedno upoštevana, ker so pravila registrirana in jih ni mogoče menjati brez ministrskega dovoljenja...

Ko smo se odločili za nakup zemlje (10.10.71), smo že mislili na potrebo ustrežajočih družabnih prostorov. Ob prevzemu posesti (23.10.72) smo takoj pričeli s čiščenjem in urejevanjem zemljišča. Ker je bilo vse delo odvisno prostovoljnega dela in denarja, katerega smo mogli dobiti le z zaslužkom družabnih prireditev, je trajalo skoro 9 mesecev, predno je bilo urejeno najnujnejše za naša zbiranja, šolstvo in družabnost.

Stroški so bili veliki, odločnost članstva in prijateljev pa na čudoviti višini. Počasi smo delno uspeli. Danes se že lahko shajamo pod svojo, četudi le začasno streho, ki lahko ob slabem vremenu zaščiti do 150 obiskovalcev.

"Koledar 1974" – produced by Triglav, 1974.

The years that followed were characterised by a motivation to not only build a permanent club house, but also to promote the cultural side of Slovenian life. The next decade was prosperous and saw the establishment of schools, choirs, folk dancing groups and drama performances and sporting activities, (which are covered in other sections of this book).

The history of the club can at times seem confusing to an outsider, so it is probably best to describe the events and relevant facts hereafter, in point form.

- Triglav Community Centre, paved the way for the erection of 'Cankar's Monument' (for the 100th anniversary of his birth). The laying of this monument was celebrated in December, 1976. It was designed by Ivan Žigon and still stands in the grounds of the club today.
- The property on Bippy's Rd. was leased from Triglav Pty.Ltd. by Triglav Club.Ltd. as of 1.7.77. (Lease agreement No. Q552752), at a nominal annual rental fee of \$100.
- A ceremony to celebrate the laying of foundations of a new clubhouse was held on 20th November, 1977. The first shovel was symbolically filled by Jože Čuješ.
- The rental agreement was transformed to a 'transfer of ownership of land' on 9th Oct. 1981. The transfer of ownership from Triglav Pty. Ltd. to Triglav Club Ltd. was effected for an amount of \$80,000. Triglav Pty. Ltd. ceased to exist at this point.
- 'Izseljenska Matica', through 'Euro Furniture', loaned the club approximately \$180,000 towards the building and outfitting of the club.
- During this time (1980), much debate centred around the possible amalgamation with S.D.S. but without success. The debate re-surfaced in 1992, but again there seemed to be obstacles in the way.
- The official opening of the new clubhouse took place on the 10th and 11th December, 1982. On this occasion, The President of the Slovenian Emigrants Society (Izseljenska matica), Stane Kolman, officially opened the doors to the new building. The following year, the Slovenian Cardinal, Dr. Alojzij Šuštar blessed the new premises.
- In the second half of the 1990's, Triglav Club began to change direction. Conscious of the changing local environment and because of financial considerations, Triglav changed its name to '**St. Johns Park Community Club**' and began a drive to open up the club to a wider membership base and attract members and visitors, other than Slovenians.
- The terms of the loan from 'Izseljenska Matica', to cover the costs of the building and outfitting of the clubhouse, was renegotiated several times over the next decade, until it was finally written off around the turn of the century.

• Negotiations with the Penrith Panthers Club resulted in the amalgamation of Triglav with the Panthers Club in the dawn of the new millennium. Henceforth it became known as the ‘**St. Johns Park Panthers (Triglav) Club**’. Although this ‘new’ club is a part of the Panthers group of clubs, it has its own advisory board, which is made up of 5 Slovenians and 4 others. With this arrangement it is anticipated that the club will ensure the survival of the Slovenian influence in the club, for some time to come.

Zgodovina Slovenskega kluba Triglav Sydney...

*Triglavsko skupnost v Sydneyu se je zaradi posebnih razmer, ki so v letih 1970-1971 vladale v Sydneyu (pa tudi med rojaki v drugih krajih Avstralije), razvijala v treh smereh. Ustanovitev nove slovenske organizacije je bila 29. marca 1971, registrirana je bila pod imenom **Triglav Pty.Ltd.**, registrirala pa sta jo pok. Jože Čuješ in Lojze Košorok. Glavna naloga te slovenske ustanove je bila ta da poskrbi za prostore, v katerih bi se Slovenci sestajali na kulturno-družabnih prireditvah in postopoma organizirali klub po vzorcu že obstoječih, z istim interesom in sorodnimi cilji. Avstralska država je priseljencem oziroma organiziranim organizacijam takrat nudila razne socialne ugodnosti in zato je bila 9. maja 1972 registrirana še dobrodelna družba pod imenom **Triglav Community Centre**.*

*V okviru Triglav Pty. Ltd. se je razvijal klub, ki je skrbel predvsem za družabne prireditve. Ko se je zbralo dovolj članov, je bil klub registriran kot osrednja organizacija triglavske skupnosti pod imenom **TRIGLAV CLUB LIMITED**. Dan uradne registracije je bil 15. julij 1975.*

V prvem odboru Kluba Triglav so bili: Stanislav Petkovšek, Emil Kukovec, Lojze Moge, Karlo Samsa. Stefan Žeks, Friderik Mavko, Jože Fišer, Jože Čuješ, Peter Kroppe, Martha Magajna in Vili Tašner. Zanimivo in za vztrajnost triglavske miselnosti je še posebej pomembno to, da so bili skoraj vsi dosedanji predsedniki člani prvega odbora: Stanislav Petkovšek, Emil Kukovec, Peter Kroppe, Lojze Moge in Karlo Samsa, kasneje sta sledila še Karlo Pelcar in sedanji predsednik Jože Pahor. Odbor Triglava v letu 1998: predsednik Jože Pahor, tajnik Karlo Pelcar, blagajnik Silvo Pahor, upravnik-manager Dominik Smuk, referent za stike z javnostjo Peter Kroppe, referent za prireditve in sport Emil Kukovec in Tone Uršič. Kljub številnim nedoseženim ciljem, ki smo si jih pri Triglavu od ustanovitve do sedaj zastavili, smo imeli dolgo vrsto uspehov, na katere smo resnično ponosni. Že v prvem letu obstoja smo kupili zemljo, na katero je simbolično posadil oljko - drevo miru in sprave - pomožni škof Stanislav Lenič (leta 1973). Drevo še danes raste. Za tem smo postavili spomenik Ivanu Cankarju, nekaj let kasneje pa Triglavski dom. Oboje je bilo omogočeno s požrtvovalnim delom našega članstva in z razumevanjem Slovenske izseljenske matice. Odkritje Cankarjevega spomenika

je takrat zbralo na Triglavu vec kot tisoč Slovencev, spomenik pa je odkril takratni predsednik avstralske vlade Gough Whitlam v prisotnosti današnjega predsednika Republike Slovenije, Milana Kučana. Vsi se tudi z veseljem spominjamo cvetočih let slovenske dopolnilne šole, ki je pod vodstvom Marize Ličan trajala 11 let. Seveda smo bili najbolj navdušeni takrat, ko nam je takratni predsednik Slovenske izseljenske matice Stane Kolman 11. decembra 1982 odprl vrata v naš novi dom, ki ga je naslednje leto blagoslovil ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar ob svojem obisku Avstralije.

V zadnjih nekaj letih so se odborniki Kluba Triglav prilagajali potrebom časa in željam članstva. Klub se je iz izrazito etnične organizacije spremenil v ustanovo, ki je na voljo širši javnosti. Za ta korak se je odbor odločil izključno zaradi ekonomskih razlogov, saj je za goli obstanek, vzdrževanje in razvoj modernega kluba potrebno ustvariti večja finančna sredstva. Zato je zaradi boljše razpoznavnosti za neslovensko govoreče člane in okolice prišlo do spremembe imena kluba iz TRIGLAV KLUB v **ST. JOHNS PARK COMMUNITY CLUB**. Zaradi spremembe imena pa ne bo zapostavljeno slovenstvo in slovensko kulturno in družabno življenje. Prav nasprotno, saj se odbor Kluba zaveda, da je ohranjanje naše slovenske kulturne dediščine in obstoj slovenske skupnosti nasploh mogoče le, če je organizacija sposobna vse te dejavnosti finančno podpreti.

Piše Peter Krobe referent za stike z javnostjo. 1998. Glas Slovenije.

Peter Krobe(left) present President of Panthers St.Johns Park - Triglav and Stane Petkovšek (right), first President of the Triglav club.

...Vse se je stopnjevalo pred letom 2000, če bi hoteli zadevo analizirati bi izgubljali čas, ker po vsej Avstraliji in po svetu vemo kje je problem z emigracijo, zakaj se pojavljajo problemi. Slovenska populacija se manjša, otroci se včlanijo v tok Avstralskega življenja, se asimilirajo in tako naprej. Da pride do problemov v manjših klubih kot je naš, v takšnem okolju, tudi ni potrebno iskati odgovora daleč od tega kar sem omenil... Da pa bi se naš klub vrževal samo na slovenskih denarnicah ali slovenskih ramenih, če uporabim ta izraz, pa si ne moremo zamisliti več niti v sanjah.

Extract from an interview with Peter Kropce. Glas Slovenije. Nov-Dec, 2002

Rather than being strictly a Slovenian Club we are now a multicultural club and proud of it. We welcome all nationalities to visit us... for example, in the last few months we have hosted a Hindu wedding, Tongan engagement, Filipino Wedding anniversary, Assyrian Birthday party and of course our regular Slovenian get-togethers.

Lesley Blefari, first General Manager of St. Johns Park Panthers (Triglav) Club. Glas Slovenije Nov-Dec, 2002

• **Planica - Wollongong**

As early as 1953, the Slovenian community in Wollongong founded the club named "Danica". Although it enjoyed many successes, it also experienced some difficulties and so in 1969, it was disbanded.

Prvo slovensko društvo pri nas je bilo ustanovljeno leta 1953 pod imenom DANICA; istočasno je bilo osnovano tudi pevsko društvo, oziroma pevski zbor z istim imenom. V tistih časih je bilo v naši okolici okrog 500 Slovencev, od teh je bilo 200 članov Danice.

Prerejali so slovenske družabne večere in izlete. Uspehi so bili dokaj dobri. Čudno, da v tistem času nihče ni mislil na lastne društvene prostore ali podobno. Cilj društvene aktivnosti je bil v glavnem v tem, da je rojakom dana možnost zbiranja, kramljanja in seveda, petja slovenskih pesmi za tem, ko so bila grla že malo "omočena".

Ljudje so se vedno bolj vživljali v svoje okolje in tukajšne razmere ter postali pri izbiri družabnosti bolj zahtevni. Po desetih letih se jih je že mnogo včlanilo v druga društva, ki so jim nudila več zabave in več ugodnosti. Naša Danica je pričela

The Wollongong Slovenian community was exceptionally skilled at promoting the Slovenian culture to the wider Australian community. The most successful of these promotions was the Slovenian Style Country Weddings (Kmečko ohcet) in 1975 and 1977.

The Wollongong Slovenian community was able to purchase an old Anglican church with a hall and residence attached, in Figtree. The hall is venue for a variety of functions.

počasi izumirati. Odbornikom se pač ni zdelo vredno toliko žrtvovati, če med rojaki ni zanimanja in sodelovanja. Tako je Danica zaspala. (1969)

Dobili smo Planico...

Željo po oživitvi slovenske družabnosti je pri nas zaživela z g. Vaupotičem in g. Komidarjem, ki sta s prijatelji oživela slovenstvo v Wollongongu. Nekak prelom, oziroma začetek ponovnega življenja je bil uspeh obisk Matice in Slakov! Za Slakovim koncertom je uspeh sledil uspehu....Pod trdno roko predsednika Zvonka Groznika in podpredsednika Andreja Oblesčaka delamo trdo, a uspešno. Naš klub Planica je namenjen vsem Slovencem. Njegov namen je kulturno-družabna skupnost naših rojakov. Strankarske in politične pripadnosti posameznikov nam niso mar. Pripravljeni smo pomagati vsakemu, ki je v stisku, zaradi bolezni ali kake druge nesreče, posebno še, če je prizadeta družina ali starejša oseba. Od članov zahteva klub le malo: drži se pravil, ki smo si jih sami postavili, bodi vesel in srečen med rojaki ter pomisli na tiste, ki niso tako srečni in zdravi, kot si ti! Razen socialnega skrbstva imamo še eno nalogo – hraniti in razvijati svojo slovensko besedo in kulturo; svoje matere nočemo pozabiti!

Zvonko Groznik. Predsednik(President of Planica). "Koledar 1974" issued by Triglav.

With the disbanding of the club 'Danica', almost immediately after, the community began to sense the need to try again. After only a few months, a meeting of a handful of Slovenians, some who had been committee members of the disbanded club, founded a new club and named it 'Planica'.

The first President of 'Planica' was Jože Komidar. In 1971, this role was taken over by Zvonko Groznik, who remained in the position until 1979.

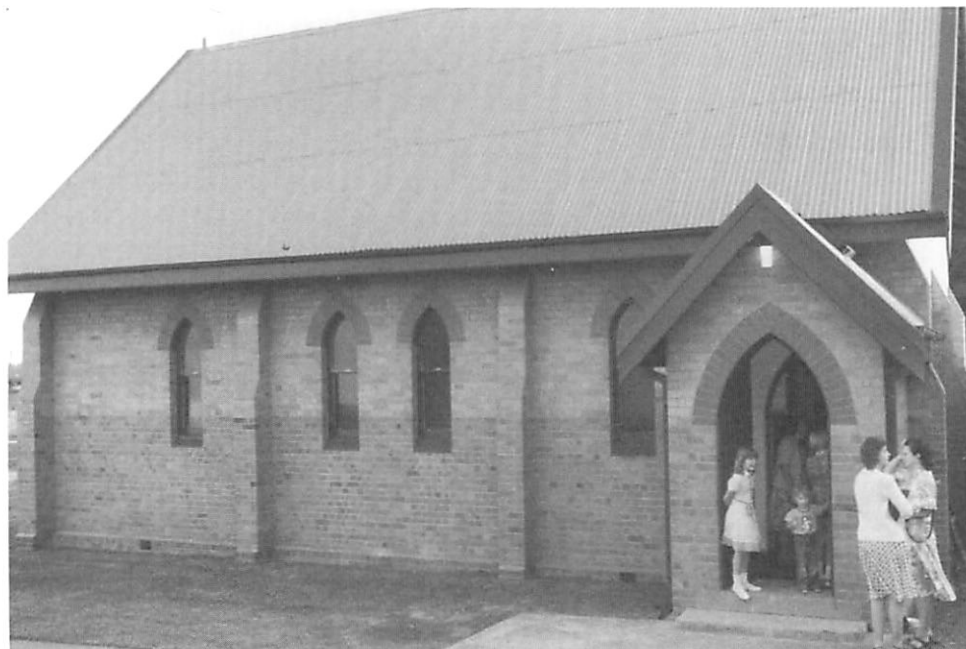
These years were prosperous years in many ways. The Wollongong Slovenian community was exceptionally skilled at promoting the Slovenian culture to the wider Australian community. The most successful of these promotions was the **Slovenian Style Country Weddings** (Kmečko Ohcet) in 1975 and 1977. With support and participation from other Slovenian organisations, 'Planica' was able to organise a spectacle, such as had never been seen before in Wollongong. 800 people participated in the parade and it was estimated that 5000 spectators lined the streets.

In 1979, Ivan Rudolf became President. Together with his committee, he set himself a major challenge: to find a 'home' for the club.

This was a particularly hard working group of Slovenians and in 1983, with luck on their side, the Slovenian community was able to purchase an old Anglican church with a hall and residence attached, in Figtree.

The purchase price was \$155,000. Almost half of the cost was raised by the community itself. (Loans from individuals, were organised on the agreement that it need not be repaid unless the property is sold in the future. In this event, the money would be repaid to the family). The other half was borrowed. It is to the credit of these committee members, that the debt was repaid in only 5 years.

The Slovenian community in Wollongong was able to purchase an old Anglican church with a hall and residence attached, in Figtree.

In 1988, Karlo Kerčmar became President and in 1993, Marica Kerčmar took over the role. For a few months, Milan Sirc also fulfilled the role as President. In the same year, Ivan Rudolf became President again and with his committees, has led the club to date.

Danes imamo na "Slovenskem" kosu zemlje, ki meri nekaj več kod 2000 kvadratnih metrov, Slovensko cerkev 'Vseh Svetnikov', veliko, štirisobno zidano hišo in dvorano, ki lahko sprejme 150 ljudi. Zgradili smo si tri balinarske steze, brez katerih si sploh ni mogoče zamisliti Slovenskega kluba. Hišo imamo v najemu.

Vsako drugo in četrto nedeljo v mesecu je v naši cerkvi služba božja, ki jo darujejo duhovniki iz Sydneya.

Ivan Rudolf, Glas Slovenije.

- **Avstralsko-Slovensko društvo, Canberra
(Slovenian Australian Association of Canberra. Inc.)**

This Slovenian Club is situated in the geographical centre of the city of Canberra, in Woden. Its unusual, but very symbolic architecture is quickly recognisable to any Slovenian – The shape of ‘Triglav’, the highest mountain in Slovenia. The architect was Wally Kostryko.

As early as 1964, a steering committee was formed to establish a club for the Slovenian population in Canberra. This club was registered in October 1965, making it the first Slovenian club in Australia.

In 1969, they acquired a piece of land in Woden, allocated by the National Development Commission. With much hard work, generous donations of time and money, a club was built which became the pride of all Slovenians in Canberra. It was blessed by Father Bernard Ambrožič at its official opening in June 1972.

Nekateri društvo napačno imenujejo Klub Triglav, ker zgradba predstavlja naš simbol. Triglav bi lahko imenovali le društveni dom. Na fotografiji zgradbe vidite tri vrhove, ki simbolizirajo našo najvišjo goro v domovini. Arhitekt Wally Kostryko, po rodu iz Ukrajine, nam je naše domovinske občutke hotel upodobiti v beli strehi s tremi vrhovi, kar bi predstavljalo s snegom pokrit Triglav, rjave stene in zeleno pobočje. Ker je urbanizem pri nas dokaj strog in ker je nekdo belo streho že gradil, pa se ni obnesla, Wallijevega osnutka niso dovolili. Zgraditi smo smeli rjavi vrh oziroma streho z belimi stenami in zelenim pobočjem. Danes se je velik del travnatega pobočja zaradi dodatne stavbe in pomanjkanja parkirišč moralo umakniti.

Najprej le na kratko o začetku našega slovenskega društva, ki si je zgradilo to dokaj prominentno stavbo. Ljudje so bili v tistih časih na splošno skrajno kritični, nezaupljivi in pesimistični; tudi v drugih mestih Avstralije, kjer so društva naletela na večje probleme. Iz teh razlogov se je novi odbor društva v Canberri še posebej zavedal velike odgovornosti in hotel dokazati, da smo Slovenci sposobni vsaj toliko, kot priseljenci drugih narodnosti.

V šestdesetih letih je bil v Avstraliji uspešen razvoj narodnih manjšin, ki jih danes imenujejo etnične skupine. V Canberri je bilo takrat le majhno število Slovencev.

The Canberra Club's unusual, but very symbolic architecture is quickly recognisable to any Slovenian – The shape of 'Triglav', the highest mountain in Slovenia.

Pictured are the representatives of the 'Zveza slovenskih društev v Avstraliji', which had its initial meeting in Canberra in Nov. 1971. Representatives from around Australia met to discuss common interests.

Bilo je kakšnih dvajset do tridesetih družin in okrog deset neporočenih fantov, ki so živeli v hostelih (lagerjih - campih) za delavce, ker je bilo veliko pomankanje stanovanj. Ti fantje so iskali družbo in kmalu prišli na idejo slovenskega društva. Ustanovili so pripravljani odbor, ki nas je povabil na ustanovno sejo v juniju 1964. V ledeno mrzli dvorani je 16 Slovenk in Slovencev izvolilo predsednika in odbor. Bili smo brez denarja in nihče ni imel izkušenj, kako voditi društvo. Članarina je bila določena na 5 funtov. Ko se je odbor zbral k prvi seji, seja ni in ni hotela steči. Ker je izvoljeni predsednik Vlado Škrbinšek zapustil sejo, je predsedništvo prevzel g. Ivan Urh, gospod Franc Breznik tajništvo, Cvetko Falež pa blagajništvo. Vse naše neznanje in ubožstvo smo morali premostiti s trdim in pridnim delom. Mladostna zagnanost osamljenih mladeničev nam je naložila odgovornost, katero so mnogi rojaki odklanjali in prepustili breme društva in težo pri gradnji le majhni peščici zagrizenih rodoljubov.

Po petih letih neutrudljivega dela, organiziranja plesov po različnih dvoranih in tujih klubih, s prirejanjem kulturnih srečanj (materinskih dnevo, miklavževanj itd.) in z zbiranjem članarine smo končno pričeli iskati primerno parcelo.

Mestna uprava je bila naklonjena narodnim društvom, zato smo tudi mi upali na pridobitev brezplačne parcele, kar pa ni bila enostavna zadeva. National Development Commission, ki je to odobrila, smo morali prepričati, da imamo dovolj članov in dovolj denarja, da bomo društveni dom lahko tudi zgradili. Seveda smo želeli imeti prostorno zemljišče, s prominentno stavbo v uglednem predelu mesta. Toda dokazati je bilo treba, da smo zmožni zgraditi veliko in lepo stavbo z najbolj skromnimi sredstvi in neznatnim članstvom. Danes nam je v ponos, da smo uspeli. Stavba stoji neposredno ob mestnem centru v Wodenu, v fizičnem centru mesta Canberre in zelo dostopna tudi za sosednje mestece Queanbeyan. Društvo je od vsakega slovenskega moškega v Canberri pričakovalo minimalno pomoč, 100 dollarjev ali pet dni prostovoljnega dela, vendar je pretežni del dela in financiranja stavbe nosilo okrog 40 ljudi, ki je v letu 1971 žrtvovalo vsako prosto uro in še precej denarja. Seveda smo uspeli dobiti tudi bančno posojilo 50,000 dollarjev, kar za tiste čase ni bila malenkost. Po enem letu izčrpnega prostovoljnega dela in osebnih prizadevanj posameznikov, se je stavba dvigala in bila prvič odprta 1. decembra 1971.

Naše društvo, kot vsa društva v Avstraliji, je bilo podvrženo večletnemu političnemu pritisku Jugoslovanske ambasade in Izseljenske matice. Težko je govoriti o zgodovini društva, brez omembe tudi tega tragičnega obdobja. Pred otvoritvijo doma, smo bili obveščeni, da prihajajo na obisk Lojze Slak in Fantje s Praprotna, vendar je prvi gost hotela biti Slovenska izseljenska matica. Za uspešno turnejo skupine, smo sklicali vodstva slovenskih društev, ki so v še nedograjenem domu v Canberri ustanovila **Zvezo slovenskih društev v Avstraliji**.

*Zveza je uspešno, toda pod zelo težkimi pogoji izvedla turnejo. Zaradi močne razdvojenosti članstva se je ustanovilo paralelno društvo **Karantanija**, ki je precej let delovalo samostojno. Tudi Zveza je obstajala še nekaj let, vendar je zaradi politične nestrpnosti zamrla. Politični pritiski in razdvojenost se je nadaljevala še dve desetletji, dokler ni prišlo do Janševe aretacije in do politične pomladi v Sloveniji. Kljub pritiskom in razdvojenosti je Slovensko društvo v Canberri ostalo lojalno slovenstvu. Društvena zastava je bila vedno le bela, modra, rdeca, brez peterokrake zvezde. Po prvotnem izrednem, tudi finančnem uspehu, je društvo poplačalo najeto posojilo in prihranilo dovolj denarja, da je pozneje zgradilo moderno in prostrano balinišče na isti parceli. Tudi tu je nekaj ljudi pokazalo veliko ljubezen do slovenstva in zopet žrtvovalo mnogo prostovoljnih dni. Tudi ta stavba je ena najlepših slovenskih balinišč v Avstraliji.*

*Piše Cvetko Falež - nekdanji Predsednik Slovenskega Društva v Canberri.
Glas Slovenije (on line)*

Na poseben način se vpletata v kulturno življenje človeka tudi politika in vera. Slovenci v Canberri smo imeli že od vsega začetka težave pri tem, da bi se sporazumeli, koliko verskega in političnega življenja bi naj dovolili ali podpirali v svojem klubu. Tako so že ustanovitelji društva sklenili, da naj naše slovensko društvo ne bo versko ali politično, to pa predvsem zato, da ne bi imeli v klubu preveč razlogov za prepir. V praksi se je pokazala ta odločitev za preveč omejujočo. Saj je že v navadi, da cerkveni kot tudi politični predstavniki nekega naroda radi obiščejo tiste svoje ovce, ki so zatavale v tujino. A tudi domači avstralski politiki in predstavniki oblasti se radi družijo z novimi priseljenci v njihovih klubih. Nekaterim članom se je zato zdelo že od začetka bolj prav, da bi naj bil slovenski klub središče vsega kulturnega, tudi političnega in verskega življenja, kar je praktično v veliki meri tudi bil...

...Manj soglasja pa je bilo med nami, ko smo imeli priložnost počastiti v našem domu predstavnike političnega življenja iz Slovenije in Jugoslavije. Sprejem ali celo že prijateljski odnos naših članov do politikov Slovenije in Jugoslavije je povročil v našem društvu mnogo vroče krvi in nasprotovanje.

*Janez Černe. Oris kulturnega dela slovencev v Canberri.
Zbornik avstralskih slovencev 1988.*

• Karantanija - Queanbeyan

This club was established in Queanbeyan and was an offshoot of the 'Slovenian Australian Association Canberra Inc'. Between 1976 and 1982, it offered an alternative opportunity for club membership, to the Slovenians of Canberra and Queanbeyan.

For some time leading up to 1976, there was disagreement within the Canberra Association, about the club's willingness or unwillingness to deal with representatives of the then Yugoslavia. Some members were strongly against any association with the government of Yugoslavia and the hosting of visiting dignitaries from their homeland. In particular, this rift showed itself in the organization of the tour of the 'Slovenski Oktet' and 'Izseljenska matica' in 1975. These disagreements eventually led to the establishment of a new club, 'Karantanija' in February, 1976.

'Karantanija' declared itself independent, but was prepared to maintain ties with Yugoslavia, if it was perceived to be to its advantage.

Za prvega predsednika 'Karantanije' je bil izvoljen Albin Grmek, ki je pozneje v radijski oddaji na 'Radio Karantanija 2XX', dne 15. oktobra 1976, smernicah novega društva povedal med drugim tudi naslednje: "Predvsem: Nameni društva 'Karantanija' so, da se bomo čimbolj dosledno držali glavnih točk pravilnika, ki ga je članska seja sprejela in sto-odstotno potrdila. Odnose do drugih društev pa moramo graditi na temeljih zaupanja, v smislu izmenjave kulturnih in športnih pridobitev ter podobnega družabnega delovanja... Prihodnost je še vsa pred nami, mi pa gremo vsi skupaj vanjo, če to želimo ali ne..." Na vprašanje, kakšni naj bi bili odnosi 'Karantanije' do stare domovine, pa je Grmek dejal:

"Po mojem mnenju in mnenju Karantancev naj bi bili odnosi do domovine uglajeni vsaj do te mere, da bomo kot civiliziran in ugleden narod sprejemali od nje to kar nam dobrega nudi in da jo vzamemo takšno, kakršna pač je..."

Jože Žohar. Zbornik avstralskih slovencev 1988. Pg. 133.

Almost immediately, the committee of the newly established club, began to seek out a suitable piece of land on which to build a clubhouse. At the end of 1979, it announced that it had found the perfect location – a one and a half acre site in Weston and had negotiated a loan, to build the club premises, from the Bank of NSW. The Yugoslav based company, Gorenje Pacific acted as guarantor.

At this time, other changes were taking place within Karantanija. The increasing number of Istrian members, as well as the club's leaning towards a sporting focus, led to the renaming of the club to: 'Karantanija – Jadran Sports Club'. In its revised constitution, it declared that at least 60% of its members had to be of Slovenian or Istrian background. By the middle of 1981, however, opinions began to be expressed about the possibility of re-uniting with the Canberra association.

Aprila 1981 je slovenske organizacije v Avstraliji obiskal tajnik SIM Marko Pogačnik. Sprejelo ga je tudi SD 'Karantanija-Jadran' in z njim pripravilo obširen razgovor za svojo radijsko oddajo. Ob tem pa še pogovora s takratnim predsednikom Slovenskega kluba Triglav v Sydneyu Karlom Samsa in podpredsednikom istega kluba Petrom Kropetom.

Medtem ko v svojih poročila govorijo o složnem sodelovanju z drugimi slovenskimi skupinami v Avstraliji, o delovanju slovenskih organizacij in o njihovem napredku, jim je nekoliko žal, da tudi v Canberri ni tako. Koliko časa je bilo zgubljenega zaradi nesmiselnih razprtij! Vendar pa, kot meni napovedovalec v oddaji 13. avgusta 1981- v Canberri že skoraj leto dni ni več preprirov, vsaj javnih ne. To je že dober znak, pravi. In da bi bilo vsekakor lepo, če bi se tudi v Canberri začeli sporazumevati in skupno delati.

Odslej radio SD 'Karantanija-Jadran' ne govori več o gradnji novega doma kot v prejšnjih oddajah. Kaže, da se je pri obeh društvih, in sploh med Slovenci v Canberri, nekaj spremenilo. Stare rane so se kolikor toliko zarasle, obrekovanja so se potišala, posamezniki z nesprejetljivimi stališči so se odmaknili v spoznanju, da njihove ležnje niso obrodile nobenih sadov v prid slovenstva in v prid združitve. Ni čudno, če so v takem zatišju ljudje začeli razmišljati o možnostih združitve obeh društev.

Jože Žohar. Zbornik avstralskih slovencev 1988. Pg. 137

By mid 1982, goodwill from both clubs and a motivation to progress forward into a more positive future, led to the re- amalgamation of both clubs.

Letos sredi leta smo sklenili da drugega doma ne bomo zidali, čeprav smo že imeli zemljo in posojilo odobreno... Ker nas ni veliko, je en dom le dovolj za vse, posebno za tiste, ki so ga zgradili. Pravim: bodimo strpni, počakajmo, ne pustimo se hujskati od nikogar, in videli boste – če je spoštovanje in vsaj malo ljubezni brez političnih ali osebnih intrig, potem se vse zravna in slovenska mladina bo uživala trud staršev, ki so si s trdimi žulji prigarali svoj obstoj v novi domovini...

Radio Broadcast on Radio Karantanija-Jadran 2XX. 31. December, 1981.

V Canberri nas je malo in dobro je, da smo po tolikih letih dozoreli, da se lahko vsi srečamo pod isto streho slovenskega doma, pa čeprav si ne vidimo vedno iz oči v oči. Prostora je za vse. Tu ne gre za revne ali bogate, pametne ali neumne, bele ali rdeče, črne ali sive, ampak za to da smo vsi slovenskega rodu in da moramo potrpeti skupaj...

Bert Pribac. Radio Broadcast on Radio Karantanija-Jadran, 29. July, 1982.

- **Slovensko društvo “Snežnik”, Albury-Wodonga
(Slovenian Twin City Club “Sneznik”, Albury –Wodonga)**

This Slovenian club, ‘Snežnik’, lies on the border of N.S.W. and Victoria, in the twin cities of Albury and Wodonga. Many of the Slovenians in this area, settled here after their time in the Bonegilla Camp, after their arrival into Australia. Having found employment in the area, they chose to build their future here, in the twin cities of Albury (N.S.W.) and Wodonga (Vic.)

Društvo združuje slovenske priseljence iz mest Albury in Wodonga na meji med zveznima državama NSW in Victoria, v bližini Bonegille, nekdanjega priseljenskega vstopnega kampa. Slovenski naselbini sta povezani prav z omenjenim kampom, saj so mnogi priseljenci našli v mestecih prvo zaposlitev in se nato tukaj trajno zasidrali. Društvena zanimivost je zato njegova čezmejnost. Društvo razpolaga s celotnim upravnim arhivom in precejšnjo dokumentacijo o delovanju, ki pokriva celotni časovni lok od ustanovitve naprej. Vse je v pisarniškem prostoru. Statutarne listine, računske knjige, sezname članstva in ostala uradna dokumentacija je pospravljena v posebni ognjevarni omarici. Ostalo spisno gradivo je ravno tako v kovinski omari, pospravljeno v kuvertah in razvrščeno po letih. Ta del arhiva obsega približno 1 m gradiva. Fotografsko gradivo o prireditvah, družabnih srečanjih, obletnicah in delovanju nasploh je delno zbrano v albumih, delno razobešeno v zasteklenih okvirjih po društvenih prostorih. Društvo ima tajnika oziroma tajnico, ki je zadolžen tudi za sprotno pospravljanje dokumentarnega gradiva. Po besedah vodstvenih članov, naj bi se na enak način gradivo urejalo tudi v bodoče, saj si prioritarno prizadevajo, da se zgodovinsko gradivo ne porazgubi in da se shrani po kronološkem vrstnem redu. Gradivo bi bilo možno popisati, vendar z zunanjo pomočjo. Vodstvo je vsekakor pripravljeno sodelovati pri izpopolnjevanju arhiva, tako da je padel predlog, da bi na občnem zboru naslovili na članstvo vabilo, da bi po domovih evidentirali najzanimivejšo dokumentacijo o Slovencih na tem območju in bi jo nato v originalu

ali v kopiji predali društvu. Društveni arhiv bodo hranili sami dokler bo društvo delovalo, za naprej pa za sedaj ne razmišljajo.

Information provided by Florijan Auser, editor of 'Glas Slovenije'.

- **The Slovene National Association
(Narodno društvo Sydney)**

In 1977, a group of concerned members of the Slovenian community were unhappy with the evident willingness of the existing Slovenian clubs to establish a relationship with the then government of Yugoslavia. They therefore, established a new association called 'Narodno društvo Sydney' (The Slovene National Association). Its aim was not to establish a clubhouse, but rather to promote a philosophy that reflected their 'human rights' focus, which they felt was in contrast to that of the then Yugoslav Government. Its objectives demonstrated a high degree of nationalistic pride and social responsibility.

The Association shall be an independent and voluntary association of persons of Slovene ethnic origin and members of their families permanently residing in Australia, who uphold the ideas of "THE UNIVERSAL DECLARATION OF HUMAN RIGHTS". Every member of the Association shall have the right to freedom of thought, conscience, religion, opinion and expression...

The objects of the Association are set out hereunder:

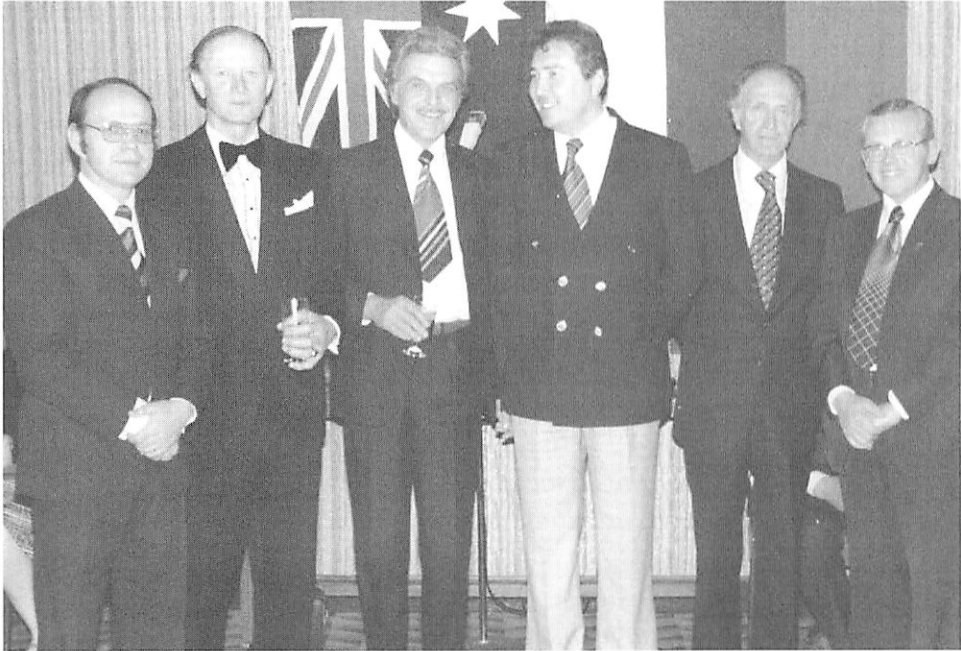
- (a) To preserve Slovene heritage and to propagate Slovene culture and traditions in Australia;*
- (b) To organise functions which will enable members to promote social, cultural and sporting activities;*
- (c) To assist Slovene immigrants to obtain recognition of their qualifications and to secure their employment in their chosen professions and occupations;*
- (d) To co-operate with any other body of similar character and similar objects within Australia and overseas;*
- (e) To raise funds and make gifts and donations to approved Slovene or other bodies (cultural, educational or charitable) or for any other purpose, which is consistent with the aims and objects of the association;*
- (f) To encourage and assist children of Slovene ethnic origin to learn the Slovene language and to obtain tertiary education.*

Slovene National Association Constitution

On the 29th October, 1918, the Slovenes declared the independence of Slovenia after centuries of suppression and thereby affirmed the principle of sovereignty of the Slovene Nation, as expressed over seventy years earlier by the greatest and most loved poet, Dr. France Prešeren...

Extract from an invitation card (1982), to celebrate the 64th anniversary of the declaration of Slovene Independence.

Supporters and members of 'Narodno društvo' - (from Left): Alfred Brežnik, Ljenko Urbančič, Vladimir Menart, Pino Bossi (Ethnic Communities Council), Miša Lajovic, Father Valerijan Jenko. (March, 1979)

- **St. Raphael, Slovenian Mission Centre**
Slovensko versko in kulturno središče, Merrylands.

No other institution has influenced the lives of Slovenians in N.S.W. as has the Slovenian Catholic Church .

The St. Raphael Centre has recently celebrated its 30th anniversary. This anniversary celebration however, cannot be appreciated without considering the background history of the role played by the Franciscan Priests in NSW.

Ko govorimo o naših jubilejih, mi pride na misel pregovor, da je zgodovina najboljša učiteljica. Pri delu za skupnost se učimo iz uspehov in neuspehov, kaj bi lahko bolje naredili, kaj naj bi opustili in kje smo pogrešili. Po teh izkušnjah naj bi napravili smernice za bodočnost.

Pater Valerijan Jenko. Misli, Sept. 1998

The history begins in 1951, with the arrival of two Franciscan priests from America – Father Klavdij Okorn and Father Beno Korbič. Although they stayed in Australia for only 2 years, their contribution to the Slovenian community was invaluable. The most important deed was to establish the monthly paper ‘MISLI’, together with Jože Čuješ. Several other priests followed: Father Rudolf Pivko, from China (1953); Dr. Ivan Mikula (came to Sydney from Perth in 1955); Father Bernard Ambrožič, from America (1955); Father Odilo Hajnšek from America (1961); Father Valerijan Jenko, from America (1963).

Nastanil sem se pri frančiškanih v Paddingtonu pri cerkvi sv. Frančiška. Med tednom sem obiskoval rojake v raznih hostelih ali po domovih, ob nedeljah pa sva si s p. Bernardom delila maševanje za rojake v raznih Sydneyjskih četrtih.....Patri v Paddingtonu so nam šli zelo na roko. Dali so nam na razpolago pevsko sobo in dvorano brezplačno. Tu je ‘Akcija za dom’ imela več prireditev v prid sklada za nakup zemlje v Horsley Parku.

Pater Valerijan Jenko. Misli, Sept. 1998

Father Valerijan Jenko understood well that the building of a Slovenian Church and Mission Centre was of the highest priority if the spiritual needs of the community were to be met.

Merrylands Church then....(1971)

Merrylands church now.....

This objective was achieved in 1969, when Father Valerijan negotiated the purchase of an existing church (St Stephens) in Merrylands. The purchase price was \$20,000. Less than half had to be borrowed. The community donated the remainder.

The first Mass was offered on New Years Day, 1970. The plans however, were already being prepared for the building of a new church. This new church, St. Raphael (Sv. Rafael), was completed and blessed by Bishop Dr. Stanislav Lenič on 14th January, 1973.

At this time also, in 1972, two nuns – Sister Ksaverija Jerebic and Sister Miriam Horvat arrived from Slovenija. The Mission work had truly become focused. ‘Slomškova šola’ recommenced at Merrylands in 1973. Sister Marija Goretti Kadiš, Sister Hilarija Šanc and Sister Francka Žižek followed.

Over a decade, the adjoining properties were purchased and the building of a hall was completed in 1983. Archbishop Dr. Alojzij Šuštar blessed the hall in January, 1983.

The Merrylands Mission Centre, which includes St. Raphael Church, is the heart of the Slovenian Community in NSW. It caters for the needs of its ‘flock’ by providing a variety of opportunities for involvement by the community. Over the years, the community has established, under the guidance of our priests : a prayer group (molitvena skupina); a Parish Council (župnijski svet), which comprises of 3 working groups that share various responsibilities. Housed in the centre is also a drama group (dramska skupina) and an historical archives centre for Slovenians in NSW (HASA). ‘Slomškova Šola’ continues to provide language classes to the younger generation and is at this time, the only school that does so.

At the Centre, choirs have always been encouraged and have been taught by a variety of talented conductors. The centre has also hosted many visits from Slovenian performers, for example: ‘Galus Petelin’, ‘Slovenski Oktet’, ‘Tržaški Oktet’, ‘Big Ben’ etc.

It is important to acknowledge the many other priests who have served the community in NSW: Father Lavrenc Anžel; Father Ciril Božič; Father Janez Tretjak; Father Tomaž Menart and Father Filip Rupnik.

Ko naša društva in verska središča praznujejo razne jubileje, je prav, da se ozremo nazaj na storjeno delo in damo priznanje in zahvalo vsem, ki so vsa ta leta neutrudno delali in se žrtvovali za dobrobit naših skupnosti, da bi se čimdalje ohranile. Eni kot drugi delamo za ta isti, skupni cilj, vsak na svojem mestu, na svoj način. Mnogi se sprašujejo, kaj nam obeta prihodnost. Vstrajati moramo pri delu, čeprav se naše vrste krčijo. Ko se naših ljudi loteva starost in onemoglost moramo

ALI BOMO IMELI "SLOVENSKO CERKEV"?

Odkar je znano, da v Melbournu zbirajo denar za slovensko cerkev sv. Cirila in Metoda, v Sydneyu tu pa tam slišimo vprašanje: Zakaj je pa tu vse tiho in ni nič slišati o kakih takih nameri? Nekateri se tudi spomnijo, da je Vinko Ovijač v februarški številki MISLI klical na delo za slovenske cerkev poleg slovenskega DOMA). Zakaj je potem spet vse vtihnilo?

Narodnostni duhovniki, ki v sydneyški nadškofiji oskrbujemo svoje vernike, moramo redno poročati tukajšnjim cerkvenim oblastem, kje in kdaj imamo službe božje zanje, kako velika je udeležba, koliko je spovedi in obhajil, koliko dajo naši ljudje podpore cerkvi in duhovniku. Za Slovence ima zdaj nalogo, da poroča, p. Valerijan v Paddingtonu.

Če bi šli sydneyški Slovenci k g. kardinalu in prosili dovoljenje za postavitev lastne cerkve — kako bi se nam obneslo?

G. kardinal bi si dal prinesiti omenjena poročila in bi nam jih po vrsti prebral. Potem bi morda

vprašal: Katera teh cerkva, kjer imate redne nedeljske službe božje, **postaja za vas premajhna?**

Duhovnik bi ne vedel odgovora. Tisti med vami, ki obiskujete slovenske službe božje — ali bi vi vedeli, katera cerkev postaja premajhna? Tisti, ki ne hočite, bi seveda še stokrat manj vedeli. Prav tako bi ne vedeli odgovora, če bi kardinal vprašal: Katera od teh cerkva, ki jih zdaj uporabljate za svoje službe božje, ima premalo spovednic za vas in prekratko obhajilno mizo, da se vam zdi potrebno imeti lastno cerkev?

No, vidite! Sicer je res, da zelo redko kdo vpraša, zakaj ne mislimo na lastno cerkev, ogromna večina komaj ve, da sploh imamo slovenske službe božje, vsaj tako je podobno . . . Tistim redkim, ki sprašujejo, je pa v gornjih vrsticah podan dosti jasen odgovor. Ob teh številkah, ki jih more in po pravici sme p. Valerijan zapisati v svojih poročilih, ne dajejo niti slovenskemu duhovniku poguma — kaj šele kardinalu! — da bi se gnil za slovensko cerkev in začel zbirati denar zanjo.

Kdor more, naj razume. Kdor more in ima dobro voljo, naj po svojih močeh poskrbi, da bodo številke v poročilih p. Valerijana — **zrasle!**

A stirring extract from 'MISLI', written by Father Valerijan Jenko. (June, 1964)

Work begins on the hall. Over a decade, the adjoining properties were purchased and the building of a hall was completed in 1983.

biti drug drugemu opora. Ko naš človek v tujini peša, najbolj potrebuje nekoga, ki mu je blizu po krvi in predvsem po srcu.

Pater Valerijan Jenko. Misli, Sept. 1998

GRADNJA NOVE CERKVE SV. RAFAELA...

Takoj po blagoslovitvi stare cerkve smo sklenili, da bomo na istem mestu zgradili novo. Rojaki so v ta namen velikodušno prispevali in tudi pomagali s prostovoljnim delom. V avgustu 1972 je našo skupnost razveselil prihod sestre Ksaverije Jerebič in sestre Miriam Horvat. Nastanili sta se v hiši poleg cerkve, ki je do tedaj služila za moje stanovanje in župni urad.. Jaz pa sem se preselil v prostor za oltarjem, kjer je sedaj razred za Slomškovo šolo. Sestri sta takoj poprijeli za delo, sestra Ksaverija za gospodinjstvo, sestra Miriam pa je prevzela skrb za Slomškovo šolo in za tiskanje 'Nedelje', 'Rafaela' in vsega drugega..Nekaj let je bila pri nas tudi sestra Marija Goretti Kadiš, ki je pred kratkim postala provincialna predstojnica Sester Frančiškank Brezmadežne s središčem v Slovenski Bistrici. Pozneje so nastale spremembe in smo imeli sestro Hilarijo Šanc in sestro Francko Žižek. Prva je skrbela za gospodinjstvo, druga pa za glasbo, za mešani zbor in razne pisarniška opravila, ter za Slomškovo šolo. V Melbourne pa so sestre delovale že od leta 1966, petindvajset let. Zaradi pomanjkanja redovnih poklicev so bile sestre odpoklicane v domovino. Vendar je njigovo delo v zgodovini našega izseljenstva zapisano z zlatimi črkami...

Gradnja nove cerkve je hitro napredovala, posebno ko smo dobili gradbeno ekipo sydneyškega magnata Reubena Scarfa, ki jo je vodil polir Stan Young. Veliko dela pa so opravili naši rojaki sami. Tako je bila nova cerkev pripravljena za blagoslovitev. To slovesno dejanje je opravil ljubljanski pomožni škof dr. Stanislav Lenič v nedeljo, 14. januarja 1973. Z njim je prišel tudi takratni provincial p. Marijan Valenčak in g. Vinko Zaletel iz Koroške.

Naslednjo nedeljo pa je škof podelil sv. birmo devetinšestdesetim kandidatom. Kot duhovna priprava na blagoslovite in sv. birmo pa je bila konec tedna tridnevnična.

Naslednje leto 1974 smo imeli iz domovine obisk ansambla Minores. Sestavljali so ga minoritski bogoslovci. Trije od njih so bili že novomašniki in so imeli ponovitev nove maše na Slovenskem drustvu v Horsley Parku. Nastopili so v Auburnu, Paddingtonu, Wollongongu in drugod in povsod želi velik aplavz. Naslednji projekt v načrtu je bila dvorana. V ta namen smo kupili dve hiši na št. 1 in 3 Warwick Road. Te hise smo porušili in začeli z gradnjo dvorane. Delo je vodil gradbenik

Ignac Drevenšek, veliko pa je bilo prostovoljnega dela naših rojakov, mnogi so projekt tudi finančno podprli. Največji dobrotnik pri gradnji dvorane pa je **Dušan Lajovic**. Dvorana je bila v glavnem končana v januarju 1983, ko je bil med nami ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar, ki jo je blagoslovil, obenem pa birmal 28 mladih. Tako je naša skupnost pod vodstvom sv. Rafaela rastla in se razvijala. Dobili smo 'molitveno skupino', ki še shaja k molitvi in sveti maši vsak četrtek. Ustanovljen je bil 'župnijski svet', ki se sestaja občasno. V njem so tri delovne skupine, ki skrbijo za postrežbo ob raznih prilikah, odbor za stojnico, odsek za diakonijo, liturgijo, katehezo, petje, gospodarstvo in finance. Dalje je tudi močna skupina, ki skrbi za pecivo ob nedeljah po maši. Poskrbljeno je za čiščenje cerkve, dvorane in prostorov bivšega sestrskega samostana. Sklenjeno je bilo, da naj bi vsaka družina darovala v ta namen letno \$30. Tudi dramska skupina živahno deluje in pripravlja oderske prireditve in igre. Z njimi tudi gostujejo drugod, kjer žive naši rojaki. Ker je naše versko središče obenem tudi kulturno središče nastopajo v naši dvorani razni ansambli in pevske skupine, ki pridejo iz domovine ali iz zamejstva. Naj jih le nekaj omenim: pevski zbor Galus Petelin, Slovenski oktet, Tržaški oktet, Big Ben, itd.

Pater Valerijan Jenko piše. Misli. Spominska Izdaja. Sept. 1998

Father Valerijan Jenko is the beloved spiritual leader of Slovenians in NSW. His spirituality, calmness and wisdom have inspired all those with whom he comes in contact.

- **Zveza slovenskih organizacij v N.S.W.**
(Association of Slovenian Organisations in N.S.W.)

This association was formed in December of 1984. It had as members, representatives of all the Slovenian clubs in N.S.W. Canberra was also included.

The founding members were:

Triglav Club, Sydney; Slovene Association Sydney (S.D.S.);

Planica Club, Wollongong; Slovene Australian Association, Canberra.

Other associations or clubs were eligible to join if they had a valid constitution and functioned as a community organization.

Its aim was :

- To represent effectively, and act on behalf of, its members. (Slovenian organizations in N.S.W);
- To co-ordinate the common activities of the members;
- To maintain a link with 'Izseljenska Matica'. (The Slovenian Emigrants' Society) and other Slovenian cultural associations.
- To co-operate and link with other similar associations (representing groups of organizations), within Australia.

Namen: Usmerjevanje in povezovanje delovanja včlanjenih organizacij v pomembnejše in učinkovitejše predstavništvo slovenske skupnosti – Zastopanje skupnih narodnostnih in organizacijskih interesov v javnosti – vzdrževanje stikov s Slovensko Izseljensko Matico in drugimi kulturno prosvetnimi slovenskimi organizacijami in ustanovami – posredovanje čimtesnejšega sodelovanja s podobnimi "zvezami" slovenskih društev v Avstraliji kot tudi s posameznimi slovenskimi organizacijami izven območja N.S.W.

Pravila. Zveze slovenskih organizacij v N.S.W.

The association was managed by a committee. The long term President was Ivan Koželj, who held the position until the association disbanded around 1989.

- **Slovensko - avstralskega literarno umetniškega krožka (S.A.L.U.K)**
(Slovenian – Australian Literary & Arts Circle – S.A.L.A.C)

This 'circle' was founded by Pavla Gruden in 1982. The conferencing and sharing of ideas, together with the quarterly publication, »Svobodi razgovori« (described elsewhere in this book), filled a gap that was felt amongst the literary and creative members of the Slovenian Society. The group's aims were to :

- protect and promote the Slovenian Language;
- contribute to the Australian Multicultural literary works;
- create a forum for the younger members of the Slovenian community, in which they could showcase their talents.
- provide a forum where writers, whose first language was Slovenian, could express their thoughts and ideas in their native tongue.
- Contribute to the collection of Slovenia's literary works and maintain a two-way link with Slovenia, so that there is a cross fertilisation of cultural interests.

- **Zveza slovenske akcija (Slovene Action Alliance)**

This 'alliance' was established in Australia around 1984 by a group of Slovenians who were concerned with the possible extinction of the Slovenian culture and language. They formed this alliance to:

- Defend and preserve the Slovene language and national heritage.*
- To revive national awareness and promote self-respect among Slovenes.*
- To defend human rights of all Slovenes, at home and abroad.*
- To promote and encourage all kinds of activities aimed at preserving and developing Slovene culture.*
- To give all Slovenes around the world an opportunity to express their will for self determination and self rule.*

Several people were involved with this alliance, for example: Ivan Kopal, Martin Berkopec.

- **The Slovenian Australian Institute Ltd.**

The Slovenian Australian Institute Ltd. was founded in April 2001, in Sydney. The founding and current President of the Institute is Nick Vickers. The Secretary of the Institute is Melita Jazbec and Anita Lever fills the position of Treasurer.

The establishment of the Slovenian Australian Institute, in 2001, came about as a result of a series of successful bilateral projects of a mainly cultural nature that created strong links between Slovenia and Australia. These projects, that were mainly centered within university art galleries were most widely realised in 1999 with three significant exhibitions in The University of Sydney, University of Technology Sydney and The Seymour Centre in Sydney.

A particular event in 2000 that also brought the concept of The Institute into focus was the Sydney Olympics, where a number of Australian Slovenians came together to deliver an enormous number of key initiatives that were both profile building and commercially sound. It is fair to say that the Slovenian Australian Institute emerged from that group of dedicated and enthusiastic people who were encouraged by the Slovenian Chargé d'Affaires, Helena Drnovsek-Zorko and the Honorary Consul General for Slovenian Mr. Alfred Breznik.

After the Olympic celebrations and a series of business conferences that involved the Slovenian Chamber of Commerce, informal meetings took place and it was as a result of these meetings that the Institute was established in April 2001. One of the issues of interest for members of the first board was to broaden the scope of the Institute's activities. Identifying the fact that whilst cultural activities act as a powerful vehicle for building an identity, the mainstay of any community is based in commerce. But even more importantly than either of the aforementioned is the community itself and in particular the second generation Slovenians.

If the Slovenian clubs are the centres for the first generation Slovenians, then the Australian/ Slovenian Institute is the coffee table for the second generation, where ideas can be exchanged in a frank, open and convivial atmosphere. The institute must be able to respond to the needs of the future generations of Slovenians in Australia and perform as a sounding board to a wider range of ideas. Key issues that revolve around maintaining a unique Slovenian identity in Australia must include language, culture and commerce. Moreover, for the Institute to be effective, strong links must be maintained across all generations of Slovenians in Australia. Those same links must also extend to similar organisations and funding bodies in both countries.

The challenges facing the Slovenian/Australian Institute, therefore, are how to liaise with our target audience; how to create an effective body that addresses the needs of second and third generation Slovenians; how to maintain an identity for those people; how to fund projects that are of interest to Slovenian/Australians.

Nick Vickers. President's Report. June, 2002.

The aims of the Australian Slovenian Institute are:

To promote through research, study, and discussion an understanding of the interests of Slovenia in the framework of Australian society and the links between the two countries.

To foster a heightened understanding and awareness of second and third generation Australian Slovenians in contemporary Slovenia.

To offer a broader understanding of Australian cultural, business and leisure activities to younger Slovenians.

To encourage and promote the establishment of local organisations within Australia to enable projects to be realised.

The aims of the Institute – online (www.sloaus-inst.com)

• **Help National Committee**

This committee, headed by Eleonora White, has a long history of charitable work dedicated mainly to the raising of money for medical institutions, specifically those dealing with sick children, in Slovenia.

It is noteworthy, that throughout the years, the Slovenian community in NSW has always strongly supported and contributed to the causes spearheaded by Mrs. White.

The social clubs have always made available their premises and facilities during fundraising drives.

*Samo še 681 dolarjev manjka v dobrodelni akciji **Help National Committee**, da pošlje ček šempetrski bolnišnici v Slovenijo.*

Pokličite g. Eleonoro in ji skupaj pomagajmo zbrati še teh nekaj dolarjev v nekajletni dobrodelni akciji...

Vsi, ki so se zbrali na koncertu skupine 'Kelly Variety Entertainers', so se tega nedeljskega popoldneva izredno dobro zabavali. Povprečna starost skupine je 70 let, plešejo, pojejo, predstavljajo skeče in drugo tako kot, da jim za leta ni mar.

Skupina nastopa brezplačno največkrat v klubih RSL, ali v dobrodelne namene za raziskavo raka. Eleonora White je s prostovoljnimi prispevki, loterijo, prodajo svoje narodne noše, ki jo je kupil Klub Triglav zbrala \$5.550

Eleonora White se zahvaljuje vsem, ki so se koncerta udeležili še posebej pa se zahvaljuje Klubu Triglav, ter seveda vsem sodelavkam in sodelavcem. Posebna zahvala pa je namenjena May Wilmont iz Škotske, ki je njena dolgoletna sodelavka...

Glas Slovenije. March, 1999

Delo Eleonore White za slovenske otroke ne bo pozabljeno.

...Pogosto govorimo, da je danes svet pokvarjen, da je konec humanosti, da vsi drvimo le za lastnimi interesi in h kopičenju bogastva. Toda zgodba o Eleonori White iz Sydneya mi daje upanje, da ni konec vsega dobrega.

Te dni sem dobila skromno pisemce, ki mi je v dokaz, da so med nami še ljudje, ki nesebično žrtvujejo svoj čas in svojo moč za dobrobit drugih ljudi - v primeru naše rojakinje Eleonore White so te pomoči potrebni predvsem otroci. Dobrotnica že dolga leta zbira denar na prireditvah, ki jih organizira v ta namen ter na stojnicah, kjer prodaja razna ročna dela in drugo. Gospa Whitova ni več rosno mlada in svoj čas bi lahko posvetila sebi ali svoji družini, pa tudi zdravje ji ni preveč naklonjeno. Toda njen cilj je pomagati bolnim otrokom v Sloveniji.

Pred leti je šlo njeno delo na živce nekaterim nestrpnim češ da pošilja denar v komunistično deželo in tako podpira njen režim. Takim ozkogledim napetežem je povedala v brk da bolni slovenski otroci niso komunisti in da ima radi tega čisto vest. Njen trud je marsikdaj rešil kakšno otroško življenje in to je bilo za Eleonoro največje plačilo.

Letos julija so Eleonori White pisali iz Šempetrske bolnišnice:

Spoštovana g. Eleonora White, zahvaljujem se Vam za plemenito dejanje zbiranja sredstev za posebno medicinsko opremo za pediatrični oddelek. Čudovit je občutek da celo tam 'Down Under' naši ljudje čutijo s svojimi rojaki in nam pomagajo. Hvala najprej Vam, ki ste že od leta 1996 bedeli nad to akcijo. Hvala vsem

Slovincem v Avstraliji in Avstralcem, ki so prispevali kakorkoli za dobro naših otrok. Prisrčno pozdravljeni.

*Otroci in osebje pediatričnega oddelka Šempeter pri Gorici
predstojnica ped. oddelka dr. Dana Košiček (1999)*

Eleonora White, has a long history of charitable work dedicated mainly to the raising of funds for medical institutions, specifically those dealing with sick children, in Slovenia.

- **Slovenian Support Group, Merrylands**

This support group grew from the initiative of Jože Košorok. Its first meeting took place in March, 2000

It was formed to support those suffering from mental illness and their carers.

Regular meetings are planned at the Merrylands Slovenian Mission Centre, with guest speakers who have expertise in relevant areas.

Records show that attendance is generally satisfactory considering the stigma that is associated with mental illness.

The commitment and leadership Jože Košorok shows in this venture are gratefully acknowledged by the community.

Potrebo Podporne skupine, za katero skrbi Jože Košorok, premalo poznamo, zato jih je le nekaj, ki radi pridejo, prisluhnejo in kaj povedo.

Zaradi stigme (sramota bolezni) premalo poznamo duševne bolezni zaradi katere trpi vsak četrti človek v Avstraliji. Z bolnim pa trpi vsa družina, ki to bolezen skriva ker je sramota biti duševno bolan, ali "norec". Tak odnos do te bolezni se imenuje 'stigma' po angleško, ki se povečuje trpljenje bolnikov in njih skrbnikov. Namesto da bi mislili pozitivno in jim pomagali, jih skupnost izolira kakor gobavce.

Piše Jože Košorok. April, 2001.

- **Slovene Australian Academic Association
(Akademsko društvo)**

This association was established in October, 1977. Originally it was named 'The Slovene Graduates Association'. The words "Australian" and "Academic" (in lieu of Graduates) were added at the General meetings of the Association on 26.11.1994 and 27.5.2000 respectively.

The Association shall be independent. Every member shall have the right to express his/her ideological, religious and philosophical ideas freely.

The Association and its Committee shall not pledge support or actively Co-operate with any political party.

The objects of the Association shall be:

- (a) To provide a forum for meetings and exchange of ideas.*
- (b) To encourage and propagate Slovene cultural and scientific endeavours within Australia and overseas.*
- (c) To assist and counsel Slovene youth in Australia and elsewhere in obtaining university or other tertiary education.*
- (d) To co-operate with other organisations of similar character and objectives within Australia and overseas.*
- (e) To raise funds and make gifts and donations to approved Slovene organisations and/or persons consistent with the aims and objectives of the Association.*
- (f) To foster better appreciation and understanding between Slovenes and Australians.*

Extract from the 'Constitution of the Slovene Australian Academic Association'.

Slovenci v Sydneyu in s tem tudi v Avstraliji smo dobili novo društvo: Slovensko akademsko društvo ki bo združevalo, ali vsaj povezovalo rojake z univerzitetno ali njej podobno izobrazbo. Društvo je bilo sestavljeno na pobudo g. Tomaža Možine, ki se je z idejo podobne organizacije ukvarjal že pred deset letjem in več. Zakaj je do ustanovitve tega društva trajalo tako dolgo, ne bom ubigali. Vsekakor smo lahko zadovoljni, da se je končno le rodilo: vsaka slovenska organizacija z dobrim namenom (in ni razloga, da ga pripadnik naše šolane inteligence ne bi imeli), je med rojaki v tujini, posebno še v Avstraliji pozdravljena z odprtimi rokami. Na prvem sestanku novega društva v klubskih prostorih Sydneyske univerze so se v petek 14. oktobra na povabilo g. Možine zbrali še: Milan Fretze, Ivan Žigon, Vlado Menart, Tone Gržina, Stane Samsa, Marko Coby, Bert Bribac in Jože Jež. Namen nove organizacije je po besedah g. Možine medsebojno druženje, podpiranje slovenske kulturne dejavnosti ter pomoč slovenskim dijakom, predvsem visokošolcem na tukajšnjih univerzah.

Extract from 'Triglav' newspaper. October 1977.

- **Australian Slovenian Conference - ASC
(Avstralska slovenska konferenca - ASK)**

This organization, the ' Australian Slovenian Conference ' - A.S.C. ('Avstralska slovenska konferenca'), came into being on the 28th July, 1990.

The A.S.C. is the representative Organization of the 'Slovenian National Councils' (SNC) throughout Australia, ('Slovenski narodni sveti').

AIMS AND OBJECTS

The aim of the A.S.C. is to represent its member Councils at the Slovenian World Congress - SWC (Svetovni slovenski kongres - SSK) and to all government and other bodies in Slovenia and Australia.

The objectives of the A.S.C. are:

- a. To promote Slovenian awareness among Australian Slovenians;*
- b. To support Slovenian cultural and social institutions everywhere and particularly in Australia;*
- c. To support the teaching of the Slovenian language and culture in schools and at universities in Australia;*

- d. To acquaint the Australian public with the activities of the Slovenian community in Australia;
- e. To promote cultural exchange and trade between Australia and Slovenia;
- f. To promote democracy and human rights in Slovenia.

The membership of the ASC consists of state and territory **Slovenian National Councils** and individuals that are prepared to become members of the ASC. The Executive of ASC can also give membership of the ASC to individuals, if they are of good repute and willing to assist the organization to further welfare and harmony amongst Slovenians. It is essential that they have internet access to be able to communicate with the Executive and among themselves and are henceforth called 'Contact persons' (CP) (kontaktne osebe).

Extract from the Australian Slovenian Conference constitution.

Vse se začne pravzaprav z ustanavljanjem društev za podporo demokracije v Sloveniji, pred samimi volitvami, v začetku leta 1990. Takrat ta društva opravijo svojo nalogo dokaj uspešno, vendar za tem čutijo potrebo po daljnem delovanju-v novi obliki in z novim članstvom.

Alfred Brežnik iz Sydneya in Stanka Gregorič iz Melbournea pričneta razmišljati: kako se priključiti gibanju za SSK (Svetovni Slovenski Kongres), kako ustanoviti in imenovati nove avstralsko slovenske organizacijo? V ta razmišljanje se vključujejo tudi dr. Jure Koce, pater Bazilij Valentin, Ivanka Škof, Helena in Ivo Leber, Vinko Rizmal, Vlado Menart, Simon Špacapan in drugi...

Extract from 'Slovensko Pismo'. July-September, 1991.

*Avstralska slovenska konferenca (ASK) je bila ustanovljena 28. julija 1990 v Sydneyu kot ena od konferenc Svetovnega slovenskega kongresa (SSK), katerega ustanovna skupščina je bila 28. junija 1991 v Ljubljani. Idejo o SSK je v Avstraliji prva razširjala Stanka Gregorič, ki je z Alfredom Brežnikom kasneje tudi dala pobudo za ustanovitev ASK in področnih Slovenskih narodnih svetov (SNS). Prvi SNS je bil ustanovljen v Melbourneu 24. junija 1990, sledili so SNS v Canberri, Sydneyu, Brisbanu in v Adelaidi. Prvi predsednik ASK je bil zdaj že pokojni Marjan Kovač, drugi pa tudi že pokojni Jože Senčar; delo organizacijske tajnice pa je nekaj let opravljala Stanka Gregorič, ki je bila obenem tudi urednica takrat izhajajočega glasila ASK, **SLOVENSKO PISMO**.*

ASK in njeni SNS-ji so odigrali pomembno in veliko vlogo v času osamosvajanja Slovenije; vse od plebiscita dalje... predvsem pa v času desetdnevne vojne v Sloveniji, kakor tudi pri priznanju nove slovenske države, saj je bila prav Avstralija

prva prekmorska država, ki je priznala Slovenijo 15. januarja 1992. ASK je v tistem času izdala nekaj publikacij. Omeniti je treba knjigo NAŠA BITKA ZA SLOVENIJO, ki jo je za SNS Viktorije uredila Stanka Gregorič; v njej so kronološki podatki o delu ASK in SNS v času od plebiscita do končnega priznanja Slovenije ter podatki o prvih diplomatsko konzularnih predstavnikih slovenske države v Avstraliji, kakor tudi o prvih obiskih slovenskih politikov v Avstraliji. Skozi sedemletno delovanje ASK in njenih SNS-jev je bilo opravljenega veliko dela in raznih aktivnosti, tako na področju narodnostne politike, kulture, gospodarstva, šolstva in izobraževanja, socialne politike in drugega. Člani ASK in SNS-jev so zavedni Slovenci in požrtvovalni delavci za slovensko skupnost v Avstraliji. Aktivni so na raznovrstnih področjih: šolstvo (SNS VIC - štipendije), prostovoljno pripravljane slovenskih radijskih oddaj, obiskujejo in skrbijo za ostarele rojake in pripravljajo razne izlete; v veliko pomoč so tudi verskim in kulturnim središčem ter slovenskim izseljenskim duhovnikom, saj nudijo podporo ob obiskih cerkvenih predstavnikov iz Slovenije, pripravljajo kulturne prireditve ob narodnih praznikih in prispevajo pri skupnih dobrodelnih akcijah - predstavitev novih knjižnih del ter nešteti nabirki za različne potrebe (n.pr. koale za novo Pediatrično kliniko v Ljubljani, nabirka za potresence v Posočju itd.)

Člani Upravnega odbora ASK prisostvujejo tudi vsako leto občnim zborom in drugim srečanjem SSK, skupaj s predstavniki drugih Konferenc po svetu. Podpirajo zahteve in odločitve SSK (izboljšanje slovenskega volilnega sistema, protesti italijanski vladi ob zapiranju samosotjnega slovenskega liceja A.M. Slomška v Trstu, pomoč pri pridobitvi slovenskega državljanstva za politične begunce, pokojnine in zavarovanja za povratnike itd.) Redno sodelujejo tudi na letnih srečanjih izseljenskega društva Slovenija v svetu.

Po slovenski osamosvojitvi so mnogi rojaki menili, da so konference po svetu in sam SSK opravili svoje poslanstvo, vendar nas je novi predsednik SSK dr. Jože Bernik prepričal, da nas čaka še mnogo dolžnosti in neopravljenega dela na raznih področjih.

...Naši Sveti in njihovi clani so še vedno zelo aktivni na raznih področjih, med drugim pripravljajo tudi slovenske kulturne prireditve ob narodnih praznikih, organizirajo gostovanja raznih skupin iz Slovenije.

Piše Jožica Gerden, tajnica ASK. Glas Slovenije. 1997

- **Slovenski narodni svet , ACT
(Slovenian National Council, ACT)**

The People's Rights Committee, which had existed in Canberra prior to 1990, renamed itself the Slovenian National Council of Canberra and became very active in publicising the plight of Slovenia to the wider community. There is no doubt that this council was, as were other councils from other states, outstandingly successful in influencing the stance of the Australian Government towards the political situation in Slovenia. The Australian Government became the first to recognize the independence of Slovenia.

V letu 1990 je Pripravljalni odbor Svetovnega slovenskega kongresa (SSK) v Ljubljani spodbujal Slovence po vsem svetu, naj ustanovijo organizacije, ki bodo poslale v Slovenijo delegate na Ustanovno sejo SSK. Ko smo bili vabljeni k ustanovitvi Avstralsko slovenske konference (ASK), v Sydney 28. julija 1990, se je odzvala tudi skupnost iz Canberre. Canberski Odbor za zaščito človekovih pravic v Sloveniji se je v ta namen preimenoval v Slovenski narodni svet (SNS) ACT. in je soustanovitelj ASK in od takrat njen član, kot so tudi Sveti NSW, QLD, SA in VIC. SNS ACT se že vsa leta redno srečuje v Slovenskem domu s katerim dobro sodeluje, sledi pa slovenskemu življenju in dogodkom v domovini in po svetu. Cilji Svetov so enaki ciljem ASK kot tudi SSK. Glavna skrb teh organizacij je narodni in politični blagor vseh Slovencev, v domovini in po svetu. SNS ACT, ki se je rodil iz Canberskega Odbora za zaščito človekovih pravic, ima pestro in zanimivo zgodovino, ki gre nazaj v dobo osvobajanja Slovenije in jo je na tem mestu vredno zabeležiti...

Predstavniki od Australian Foreign Affairs pa so povabili naše predstavnike na posvet, kakšno stališče naj zavzame Avstralska vlada. Menimo, da je to bilo prvič, ko se je Avstralska vlada pričela uradno zanimati za slovensko politiko. Naravno smo si šteli v čast, ko smo slišali poročilo omoralnem porazu jugoslovanske armade in izpustitvi zaprtih. In še kako si štejemo v čast, da smo vsa leta stali na braniku samostojne Slovenije, katero smo podprli z vsem srcem in vsemi močmi, ko se je domovina osvobajala in iskala mednarodno priznanje. Canberski odbor za zaščito človekovih pravic se je pa po teh dogodkih preimenoval v SNS ACT.

...Naj omenimo, da je Slovencev v Canberri le malo. Pri avstralskem štetju leta 1991 je samo 199 ljudi navedlo slovenščino za svoj občevelni jezik. Zato moramo gledati na akcije in uspehe rojakov v Canberri kot neprecenljive in nadpovprečne. Slovenski narodni svet ACT je igral pomembno vlogo ob vseh finančnih zbirkah, za

Slovenijo. Po osamosvojitvi je slovenska skupnost v Canberri za pomoč Sloveniji, poleg poprej darovanega denarja, zbrala še 33,000 dolarjev.

SNS ACT še redno sestaja na sejah, ko preučuje slovenski živelj in važne dogodke med Slovenci v Avstraliji in kjerkoli živijo. V Canberri je SNS ACT skoraj zaključil popis rojakov, ki jih bo vključil v seznam, da bo na razpolago tudi poznejšim rodovom.

Narodni sveti, ASK in SSK so dosegli ali vsaj pomagali uresničiti že marsikatere sanje Slovencev, predvsem samostojno Slovenijo. Pred nami je pa tudi še mnogo bolečih problemov, ki jih Slovenija za skupno blaginjo in s skupnimi močmi mora rešiti.

Slovenski narodni svet, ACT. Glas Slovenije on-line.1997.

*V času aretacije Janeza Janša in trojke smo člani društva ustanovili **Odbor za zaščito človekovih pravic v Sloveniji**. Ta odbor je organiziral protest članov in prijateljev pred Avstralskim parlamentom, katerega je naslovil član Avstralskega parlamenta in vladne stranke, Mr. Jim Snow ter član Avstralskega parlamenta in opozicije, bivši zunanji minister, Mr Michael McKellar. Odbor je zbral tudi 1,500 protestnih podpisov z zahtevo, za takojšno izpustitev aretiranih od Jugoslovanske armade. Podpisi so bili predloženi obema zbornicama Avstralskega parlamenta. Kljub povabilom, ki so bila poslana vsem slovenskim organizacijam, smo ostali osamljeni. Društvo je poslalo Odboru za varstvo človekovih pravic v Ljubljano 10,000 dollarjev, namenjenih za obrambo Janša, Borštnerja, Tasica in Zavrla. Predstavniki od Australian Foreign Affairs pa so povabili naše predstavnike na posvet, kakšno stališče naj zavzame Avstralska vlada.*

Piše Cvetko Falež. Nekdanji Predsednik Slovenskega društva v Canberri. Glas Slovenije (on line).

- **Slovenski narodni svet, N.S.W.**

On the 6th of July 1990, the already established Association for the Support of Democracy in Slovenia (Društvo za podporo demokracije v Sloveniji), changed its name to the 'Slovenian National Council for NSW' (Slovenski narodni svet za NSW).

To name all people involved with the workings of this association over many years, is almost impossible. Nevertheless acknowledgement must be given to these office bearers: Ljenko Urbančič, Dušan Lajovic, Jože Košorok, Alfred Brežnik amongst others, who worked tirelessly to promote the work of the association.

In line with the objectives of its umbrella organization - The Australian Slovenian Conference - the NSW National Council (Slovenski Narodni Svet-NSW), became very pro-active at the time of upheaval, when Slovenia was establishing its independence.

V Sydneyu sprejme tamkajšnje društvo za podporo demokracije v Sloveniji predlog svojega upravnega odbora, da se od 6. julija 1990, preimenuje v Slovenski narodni svet za N.S.W..

Extract from 'Slovensko Pismo'. July-September 1991.

Na seji Slovenskega narodnega sveta NSW smo v soglasju z vsemi organizacijami in Verskim središčem sklenili, da bomo pričeli nabiralno akcijo 'Pomoč Domovini' v imenu celotne slovenske skupnosti v tej Avstralski zvezni državi. V to akcijo spadajo vsi denarni prispevki-darovi, posebno prireditve pri društvih, loterije in srečolovi. Do pisanje tega poročila, smo nabrali že preko \$60,000, od tega smo v Slovenijo odposlali \$44,000.

Alfred Brežnik. Slovensko Pismo. July-September,1991.

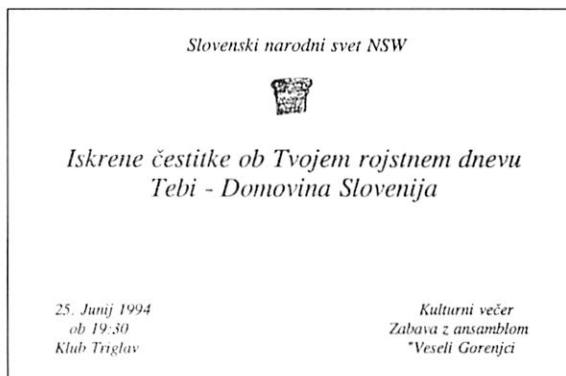
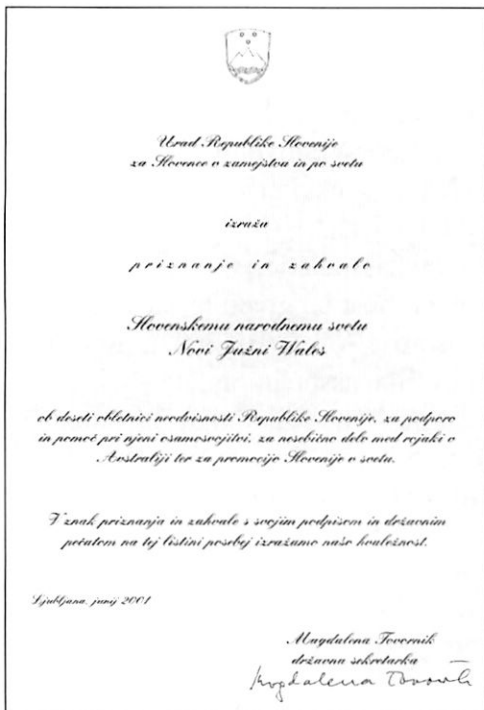
In line with the objectives of the ASK:

To promote democracy and human rights in Slovenia; and

To acquaint the Australian public with the activities of the Slovenian community in Australia.

...the Slovenian National Council of NSW (Narodni Svet NSW), actively sought every opportunity to meet with influential members of the Australian Government and major Australian organisations and so reap their support for Slovenia's struggle for independence.

'Slovenski narodni svet NSW' had a prominent profile within the Slovenian community. It organised annual celebrations of Slovenia's independence.

Jeni Brežnik (left) and Alfred Brežnik (right) - Honorary General Consul of the Republic of Slovenia for NSW. Both played a pivotal role in the history of the Slovenian community in Sydney.

Slovenci v Sydneyu smo imeli v zadnjem mesecu vrsto važnih razgovorov in sestankov:

1. 15. julija je predstavnike slovenske skupnosti poklical na razgovor g. Kerkesharijan, (chairman of the Ethnic Affairs Commission of NSW). Gospod Kerkesharijan se je zanimal za dogotke in stanje v Sloveniji ter razmere v naši skupnosti v zvezi s temi dogotki. Razložili smo mu situacijo doma in mu zagotovili da v slovenski skupnosti in medsebojnih trenj ter da smo Slovenci popolnoma enotni, ko gre za napore Slovencev po samostojni in neodvisni državi Sloveniji. Po razgovoru je g. Kerkesharijan ponudil pomoč...

2. 2. avgusta nas je povabil na razgovor g. Gerry Hand, minister za imigracijo in etnične zadeve... Sestanek je potekal po naprej pripravljenem dnevnem redu, ki smo ga ministru predložili dan prej. Prva točka programa je bila predstavitev Slovenije; Važnost priznanja Slovenije s strani Avstralije; Važnost obojestranskih diplomatskih predstavništev, že zaradi trgovinske izmenjave, ki trenutno presega polovico vse Jugo-avstralske trgovine.

G. Handa smo opozorili na ogromno škodo, ki jo je utrpela Slovenija ob času agresije in o namernem uničevanju ob umiku vojske. Govorili smo tudi o možnostih oprostitve davka za darove Sloveniji. Vlado Menart je podal legalne argumente v prid priznanja Slovenije. Potožili smo se mu tudi o odločitvi uprave SBS-a, da nam odvzame čas na radiu 2EA in 3EA. Govorili smo tudi o potrebi po slovenskih prevajalcih. Pomanjkanje prevajalcev je očitno predvsem v bolnicah in socialnem skrbstvu. Seznanili smo ga tudi s težavami v zvezi s financiranjem slovenskega lektorata na Macquarie univerzi v Sydneyu in možnosti pomoči s strani Avstralske države. G. Gerry Hand se je zanimal za vse in obljubil pomoč... Ob slovesu je dodal, da Slovence res občuduje.

Poroča Alfred Brežnik. Slovensko Pismo. Julij-September, 1991.

Dušan Lajovic has made significant contributions to the development of the Slovenian community over many decades

Choirs

(Pevski zbori)

Love of music and specifically singing, has always run deep in the veins of a Slovenian. There is rarely a gathering of Slovenians where it doesn't eventually lead to the singing of old folk songs remembered from childhood back in Slovenia. The words of each folk song reflect life itself. The songs remind the Slovenian, far from his/her homeland, of all the special times, feelings, habits, countryside etc., that lies deep in his/ her memory.

Choral singing during church services creates a joy that touches the soul of each person in the congregation. Choral singing gives us the opportunity to participate in an activity that lifts the spirit unlike any other. Those that listen, as part of the audience, also come away enriched.

In our Slovenian community, here in Australia, the number of choirs that have been established over the years has reflected this love and appreciation of singing. Performances by these choirs have been an essential ingredient in our celebrations and special community events.

*Translated letter from Marija Ovičaj,
Member of the Merrylands church choir. 1964 - 2004*

Pesem je zrcalo naše najgloblje notranjost, pesem je kristal, skozi katerega blestijo v svet naša najbolj rahla srčna čustva. Brez pesmi bi bili resnično razdedinjeni potepini, brez pesmi bi duhovno umrli. Zakaj narod, ki je nehal peti, si je sam zakril obraz ter zatajil, kar so mu najdražjega zapustili dedje. V pesmi namreč živijo pokolenja dalje, v njej se veselijo in jokajo, vriskajo in molijo. Pesem je nepopisen zaklad v narodni skrinji, ki nam mora ostati svet in nedotakljiv, zaklad, ki ga morajo podedovati naši potomci. Taka je pač bila božja volja, da smo se rodili kot Slovenci, da obsegamo komaj zaznaven delec na svetovnem zemljevidu, da živimo in umiramo skoraj nepoznani. A ista skrivnostna božja volja nam je dala posebno tnek sluh za lepe zvoke in žarno ljubezen do naše besede in pesmi. In tako se je zgodilo, da imamo karmoč bogato skrinjo narodnega blaga. Čeprav smo po številu majhni, nam je po tem blagu odmerjeno odlično mesto v družini omikanih narodov.

*Ludvik Klakočer, Choirmaster.
Aktija za dom. Prvo letno poročilo. July, 1965. Pg.3*

Malo je narodov na svetu, ki bi imeli toliko čustvenih pesmi, kot jih imamo ravno mi. Samo prelistajte katerokoli našo pesmarico in boste videli, da so naše pesmi biseri, ki jih je izjokal narod v teku svojega težkega življenja. In kakor pravijo, da samo pesnik razume pesnika, tako tudi samo Slovan razume Slovana.

*Antonija (Tončka) Vodopivec. Organist and teacher.
MISLI. Dec. 1965*

Choirs – male, female, mixed, church and youth, have mainly existed under the wings or sponsorship of various organizations e.g., St. Raphael, Merrylands; ‘Slovene Association Sydney’; ‘Planica’, Wollongong and ‘Triglav Club’, Sydney.

Unfortunately, very little information exists about the earlier choirs, prior to 1960. The earliest record of a Slovenian Men’s Choir performing in Sydney was in June 1953. The advertised program for a dance, highlights a performance by the ‘men’s choir’, however, no other information has been found.

At a meeting on 15th March, 1958, Ludvik Klakočer tried to start a singing group, but the result of this venture was disappointing.

Records show that the first organized singing choir was actually formed at the Bonegilla Camp in Victoria, where newly arrived Slovenian migrants congregated and socialized (1953). Although, the Bonegilla camp was not in NSW and therefore outside the scope of this historical overview, it is significant because many of our community members, had their first experiences there and these formed the basis of their future involvement.

Božične praznike smo kar dobro praznovali, tako da nismo mnogo pogrešali tistega božičnega razpoloženja, ki bi nam drugače tako zelo primanjkovalo.

23. decembra se je tukajšna slovenska pevška skupina udeležila javne božičnice v mestu Albury (X-mas songs by candle light) kjer smo uspešno zapeli tri pesmi in sicer: latinski Adeste Fideles, angleško Hymn of the Holy Child ter slovensko Pastirji k Jezusu. Proti koncu so ugasnili luči in množica je prižgala sveče, ki so brlele daleč naokrog po mestnem stadionu. Pri tem so vsi navzoči prepevali različne božične napeve, ki smo jih zaključili z našo: sveta noč, blažena noč, ki smo jo peli na tribuni v spremstvu mestnega orkestra.

Unknown writer from the camp in Bonegilla. MISLI. 25th January, 1953

Records show that the first organised singing choir was actually formed at the Bonegilla Camp.

...pošiljam fotografijo, ki je stara že nad štirideset let: slovenski pevski zbor v Bonegilli, taborišču pri Wodongi (Vic.), kjer smo preživeli prvo dobo svojega bivanja v Avstraliji.

Slikali smo se menda v juliju 1952. Taborišče je dobilo obisk škofa iz Bendiga – v njegovo škofijo je spadala Bonegilla. Če je prišel birmovat, se ne spominjam več. Moral pa je biti zadovoljen z našim petjem, ker je sam izrazil željo, da se z nami fotografira. Tako je na sliki v sredini zdaj gotovo že pokojni škof Most Rev. Bernard Denis Stewart (Bendigo, škofija Sandhurst, 1950 – 1988). Pevci na sliki smo od leve na desno: Rudi Mavrič (že pokojni), pevovodja Lojze Furlan (živi v Geelongu), Felicita Drnovšček- Prodanovič (živi v Alburyju), za njo stoji Holandec Hans (priimka žal ne vem, bil je basist in je zelo rad pel z nami). Med njim in škofom je Rafael, doma nekje iz Kobariškega kota. Žal tudi njegovega priimka ne vem več.

...Za škofovo levo ramo je moj pokojni brat Ivan Velišček, na škofovi levici pa stoji Ida Drnovšček-Mimič (sestra Felicite, ki zdaj tudi živi v Alburyju, obe pa sta moji sestrični). Ob njej stojim jaz (Milka Velišček-Stanič), za mano pa je Lojze Semenič (brat Furlanove žene Kristine, zdaj tudi v Geelongu), zadnja dva na desni slike sta pa Pavle Poštarenko (?) in Dominik Peternel (zdaj živi v Alburyju).

Slikali smo se v taboriščni cekvici, za katero je služila ena baraka. Za nami se vidi revna pločevinasta stena, na levi slike pa je stranski oltar Srca Jezusovega.

V tolažbo nam je bilo, da je tudi Jezus bival v enaki baraki kot mi, revni begunci, na začetku novega poglavja svojega življenja.

Naš taboriščni pevski zbor, ki ga je vodil Lojze Furlan, nam je bil vsem v veliko veselje. Bili smo skupaj približno štirinajst mesecev. S prihodom vsakega novega transporta se nam je kak Slovenec pridružil za nekaj tednov, dokler ni bil poslan na delo kamor koli po širni Avstralski celini. Bilo je menda v marcu 1953, ko je zbor prenehal. Še zadnji smo se razšli: eni v Geelong, drugi v Albury, v Sydney, v Wagga Wagga.

*Milka Stanič, long time organist and choir member of the church choir.
MISLI. December, 1996.*

With the arrival of Father Odilo Hajnšek in 1961, the first church choir was established in Sydney. Ludvik Klakočer became the choirmaster of this first choir. Tončka Vodopivec regularly played the piano at church services.

In 1962, Ludvik Klakočer formed the men's choir named - **'The Larks'** (**Škrjančki**). They performed in Sydney and Melbourne, sang at church services, held concerts and notably, pressed their own L.P. record in 1965. In 1967, the group ceased performances.

Records show that Ludvik Klakočer filled the position of choirmaster, in various choirs, across 3 decades until his death in 1986. In the mid 1980's, his daughter, Marija (Muca) Klakočer (Umbrasunas) frequently stepped in as his assistant.

Choral singing has not only been the domain of older Slovenians. It is pleasing to note several attempts, by the younger generation of Slovenians, to establish choirs and perform within the Slovenian community.

The annual 'Australian Slovenian Youth Concerts', organized by the Slovenian Churches in Sydney, Melbourne and Adelaide and going back over 29 years, have done much to encourage the Slovenian youth to perform and promote their talents.

Around the mid 70's, second generation Slovenians were becoming quite socially active within the community. Many had an interest in music, dance and generally having a good time with peers. During this period, the Australian Slovenian Youth Concerts were conceived. These concerts were based around the church communities of each state and gave the youth an opportunity to display their talents and meet with fellow Slovenians from all over Australia.

In 1962, Ludvik Klakočar formed the men's choir named - 'The Larks' (Škrjančki). They performed in Sydney and Melbourne, sang at church services, held concerts and notably, pressed their own L.P. record in 1965.

Sydney youth contributed to this as individual performers, bands and choirs. The first Christian youth band – ‘Svetla Zvezda’ – took the community by storm. Its members; Henry Stariha, Mark Stariha, Miriam Bavčar, Jenny Stariha, Leanne Menič, Brigit Bedernjak, Andrew Konda, Lucia Laznik, Nadia Cenčič, Anita Franetič, Ciril Košorok, Maria Konda, John Kobal and Irene Kužnik performed well- known traditional hymns with a twist – rock! Some in the community saw this as a healthy way for the youth to express themselves musically – many however were horrified. I remember the looks of shock at our first appearance at a youth concert and the need for explanations afterwards!

‘Svetla Zvezda’ shone its light for a limited period. It did however create a base of like minded individuals who wished to perform in a Christian environment and strengthen their bonds with cultural peers.

Irene Stariha (Kužnik). Memories of the Youth Concerts. Jan. 2004

Profile of Choirs

(Pevski zbori)

1953 – 2004

(In alphabetical order)

- **Church Choir in Sydney - (Cerkveni zbor)**

Father Odilo Hajnšek formed the first church choir in 1961.

The initial choirmaster was Ludvik Klakočer and he continued to lead the choir until the mid 1980's.

The purchase of a mobile organ in 1965 meant that there could be an accompaniment to the singing at any Mass and in any location.

Na nedeljo 30. maja je pred slovensko mašo v Leichhardtu p. Bernard blagoslovil nove orgle. Takoj na to so slovesno zadonele pod spretnimi prsti Ludvika Klakočerja, ko je z njimi spremljal ljudsko petje mašnih pesmi. Po sv. Maši so bile pete litanije Matere božje. Izkazalo se je, da so orgle kot nalašč v naš namen. Saj smo v Leichhardtu dalj časa pogrešali petje, posebno okoli božiča in velike noči. časom je zbor večkrat nastopal ob proslavah in na mladinskem koncertu. Izdala se

Ludvik Klakočar conducted the choirs for many years. Practices took place in many different venues, until St. Raphael was built. (circa 1969)

The choir performing in the new church at Merrylands. (circa 1973)

The St Raphael choir today

Choir conducted by Ivan Tomšič

Sister Francka Žižek conducted the church choir for several years. (photos circa 1995)

Church choir at St Raphael, 1991, during visit by Janez Janša (centre).

je tudi Božične kasete. Opomniti je treba, da po smrti g. Klakočerja je g. Milka Stanič prevzela ljudsko petje in ob sobotah zvečer igrala pri sv. Maši. Ob nedeljah ob bogoslužju je g. Marija Ovijač vodila ljudsko petje, ki sedaj še poje. Po odhodu sestre Francke je prišla nova organistinja gđč. Carmen Funderanan. Dirigent je bil nekaj časa g. Ivan Tomšič. Po njegovem odhodu je prevzel g. Uroš Ergaver.

Account and memories of a long time choir member. 2004.

• Church Choir in Wollongong – (Cerkveni zbor)

As early as 1966, a women's choir was formed, who sang regularly at the 'Villa Maria Chapel' in Wollongong, where Mass was celebrated in the Slovenian language. The organizers of this choir were: Ivanka Žabkar and Barica Brodnik. Ivanka Žabkar chose and prepared the musical scores, whilst the organ was frequently played by the young Sonja Žabkar. This choir sang at church services right through to 1983.

In this year, the Slovenians in Wollongong moved to Figtree, where they had established a clubhouse for their club 'Planica'. In addition they had acquired a small church and a house on the premises. The church was named 'The Church of

All Saints' (Cerkev Vseh Svetnikov). Almost from the start, they organised a mixed choir, which was taught by Barica Brodnik. After 1988, the choir sang under the leadership of Sr. Francka Žižek, right up to her departure in 1997.

Barica Brodnik then took over the role of conductress. In recent times, Andrej Žičkar accompanies the mixed church choir with the organ and has at times been relieved by Vesna Hatežič, Mojca Brodnik, Marija Barič or Carmen Funderanan. The choir at present, consists of about 10 singers.

Ko smo se Slovenci v Wollongongu leta 1983, to se pravi pred dvajsetimi leti, dokopali svojih društvenih prostorov, smo na srečo dobili zraven tudi svojo Slovensko cerkvico, ki je posvečena "Vsem Svetnikom".

Že od samega začetka deluje tudi naš cerkveni pevski zbor (ljudski) pod vodstvom neumorne in požrtvovalne Barice Brodnik... Omeniti moram, da nam največkrat priskoči na pomoč, naš organist Andrej Žičkar z izvrstnim igranjem. Tu in tam ga nadomestita tudi Vesna Hatežič, Mojca Brodnik včasih pa tudi Karmen iz Sydneja, kar pomeni, da se le redko zgodi, da ne bi imeli organista med nami.

Ivan Rudolf. Glas Slovenije. Jan. 2003

Church choir: Olga Žičkar, Gizela Mlinarič, Barica Brodnik, Sr. Francka Žižek (circa 1993)

- **“Danica” choir - Wollongong**

Records show that as early as 1953, when the “Danica” club was founded in Wollongong, a choir by the same name, performed for the community. Neither information nor photograph has been found of the choir.

In 1955, another choir, named ‘Škrjančki’, which must not be confused with the well known ‘Škrjančki’ formed by Ludvik Klakočer in 1962, also sang in Wollongong according to some records. No information about this choir could be found... other than a photograph in ‘Misli’ July, 1955.

- **“Južne zvezde” (Southern Stars) – Merrylands Youth Choir.**

In recent years, the youth choir ‘Južne Zvezde’ has performed on occasions e.g., the Youth Concert – ‘Fusion’.

Its members were: Celeste Kalan, Ana O’Reilly, Irenka Bell, Mary Simčič, Danica Grželj, Danica Šajn, Brigita Bezjak, Renee and Tamara Letnar, Uroš Ergaver, Carmen Fuderanan, Shani Tumlos, Rebecca and Paula Keen.

- **“Lipa”, Men’s choir - Slovene Association Sydney**

Between 1972 and 1980, within the Slovene Association Sydney (S.D.S.), a men’s choir, under Ludvik Klakočer, performed at various club functions. Many of the members were either members of the church choir or members of the original ‘Škrjančki’.

This choir was reorganised and became the choir ‘Lipa’. Formed in 1981 by Štefan Šernek, it also had among its members some of the original members of ‘Škrjančki’, the choir that had had so much success under Ludvik Klakočer. ‘Lipa’ enjoyed much success for over 20 years, until it became part of the newly formed ‘Rožmarin Pod Južnim Soncem’, led by Uroš Ergaver, in 2003.

The choirmaster for the first 10 years was Jože Urbas. After this and until 2003, Štefan Šernek took on that responsibility.

Pevski moški zbor S.D.S. je organiziral Štefan Šernek, meseca novembra, 1981. Tistokrat odsotni člani so bili: prvi tenor – Štefan Šernek; drugi tenor – Štefan

In recent years, the youth choir 'Južne Zvezde' has performed on occasions e.g., the Youth Concert – 'Fusion'.

The choir "LIPA". The choirmaster of this choir, for the first 10 years, was Jože Urbas.

Trstenjak; prvi bas – Mirko Godec in Ivan Koželj; basista – Drago Raber in Lojze Kmetič.

Začetne pesmi so bile : 'Vrtec ogradila bodem', 'Gor čez jezero', 'V dolini tihi' in 'Sem šel sem šel čez gmajnico'. Po nekaj tednih so se nam pridružili pevci iz nekdanjega pevskega zbora 'Škrjančki' pod vodstvom g. Ludvika Klakočerja. In to so Jože Urbas, Franc Mramor, Ivan Kobal, Franc Danev in nekaj pozneje še Jože Črnčec in Jože Modrijančič. Pevski zbor se je povečal in smo dali novo ime - pevski moški zbor – 'LIPA' (SDS).

Izbrali smo Jožeta Urbasa, da bi on vodil pevski zbor in tako smo začeli z rednimi vajami vsak četrtek zvečer pri S.D.S.

Prvi nastop med publiko je bila Prešernova Proslava, 1982 pri S.D.S. Uspelo nam je, dobili smo veliko pohvalo. Nastopali smo za Materinski Dan, Očetovski Dan, Maturantski Ples v Merrylands, na Triglavu in posneje tudi izven Sydneya. Naj uspešnejši nastop smo imeli v Albury – Wodonga Slovenski klub na praznovanje 10 obletnice kluba... tam smo doživeli največji uspeh in aplaus od publike.

Bili smo zelo ponosni in hvaležni na naš pevski moški zbor 'Lipa'. Tudi smo nastopali v Canberri pri Slov. Klubu in pri Slov. Klub 'Planica' v Figtree. Zmeraj smo imeli velike uspehe.

Naredili smo prvi concert pri S.D.S., izbrali smo 15 pesmi, katere so bile najbolj priljubljene za naše obiskovalce. Concert je bil zelo uspešen ker smo presenetili naše gledalce in dobili veliko pohvalo.

Ko je S.D.S. zgradilo novi dom, smo začeli z vajami v novem domu! In tako smo nastopali na otvoritvi novega doma S.D.S. in seveda vseh kulturnih prireditvah pri društvu in cerkvi, v Merrylandsu. Bili smo zelo ponosni sami na sebe.

Toda obstajali smo že blizu 10 let, kar na enkrat nam je naš pevovodja Jože Urbas rekel: " Smo končali, jaz ne morem več zaradi slabega zdravja, da pojem in vodim." Ampak mi pevci smo bili zelo za petje navdušeni in smo se odločili, da gremo z petjem naprej. Začeli smo nadaljevati z vajami in so me vprašali če bi jaz prevzel in vodil naprej pevski zbor. Potem moški pevski zbor se je malo spremenil. Eni so odšli a drugi so prišli zraven. Franc Obid, Tone Okorn, Max Mikuletič in odličen harmonikaš, zelo poznani pri nas, saj je zastopal z harmoniko vso folkloro S.D.S., naš Rudi Črnčec. Učili smo se novih zabavnih pesmi ob sprejavi harmonike. Bili smo zelo hvaležni Rudiju za odlično sprejavo pri našem petju. Nastopali smo na društvu za 40. obletnico obstoja, Prešernovih proslav in vseh kulturnih prireditvah. Tudi praznikov za samostojno Slovenijo, in Maturantski plesov.

Po nekaj letih smo bili spet razočarani ker naš Rudi nas je moral zapustiti in oditi v Melbourne zaradi študije. Potem smo ostali 6 članski Pevski Zbor S.D.S. 'Lipa'.

Nastopali smo pri 45. obletnici obstoja S.D.S. in praznovanje 50 letnice Patra Valerijana Jenko duhovniškega stana. Naše vaje so še zmeraj bile ob četrkih večer...

"Lipa" under Štefan Šernek.

Rudi Črnčec often accompanied the choir "Lipa" with his accordion.

Pozneje se je nam pridružil g. Uroš Ergaver, kateri vodi pevski mešani zbor v Slovenski cerkvi v Merrylands. In smo sklenili in se odločili, da naredimo skupni pevski moški zbor – 'Rožmarin pod južnim soncem'. In nam je uspelo. Smo se združili S.D.S. pevci in pevci Triglava, ter pevci iz Merrylandsa.

Želim veliko uspeha našemu Urošu kateri uspešno vodi 15 članski pevski moški zbor Rožmarin.

Account by Štefan Šernek. Choirmaster, singer and past President of S.D.S. February, 2004.

- **Men's Choir (Moški zbor), Sydney – 1953. Name unknown.**

Records show that a 'men's choir' performed at a function at Legion House, 161 Castlereagh St., Sydney on 27th June 1953. Nothing is known about this group. It must have had a short span of existence because, in 1957, records show that no choir existed in Sydney.

Prej ali slej mora priti v Sydneyu do tega, da bomo imeli pevski zbor. Nešteto priložnosti se nudi, da bi pokazali sebi in Avstraliji lepoto slovenske pesmi. Med tolikim številom Slovencev je gotovo precej dobrih pevcev in pevk, treba jih je povezati in jim pokazati, kam lahko prihajajo na vaje: V DOM! Res, trenutno ne morem pokazati, kdo bi vodil, kdo bi igral, pa tudi tu velja pregovor: Kdor išče, najde. Morda ne takoj, pa sčasoma, če se na to resno misli.

p. Bernard Ambrožič. MISLI. January-February, 1957.

- **Men's choir (Moški zbor) - Wollongong.**

Another, early choir came from Wollongong. It was the choir established in 1962, which consisted of 7-8 singers, had no particular name, and was taught by Simon Pevec, until his death. He was followed by Victor Brodnik, who continued to conduct the choir until they disbanded several years later.

In 1988, another men's choir was founded and sang at many functions, including performances in Wollongong, Sydney and Canberra, over the years. The choirmaster was Max Vočanec. The original choir numbered 8 singers, but as the

years passed, the numbers reduced to 4 singers. It was then that the choir was renamed: **‘Vocal Quartet Planica’** (Vokalni Kvartet Planica). This quartet performed under Max Vočanec right up to 2002. It is important to note, that this choir, released a compact disc (CD), titled: **‘Slovenija je domovina tvoja’** in the year 2000. This CD became very successful. Acknowledgement needs to be given to Slovenia’s Ministry of Culture for their financial assistance in the endeavour.

- **“Nove steze” (New Paths) - Merrylands Youth Choir**

This choir was formed in the late 1980’s, under the leadership of Marjeta Bolko and Sr.Francka Žižek. It had as members, many of the original members of ‘Zarja’, but was much smaller in size. Its members were: Ana Bolko, Julie Brcar, Michelle Brcar, Natalie Brcar, Sonia Cesar, Carmen Lah, Veronica Lah, Vesna Lukežič, Denise Matuš. They were often accompanied by Miriam Stariha on organ or Damian Nemeš on keyboard. The group disbanded in the mid 1990’s.

- **“Rožmarin pod južnim soncem” - Moški pevski zbor, Merrylands**

Under the leadership of Uroš Ergaver, this mens’ choir was founded in July 2003. It was made up of singers combined together from the:

Merrylands Church Choir, Slovenian Association Sydney (SDS) and the Triglav Choir.

In the short time since its establishment, the choir has performed outstandingly on several occasions e.g., ‘Prešernova proslava’, Mothers’ Day celebrations, Boxing Day etc.

Quartet Planica, Wollongong : Pepi Mezgec, Janez Marinič, Janez Stainko, Max Vočanec (leader).

"Nove steze" was formed in the late 1980's, under the leadership of Marjeta Bolko and Sr.Francka Žižek.

Rožmarin

Moški pevski zbor *pod*
južnim soncem

Dragi prijatelji petja!

Vabim Vas, da se pridružite pevskemu zboru, ki sem mu na hitro dal ime Moški pevski zbor »Rožmarin pod južnim soncem.« Ta ideja je zrasla na slovenski glavi, kar pove tudi ime. Vendar to ni vse, kar daje pevskemu zboru obliko, ampak so to pevci, ki s svojimi glasovi oblikujejo slovensko pesem. Zanj pa vsi upamo, da bo na avstralskih tleh živila še dolgo časa.

Ideja o zasnovi pevskega zbora je prišla iz vaše srede, zato sem se odločil, da povabim tiste, ki vam je petje v veselje in druženje v zabavo. Prav na tak način pa bi potekale tudi pevske vaje in morebitni nastopi (dogovorili se bomo na prvem srečanju) - na prijateljskem nivoju.

Želim si ustanoviti in ohraniti pevski zbor, za katerega se bo reklo, da je enoten, da je slovenski in da bo vsem pokazal, da znamo tudi Slovenci držati skupaj.

PRVA PEVSKA VAJA oz. SREČANJE bo:

Ponedeljek

28. julija 2003 ob 7:30 (v razredu za oltarjem)

Cerkev Sv. Rafaela Merrylands

Zraven prilagam tudi note s katerimi bomo začeli. Nekateri pesmi že poznate, zato bo lažje tudi drugim, da bodo »pobrali« pravi ton in bo zadonelo kot nas bi bilo 100. Prosim, da malo pregledate besedila, da bo potem lažje z melodijo.

Že vnaprej se vam zahvaljujem za vaš odziv in vas pričakujem v ponedeljek.

Uroš Ergaver

Pel bom, dokler bom živ...

• “Škrjančki” (The Larks)

Formed by Ludvik Klakočer, in 1962 in Sydney.

The choir performed in both Sydney and Melbourne, sang in church services, held concerts and notably, and pressed their own L.P. record in 1965. Their quality of performance and dress (they wore identical versions of the Slovenian National costume) gave them a sense of professionalism and injected Slovenians in our community with a sense of pride. The group disbanded in 1967.

“ŠKRJANCKOVE” PLOŠČE

Dobili smo jih prav za Božič, čeprav niso “božične.” Prinašajo nam narodne in umetne pesmi, cela dolga vrsta jih je. Plošča na 33-1/3 in teče skoraj celo uro.

Vsi, ki so jo slišali, so polni navdušenja.

Cena £ 2-10-0 ali \$ 5.00

Naročite lahko pri MISLIH ali na naslov:
P. Valerijan, 66 Gordon St., Paddington,
NSW.

From left: fr. Valerijan Jenko, Ludvik Klakočer, fr. Basil Valentine and Marija Kužnik, in front.

Ludvik Klakočer with Maria Ovijač, who currently leads public singing during Mass. (circa 1971)

*The first Christian youth band **Svetla zvezda**. Its members; Henry Stariha, Mark Stariha, Miriam Bavčar, Jenny Stariha, Leanne Menič, Brigit Bedernjak, Andrew Konda, Lucia Laznik, Nadia Cenčič, Anita Franetič, Ciril Košorok, Maria Konda, John Kobal and Irene Kužnik performed well known traditional hymns with a twist – rock!*

The "Triglav" choir was established July 1975, under choirmaster, Boro Šedelbauer.

- **“Svetla zvezda” (Bright Star)**

The first Christian youth band – Svetla Zvezda – took the community by storm. Its members; Henry Stariha, Mark Stariha, Miriam Bavcar, Jenny Stariha, Leanne Menič, Brigit Bedernjak, Andrew Konda, Lucia Laznik, Nadia Cenčič, Anita Franetič, Ciril Košorok, Maria Konda, John Kobal and Irene Kužnik performed well known traditional hymns with a twist – rock! Some in the community saw this as a healthy way for the youth to express themselves musically – many however were horrified. I remember the looks of shock at our first appearance at a youth concert and the need for explanations afterwards!

Svetla Zvezda shone its light for a limited period. It did however create a base of like minded individuals who wished to perform in a Christian environment and strengthen their bonds with cultural peers.

Memories of Irene Stariha. 2004

- **Triglav Men’s Choir - (Triglav moški pevski zbor)**

This choir was established July 1975, under choirmaster, Boro Šedelbauer. The choir performed widely and was well known throughout the Slovenian community and the wider Australian community.

Boro Šedelbauer successfully conducted the Triglav for over 10 years.

Choirmasters that followed were: Martin Konda and Sr. Francka Žižek.

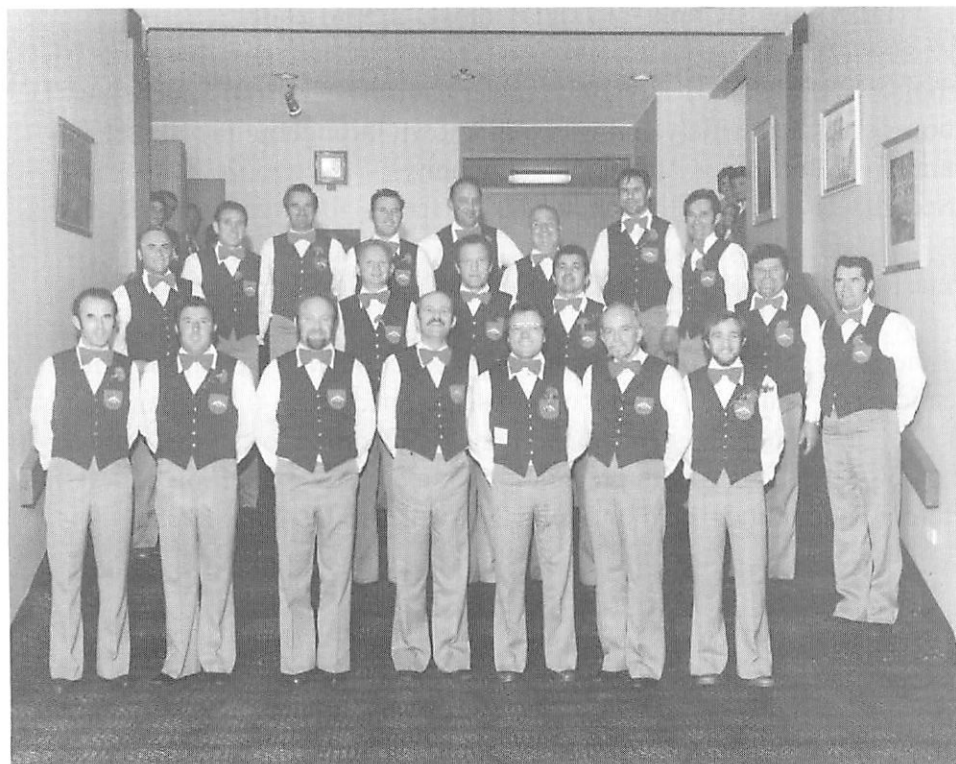
One of the most publicised performances by the choir was the ‘singing marathon’ at the studios of Radio 2EA. On the 24th september, 1978, the Triglav Men’s Choir and the Triglav Mixed choir (male and female), recorded for almost 4 hours, in the studios at Rozelle. This was in preparation for a cultural exhibition of folk music by different nationalities, held on Radio 2EA on 23rd October, 1978

Prvega julija letos (1985), je minilo deset let od ustanovitve moškega pevskega zbora – ‘TRIGLAV’ v Sydney. Ta desetletni, za slovensko pesem v Avstraliji še posebej pomembni jubilej, nam je kar nekako izginil izpred oči; nanj nas ni opozoril niti klub Triglav, niti pevci sami.

"Triglav" was also conducted by Sr. Francka Žižek, for several years until her departure in 1997.

"Triglav" choir performed at the Sydney Opera House in 1977.

Razlog je verjetno v tem, da bodo jubilej slavili kdaj pozneje v letu, ko nebo tako hladno in ko bo med nami manj prehlada kot ga je trenutno.

Ko je zbor proslavljal svojo 5. obletnico, je za rojake pripravil lep koncertni večer v Liverpool Town Hall. V uvodnih besedah koncertnega sporeda pa smo takrat, pod naslovom: 'Naj živi slovenska pesem', brali tudi naslednje vrstice:

"Ubrano petje Slovenskega okteta na poslovilnem večeru v torek 1. julija 1975, pri Triglavu, je bil dejanski začetek našega zbora. Ko smo dvignili kozarce in nazdravili dragim gostom iz domovine, je ljubitelj petja Alojz Pukl, na glas pomislil: 'Fantje! Ali ne bi mogli kaj podobnega tudi mi spraviti skupaj?'"

In začeli smo. Pukl je zbral pevce. Boro Šedelbauerja, ki je bil tisti večer prvič na Triglavu, pa smo naprosili za pevovodjo. Svoje prve vaje smo imeli v hiši na Triglavskem zemljišču, zdaj pa vadimo kar v klubskih prostorih.

Ljubezen do slovenske pesmi in Triglavske skupnosti nas je vodila skozi pet let dokaj trdega dela. Tudi žrtev ni manjkalo. Nekateri so prihajali in še prihajajo na vaje kar po 50 km daleč.

Tako je bilo ob peti obletnici in skoro enako je ob deseti, le da si je zbor med svoje laborike pripel tudi koncertno turnejo po Sloveniji.

Pevci so večinoma isti, kot so bili ob začetku, razen Lojzeta Pukla, ki ga je smrt prehitro odmaknila iz našega osredja, in tudi pevovodja je isti. Ni čudno torej, da so člani pevskega zbora še vedno prežeti z istim navdušenjem za petje in z enako predanostjo zvesti slovenski pesmi, kot so ji bili ob ustanovitvi.

Jože Čuješ. Slovenska stran – Nova doba. Avgust, 1985.

Peli so tudi na Cankarjevi proslavi; novi moški in mešani zbor Triglava, ki so ga pred dvema letoma ustanovili in ki je tudi zastopal jugoslovansko etnično skupnost na veliki letošnji prireditvi vseh narodnostnih skupin Avstralije v Sydneyski Operi.

"Prav s tistimi pesmimi, ki smo se jih naučili pred dvema letoma od Slovenskega okteta", je pripovedoval sedanji zborovodja Boro Šedelbauer, ki pa je tudi silno praktičen možak.

Bogdan Pogačnik. 1977. Newspaper source unknown.

Po končani letni vročini so naši 'fantje' ponovno zaživel. Pevovodja g. Boro Šedelbauer jih požrtvovalno uči vsak petek zvečer. Ob odprtem grobu umrlega člana Štefana Žekša in na letnem plesu kluba PLANICA v Wollongongu v soboto 28. aprila. Tuji gostje, ki so jih slišali in jim njihovo preteklo petje ni neznano, so izjavili, da je zbor izredno napredoval in da tako lepo, kot letos pri Planici, še ni pel!

Triglav. April. 1979.

Znano je, da je najvidnejši izraz slovenske duše – pesem, zato ni čudno, da nam je tudi pri Triglavu blizu in da jo naš moški zbor pod vodstvom Bore Šedelbauerja z vso vnemo neguje in razvija. Zbor obstoja že sedem let in ima za seboj dolgo vrsto uspešnih nastopov, med njimi nastop v Sydney Opera House, na radiu in letos – pevsko turnejo po Sloveniji. Med obiskom so peli tudi med koroškimi brati v Celovcu in v slovenskem kulturnem središču v Cankarjevem domu v Ljubljani. Trenutno se pevci pripravljajo za nastop na slavnostni akademiji, ki bo ob otvoritvi novega triglavskega doma. Na njej bodo s svojo iz srca zapeto pesmijo izrazili tudi naša čustva veselja in sreče, predvsem pa ponosa in trdnega upanja v nadaljno rast naše slovenske skupnosti pri Triglavu in širom Avstralije.

TRIGLAV. December, 1982.

• **“Zarja” (The Dawn) - Sydney (Mladinski zbor “Zarja”)**

Zarja, formed around 1980, was an extremely successful youth choir that at one time, numbered over 40 members, young men and women of the Slovenian community in Sydney. The choirmasters were Irena Stariha (Kužnik), Miriam Stariha (Bavčar). Its last performance under Irena and Miriam was at the midnight Mass in 1986.

Some members of the original ‘Zarja’, continued to sing under the name for a couple of years thereafter, under the guidance of Marjeta Bolko. e.g., at the Marijanska Akademija on 28. May, 1988. The group then changed its name to ‘Nove Steze’.

...Vse je napeto pričakovalo naslednjo točko sporeda, nastop mladinskega pevskega zbora ‘Zarja’ iz Merrylandsa. Ko so odprli zaveso, smo na odru zagledali 34 pevcev s sedem članskim ansamblom. Zarjani, ki smo jih že večkrat slišali, so nas tokrat kar dvakratno presenetili – z izredno ubranim in uglajenim petjem ter okusno oblečenimi dekleti...

Jože Čuješ. Slovenska stran. Nova doba. June, 1984.

Zarja became a social gathering in which a choir was sometimes glimpsed. An existing youth Choir had been running at St Rafael’s, Merrylands, for some time under the guidance of various choirmasters – Mr Ivan Koželj being the last of that generation. Gradually as numbers grew, leadership of the choir passed onto two of its youth members – Miriam Bavčar and Irene Stariha. Miriam arranged and

Zarja, formed around 1980, was an extremely successful youth choir that at one time, numbered over 40 members, young men and women of the Slovenian community in Sydney.

Irene Kužnik (Stariha) and Martin Konda on accordion, performing at the Youth concert. (circa 1984)

performed all of the music, whilst I tried to get as many people as possible opening their mouths and at least pretending to sing!

Numbers increased dramatically as our social activities became more regular. At one stage, Zarja numbered over 40 young people (even males!!) We performed monthly at St Rafael's and at times accompanied the Fathers on their travels to Newcastle, Wollongong and Canberra. Although our numbers were large, often our projection of sound was small. Many members saw the group as a way of being involved in a fun experience with friends. Miriam and I struggled to also lift the quality of sound that was produced and after many stressful practices, the choir and accompanying musicians, always blew us away at performances.

Democratic decisions were part of Zarja's success. All song choices for major performances were chosen by members and voted on with majority winning. Uniforms were chosen together and changed as regularly as possible – teenagers and fashion!! During our Youth Concert performances we even hired costumes to look totally professional and give us an edge – the South American costumes with fruit on our heads were particularly memorable! Our parents were usually kept in the dark, so even they were surprised when we appeared on stage.

The choice of material was often based on social conscience and one of our most memorable performances for me, was when we performed a Slovenian song about an unborn child begging its mother not to abort it. The friendships that were forged during the years of Zarja's reign have been longlasting. The youth of the time, were given an opportunity to travel Australia together, go camping, movies, dancing...and singing. Our bond was deep, and once I was married and had a home we celebrated Christmas Eve there and then all of us would go together to church to perform at midnight mass. Even Santa came to visit for a couple of years.

Unfortunately time weathered the commitment. School and life got in the way and slowly Zarja set. I hope our children's generation can benefit from an experience that is similar!

Written by Irene Stariha (Kučnik), 2004

• “Zlati glas” (The Golden Voice) - Wollongong

This youth choir, comprising of about 20 singers, was organized and taught by Barica Brodnik, who was followed by Vesna Hatežič in later years. From 1984 onwards, it performed regularly at major functions in Wollongong, Canberra and Sydney. It also performed regularly at the Annual Youth Concerts organized by the Slovenian Churches. Unfortunately, it disbanded in 1990.

...se nam je predstavila mladina iz Wollongonga pod vodstvom Barice Brodnik. Ob spremljavi lastnega ansambla so nam vzorno zapeli poznano popevko 'Dan Ljubezni'... Če bodo vstrajni pri svojih vajah, bodo v kratkem kar resna konkurenca večjim in bolj izurjenim skupinam. Vsekakor pa je hvale vredno, da se je našel nekdo, ki je 'periklical k življenju' tudi mladino v okolici Wollongonga.

Jože Čuješ. Slovenska stran. Nova doba. June, 1984

(circa 1998) Wollongong Youth choir : (from left) Lojze Brodnik, Vesna Hatežič, Marko Celin, Andrej Žičkar, Tanja Novak, Filip Hatežič, Leoni Marinič, Peter Murko, Blanka Kosak, Rebeka Rudolf, Margaret Hatežič, Darko Novak, Vanessa Marinič, Brigit Brodnik, Robert Koprivec, Marija Brodnik.

(circa 1983) Wollongong Youth choir: Marko Celin, Lojze Brodnik, Robert Koprivec, Andrej Žičkar, Blanka Košak, Marija Ferbezer in Rebeka Rudolf.

The annual 'Australian Slovenian Youth Concerts', organised by the Slovenian Churches in Sydney, Melbourne and Adelaide and going back over 29 years, have done much to encourage the Slovenian youth to perform and promote their talents.

Musical Bands

Slovenska pesem in melodija se razlega povsod tam, kjer smo Slovenci, pa naj bo to v še tako oddaljenih deželah po svetu. Potuje po predmestjih in mestih, mimo v nebo štrlečih nebotičnikov, po asfaltnih cestah, po peščenih plažah, po mostovih, po tovaniških hodnikih in po pisarnah, po parkih, na piknikih, na koncertih in zabavah, predvsem pa po vsakem kvadratnem metru zemljišč slovenskih društev, kjer so si izseljenci 'improvizirali' košček domače zemlje.

Pesem je večkrat vzrok našega domotožja in predstavlja našo melankolijo in sentimentalnost, naš smeh in naš jok, veselje in razposajenost kakor šahovske figure. Zdaj sem... zdaj tja.

Stanka Gregorič. Zbornik avstralskih slovencev 1988. Pg. 111

Below are listed many bands that played music for the Slovenian community over the last four decades. All had at least one member who was of Slovenian heritage. But in many, all members were of Slovenian heritage. Unfortunately very little documentation exists about the members of these groups. There is evidence however, that often different combinations of musicians, played under different band names, adding to the confusion.

- **Slovenska kmečka godba (The Slovenian Country Band)**

Father Odilo Hajnšek organised a group of talented Slovenian instrumentalists to play together at Slovenian functions. (1962)

The original members were: Erika Kučan (Žižek); Vlado Kunstelj; Ivan Koželj

These were joined by: Alojz Kučan; Anton Omerzel; Janez Fliser;
Rafko Lavter, Štefan Šernek; Emil Klemenc;
Štefan Trstenjak.

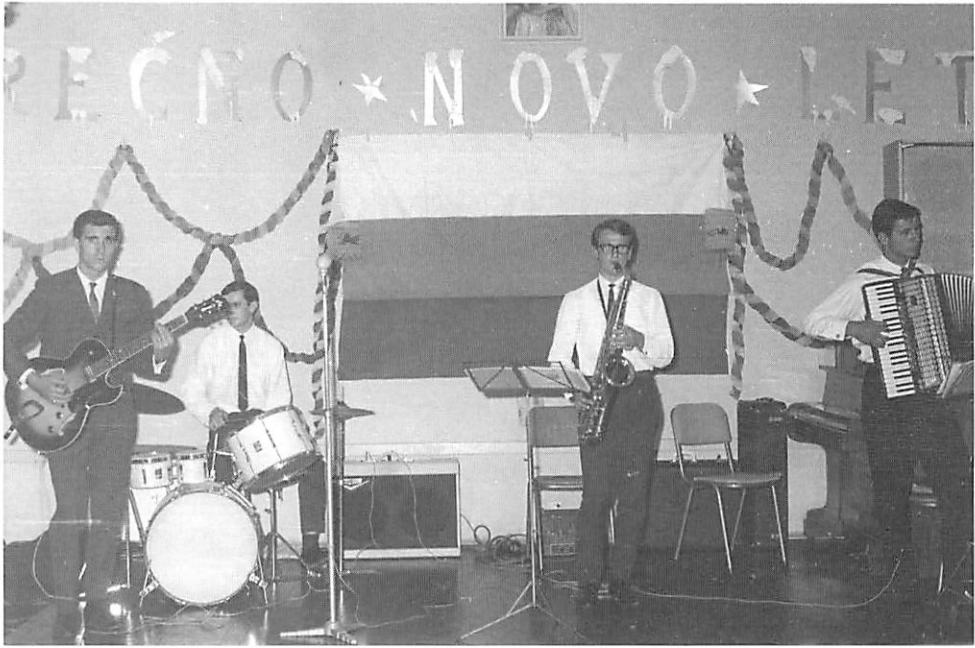
'Slovenska kmečka godba'. Father Odilo Hajnšek organised a group of talented Slovenian instrumentalists to play together at Slovenian functions. (1962)

'Ministranti' was a band of younger Slovenians that captivated the Slovenian community. It changed its name to Mavrica in 1974.

Vlado Kunstelj and his band of musicians entertained the Slovenian community for many years. (circa 1968)

- **Ministranti (The Altar Boys)**

A band of younger Slovenians captivated the Slovenian community. Although they were only in their early teens, their talent was very evident. They began to play in 1973.

The members included: Marko Konda; Andrej Konda; Henry Stariha
Mark Stariha; Franc Mramor;
Irene Kužnik (Stariha) on vocals.

Mavrica with lead singer Irene Kužnik (Stariha).

- **Mavrica (Rainbow)**

This band evolved from 'Ministranti'. Because a female vocalist, Irene Kužnik, had joined them, they felt their name was no longer suitable and needed updating. In this format, they began playing together in 1974 and ceased playing under this name by 1980.

In 1987, 'Mavrica' (2nd version), was formed. The singing of Olga Gomboc was always a highlight.

- **Mavrica (new combination)**

Reformed in 1987 under a new line up:

Martin Konda; Andrew Konda;
Frank Mramor; Martin Blessing;
Henry Stariha; Olga Gomboc (vocals)

This group ceased playing by 1990.

- **Svetla zvezda (Bright Star)**

This was a youth choir/band that was exceptionally talented and performed at several church functions. (circa 1976)

Members included: Henry Stariha (leader); Mark Stariha; Andrej Konda;
John Kobal; Ciril Košorok.

On vocals: Anita Franetič; Leanne Menič; Irene Kobal; Jenny Stariha;
Irene Kužnik; Miriam Bavčar; Brigit Bedernjak;
Lucia Laznik; Nadia Čenčič; Marija Konda.

- **Kristal (Chrystal)**

The original members of 'Mavrica' reformed and took the name 'Kristal' in 1980. They performed together occasionally for the Slovenian community, but focused more on Australian venues. By 1983, they had ceased performing under this name.

Members included: Andrej Koželj; Branko Koželj; Glen Henwood;
Henry Stariha; Mark Stariha; Irene Kužnik.

- **Cheap Expense**

In various combinations, this group played from 1984 – 1987

Members, at various times included: Andrej Koželj; Branko Koželj; Glen Henwood; Henry Stariha; Mark Stariha; Frank Rožanc;
Irene Kužnik (vocals)

- **Ansambel Šernek
Šernekovi Fantje
Šernekov Kvartet
Šernek Štefan Trio**

This band performed under all of the above names between 1976 and 1982, depending on the combination of musicians. Members changed at times, but the leader always remained Štefan Šernek (the younger). Other members included Stanko Štamfelj and Mirko Lalič. This was an extremely popular band within the Slovenian community.

Štefan Šernek (jnr), has gone on to lead the well known band 'Psycho Zydeko', a band playing Louisiana style music to the wider Australian community.

- **Srebrne strune (Silver Strings)**

An extremely talented group, they began to play in the second half of the 1970's and played together for about four years.

Members included: Štefan Šernek(jnr); Stanko Štamfelj; Michael Harder;
Robert Dotter; Frank Mramor.

- **Črni baron (Black Baron)**

This band was extremely popular with the younger Slovenians. They had the ability to mix the traditional waltzes and polkas with the more contemporary music. Most pleasing was the accompanying vocals of Miriam Bavčar (Stariha) and Sue Zec (Rožanc).

Band members included: (earlier combination)	(later combination)
Damien Nemeš	Rudi Črnčec
Rudi Črnčec	Robert Pečovnik
Henry Stariha	Henry Stariha
Frank Rožanc	Mark Stariha
Robert Pečovnik	Frank Rožanc

They began singing in 1993 and their last performance was New Year's Eve, 1998.

- **Andrejčkovi fantje (circa 1976) (Andrej's Boys)**

This band was led by Andrej Koželj, who was accompanied by Branko and Ivan Koželj.

- **Briški kvartet (circa 1979)**

The leader was Ivan Maurič Vančeta.

Other members included: Roman Jeretič; Lori Jeretič; Danny Marinič;
Roman Reja.

- **Oberkrainerji**

This band was led by Miran Špicar and was unique in their dress. They wore Austrian themed costumes. They played under this name from the late 1970's to the mid 1980's.

- **Fantje treh dežel (circa 1982)**

Rafko Lavter, on drums, led this band.

'Črni baron' is pictured here at their last performance in December 1998.

'Oberkainers' - This band was led by Miran Špicar and played from the late 1970's to the mid 1980's.

'Fantje treh dežel' (circa 1982) Rafko Lavter, on drums, led this band.

- **Alpski odmevi (The Alpine Echoes)**

This band was also led by Štefan Šernek (jnr). They regularly played for the Slovenian community and were very popular. They played under this name for several years – from about 1980 till the early 1990's.

Members included: Štefan Šernek (jnr); Stanko Štampfel; Franc Mramor (jnr)
Peter (surname unknown)

- **The Masters 1989 - to the present.**

This band is very popular with the Slovenian community. Vlado Kunstelj leads the band .

- **Lipa (1991 to 1998)**

Members included:

Early members: Peter Grivec (who was in 1999, crowned 'Polka King')
Ian Makovec; Martin Blessing;
Henry Stariha;
Miriam Stariha; Sue Zec.

The band 'Lipa' (earlier version), performing at the Slovenian Graduates Dance (Maturantski Ples) in 1991.

Other combination: Peter Grivec; Marko Celin; Slavica Kavaš;
Lojze Kavaš

- **Veseli gorenjci 1991 – to the present**

The members and format have changed several times. The highlights were seeing these young men in Slovenian national costume and the expert playing of accordion by Martin Konda.

- **Wollongong bands:**

- **Novi zvoki (circa 1979)**

Under Nadia Baša

- **Sabre (circa 1979)**

Led by Edi Konrad

'Veseli Gorenjci' - The members and format have changed several times. The highlights were seeing these young men in Slovenian national costume and the expert playing of accordion by Martin Konda.

Slovenian Folk Dancing Groups

(Folklorne skupine)

One of the most colourful and uplifting spectacles is a group of dancers, dressed in Slovenian costume (usually 'Gorenjska'), dancing to the tunes and rhythms of traditional Slovenian folk music. This exhibition of dancing is, in a way, the crowning glory of our traditions and culture and reflects the 'love of life' that characterizes the Slovenian people.

Over the last three decades, several folk dancing groups have formed in Sydney. All have been associated with, or been sponsored by, an organization or institution. Any celebration or special occasion was incomplete without a performance of one, or at times several, dancing groups. The Australian Slovenian Youth concerts, organized by the Slovenian churches in NSW, Victoria and Adelaide, and spanning over 29 years, have offered the opportunity for display of such dancing skills and costumes.

Folk dancing however, seemed to have had a late start in the cultural life of Slovenians in Australia. In Sydney, for example, the first recorded dance by a local folk dancing group was as late as the summer of 1969, soon after the Slovene Association Sydney, acquired land at Horsley Park (Prešerni piknik).

Thereafter, folk dancing became a much enjoyed demonstration of Slovenian culture, which was always a part of celebrations in the Slovenian community. It also proved to be an effective way to promote Slovenian culture to the wider Australian community. A Slovenian boy or girl, dressed in colourful costume, frequently made the pages of local newspapers and news coverage.

In the 1960's, within the Australian Slovenian community, there was clearly an increasing awakening of the Slovenian national dress. This was reflected by the increase in the wearing of these costumes at special events, particularly those with a cultural and nationalistic focus.

The national costumes worn by dancing groups (mainly costumes from the Gorenjska region of Slovenia) were in the main, sewn by local Sydney women. Marija Košorok, Ivanka Kariž, Marija Ovijač, Olga Lah sewed meticulously, many

of the more beautiful costumes, for example. The more intricate headgear (avbe) and men's vests and boots were usually imported from Slovenia.

The following is an attempt to describe the folk dancing activities of the various Slovenian organizations and institutions in Sydney and Wollongong.

- **The Slovene Association Sydney
(Slovensko društvo Sydney)**

Although there had been an awakening of interest in folk dancing and the wearing of national costumes, generally in the 1960's, no organized dancing is noted before the end of that decade. The first recorded performance by a local folk dancing group in Sydney was at the first special event organized by S.D.S., at the newly acquired land at Horsley Park. This was Prešeren's Picnic or Fair in February 1969. The members were: Vlado Šmajgert (leader and instigator), Mari Hue (Ovijač), Marija Lukežič (Verzel), Mirko Lukežič, Olga Lah (Ovijač), Jože Lah, Jurij Sušnik and Sonja Posenelli.

The costumes were made by and borrowed from, Marija Košorok.

The momentum had begun...

One of the earliest folk dancing teachers was Marija Košorok, who also made many of the costumes. She was assisted by Nives Muha, who also played the accordian. Martin Konda also played the accordian at times. S.D.S.'s folk dancing group 'Planika', formed in 1979, competed against 27 other folkloric groups at the Opera House in Sydney and were awarded first prize for the most ornate and colourful costumes. The award included a cup and \$500.

After Marija Košorok, in the early 1980's, 'Planika' was taught by Ivana Slobodnik.

The performers were mainly 2nd and 3rd generation Slovenians and the group numbered over 40 dancers. The age span of the dancers ranged from 7 to 16 years. The group in fact became so large, that dancers had to be broken up into smaller groups, to facilitate their learning.

Naša folklorna skupina "Planika" se zelo pridno vadi, če ne ob sobotah, pa ob nedeljah. Skupina zdaj šteje več kot 40 članov. Nekaj časa smo imeli problem za

The first recorded performance by a local folk dancing group in Sydney was at the first special event organized by S.D.S., at the newly acquired land at Horsley Park. This was Prešeren's Picnic or Fair in February 1969. The members were: (from left) Mirko Lukežič, Olga Lah (Ovijač), Jože Lah, Mari Hue (Ovijač), Vlado Šmajgert (leader and instigator), Marija Lukežič (Verzel), Jurij Sušnik and Sonja Posenelli.

Martin Konda and Nives Muha frequently accompanied "Planika" (SDS) on their performances. (circa 1979)

"Prešeren" Folkdancing group- Slovene Association Sydney, performed in Canberra. (circa 1993)

"Zakladi Slovenije" (SDS), was formed in the mid 1990, under teacher and member, Lolita Žižek.

The pride of SDS - 'Mali Prešeren'

deklice, sedaj imamo pa premalo fantov. Skupina je že tako velika, da bomo morali vaditi v dveh ali treh skupinah. Hvaležni smo vsem staršem, ki pripeljejo svoje otroke k vajah. Včasih je res težko in razumljivo, da se nekateri otroci hitreje naučijo plesu kot drugi. Naša Ivana se trudi, da bi vsi enako znali, zato mora včasih posvetiti nekaterim več pozornosti kot drugim, kar pa ne pomeni, da ji niso vsi enaki. Rada jih ima vse in je zelo vesela in ponosna na starše, da ji pomagajo na katerikoli že način.

Ivan Koželj. Avstralski Slovenec. Feb., 1983.

It is important to note the contribution made by Tamara Rogelja, a talented dancer, who for several years in the early 1980's, performed dances of high quality and promoted Slovenian dance and costume across the wider Australian community.

In the late 1980's and early 1990's, there were two other noted dancing groups: 'Mali Prešeren' (the younger children) and 'Prešeren' (the older dancers). After about 1993, 'Prešeren' reformed and became known as 'Zakladi Slovenije'. This newly named group was taught by Lolita Žižek. However, by 2000, only the younger group, "Mali Prešeren", continued to perform.

The older SDS dancing group 'Zakladi Slovenije'. (circa 1996)

Over several decades, all the mentioned folk dancing groups were taught by a series of dedicated teachers that should be acknowledged:

Lolita Žižek, Ivan Koželj, Ljubomir Čordaš, Majda Kosovel, Adriana Kustec, Natalie Brook, and most recently Lily Biščan and Perina Keen.

It is noteworthy that Rudi Črnčec accompanied the groups on his accordian for many years. His talent for playing his 'harmonika' must be applauded. It is fair to say, his performances have never been surpassed.

The folk dancing groups performed within the Slovenian community, but most memorably in the wider Australian community. They performed in Melbourne, Canberra and Adelaide. These were prosperous times for the promotion of the Slovenian culture.

- **Triglav Club (now, St. Johns Park Panthers –Triglav)**

Triglav Club strongly supported the formation of a folk dancing group in the early 1970's. Records show that this group was taught by Nick Ristevski, Branka Vrkič and Drago Pogačar. Marija Košorok was also involved with the performances.

The 'next generation' Triglav folk dancing group, first performed on 11th December 1983, on the first anniversary of the newly built Triglav club. From the outset the group was divided into two smaller groups, according to age. They were taught by Erna Nikolič, whose outstanding teaching raised the standards of folk dancing to a new level. These groups performed into the early 1990s after which they disbanded.

Za uspeh se imajo, razen odlični podpori staršev in dobri notranji organizaciji, mladine predvsem in v prvi vrsti zahvaliti neutrudljivi učiteljici Erni Nikolič, ki je s svojim znanjem in pa odločnostjo pri vajah dosegla v nekaj mesecih to, o čemer so drugi že leta in leta sanjali...

Jože Čuješ. Slovenska stran, Nova doba. May, 1984

The first Triglav folk dancing group, performing at Parramatta, 1974. Martin Konda in the front.

Folk Dancing group from Triglav Club. (circa mid 1980's)

"Bela Krajina" costumes for the performance at Triglav club (circa 1986)

NAŠE PRIREDITVE

OUR FUNCTIONS

FOR EVERYBODY

STREET DANCING

CABRAMATTA
From 5 p.m. to 8 p.m. — Saturday 31st August, 1974

Participating are many national groups including
SLOVENIAN TRIGLAV FOLKLORE DANCERS

Čitajte "Triglav". Izhaja četrtletno in stane le \$1.20. Dopolni za naslednjo številko morajo biti v uredništvu najpozneje do 22.9.74.

Address/naslov (za vse Triglavske organizacije):
Box 40., P.O. Summer Hill, N.S.W., 2130.

The Triglav Club had much success promoting the Slovenian culture to the wider community.

VPISOVANJE

Dopolnilna šola - Folklor

Vpis mladine v Triglavsko folklorno skupino bo v petek
10. februarja 1984 ob 7h zvečer v klubskih prostorih
v St. Johns Parku.

Ta večer bo že tudi prva plesna vaja. Vsa mladina
vabljen.

***

Vpisovanje v Triglavsko dopolnilno šolo bo v nedeljo
12. februarja 1984 ob 3h popoldne v učilnici triglav-
skega doma. Redni pouk bo v nedeljo 19. februarja.
Vabimo sve starše s soloobveznimi otroki, da jih pri-
javijo k dopolnilnemu pouku slovenščine. Triglavsko
šola sprejema otroke do 12. leta starosti (do obiska
srednje šole).

ODBOR TRIGLAVA

Prvi nastop mladinske folklorne skupine kluba Triglav v soboto 11. decembra 1983, ob proslavi prve obletnice otvoritve triglavskega doma, je bil posebne vrste doživetje.

Obema skupinama, mlajši in starejši, se je poznalo, da sta se vadli pod strogo disciplino in budnim očesom izurjene učiteljice. In kar je še pomembnejše, učiteljica je poznala smisel plesov in pravilnost njihove izvedbe. Če bodo mladinci vstrajali pri svojih vajah in s starši vred sedili navodilom plesne učiteljice, bo predvsem starejša skupina kmalu preseгла dosežke ostalih folklornih skupin, ki jih imamo Slovenci širom Avstralije. Prijetno je bilo gledati nasmejane in veselje izrazajoče mlade plesalce, prijetno tudi zato, ker so bili plesi kratki in so se drug za drugim vrstili nepretrgano in brez zastojev... Plesalci so svojo 'krstno' predstavo srečno prestali. Želimo jim, da bi od nastopa do nastopa vse bolj napredovali. To pa bo seveda možno le, če se bodo pridno vadili in učili.

V skupini mlajših so nastopili: Mojca Pelcar, Maja Špicar, Vanessa Fabjančič, Erik Dolšek, Stojan Bratovič, Steven Paris in Daniel Valenčič.

V skupini starejših pa: Natalie Špicar, Ester Tomšič, Erika Pečar, Nives Bratovič, Diana Petrevski, Mary Brezovnik, Michelle Mezgec, Tania Samsa, Wendy Dolšek, Marko Krobe, Dušan Samsa in Robert Zadel.

*Jože Čuješ, editor of the Slovenian Page (Slovenska stran)
Nova doba. January 1984.*

In the 1980's, the Triglav Club focused strongly on the development of folk dancing. It recognized that this was an ideal opportunity to involve the younger members of the Slovenian community.

Through the 'Association of Slovenian Organisations in N.S.W.'

(Zveza Slovenskih Organizacij v N.S.W.), it organized at its club, a Folk Dancing Seminar, in August of 1987, in which Ljuba Vrtovec from Slovenia, assisted by accordion player, Drago Kunej, trained several pairs of dancers from Sydney, Wollongong and Canberra. The success of this workshop was phenomenal. Never before had the Slovenian community witnessed such quality of performance in folk dancing. It was also an opportunity to view an exhibition of the variety of national costumes representing different parts of Slovenia. It was now up to the dancers, to spread their skills within the Slovenian community.

- **Folk Dancing Group, Merrylands.**

Motivated by the Folk Dancing seminar at the Triglav Club, in 1987, under the teaching of Ljuba Vrtovec, a group of young dancers formed the Merrylands Folk Dancing group. They were led by Ivan Koželj.

They had their practices every Monday night and demonstrated a high degree of skill. Their costuming was detailed, correct in form and extremely colourful. They were very professional in their performances.

Some members included: Jožica Modrijančič, Mark Slatinšek, Gail Twrdy, Kristina Berginc (Šuber), Walter Šuber, Peter Šarkan, Lolita Žižek, Denis Cesar, Jenny Stariha, Martin Blessing, Danica Šajn, Damijan Fortuna, Lidia Gal, Frank Brian, Carmen Kalc, Boris Tomšič, Mariane Kos, Lojze Kmetič.

Merrylands Dancing Group

- **Folk Dancing groups in Wollongong**

Around 1975, the Wollongong community had two folk dancing groups –a younger group and an older dancing group. It is not known if they had a name. These groups were taught by Nick Ristevski.

In 1987, a group consisting of 6 pairs was taught by Ljuba Vrtovec, a well known and skilled teacher of folk dancing. At this time, the younger group was taught by Ivan Rudolf and Janez Marinič. Wollongong was well represented in the annual Youth Concerts, which were organized by the Slovenian Churches. Unfortunately, the folk dancing group disbanded after the 1989 Youth Concert in Wollongong. It should be noted, that many of the original, beautiful, women's national costumes (narodne noše) were made by Marija Košorok. Marta Valen and Ivan Rudolf made many of the men's costumes.

Wollongong folk dancing group, 1974.

• ‘Prvi rej’, Folk dancing group, Canberra

Folklorna skupina “Prvi rej” je v velik ponos staršem in Društvu. Gospa Ljuba Vrtovec-Pribac, učiteljica folklorne skupine, je izdelala prekrasne narodne noše iz skoraj vseh slovenskih pokrajin in našemu Društvu podarila edinstveno narodno bogastvo. Skupina je lani doživela vrhunec svoje aktivnosti, ko ji je izseljensko društvo “Slovenija v svetu” omogočilo turnejo v domovini. Njihovi nastopi na štirinajstih mestih po vsej Sloveniji so bili sprejeti z velikim navdušenjem slovenske publike, člani “Prvega Reja” pa so ohranili čudovite in nepozabne spomine na domovino svojih staršev.

Piše Cvetko Falež. Slovensko društvo v Canberri. Glas Slovenije (on-line).

The dancing group 'Prvi rej' was renowned for its professionalism and outstanding performances.

Sporting and Social Activities

Background:

A Hunters' Section was formed in 1977 (named: 'Lovska družina Sydney'), which had, as members, Slovenians from the major clubs and included non members and Croatians. At one stage membership totalled 32 members. After two years, this group dissolved and some members joined club groups.

The first hunters' group in Sydney (1977), which was independent of all clubs. Pictured here at the Wollongong Country Wedding parade in 1977.

- **Lovska, ribiška in taborniška družina**
(Slovensko društvo Sydney)
(The Hunting, Fishing and Scouting Assn. - S.D.S.)

On the 25th April 1980, under the wings of SDS, there was formally formed the: **'Lovska ribiška in taborniška družina'**.

This group has played an important part in the life of the S.D.S.

Over the last 25 years, members have collected a bank of fond memories of hunting and fishing trips. The motivation for these activities however, is not the catch or the

trophy, but rather, the social interaction, exercise, but above all, the friendships they form.

The first 'Head' (starešina) of the club was Drago Rabar. He was followed over the years by: Štefan Šernek, Henrik Juriševič and Janez Klavžar. Stefan Šernek is the current 'starešina' and has been so for many years.

S.D.S provided the group with a fine Hunters' room on the first floor of the club's premises, where the hunters meet regularly on Fridays. They hold shooting competitions (air guns) and these most often involve the women and young members of the club. Their uniforms are distinctive and are often worn, with pride. Soon after their founding, a badge was designed by Henrik Juriševič. The section has also an impressive banner, which they exhibit on special occasions.

...Značke so bile sicer zelo drage, so pa tako lepe, da se prodajajo 'kot med'. Cena značke je \$4. Zanimivo pri tem je, da značke kupujejo tudi ljudje, ki niso člani Lovske in ribiške družine.

Jože Žohar. Avstralski Slovenec. March, 1980.

The strong bond members share, results from their common interests and activities. In addition to competitions, the group also organizes social gatherings, picnics, excursions to the country (sometimes up to 400 kms). These outings are usually associated with a 'hunt' for rabbits, piglets and small goats etc. The hunt usually concludes with a picnic. The group regularly organizes dances and forges associations with other clubs.

...Še danes uspešno deluje, brezdvoma so lovci imeli veliko lepih doživetij na lovih, na divjad kot pri ribolovih. Vsak lov, bolj kot potreba po mesu in trofejah, je neka vrsta družabnost, nekim tudi šport, predvsem pa mesebojno prijateljstvo. Navadno se je lov končal s piknikom. Vadili in tekmovali so tudi s streljanjem z zračno puško, imeli vsakoletno zabav in večerje in še kaj... S svojimi lovskimi uniformami so tudi sodelovali v paradah. Občasno so se srečevali s svojimi kolegi drugih bratskih društev in verjetno pogruntali kako lovsko dogodivščino.

Essay on "40 Years of Slovenians in Sydney"
L.Košorok...1997

Lovska in ribiška družina S-D-S.

vabi vse rojake na

LOVSKO ZABAVO

V SOBOTO **6.11.82** ZVEČER

NA VOLJO BO DOMAČA IN LOVSKA HRANA
PO ZMERNIH CENAH. KOT VEDNO, BO TUDI
ZDAJ POSKRBLJENO ZA ŽEJO IN VESELJE OB
POSKOČNI GLASBI ALPSKIH ODMEVOV.
VSTOPNINA: ČLANI \$2, NEČLANI \$3, OTROCI
DO 18 LET IN UPOKOJENCI PROSTO.
REZERVACIJE SPREJEMAJO ODBORNIKI.

Trophies being awarded at the end of air gun competitions. (circa 1996)

The motivation for these activities is not the catch or the trophy, but rather, the social interaction, exercise, but above all, the friendships formed.

'The Hunting, Fishing and Scouting Association', has played an important part in the life of the S.D.S. over the last 25 years. Štefan Šernek is the current "starešina".

'The Hunting, Fishing and Scouting Association' of SDS, enjoys a well equipped hunters' room on the first floor of the club house.

Records show that these names were the initial committee members who made significant contributions to the setting up of the 'Hunting, Fishing and Scouting' section (Lovska - ribiška in taborniška družina):

Štefan Šernek, Pavle Bogataj, Rafael Lauter, Branko Zobec, Hinko Nell, Dare Borec, Jovani Poštaj, Martin Marks, Nikola Poštaj, Toni Bundrla, Viktor Ozimec, Alojz Gominšek, Duro Zobec. Of course many other people made a strong contribution in the early years, but there are too many to mention.

Po tistem, kar so naši lovci videli in doživeli na lovskem srečanju v Melbournu, se je med njimi nekaj zganilo: hočejo oživeti svojo lovsko družino in postati bolj aktivni. V planu imajo, da zgradijo prostor in to za streljanje z zračno puško. Hočejo si tudi dati napraviti enotne lovske uniforme. Nekdo je omenil, da bi bil pripravljen dati določeno vsoto denarja, če bi enako storili tudi drugi, da se kupijo stvari za skupno uporabo (v Melbournu imajo več lovskih pušk, dva avtomobila na štirikolesni pogon, walkie-talkies in drugo). Drugi je pripomnil, da večje vsote ne bi mogel dati, obvezal bi se pa, da prispeva v obrokih. Več bi jih bilo pripravljenih fizično pomagati. Mogoče bi lahko šli skupaj na lov, tisti ki že imajo svoje puške, mogoče bi lahko organizirali lov skupaj z Melbournskim društvom kje v notranjosti, kjer bi obem bilo na pol poti. Skratka, ljudje nekaj hočejo.

Odgovornost za lovsko-ribiška sekcija je odbor S.D.S prepustil članoma Dragu Raberju in Jožetu Žoharju, ki sta se tudi zavzela za to, da se lovci zberejo in da se oživi lovsko-ribiška družina...

Avstralski Slovenec. August, 1980. Pg. 12

Naslednji mesec bo preteklo eno leto, odkar je bila ta sekcija na novo ustanovljena. Zdaj že ima precej članov, ki se vsako prvo nedeljo v mesecu ob štirih popoldne zberejo na sestanku in se porazgovorijo o stvareh, ki se tičejo njihove sekcije. S prostovoljnim delom in denarnimi prispevki so postavili strelišče, kjer se zdaj pogosto pomerjajo v streljanju z zračno puško. Tudi na lov hodijo v manjših skupinah. Seveda, vsak mora imeti lastno lovsko puško in drugi pribor, ker je bolj malo verjetno, da bi se divji prašič pustil ujeti z golimi rokami.

Lovska zabava, ki jo pripravljajo za 25.april, bo menda taka, kot je društvo še ni imelo. Lovci bodo pred zabavo šli v skupinah na lov, daleč v notranjost države. Lovili bodo kar je dovoljeno loviti: divje prešiče, zajce, race in še kaj... Če me spomin ne vara, bodo menda tudi ribiči šli loviti. Mogoče je, da bodo najeli večji ribiški čoln in šli loviti ribe na odprto morje. Za ribiče in za njihov uspeh se zelo zavzema član Frank Obid...

Jože Žohar. Avstralski Slovenec. March, 1980.

• **Bocce (Balinanje) Slovene Association Sydney (S.D.S.)**

The bowling faction of the Slovene Association Sydney (S.D.S.) has always been active. Every weekend, without exception, the activity of the bowlers livens up the atmosphere of the club. They are a very important part of the life and history of the club.

The bowling lanes were first built at S.D.S. (Slovensko Društvo Sydney) in Horsley Park, in 1974. The bocci lanes were officially opened and blessed by Father Martin, who was on visit from Slovenian, with the singing priests 'MINORES'. The President Jože Petrič rolled the first bocci ball.

New lanes were built as soon as the club moved to its new premises in Wetherill Park. A shelter was built over the lanes in 1995.

The Women's section of the SDS and Triglav teams. (circa 1978)

New lanes were built as soon as the club moved to its new premises in Wetherill Park. A shelter was built over the lanes in 1995.

Time to celebrate! (SDS bowlers)

Since the beginning, the bocci- bowling group regularly organizes inter and intra club competitions. That they are very successful at such competitions is evidenced by the numerous trophies in the club's trophy cabinet in the main hall.

'The Prešeren Cup' is a major annual competition, first played for in 1978. Other competitions have been for the: Ampol Cup, ANZAC cup, Cankar Cup, Planica Cup, Župančičev Cup, Fathers' Day Cup, Mothers' Day Cup etc. On many occasions, a dance follows a long day of competition ('balinarski ples').

Na Dan Prešernove proslave so se na Slovenskem društvu, že ob devetih zjutraj, pričele tekme balinarjev.

Gostje so bili slovenski klub Triglav, moška in ženska ekipa, kluba Istra in Hajduk pa le moški ekipi. Dopoldne so se odigrali štiri tekme med moškimi ekipami in dve med ženskimi ekipami. Za ženski ekipi je bilo s tem tekmovanje končano. Zmagala je domača ekipa. Med moškimi ekipami se je tekmovanje nadaljevalo po kosilu. ...Posebnost letošnjih balinarskih tekmovanj je bil seveda veliki Prešernov pokal, kateri je prehodni in se bo zanj igralo na Slovenskem društvu vsako leto ob tem prazniku. Zmagovalna ekipa balinarjev bo imela v varstvo ta pokal do naslednjega leta. Na pokalu bodo vgravirana imena zmagujoče ekipa z letnico.

Pavle Bogataj. Avstralski Slovenec. March, 1979.

It must be noted, that this sport has produced some real champions. Robert Mikuletič has achieved much success and has represented Australia in overseas competitions several times.

*...Klub Marconi je organiziral v nedeljo 29. junija 1997 balinarsko tekmovanje za mlade. Tega dne je vodil naš **Robert Mikuletič**, ki ga je Balinarska Zveza NSW izbrala za trenerja v avstralski zvezni državi NSW.*

Robert lahko vsem, ki bi se za to zanimali, pove marsikaj o sebi in svojih uspehih, saj je pri svojih osemnajstih letih že trikrat potoval v Evropo, vsakič na mladinsko svetovno prvenstvo v balinarju.

Robert je bil na letošnjem avstralskem meddržavnem mladinskem prvenstvu v Melbournu ponovno izbran v skupino treh balinarjev, ki bodo odpotovali na 9. svetovno prvenstvo mladih v Casablanca – Morocco, ki bo potekalo od 17. do 27. julija. Upamo, da bodo Robertovi uspehi navdušili še marsikoga. Zato, mladi, poskusite kako se vrže krogla!

Glas Slovenije June, 1997.

• **Bocce (Balinanje) - Triglav Club**

No-one would argue that the most motivated group of people in Triglav has always been the members of the bocci/ bowling section – both the men's and women's teams.

Najbolj razgibana in številčno najmočnejša skupina Triglava je balinarska skupina, ki vključuje moške in ženske. Na modernih klubskih baliniščih je vedno živahno. Umiri se le takrat, kadar močno dežuje.

Vkljub temu, da smo pričeli z balinanjem kot izključno družabno igro, se je igranje kar hitro spremenilo v medsebojno tekmovanje. Igralci pa ne tekmujejo le med seboj.

Zelo uspešni so pri medklubskih srečanjih in pri igrah, ki jih organizira balinarska zveza Avstralije. Priborili so si že toliko pokalov, da je na Triglavu zmanjkalo polic, na katere bi jih postavljali.

Za otvoritev novega doma so organizirali medklubsko tekmovanje za poseben pokal Slovenske Izselske Matice.

Triglav. December, 1982

Po prijetni družabnosti prvega piknika v zimski dobi na Triglavu v nedeljo, 3. junija, je med 'svoje vrnivši' se tajnik kluba Triglava Stanislav Petkovšek razdelil pokale prvenstva triglavskih balinarjev za letošnje leto.

Prejeli so jih : za prvo mesto M. Lipold, za drugo mesto A. Moge, za tretje mesto R. Kreševič in za četrto mesto K. Samsa. Balinarji so tudi sklenili, da bodo v bližnji bodočnosti imeli še več klubskih in medklubskih tekmovanja. Za prvo tekmovanje bo preskrbel trofeje g. F. Mikel za naslednjo pa g. D Turtle.

Slovenska stran. Nova doba. June, 1979.

New Bowling Grounds were officially opened at Triglav, on the 11th March, 1990. To celebrate the occasion, an inter club competition was organized that included many clubs from across Australia.

V soboto in nedeljo 11. in 12. marca bomo imeli pri Triglavu slavnostno otvoritev novih balinišč. Za ta dan pripravljamo veliko balinarsko tekmovanje. Udeležili se ga bodo vsi slovenski in istrjanski klubi v Avstraliji.

Ivanka Bulovec, tajnica kluba. Slovenska stran. Nova doba. Nov. 1989.

The most motivated group of people in Triglav have always been the members of the bocce/bowling section .

Time to award the trophies. At the first anniversary of the new club, Triglav, 1983.

New Bowling Grounds were officially opened at Triglav, on the 11th March, 1990.

vse vljudno vabi na

OTVORITEV NOVIH BALINIŠČ

u soboto, 11.3.89 in v nedeljo 12.3.89.

Slavnostna otvoritev bo v soboto ob 3-h popoldan. Ob 8. uri zvečer kulturni program. Za ples bo igral ansambel Alpski odmevi. V nedeljo, 12.3.89 prirejamo poslovilno popoldne vsem gostom, vseh slovenskih društev in balinarskih ekip. Začetek slavnosti ob 3-h popoldne. Za ples igra godba "The Masters".

VSI DOBRODOŠLI IN NA SVIDENJE!

VLJUDNO VABI ODBOR

• Tennis, Table Tennis and Chess - (Slovensko društvo Sydney)

Many sporting activities have played a part in the history of the club.

* **Chess (šah)** was particularly popular in the late 1970s and the early 1980s. The club's newsletter had regular accounts of chess tournaments and plans for chess moves. Some of the members involved include: Lojze Gomišček, Jože Hampton, Tone Okorn, Miro Lipold, Pavle Bogataj, Jože Žohar, Dare Borec.

* **Tennis**

In the mid 1990's, The S.D.S. focused on expanding the activities it provided for its members. With this in mind, the committee, under President Jože Lah, passed a resolution to build a tennis court at the back of the existing hall. This they did and the official opening was held in 1996.

The club promoted competitive games and 'with tongue in cheek', referred to the competition as the 'S.D.S.Open'. Tennis coaching for the younger and older groups was arranged by the club every Saturday.

The enthusiasm was very evident for several years, however, the interest has waned significantly in recent years.

The tennis courts were officially opened by Aljaž Gosnar, Charge d'Affaires (Left). Jože Lah, President of SDS, stands on the right.

Tennis coaching for the younger and older groups was arranged by the club, SDS, every Saturday.

Mark Gašperšič (on the left) and Katarina Srebotnik (on the right) at the SDS Tennis Open 1998

*Table tennis

Although table tennis was played at S.D.S. as early as the 1970's, this activity reached the height of popularity in the mid 1990's. Players were outfitted with uniforms and were very competitive. The team continues to play to date.

Table tennis at SDS. *Players are outfitted with uniforms and are very competitive.*

- **Basketball (košarka)**

In the late 1970's, Triglav Club sponsored and promoted a basketball team called "Olimpija". It was trained by Steve Mayer and enjoyed some significant success. Some of the players on record are: Vinc Lipol, Mark Grico, George Sultan, Luciano Mayer, Michael Ivasovič, Aldo Šuštar, Bob Žust.

- **Athletics**

This publication is an ideal opportunity to celebrate the past achievements of Lolita Žižek, a well known member of the Slovenian community.

In 1987, Lolita Žižek represented the 'Zveza slovenskih organizacij v NSW' (Association of Slovenion Organisations in NSW), at an athletics competition

involving Slovenian athletes and athletes from the whole of Yugoslavia. In Maribor, she was placed first in the 80m hurdles and was awarded 2nd place in the 100m sprint.

In the Postojna meet, she placed 2nd in the 100m hurdles and 3rd in the 100m sprint.

Lolita Žižek, o kateri večkrat beremo v avstralskih športnih revijah, je v letošnjem "slovenskem" poletju častno zastopala Zveza slovenskih organizacij za NSW pri srečanju jugoslovanskih in slovenskih atletov v Sloveniji.

Vkljub temu, da je pri državnem prvenstvu tekmovala izven konkurence, so bili njeni dosežki presenetljivi. Pri tekmovanju v Mariboru je bila pri teku na 80 metrov z ovirami prva, pri teku na 100 metrov (brez ovir) pa druga. V Postojni si je na 100 metrov z ovirami priborila drugo mesto. Pri teku na 100 metrov brez ovir pa tretje.

Med mesec dni trajajočim obiskom v Sloveniji, je videla veliko lepot domovine svojih staršev ter obiskala številne sorodnike. Ko je po vrnitvi domov ponovno vstopila v slovenski razred dekleške državne gimnazije v Bankstownu, je z navdušenjem pripovedovala o svojem obisku.

Slovenska stran. Nova doba. Sept. 1986

Lolita Žižek, 1987

• King of Polka

One of the most interesting social occasions was the event organized by the St. Johns Park Community Club, for accordian players – The crowning of the ‘Polka King’ in Australia. (17.8.99)

Peter Grivec, from Wollongong was crowned the Polka King. Rudi Črnčec, from Sydney, was runner up.

Pri St. Johns Park Community Clubu - Klubu Triglav so tekmovali za naslov ‘Kralj Polke v Avstraliji’ Za naslov Kralja Polke na diatonični harmoniki so tekmovali: Peter Grivec iz Wollongonga, Rudi Črnčec, Jože Črnčec in Janez Just iz Sydneya, Erik Martin iz Melbournea in Daniel Šmon iz Adelaide.

Sodniki: Petaros Stojan, koreograf in mentor slovenskih ljudskih plesov in pesmi. Denis Novato, večkratni zmagovalec tekmovanj na diatonično harmoniko in od leta 1998 absolutni svetovni prvak, učitelj igranja na diatonično harmoniko v Italiji in Župan centru v Mengšu, posnel štiri kasete in tri CD-je.

Vesna Hatežič, ‘Bachelor of Music Education, Associate Diploma in Music Australia Piano’; letos bo končala še ‘Master of Business Administration’.

Prvo mesto v skupini nad 18 let in naslov ‘Kralja polke Down Under’ je pripadlo Petru Grivcu, ki je prejel tudi Županovo zlato harmoniko, narejeno posebej za to tekmovanje. Petra je izbralo kot najboljšega harmonikarja tudi občinstvo v dvorani. Na drugem mestu je pristal Rudi Črnčec in na tretjem Stephen Sečkar. Prvo mesto v skupini harmonikarjev starih manj kot 18 let si je priboril Erik Martin, drugo Daniel Šmon.

Piše Peter Krobe. Glas Slovenije. Sept. 1999

Historical Archives for Slovenian Australian - NSW

The **Historical Archives for Slovenian Australians** - (HASA), was officially registered on 9th February, 2003. It is a non-profit organization, relying solely on the financial support of the community and grants from various institutions. It is fully managed by a committee of volunteers. It is also registered officially as a charity (ITEC) and is located at the St Raphael Mission, Merrylands.

The purpose of the Association is to

- promote the means and opportunities for the education and enlightenment of the wider community in the Slovenian culture and heritage;
- study and research the history of Slovenian settlement in New South Wales, Australia;
- solicit, collect, preserve and exhibit Slovenian artifacts, books, art, literature, documentation, biographies and all materials concerning the history and culture of Slovenians in NSW;
- produce exhibitions, to promote an understanding of Slovenian history, heritage and folklore within the wider community;
- establish facilities conducive to furthering the above objectives.

HASA is co-founded by The Scientific Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences & Arts (ZRC SAZU), Ljubljana.

Pictured (from left) are: Marta Magajna, Olga Lah, Mihela Šušteršič working on the exhibition, created to celebrate and co-incide with the opening of HASA and titled: 'Sadovi slovenske dediščine'.

Marta Magajna

Mihela Šušteršič

Tanya Smrdel

ZAČETEK SLOVENSКИH RADIJSКИH ODDAJ V NSW - POPRAVEK Kdo je spregovoril prvi na slovenski radijski oddaji v NSW-u?

V nedeljo 20. julija 1975 je bila na radijski postaji 2EA (danes SBS) v Sydneyu prva slovenska oddaja, katera je trajala kar dve uri. A se še spominjate, kako lepo je zvenela slovenska beseda preko radijskih valov? Toda kdo so bili tisti prvi rojaki, prostovoljci, ki so prinesli slovensko besedo v naše domove? Da, po več kot 30-tih letih je spomin marsikaj zabrisal in marsikomu skopnel.

Splošno mnenje poslušalcev, podprto s članki, objavljenimi v avstralsko-slovenskem časopisu "Glas Slovenije" in tudi v "Svobodnih razgovorih", je bilo, da je bil prvi glas, ki se je slišal preko radijskih valov v NSW-u, glas danes že pokojnega gospoda Jožeta Čuješa. Citati iz teh člankov so bili pozneje objavljeni tudi v knjigi "Sadovi slovenske dediščine", katera je izšla ob otvoritvi Historičnega arhiva za slovenske Avstralce - NSW (HASA), aprila 2004 pod peresom gospe Olge Lah.

Odbor HASA sporoča, da je po velikodušni zaslugi gospe Milene Špicar, prejel avdio posnetek, kjer je očitno, da sta se na tej zgodovinski prvi slovenski oddaji 20. julija 1975 na valovih radia 2EA slovenskim poslušalcem v NSW-u prva oglasila gospod BORO ŠEDELBAUER in gospa MILENA ŠPICAR in ne gospod JOŽE ČUJEŠ kot je navedeno v zgoraj navedenih člankih.

Jože Čuješ je bil takrat ko-ordinator in pripravljalec slovenskih oddaj, medtem ko sta bila Boro Šedelbauer in Milena Špicar poleg prvih govornikov na slovenskem programu, tudi prva napovedovalca (First Jugoslav Ethnic Voice) za takratne jugoslovanske skupine (Jugoslav Groups) in sta bila prva, ki sta napovedala nove in prihajajoče programe za vse jugoslovanske skupine. Dr. Moss Cass, takratni minister za obveščanje, je avgusta 1975 imenoval gospo Mileno Špicar v zvezni odbor, katerega je sestavljalo osem članov, in katerega naloga je bila, da nadzoruje in skrbi za razvoj etničnih radijskih oddaj v Avstraliji. Gospa Špicar je bila takrat tudi tajnica Triglav Pty. Limited (Triglav, September 1975).

Tě informacije so izredno velikega zgodovinskega pomena v arhivski zbirki, saj pokažejo, da so bili podatki v "Glasu Slovenije" in "Svobodnih razgovorih," in pozneje citirani v knjigi "Sadovi slovenske dediščine", napačni. HASA se zahvaljuje gospe Mileni Špicar ne samo za te informacije, temveč tudi za delo, ki ga je dolga leta skupno z možem požrvovalno opravljala v slovenski skupnosti.

Glavna naloga HASA je zbrati in očuvati kot največ zgodovinskega gradiva, saj le tako bomo zapustili našim potomcem bogato in resnično zgodovino. Le sodelovanje celotne slovenske skupnosti bo želo zaželjene uspehe.

Z HASA pripravila Maria Grosman, tajnica

24-4-2006